

ಹತ್ತು ಹುಡುಗರ ಕತೆ (Tale of many cities)

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೆಂಬ ಬೆಳ್ಳೊಡೆಗೆ ಆಸರೆಗೋಲಾದ, ಬ್ರಹ್ಮನ ಭವನಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾದ ತಾವರೆಯ ನಾಳದಂತಿರುವ ಭೂಮಿಯೆಂಬ ಹಡಗಿಗೆ ಹುಟ್ಟುಗೋಲಾದ, ದೇವತೆಗಳ ಗೆಲುವನ್ನು ಸಾರುವ ಬಾವುಟದ ಕೋಲಿನಂತಿರುವ ಆಕಾಶಕಾಯಗಳ ಮೀಟುಗೋಲಿನಂತಿರುವ, ಅಸುರರಿಗೆ ಯಮದಂಡದಂತಿರುವ ಮೂರು ಹೆಜ್ಜೆಗಳಿಂದ ಮೂಲೋಕವನ್ನಳೆದ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನ ಅಡಿಗಳೆರಡು ನಮಗೆ ಸುಖವೀಯಲಿ.

-೦-

ಎಲ್ಲ ಊರುಗಳಿಗೂ ಮಾದರಿಯಾದ, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಂದ ಗಿಜಿಗುಡುವ ಉತ್ತಮವಾದ ಮುತ್ತುರತ್ನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಪುಷ್ಪಪುರವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣವಿತ್ತು. ಅದು ಮಗಧದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜನ ಹೆಸರು ರಾಜಹಂಸ. ಅವನ ಭಟರು ವೀರರು. ಹಗೆಗಳ ಪಡೆಗಳೆಂಬ ಕಡಲನ್ನು ಕಡೆಯುವ ಅದಟನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವರು. ಇಂದ್ರನ ಪಟ್ಟಣದ ಹೂಬನಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುವ ಹಾಡುಗಾರ-ಹಾಡುಗಾರ್ತಿಯರಿಂದಲೂ ಹಾಡಲ್ಪಡುವ, ಶರದೃತುವಿನ ಚಂದ್ರನಂತೆ - ಮಲ್ಲಿಗೆಯಂತೆ ಮುತ್ತಿನಂತೆ - ತಾವರೆಯ ದಂಟಿನಂತೆ-ಹಂಸದಂತೆ-ಐರಾವತದಂತೆ-ಹಾಲಿನಂತೆ-ಪಾರ್ವತಿಯ ನಗುವಿನಂತೆ-ಹಿಮಾಲಯದಂತೆ ಬೆಳ್ಳಗಿರುವ ಕೀರ್ತಿ ಅವನದಾಗಿತ್ತು. ಹತ್ತು ದೇಸೆಗಳಿಗೂ ಆ ಕೀರ್ತಿ ಹರಡಿತ್ತು. ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ಶಿಖರಕ್ಕೂ ಕಡಲನ್ನೇ ಬಟ್ಟೆಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡ ಇಡೀ ಪೊದವಿಯನ್ನೂ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಯಾವಾಗಲೂ ಯಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ವಿದ್ಯೆಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಪೊರೆಯುತ್ತಾ ಹಗೆಗಳನ್ನು ಕಂಗೆಡಿಸುತ್ತಾ ರಾಜಹಂಸವೆಂಬ ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಹಾಗಿದ್ದನು. ರಾಜನೂ ಶೂರನಾಗಿದ್ದ. ಮನ್ಮಥನ ಸೌಮ್ಯರಾದ ಗರ್ವವನ್ನು ಕಳೆದಿದ್ದ. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ವಸುಮತಿ. ಚೆಲುವೆಚುರ ಹಿರೇಮಣಿಯಂತಹ ಚೆಲುವೆ ಬುದ್ಧಿಮತಿ ಮತ್ತು ನೀತಿಮತಿ. ರುದ್ರನ ಸಿಡಿಗಣ್ಣಿನಿಂದ ಸುಟ್ಟುಹೋದ ಮನ್ಮಥನು ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಬಂದನೇನೋ ಎನಿಸುವಂತಿತ್ತು ಅವಳ ರೂಪ. ಉದ್ದವಾದ ಕೂದಲು. ಚಂದ್ರನನ್ನು ಗೆದ್ದಂತಿರುವ ಮೋರೆ. ಮನ್ಮಥನ ಬಾವುಟದಲ್ಲಿರುವ ಮೀನಿನಂತಹ ಜೋಡಿಕಣ್ಣು. ಮಲಯಪರ್ವತದ ಗಾಳಿಯಂತಹ ಕಂಪಿರುವ ಉಸಿರು. ಪಯಣಿಗರ ಎದೆಸೀಳುವಚಿತಿರುವ ಕತ್ತಿಯಂತಿರುವ ತುಟಿಗಳು. ಶಂಖದಂತಿರುವ ಕೊರಳು. ತುಂಬಿದ ತಂಬಿಗೆಯಂತಿರುವ ಮೊಲೆಗಳು. ಮಿದುವಾಗಿರುವ ತಾವರೆಯ ಬಳ್ಳಿಯಂತಿರುವ ತೋಳುಗಳು. ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿನ ಸುಳಿಯಂತಿರುವ ಹೊಕ್ಕಳು, ಯೋಗಿಗಳ ಮನವನ್ನೂ ಕದಡುವ ಹಿಂಭಾಗ, ಸೌಚಿದರ್ಯದ ಕಂಬದಂತಿರುವ ತೊಡೆಗಳು, ತಾವರೆಯಂತಹ ಕಾಲುಗಳು, ಹೂವಿನಂತಿರುವ ಬೇರೆ ಅಂಗಗಳು. ಹೀಗೆ ಮೈವೆತ್ತ ಚೆಲುವಿನ ಗಣಿಯಾಗಿದ್ದಳು ವಸುಮತಿ.

ರಾಜಹಂಸನಿಗೆ ಪರಮ ವಿಧೇಯರಾದ ಧರ್ಮಪಾಲ-ಪದ್ಮೋದ್ಭವ-ಸಿತವರ್ಮ ಎಂಬ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದರು. ಈ ಮೂರೂ ಜನರ ಮಂತ್ರಿಗಿರಿ ಕುಲಧರ್ಮವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಬೃಹಸ್ಪತಿಯ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಇವರು ಅರೆದು ಕುಡಿದಿದ್ದರು.

ಸಿತವರ್ಮನಿಗೆ ಸುಮತಿ ಮತ್ತು ಸತ್ಯವರ್ಮರೆಂಬ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಧರ್ಮಪಾಲನಿಗೆ ಸುಮಂತ್ರ, ಸುಮಿತ್ರ, ಕಾಮಪಾಲರು ಮಕ್ಕಳು. ಪದ್ಮೋದ್ಭವನಿಗೆ ಸುಶ್ರುತ ಮತ್ತು ರತ್ನೋದ್ಭವರು. ಈ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವರ್ಮ ವಿರಕ್ತನಾಗಿ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟನು. ಕಾಮಪಾಲ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ಅಂಕೆಮೀರಿ, ತಲೆಹಿಡುಕರು, ಕಳ್ಳರು

ಮೊದಲಾದವರ ಸಂಗದಿಂದ ಕೆಟ್ಟು ಅಲೆಮಾರಿಯಾದ. ರತ್ನೋದ್ಭವನು ವ್ಯಾಪಾರ ನಿಪುಣನಾಗಿ ಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟಿಹೋದ. ಉಳಿದ ಮಂತ್ರಿ ಕುಮಾರರು ಪುಷ್ಪಪುರದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರು.

-೦-

ಒಮ್ಮೆ ಮಾಳವರಾಜ ಮಾನಸಾರನು ಬಲೋನ್ಮತ್ತನಾಗಿ, ದೊಡ್ಡ ಆಯುಧಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸೇನೆಯೊಡಗೂಡಿ ಸಾಗರದ ಭೋರ್ಗರತವನ್ನೂ ಮಂಕಾಗಿಸುವ ಧಕ್ಕೆವಾದ್ಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಪುಕ್ಕಲರ ಎದೆಗೂಡು ಸಿಡಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುವ, ಚದುರಂಗ ಸೈನ್ಯದಿಂದಲೂ ಮಾಗಧೇಶ್ವರ ರಾಜಹಂಸನ ಮೇಲೆ (ಯುದ್ಧ ಮಾಡ ಬಂದ)ಹೋರ ಬಂದ.

ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ರಾಜರ ಪ್ರಜೆಗಳ, ಮೇಲು ಲೋಕದ ದೇಶಗಳ ಗಮನವನ್ನೂ ಸೆಳೆದ ಈ ಭೀಕರಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮಗಧರಾಜ ರಾಜಹಂಸ ಮಾಳವೇಶ್ವರ ಮಾನಸಾರನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಸೆರೆಹಿಡಿದು ಕೃಪೆಯಿಂದ ಕೊಲ್ಲದೇ ಬಿಟ್ಟ. ಅವನ ರಾಜ್ಯವನ್ನೂ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಅವನಿಗೇ ಇತ್ತು. ಅವನಾದರೋ ರಾಜನ ಹಂಸನ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನರಿಯದೇ, ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ತನ್ನ ಊರಿಗೆ ತೆರಳಿದ. ಸೇಡು ಅವನಲ್ಲಿದ್ದೇ ಇತ್ತು.

ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ಗುಣಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುವ ರಾಜಹಂಸನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಂತತಿಗಾಗಿ ಜಗದೀಶನಾದ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಹೆಂಡತಿಯೊಡಗೂಡಿ ಆರಾಧಿಸಿದ. ಕೆಲಕಾಲದ ನಂತರ ವಸುವೃತ್ತಿಗೆ ಬೆಳಂಜಾಮದ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು 'ವ್ರತದ ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದು' ಎಂದು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದ. ಕನಸಿನ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ವಸುಮತಿ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದಳು. ಸಂತಸದಿಂದ ಉಬ್ಬಿಹೋದ ರಾಜಹಂಸನು ಎಲ್ಲ ಮಿತ್ರರನ್ನು ಕರೆದು ಸೀಮಂತೋನ್ನಯನ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಉತ್ಸವವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸಿದ.

ಒಮ್ಮೆ ರಾಜಹಂಸನು ಒಡ್ಡೋಲಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ಸೇವಕನೊಬ್ಬ ಬಂದು ಬಾಗಿ ನಮಿಸುತ್ತಾ “ಒಡೆಯನೇ ತಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣಬಯಸಿ ಯತಿಯೊಬ್ಬ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ” ಎಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಂಡ. ರಾಜನ ಅಣತಿಯಂತೆ ಸೇವಕನು ಯತಿಯನ್ನು ಕರೆತಂದ.

ಅನುಭವಿಯಾದ ರಾಜನು ಯತಿಯ ವೇಷದಲ್ಲಿರುವ ಗೂಢಚಾರನನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದರೂ ತೋರಗೊಡದೆ ಮೇಲುನೋಟದ ಕುಶಲಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಭೆಯನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸಿ, ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಸಮಾಚಾರವೇನೆಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. ಗೂಢಚಾರನು ಕೈ ಮುಗಿದು ನಿವೇದಿಸಿದ “ಒಡೆಯ ನಿಮ್ಮ ಅಣತಿ ಹೊತ್ತು ವೇಷ ಮರೆಸಿಕೊಂಡು ಮಾಳವರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಸಂಗತಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುವೆ. ಅಭಿಮಾನಿಮಾನಸಾರನು ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಹೆಡೆ ತುಳಿಸಿಕೊಂಡ ಹಾವಿನಂತಾಗಿ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನೇ ಜೀವನದ ಮಹೋದ್ದೇಶವೆಂದರಿತು ಮಹಾಕಾಲೇಶ್ವರನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ, ಒಲಿಸಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಗದೆಯನ್ನು ಪ್ರಸಾದರೂಪವಾಗಿ ಪಡೆದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸೋಲಿಸಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಒಡೆಯರೇ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು” ಎಂದು.

ಇದರ ಬಗೆಗೆ ರಾಜ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಗಾಢವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ. ಆಗ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು “ಒಡೆಯರೇ, ಮಾನಸಾರ ದೇವರ ಹಸಾದವನ್ನು ಪಡೆದು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಯಾವ ಉಪಾಯದಿಂದಲೂ ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸೋಲನ್ನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವುದಂತೂ ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ” ಎಂದು. ಆದರೆ ರಾಜ ಅವರ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ‘ರಹಸ್ಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಡಗುವುದಾಗಲೀ, ಶರಣಾಗುವುದಾಗಲೀ ರಾಜಹಂಸನಿಗೆ ಒಗ್ಗಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾಜಹಂಸನ ಗರ್ವವೇನೂ ಕಡಿಮೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಏನೇ ಆಗಲಿ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿಯೇ ಸಿದ್ಧ’ ಎಂದು ಮಾನಸಾರನನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದನು. ಮಹಾಕಾಲೇಶ್ವರನ ವರದಿಂದ ಕೊಬ್ಬಿದ ಮಾನಸಾರನು ರಾಜಹಂಸನನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲು ಮಗಧವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ. ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರೋ ರಾಜಹಂಸನನ್ನು ಒಲೈಸಿ, ಅವನ ರಾಣಿಯರನ್ನು ಗಹನವಾದ ವಿಂಧ್ಯಪರ್ವತದ ಸುತ್ತಲಿನ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟರು. ರಾಜಹಂಸನಾದರೋ ಮಾನಸಾರನನ್ನು ಕೆಚ್ಚಿದೆಯಿಂದ ಎದುರಿಸಿದ. ಮಾನಸಾರ ರಾಜಹಂಸನ ಮೇಲೆ ಸದಾಶಿವ ಕೊಟ್ಟ ಗದೆಯನ್ನೆಸೆದ. ಚೂಪಾದ ಬಾಣಗಳಿಂದ ಗದೆಯನ್ನು ತಡೆದರೂ ಗದೆ ಆಯುಧಗಳಿಂದ ಮುಕ್ಕಾಗದೆ ರಾಜಹಂಸ ಮೂರ್ಛಿತನಾದ. ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಜಹಂಸನ ರಥದ ಕುದುರೆಗಳು ಹುಚ್ಚಿದ್ದು ಲಗಾಮಿನ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದೇ ಕಾಡಿನ ಕಡೆಗೆ ಬಂಡಿಯನ್ನೆಳೆದೊಯ್ದವು. ಮಾಳವನಾಥ ಮಾನಸಾರ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ವರಿಸಿ ಮಾಗಧೇಶ್ವರನೂ ಆದ ಪುಷ್ಪಪುರ ಮಾನಸಾರನ ಆಳ್ವಿಕೆಗೊಳಗಾಯ್ತು.

ಇತ್ತ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಯುಧಗಳಿಂದ ಗಾಯಗೊಂಡು, ಯುದ್ಧ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಕಾಡಿಗೆ ಓಡಿಬಂದು ರಾಜನನ್ನು ಹುಡುಕಾಡಿ, ರಾಜನನ್ನು ಕಾಣದೇ ಖತಿಗೊಂಡು ರಾಣಿಯರಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬಂದರು. ವಸುಮತಿಯು ಎಲ್ಲ ಸೈನ್ಯ ನಾಶವಾಯ್ತೆಂಬುದನ್ನೂ ರಾಜ ಸಿಗಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನೂ ಕೇಳಿ ದುಃಖದಿಂದ ಸಾಯಲು ಸಿದ್ಧರಾದಳು.

‘ಒಡತಿಯೇ ರಾಜ ಸತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಸಾವಿನಬಯಕೆ ತರವಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಕರು ಹೇಳಿದ್ದಾರಲ್ಲವೇ? ನಿನ್ನ ಬಸಿರಿನಿಂದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಗದೆಯಬಲ್ಲ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂತಸ ನೀಡಬಲ್ಲ ಚೆಲುವ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾನೆಂದು. ಮಗುವಿನ ಮೇಲಣ ಕಕುಲಾತಿಯಿಂದಲಾದರೂ ಸಾಯದಿರು! ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಮಾತಿನಿಂದ ಸಾಯುವ ತನ್ನ ನಿಲುವಿನಿಂದ ಹಿಂದೆ ಸರಿದಂತೆ ಕಂಡ ವಸುಮತಿಯು ಸುಮ್ಮನಾದಳು. ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದಂತೆ ಆಯಾಸದಿಂದ ನಿದ್ರಿಸಿದರು. ಅರ್ಧರಾತ್ರಿ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ರಾಣಿ ವಸುಮತಿಯು ಸಾಯುವ ತನ್ನ ತೀರ್ಮಾನದಿಂದ ಹಿಂದೆ ಸರಿಯಲಾಗದೇ, ಸೇನೆಯ ತಂಗುದಾಣದಿಂದ ಶಬ್ದಮಾಡದೇ ದೂರಬಂದು, ರಾಜನ ಕುದುರೆಗಳು ನಿಂತಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಮರಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಸೀರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ನೇಣು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲು ತೊಡಗುತ್ತಾ ಅಳುತ್ತಾ ಹೇಳಿದಳು — “ಮನ್ಮಥನನ್ನು ಮೀರಿಸುವ ಅಂದದವನೇ, ಭೂಮಿಯನ್ನು ತನ್ನಳವಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡವನೇ, ಮುಂದಿನ ಹುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೂ ನೀನೇ ನನ್ನ ಗಂಡನಾಗು” ಎಂದು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸುಯ್ಯ ತಂಗಾಳಿಯಿಂದ ಅರಿವು ಪಡೆದಿದ್ದ ರಾಜಹಂಸ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೆಡೆಗೆ ಬಂದು ಅವಳನ್ನು ಕರೆದು ಸಂತಸಗೊಳಿಸಿದ. ಸಾವಿನ ತೀರ್ಮಾನದಿಂದ ಹಿಂದೆ ಸರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ. ಅವಳೋ ಎಣಿಸದೇ ಬಂದ ಈ ಭಾಗ್ಯದಿಂದ ಸಂತಸಗೊಂಡು ಎವೆ ಮುಚ್ಚಿದ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ತನ್ನಿನಿಯನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಾ, ಮಂತ್ರಿ ಪುರೋಹಿತರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೂಗಿಕರೆದಳು. ಮಂತ್ರಿಗಳೆಲ್ಲ ದೇವರಿಗೆ ಬಾಗಿ, ರಾಜನಿಗೆ ಆನಂದದಿಂದ ನಮಿಸಿ ಅವನು ಬದುಕುಳಿದ ಬಗೆಯನ್ನು ರಾಜಹಂಸನಿಂದಲೇ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದರು. ರಾಜಹಂಸನನ್ನು ತಾವೇ ಕಟ್ಟಿದ ಎಲೆಮನೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಗಾಯಗಳಿಗೆ ಮದ್ದು

ಸವರಿ, ಅವನ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗನವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ತಮ್ಮ ಗಾಯಗಳನ್ನೂ ಮದ್ದಿನಿಂದ ವಾಸಿಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದು ಬೆಳಗಾದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಒಡೆಯನನ್ನು ಕಂಡದ್ದರಿಂದ ಸಂತಸಗೊಂಡ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಸುಮತಿಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಾಜಹಂಸನನ್ನು ಸಂತೈಸಿದರು. “ಒಡೆಯನೇ ಸಿರಿತನವು ಮಿಂಚಿನಂತೆ, ನೀರ್ಗುಳ್ಳೆಯಂತೆ, ನೋವು ಸಂತಸಗಳು ಗಾಲಿಯಂತೆ. ದೈವದ ಬಯಕೆಯಂತೆ ನಾವು ನೋವು-ನಲಿವುಗಳಿಗೆ ಸಿಲುಕುತ್ತೇವೆ. ಉತ್ತಮ ವೀರನಾದ ನೀನೂ ಸೋತು ವಿಂಧ್ಯಪರ್ವತದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವುದೂ ವಿಧಿಯ ಆಟ. ಹಿಂದಿನವರಾದ ರಾಮಚಂದ್ರ-ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಮೊದಲಾದ ಎಣೆಯಿರದ ರಾಜರೂ ವಿಧಿಯ ಆಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿ ದುಃಖವನ್ನನುಭವಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ಎಣೆಯಿರದ ಶಕ್ತಿಯ ಸಿರಿತನವನ್ನು ಪಡೆದು ಅಳಿಸಲಾಗದ ಹೆಸರು ಪಡೆದರು. ಹಾಗೆ ನೀನೂ ಆಗುವೆ. ಕೆಲವು ಕಾಲ ಸೈರಿಸು’ ಎಂದು.

ರಾಜಹಂಸನಾದರೋ ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಸನಿಹದಲ್ಲಿರುವ ತಪೋನಿಧಿಯಾದ ಋಷಿ ವಾಮದೇವನ ಬಳಿಸಾರಿ ‘ಪೂಜ್ಯರೇ, ಮಾನಸಾರನೆಂಬ ನನ್ನ ಹಗೆಯು ಸದಾಶಿವನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ, ದಿವ್ಯವಾದ ಗದೆಯನ್ನು ಪಡೆದು, ನನ್ನನ್ನು ಗೆದ್ದು, ನನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಸಿದಿದ್ದಾನೆ. ನಾನೂ ಹಾಗೆಯೇ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ, ದೈವಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ದಯಮಾಡಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಮಂತ್ರವನ್ನರುಹಿ’ ಎಂದನು. ಆಗ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಲ್ಲ ವಾಮದೇವ ರಾಜನನ್ನು ಸಂತೈಸಿ ಹೇಳಿದ ‘ನಲ್ಮೆಯ ಗೆಳೆಯನೇ, ಮೈನವೆಯುವಂತಹ ನೋಂಪಿಯನು ನೀನು ಹಿಡಿಯಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಬಾಳ ಗೆಳತಿ ವಸುಮತಿಯ ಬಸಿರಿಂದ ಹಗೆಗಳನ್ನು ಸುಡಬಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ತರಹದ ಸಿರಿಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬಲ್ಲ. ಮಗನೊಬ್ಬ ಮೂಡಿ ಬರಲಿದ್ದಾನೆ. ಕೆಲಕಾಲ ತಡೆ’ ಎಂದು. ಆಕಾಶವಾಣಿಯೂ ಅದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿತು. ರಾಜಹಂಸನೂ ಸುಮ್ಮನಾದ.

ಆಮೇಲೆ ಒಳ್ಳೆಯ ದಿನದಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ವಸುಮತಿಯು ದಿನಗಳು ತುಂಬಿದ ಮೇಲೆ ಮುದ್ದಾದ ಮಗುವನ್ನು ಹೆತ್ತಳು. ಆ ಮಗುವಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸ್ಸಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ ಪುರೋಹಿತನ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ರಾಜವಾಹನನೆಂಬ ಹೆಸರೂ ಇಟ್ಟಾಯ್ತು. ಹೀಗೆ ಅದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಮತಿ-ಸುಮಂತ್ರ-ಸಮುತ್ರ-ಸುಶ್ರುತರೆಂಬ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮಕ್ಕಳಾದ ಪ್ರಮತಿ-ಮಿತ್ರಗುಪ್ತ-ಮಂತ್ರಗುಪ್ತ-ವಿಶ್ರುತರು ರಾಜವಾಹನನ ಜೊತೆಯಾದರು. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ರಾಜವಾಹನನು ಆಡುತ್ತಾ ಬೆಳೆದ. ಒಮ್ಮೆ ತಪಸ್ವಿಯೊಬ್ಬ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಬ್ಬವಾಗಿರುವ ಮುದ್ದಾದ ಮಗುವನ್ನು ರಾಜಹಂಸನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಹೇಳಿದ ‘ರಾಜನೇ, ದರ್ಭೆ ಹಾಗೂ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ತರಲು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದಾಗ, ಅಳುತ್ತಿದ್ದ ಒಂಟಿ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕಂಡೆ. ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಈ ಕಾಡಿಗೆಕೆ ಬಂದೆ? ಏಕೆ ಅಳುತ್ತಿರುವೆ? ಎಂದು ಅವಳನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಅವಳು ಕಣ್ಣೊರಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದಳು. ‘ಹಾರವನೇ, ಮಿಥಿಲೆಯ ಒಡೆಯ, ತನ್ನ ಗೆಳೆಯ ರಾಜಹಂಸನ ಮಡದಿ ವಸುಮತಿಯ ಸೀಮಂತೋನ್ನಯನದ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ. ಕೆಲದಿನಗಳ ಕಾಲ ಪುಷ್ಪಪುರದಲ್ಲಿಯೇ ತಂಗಿದ್ದ. ಅದೇ ವೇಳೆಗೆ ಮಾಳವರಾಜ ಮಾನಸಾರ ಮಗಧದ ಮೆಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿದ. ಆಗ ಮಿಥಿಲೆಯ ರಾಜ ಪ್ರಹಾರವರ್ಮನೂ ಗೆಳೆಯನಿಗಾಗಿ ಕಾದಾಡಲು ತೊಡಗಿದ. ಕಾದಾಟದಲ್ಲಿ ರಾಜಹಂಸನೂ ಸೋತ. ಪ್ರಹಾರವರ್ಮನೂ. ರಾಜಹಂಸನ ಗುರುತು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಸೆರೆಯಾದ ಪ್ರಹಾರವರ್ಮನನ್ನು ಮಾನಸಾರ ಕೊಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪ್ರಹಾರವರ್ಮನ ಸೈನ್ಯವೆಲ್ಲ ಅಳಿದಿತ್ತು. ಪ್ರಹಾರವರ್ಮ ಇದೇ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಅಳಿದುಳಿದ ಸೈನ್ಯದಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಸಾಗುವಾಗ ಬೇಡರ ದಾಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಎಲ್ಲಿಯೋ ಓಡಿಹೋದ.

ಅವನೊಂದಿದ್ದ ರಾಣಿ ಮೊದಲಾದವರು ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾದರು. ನಾನು ಪ್ರಹಾರವರ್ಮನ ಮಗುವಿನ ದಾದಿ. ನನ್ನ ಮಗಳೂ ದಾಸಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳು ಇನ್ನೊಂದು ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಗಡಿಬಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾನೊಂದು ಮಗುವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಉಳಿದವರಿಂದ ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದ. ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಹುಲಿಯೊಂದು ಸಾವೇ ಮೈವೆತ್ತು ಬಂದಂತೆ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಬಂತು. ಓಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ನಾನು ಕಲ್ಲನ್ನು ಎಡವಿ ಬಿದ್ದೆ. ಆಗ ನನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಹಾರಿದ ಆ ಮಗು ಸತ್ತ ದನದ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿಕೊಂಡಿತು. ಅದೆ ವೇಳೆಗೆ ಬೇಡರ ಗುಂಪೊಂದು ಹುಲಿಯನ್ನು ಸರಳಿನಿಂದ ಕೊಂದು ಮಗುವನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ದರು. ದನಗಾಹಿಯೊಬ್ಬ ಹಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದ ದಯದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಮದ್ದುಕೊಟ್ಟು ಮೈಗಾಯಗಳನ್ನು ವಾಸಿ ಮಾಡಿದ. ಇತ್ತ ಒಡೆಯನನ್ನು ಕಾಣದೆ ಅತ್ತ ಮಗಳನ್ನೂ ಕಾಣದೇ ಅಳುತ್ತಿರುವೆ ಎಂದು. ಅವಳೂ ನನ್ನ ಒಡೆಯನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆಂದು ಬೇರೆಡೆಗೆ ತೆರಳಿದಳು. ಬಳಿಕ ನಿಮ್ಮ ಗೆಳೆಯನಾದ ಪ್ರಹಾರವರ್ಮನ ಬಾಳ-ಗೀಳಿಗೆ ಮರುಗಿ, ಅವನ ಮಗುವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹಾಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ದುರ್ಗೆಯ ಗುಡಿಗೆ ತೆರಳಿದೆ. ಬೇಡರು ಆಗಲೇ ಮಗುವನ್ನು ಕಾಳಿಗೆ ಬಲಿ ಕೊಡಲೆಳೆಸಿದ್ದರು. ಈ ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ನಾಯಿಗಳಿಂದ ಕ್ಷಚ್ಛಿಸಿ ಕೊಲ್ಲೋಣವೋ? ಬಾಣಗಳಿಂದ ಚುಚ್ಚಿ ಕೊಲ್ಲೋಣವೋ? ಕತ್ತಿಯಿಚಿದ ಕತ್ತರಿಸೋಣವೋ? ಎಂದು ವಿಚಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು ಬೇಡರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ “ಬೇಡರೇ, ಮುದಿ ಹಾರವನಾದ ನಾನು ಈ ದಡ್ಡ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿ ನನ್ನ ಮಗುವನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವೆ. ಅವನಿಲ್ಲದೇ ನಾನಿಲ್ಲ. ನೀವೇನಾದರೂ ನನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ಕಂಡಿರಾ?” ಎಂದು. ಬೇಡರು “ಅಯ್ಯನವರೇ, ಯಾವುದೋ ಮಗು ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ನಿಮ್ಮದಾದರೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಿರಿ” ಎಂದು ಪ್ರಹಾರವರ್ಮನ ಮಗನನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟರು. ಅವರಿಗೆ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಮಗುವನ್ನೇ ತಂದು ನಿಮಗಿತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನೀವೇ ಇವನಿಗೆ ತಂದೆಯಾಗಿ ಸಲಹಬೇಕು” ಎಂದು. ರಾಜಹಂಸನೂ ನೇಹಿಗನ ಬನ್ನಕ್ಕೆ ಮರುಗುತ್ತಾ, ಮಗುವಿಗೆ “ಉಪಹಾರವರ್ಮ” ಎಂದು ಹೆಸರಿತ್ತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಾಕಿದ.

ಒಮ್ಮೆ ಬೇಡರ ಹಾಡಿಯ ಹತ್ತಿರದ ಹಾದಿಯಿಂದ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮೀಯಲು ಸಾಗುವಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳ ತೋಳಲ್ಲಿ ನಲಿಯುವ ಚೆಲುವಲ್ಲಿ ಅರಸು ಮಗನನ್ನು ಹೋಲುವ ಮಗುವನ್ನು ಕಂಡ. “ಹೆಣ್ಣೇ, ಮುದ್ದಾದ ಈ ಮಗು ಅರಸರ ಪೀಳಿಗೆಯದಾಗಬಹುದೇ ವಿನಃ ನಿಮ್ಮ ಕುಡಿಯಾಗಲಾರದು. ದಿಟವಾಗಿ ನುಡಿ ಇದು ಯಾರ ಮಗು” ಎಂದು ಅವಳನ್ನು ಕೇಳಿದ. ಆ ಬೇಡತಿಯು ರಾಜಹಂಸನಿಗೆ ಬಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು “ಒಡೆಯ, ನನ್ನ ಗಂಡನನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಬೇಡರ ಹಿಂಡು, ಕೆಲದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಹಾಡಿಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ರಾಜನ ದಂಡನ್ನು ಮುತ್ತಿ ದುಡ್ಡು ದುಗ್ಗಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆದಾಗ, ನನ್ನ ಗಂಡ ನನಗಾಗಿ ತಂದಿತ್ತ ಕೂಸು ಇದು” ಎಂದು. ಆಗ ರಾಜಹಂಸನು ಬೇಡತಿಯನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಉಂಗುರ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಕೊಟ್ಟು ಒಲೈಸಿ ಆ ಮಗುವನ್ನು ಮುನಿ ಹೇಳಿದ ಘಟನೆಚಿರುಲ್ಲಿನ ಎರಡನೆಚಿರು ಮಗುವೆಂದು ನಿಶ್ಚಿಸಿ ತಾನೇ ತಂದು ತನ್ನ ರಾಣಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಅಪಹಾರವರ್ಮ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಸಾಕಿದನು. ಒಮ್ಮೆ ವಾಮದೇವರ ಶಿಷ್ಯ ಸೋಮದೇವಶರ್ಮನು ರಾಜಹಂಸನಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಬಾಲಕನನ್ನೊಪ್ಪಿಸಿ ಹೇಳಿದನು. ‘ರಾಜನೇ ರಾಮತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಕಾಡಿನ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮರಳಿ ಬರುವಾಗ ಮುದುಕಿಯೊಬ್ಬಳು ಬಾಲಕನೊಬ್ಬನನ್ನು ಹಿಡಿದು ದಿಕ್ಕು ಗಾಣದೇ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಾನವಳನ್ನು ಕೇಳಿದೆ “ಅಮ್ಮ, ಯಾರು ನೀನು? ಏಕೆ ಹೀಗೆ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವೆ? ಈ ಬಾಲಕ ಯಾರು?” ಎಂದು. ಅದಕವಳು ಹೇಳಿದಳು ‘ಮುನಿಯೇ, ಕಾಲಯವನವೆಂಬ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಕಾಲಗುಪ್ತನೆಂಬ ಸೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕುಬೇರನಂತಿರುವ ಸೆಟ್ಟಿ ಇದ್ದಾನೆ. ಚೆಲುವೆಯಾದ ಅವನ ಮಗಳು

‘ಸುವೃತ್ತಿ’ಯನ್ನು ಮಗಧದೇಶದಿಂದ ಬಂದ ‘ರತ್ನೋದ್ಭವನು ಮದುವೆಯಾದ. ಸುವೃತ್ತಿಯು ಬಸಿರಾದಳು. ರತ್ನೋದ್ಭವನು ತನ್ನ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆಂದು. ಮಾವನನ್ನೋಲೈಸಿ ಮಡದಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಪುಷ್ಪಪುರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ. ಹಡಗಿನ ಮೂಲಕ ದ್ವೀಪವನ್ನು ದಾಟುವಾಗ ಕಡಲಿನ ಉಕ್ಕುವ ಅಲೆಗಳ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಸಿಲ್ಕಿ ಹಡಗು ಪುಡಿಯಾಯಿತು. ನಾನು ಬಸುರಿಯಾಗಿದ್ದ ಸುವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕೈಗಳಿಂದಾತು ಸಿಕ್ಕ ಹಲಗೆಯೊಂದನ್ನು ಹಿಡಿದು ದೈವದ ಸಹಾಯದಿಂದ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ರತ್ನೋದ್ಭವನ ಕತೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ದಿನಗಳು ತುಂಬಿದ ಸುವೃತ್ತಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಗುವನ್ನು ಹೆತ್ತಳು. ಇದೀಗ ಆ ಮರದ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದಾಳೆ’ ಎಂದು. ಆಗಲೇ ನುಗ್ಗಿಬಂದ ಆನೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮಗುವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿಗೋ ಓಡಿದಳು. ನಾನೂ ಪಕ್ಕದ ಪೊದೆಗೆ ಹೊಕ್ಕಿದ್ದೆ. ಆನೆ ಮಗುವನ್ನು ಸೊಂಡಿಲಿನಿಂದ ಎತ್ತಿಕೊಂಡಾಗ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಸಿಂಹವೊಂದು ಆನೆಯ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾರಿತು. ಆನೆಯು ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಸೊಂಡಿಲನ್ನು ಝಾಡಿಸಿತು. ಮಗುವಿನ ಭುವಿಯ ಋಣ ಉಳಿದದ್ದರಿಂದ ಮರದ ಮೇಲಿನ ಕೋತಿಯೊಂದು ಹಾರಿದ ಮಗುವನ್ನು ಹಣ್ಣೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಹಿಡಿದು ಹಣ್ಣಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಮಿದುವಾಗಿಯೇ ಇಟ್ಟಿತು. ಆನೆ ಸತ್ತು ಸಿಂಹ ತೆರಳಿದ ಮೇಲೆ, ಪೊದರಿನಿಂದ ಹೊರಬಂದ ನಾನು ಮಗುವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ತಾಯಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿದೆ. ತಾಯಿ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಂದನನ್ನು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ’ ಎಂದು. ರಾಜನು ‘ಅರೆ, ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕುರಿತು ದೈವ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಮುನಿದಿದೆಯಲ್ಲ’ ಎಂದು ಹಳಹಳಸಿ ‘ರತ್ನೋದ್ಭವನು ಏನಾದನೋ’ ಎಂದು ಕೊರಗಿದನು. ಆ ಕಂದನಿಗೆ ಪುಷ್ಪೋದ್ಭವ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಬಳಿ ಇದ್ದ ರತ್ನೋದ್ಭವನ ಅಣ್ಣ ಸುಶ್ರುತನಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿ, ಪುಷ್ಪೋದ್ಭವನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ. ಹೀಗೆ ವಿಷಾದ-ಸಂತೋಷಗಳೆರಡನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸಿತ್ತಾ ದಿನಕಳೆದನು.

ಇನ್ನೊಂದು ದಿನ ವಸುಮತಿಯು ಮಗುವೊಂದನ್ನು ಹಿಡಿದು ಗಂಡನ ಬಳಿ ಬಂದಳು. ರಾಜಹಂಸನು ಕೇಳಿದ ‘ಈ ಮಗು ಯಾವುದು?’ ಎಂದು. ಅದಕವಳು ಹೇಳಿದಳು “ಸ್ವಾಮೀ, ನಿನ್ನ ರಾತ್ರಿ ಯಕ್ಷಿಯೊಬ್ಬಳು ಬಂದು ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿ ‘ದೇವಿ ನಾನು ಯಕ್ಷಿ ತಾರಾವಳಿ. ಮಣಿಭದ್ರನ ಮಗಳು. ರಾಜಹಂಸನ ಮಂತ್ರಿ ಕಾಮಪಾಲನ ಹೆಂಡತಿ. ನನ್ನ ಮಗನನ್ನು ರಾಜವಾಹನನ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲು ನನ್ನ ಕಂದನನ್ನು ನಿನಗೇ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ’ ಎಂದು. ಹೇಳಿ ಯಕ್ಷಿ ತನ್ನ ಊರಿಗೆ ತೆರಳಿದಳು” ಎಂದು. ರಾಜಹಂಸನು ಕಾಮಪಾಲನ ಬಗೆಗೆ ಅಚ್ಚರಿಪಡುತ್ತಾ, ಸುಮಿತ್ರನನ್ನು ಕರೆದು ಅವನ ಸೋದರನ ಮಗನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ. ಆ ಮಗುವಿನ ಹೆಸರು ಅರ್ಥಪಾಲ. ಮರುದಿನ ವಾಮದೇವ ಮುನಿಯ ಶಿಷ್ಯ ಮುದ್ದಾದ ಮಗುವೊಂದನ್ನು ತಂದು ರಾಜನಿಗೊಪ್ಪಿಸಿ ಹೇಳಿದ “ರಾಜನೇ, ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರ ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಗುಂಗುರು ಕೂದಲಿನ ಚೆಲುವಾದ ಮಗುವನ್ನು ತೊಡೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಳುತ್ತಿರುವ ಮುದುಕಿಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅವಳ ಬಗೆಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ಅವಳು ಹೇಳಿದಳು ‘ಹೆಬ್ಬಾರನೇ, ರಾಜಹಂಸನ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಸಿತವರ್ಮನ ಚಿಕ್ಕಮಗ ಸತ್ಯವರ್ಮ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅಗ್ರಹಾರದಲ್ಲಿನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೊಬ್ಬನ ಮಗಳಾದ ಕಾಳಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾದ. ಅವಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಾಗದೇ, ಅವಳ ತಂಗಿ ಚೆಲುವೆ ಗೌರಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಮಗುವನ್ನು ಪಡೆದ. ಕಾಳಿ ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚಿನಿಂದ ಯಾವುದೋ ನೆಪದಿಂದ ದಾದಿಯಾದ ನನ್ನನ್ನೂ ಮಗುವನ್ನೂ ನದಿಗೆ ತಳ್ಳಿಬಿಟ್ಟಳು. ಮಗುವನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ನಾನು ಸುದೈವದಿಂದ ನದಿಗೆ ಚಾಚಿದ ಕೊಂಬೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ಮರದ ಕೊಂಬೆಗೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಹಾವು ಕಚ್ಚಿ ವಿಷವೇರಿ ಸಾಯುತ್ತಾ ‘ಈ ಮಗು ಬದುಕಿರಲಿ’ ಎಂದು ದೇವರಲ್ಲಿ ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದಳು. ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೂ ವಿಷವನ್ನು ಅವಳ ದೇಹದಿಂದ ತೆಗೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಹೆಣವನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ, ಮಗುವನ್ನು

ಸತ್ಯವರ್ಮನಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗದೇ ನಿನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದು. ರಾಜಹಂಸನು ಆ ಮಗುವನ್ನು ಸುಮತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ. ಆ ಮಗುವಿನ ಹೆಸರು ಸೋಮದತ್ತ. ರಾಜವಾಹನನು ಈ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆಗೆ ಚೌಲ, ಉಪನಯನ, ಮೊದಲಾದವರ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ. ಹಲವು ಲಿಪಿಗಳನ್ನು ಕಲಿತ. ವೇದ, ಕಾವ್ಯ, ಇತಿಹಾಸ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಕರಣ, ಜ್ಯೋತಿಷ, ತರ್ಕ, ಮೀಮಾಂಸಾ, ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಕೌಟಿಲ್ಯ, ಕಾಮಂದಕ ಮೊದಲಾದ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ವೀಣೆ ಮೊದಲಾದ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು, ವೈದ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು, ಆಯುಧ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಬೇಟೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಕಲಿತು ಎಲ್ಲ ಹಿರಿಯರಿಗೂ ಭರವಸೆಯ ಬೆಳಕಾದ ಕಿರಿಯರಿಗೆ ಧನಿಯಾದ, ಮಿತ್ರರ ಕಣ್ಣಿನಿಯಾದ. ತಂದೆಗೆ ಆನಂದವಿತ್ತ.

-೦-

ಚೆಲುವನಾದ ಎಲ್ಲ ಕಲೆಗಳ ಬಲ್ಲ, ಒಳ್ಳೆ ಗೆಳೆಯರ ಪಡೆಯೊಡನೆ ಆಡುವ, ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನೇ ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡ ಹಗೆಗಳನು ತರಿಯುವ ಅದಟನ, ದೊಡ್ಡವರ ತೊತ್ತಾಗುವ ರಾಜವಾಹನನನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತಸಪಡುವ ರಾಜಹಂಸನನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಮದೇವ ಮುನಿ ಹೇಳಿದ “ರಾಜಹಂಸನೇ, ಒಳ್ಳೆಯ ಮಗನನ್ನು ಪಡೆದಿರುವೆ. ನಿನ್ನ ಮಗ ಬೇಗನೇ ಎತ್ತರಕ್ಕೇರಲಿದ್ದಾನೆ. ಹಗೆಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲು ನಿನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಕಳುಹಿಸು” ಎಂದು. ಅಪಹಾರವರ್ಮ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ರಾಜವಾಹನನ ಅನುಚರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಿ, ತಿಳಿಹೇಳಿದ ರಾಜಹಂಸನು ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ವಿಜಯಯಾತ್ರೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ರಾಜವಾಹನನು ಮುಂದೊದಗಲಿರುವ ಮಂಗಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಕೊರಳೊಳಗಿಂದ ಮೂಡುವ ಪ್ರಕೃತಿದೇವಿಯ ಮಾತುಗಳನಾಲಿಸಿ ಮುದಗೊಂಡು ತನ್ನ ನೆಲೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಂಗಡಿಗರೊಡನೆ ವಿಂಧ್ಯದ ಕಾಡಿನ ನಡುವನ್ನು ತಲುಪಿದ. ಅಲ್ಲಿ ರಾಜವಾಹನನು ಆಯುಧವನ್ನು ಹಿಡಿದ ಬೇಡನನ್ನು ಕಂಡ. ಬೇಡನು ರಾಜವಾಹನನ್ನು ಗೌರವಿಸಿದ. ರಾಜವಾಹನ ಬೇಡನಿಗೆ “ಎಲೈ ಬೇಡನೇ, ಜನರಾರೂ ಇಲ್ಲದ, ಕೇವಲ ಮೃಗಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಏಕಿರುವೆ? ಹೆಗಲಿಲ್ಲ ನೇತಾಡುವ ಜನಿವಾರ ನೀನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂಬುದನ್ನು ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ನಡೆ-ನುಡಿಗಳೆಲ್ಲ ಬೇಡನಂತಿದೆ. ಹೀಗೇಕೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಆಗ ಬೇಡನು ‘ಇವನು ಸಾಮಾನ್ಯನಲ್ಲ. ಜಗಕೆ ಮಿಗಿಲೆನಿಸಿದ ಮಹಿಮೆಯವನು’ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿ ರಾಜವಾಹನನ್ನು ಕುರಿತು ‘ಅರಸುಕುವರನೇ, ಈ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಹಾಡಿಯಲ್ಲಿ ವೇದ ಓದದೆ, ಆಚಾರವನ್ನು ತೊರೆದ, ನನ್ನಂತಹ ಅನೇಕ ಜನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಒಬ್ಬ ಸಿರಿವಂತರನ್ನು ಸುಲಿವ ಗುಂಪಿನ ನಾಯಕನಾಗಿದ್ದೆ. ಒಮ್ಮೆ ವಿದ್ವಾಂಸನನ್ನು ಕೊಲ್ಲ ಹೊರಟ ನನ್ನ ಪಡೆಯವರನ್ನು ತಡೆದು ‘ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬಾರದು’ ಎಂದು. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕಿರಣಿದರು. ನನ್ನ ಮತ್ತವರ ಹೊಡೆದಾಟದಲ್ಲಿ ನಾನೇ ಸೋತೆ. ಸತ್ತೆ ಕೂಡ. ಯಮನ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿ ಉಳಿಗದೊಡೆಗೊಡಿದ ಯಮನನ್ನೇ ಕಂಡೆ. ಯಮ ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿ ಚಿತ್ರಗುಪ್ತನನ್ನು ಕರೆದು ಹೇಳಿದ ‘ಮಂತ್ರಿಯೇ ಇವನಿನ್ನೂ ಸಾಯುವ ವೇಳೆ ತಲುಪಿಲ್ಲ. ಬಾಳಲ್ಲಿ ಕೆಡಕುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದರೂ ಹಾರವನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಮಾಡಿದ ಹೋರಾಟ ಮಾತ್ರ ಒಳಿತಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಆ ಪುಣ್ಯವೇ ಮುಂದೆ ಒಳ್ಳೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಹಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಇವನು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಲಿ’ ಎಂದು. ಚಿತ್ರಗುಪ್ತನಾದರೋ ನರಕದಲ್ಲಿರುವ ಪಾಪಿಗಳ ನೋವನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಒಳಿತನ್ನು ನನಗೆ ತಿಳಿಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದ. ಈ ದೇಹಸೇರಿ ಕಣ್ಣುಬಿಟ್ಟಾಗ ಉಪಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಕಂಡೆ. ಎಚ್ಚರಗೊಂಡ ನನ್ನನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಗಾಯ ಮಾಯವಂತೆ

ಮಾಡಿದ. ನನ್ನ ಕತೆ ಕೇಳಿ ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಿ, ತಂತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿ, ಸದಾಶಿವನನ್ನು ಪ್ರಾಜ್ಞಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನುಪದೇಶಿಸಿದ. ನಾನು ಹಿಂದಿನೆಲ್ಲ ಸಂಬಂಧ ಕಸುಬುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಶಿವನನ್ನು ಧೇನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹಿಂದಣ ಪಾಪಗಳನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇರಲಿ ಇದು ನನ್ನ ಕತೆ. ನಿನಗೇ ಹೇಳಬೇಕಾದ ರಹಸ್ಯವೊಂದಿದೆ. ಇತ್ತ ಬಾ' ಎಂದು ಕರೆದು ಹೇಳಿದ 'ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ ಮುಕ್ಕಣ್ಣು ಹೇಳಿದ 'ಮಾತಂಗನೇ ದಂಡಕಾರಣ್ಯದೊಳಗಿನ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಸಿದ್ಧರಿಂದಲೂ ಪೂಜೆಗೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಳಿಕಲಿಂಗದಿಂದಾಚೆ ಬಿಲವೊಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಾನಿಟ್ಟಿರುವ ತಾಮ್ರಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಪ್ರಾಜ್ಞಾವಿಧಿಯನ್ನುನುಸರಿಸಿ ನೀನು ಪಾತಾಳಲೋಕಕ್ಕೆ ಒಡೆಯನಾಗು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸುವ ಅರಸುಗುವರ ನಾಳೆಯೇ ಬರಲಿದ್ದಾನೆ' ಎಂದು. ಅದರಂತೆ ನೀನು ಬಂದಿದ್ದೀಯ. ನನಗೆ ನೆರವಾಗು' ಎಂದು. ರಾಜವಾಹನ ಅದಕೊಪ್ಪಿದ. ಆ ರಾತ್ರಿ ಎಲ್ಲರೂ ಮಲಗಿದ ಮೇಲೆ, ಮಾತಂಗನೊಡನೆ ಬಿಲದೆಡೆಗೆ ಹೊರಟ. ಬೆಳಗಾದೊಡನೆ ರಾಜವಾಹನನನ್ನು ಕಾಣದೇ ಉಳಿದ ಹುಡುಗರೆಲ್ಲ ಗಾಬರಿಗೊಂಡರು. ಹಳಹಳಿಸಿದರು. ಕಡೆಗೆ ಅವನನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಸಲುವಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ತೆರಳಿದರು.

ಇತ್ತ ರಾಜವಾಹನನೊಡಗೂಡಿ ಹೊರಟ ಮಾತಂಗನು ಸದಾಶಿವ ಹೇಳಿದ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಸಾಗುತ್ತಾ, ತಾಮ್ರಶಾಸನವನ್ನು ಪಡೆದು, ಅದೇ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿ ರಸಾತಳವನ್ನು ಸೇರಿ, ಆ ಲೋಕದ ಪಟ್ಟಣವೊಂದರ ಹೂ ಬನದ ಕೊಳದ ಬಳಿ ಹೋಮಿಸಿ, ಪೂರೆಯಂತೆ ಭುವಿಯ ಮೈ ಕಳಚಿಕೊಂಡು ಸಗ್ಗದಲ್ಲಿರುವಂತ ಮೈ ಪಡೆದನು. ಕೋದ ಮಾಲೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಬಹಳ ಚೆಲುವೆಯಾದ ಗೆಳತಿಯರಿಂದ ಕೂಡಿದ ಹೆಣ್ಣೋರ್ವಳು ಬಂದು ಮುತ್ತಿನಹಾರವೊಂದನ್ನು ಅವನಿಗಾಗಿಯೇ ನೀಡಿದಳು ಮಾತಂಗ 'ಯಾರು ನೀನು' ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಆ ಚೆಲುವೆ ಕೈಮುಗಿದು ನಸುನಗುತ್ತಾ ಹೇಳಿದನು 'ಹೆಬ್ಬಾರನೆ ! ನನ್ನ ಹೆಸರು ಕಾಳಿಂದಿ, ನಾನೊಬ್ಬ ರಕ್ತಸನ ಮಗಳು. ನನ್ನಪ್ಪ ನಾರಾಯಣನೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ಸತ್ತವನು. ಅವನ ಬೇರ್ಪಡೆಯಿಂದ ಸುಟ್ಟುಹೋದ ನನ್ನ ಬಗೆಯನ್ನು ಸಂತೈಸುತ್ತಾ ಮುನಿಯೊಬ್ಬ ಹೇಳಿದನು. "ಮಗಳೆ, ಒಬ್ಬ ಮಾನವನು ಶಿವನ ವರಪಡೆದು ಒಳ್ಳೆ ದೇಹವ ಹೊತ್ತು ನಿನಗೆ ಗಂಡನಾಗಿ ಈ ರಸಾತಳವನ್ನು ಆಳಲಿದ್ದಾನೆ. ಬನ್ನ ಪಡಬೇಡ" ಎಂದ. ಅವನ ನುಡಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತಸಗೊಂಡ ಮೋಡದ ಸದ್ದಿಗೆ ಬಾಯ್ತೆರೆದ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಯಂತೆ ನಿನ್ನ ಬರುವಿಕೆಯನ್ನೇ ಬಯಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಬಗೆಯ ಬಯಕೆ ತುಂಬುವ ಕಾಲ ನಿನ್ನ ಬರುವಿಕೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ, ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆ ಮದನನ ವಶವಾಂತು ನಿಂತಿರುವೆ. ಈ ನಾಡನ್ನು ಆಳು. ನನ್ನನ್ನು ಕೂಡ" ಎಂದು. ಮಾತಂಗನು ರಾಜವಾಹನನ ಅಣತಿ ಪಡೆದು ಕಾಳಿಂದಿಯನ್ನೇ ಮದುವೆಯಾಗಿ ರಸಾತಳವನ್ನು ಆಳಲು ಸಜ್ಜುಗೊಂಡ.

ರಾಜವಾಹನನಾದರೂ ಗೆಳೆಯರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಮಾತಂಗನ ಜೊತೆ ಬಂದಿದ್ದ. ಮತ್ತೆ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಕಾಣಲು ಭೂವಿಗೆ ತೆರಳಲು ಬಯಸಿದ. ರಾಜವಾಹನನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಂತಸಗೊಂಡ ಮಾತಂಗನು ಹಸಿವು ನೀರಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಗುವ ಮನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಅನುಸರಿಸಿದ ಕಾಳಿಂದಿ ಮಾತಂಗರಿಂದ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಗೆಳೆಯರಿದ್ದ ತಾಣಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಅಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಕಾಣದೆ ಹುಡುಕಲು ಹೊರಟ. ವಿಶಾಲ ರಾಜ್ಯದ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಆಟದ ಬಯಲ ಬಳಿ ದಣಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕುಳಿತ. ಆಗ ಹಲವಾರು ಚೆಲುವೆಯರಿಂದ ಕೂಡಿ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಮೆರೆವ ಪ್ರರುಷನೊಬ್ಬನನ್ನು ನೋಡಿದ. ಅವನು ರಾಜವಾಹನನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆ ಸಂತಸದಿಂದ ಚಿಗುರಿದ ಬಗೆಯಿಂದ ಅರಳಿದ ತಾವರೆಯಂತಹ ಮೋರೆಯಿಂದ ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ಅಂದುಕೊಂಡ. 'ಇವನು ಚಂದ್ರವಂಶದ ಸಂತತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ರಾಜವಾಹನ.

ಪೂರ್ವಜನಿಂದ ಮಹಾಭಾಗ್ಯದಿಂದ ಇವನ ಅಡಿಗಳನ್ನು ಕಾಣುವ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಬಂದಿದೆ' ಎಂದು. ಕೂಡಲೆ ಸಡಗರದಿಂದ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಿಂದಿಳಿದು ಗಡಿಬಡಿಯಿಂದ ನಾಲ್ಕಾರು ಅಡಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜವಾಹನನ ಬಳಿ ಬಂದು ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ದಂಡೆಯನು ಸುತ್ತಿರುವ ಹೂವಿನ ಕಂಪಿನಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ತಲೆಯಿಂದ ಕಾಲ್ಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ. ರಾಜವಾಹನನು ಸಂತಸದ ಪುಳಕದಿಂದ 'ನೀನು ಸೋಮದತ್ತನಲ್ಲವೆ?' ಎಂದು ಉಗ್ಗಡಿಸಿದ. ತದನಂತರ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮತ್ತಿಮರದ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ರಾಜನು ಸೋಮದತ್ತನನ್ನು ಕುರಿತು ಕೇಳಿದ 'ಗೆಳೆಯನೆ, ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಎಲ್ಲಿದ್ದೆ? ಏನು ಮಾಡಿದೆ? ಈಗ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವೆ? ಈ ಹೆಣ್ಣು ಯಾರು? ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಹೇಗೆ ನಿನ್ನ ತೊತ್ತಾದರು? ಹೇಳು' ಎಂದು. ಸೋಮದತ್ತನಾದರೂ ಗೆಳೆಯನನ್ನು ನೋಡಿ ಮನಸಿನ ನೋವೆಲ್ಲ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಿಗ್ಗಿ ಕೈಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದ.

-೦-

ಒಡೆಯ ನಿಮ್ಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಬಯಸಿದ್ದ ನಾನು, ಆ ರಾತ್ರಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣದೆ ಹುಡುಕಿ ಬಳಲಿ ಹಸಿವು ನೀರಡಿಕೆಗಳಿಂದ ತೊಳಲಿ ದಾರಿಯಲಿ ಸಿಕ್ಕ ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಉಜ್ವಲಾಕಾರದ ರತ್ನವನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಯಾವುದೋ ದಾರಿಯಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ನಡುಹಗಲ ನೇಸರನ ಬಿಸಿಯಿಂದ ಕುಸಿದು ಹೇಗೋ ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ದೇವಳವನು ಹೊಕ್ಕೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮುದಿ ಹಾವನನ್ನು ಕಂಡು, ಕೇಳಿದ 'ನನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಮರುಗಿ ಹೇಳಿದ. ಸೊಗದ ಸುಂದರನೆ ಈ ಕೆಟ್ಟನಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಬ್ಬಲಿಗಳಾದ ಈ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಿರಿದು ಸಾಕುತ್ತಿದ್ದೇನೆ' ಎಂದ. ನಾನು ಕೇಳಿದೆ 'ಅಯ್ಯ! ಈ ನಾಡ ಒಡೆಯ ಯಾರು? ಅವನ ಹೆಸರೇನು? ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳು' ಎಂದು. ಆ ಹಾವ ಹೇಳಿದ 'ಮಹಾಶಯ! ಮತ್ತಕಾಲನೆಂಬ ಲಾಟದೇಶದ ಒಡೆಯ ಈ ನಾಡಿನ ಒಡೆಯ ವೀರಕೇತುವಿನ ಮಗಳು ವಾಮಲೋಚನ ಎಂಬುವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಬಯಸಿದ. ಅವನ ಬಯಕೆಯನ್ನು ರಾಜ ಮತ್ತು ಅವನ ಮಗಳು, ಇಬ್ಬರೂ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಮುನಿದ ಮತ್ತಕಾಲ ಈ ಪಾಟಲ ದೇಶವನ್ನು ಮುರಿದ. ಅಳುಕಿದ ವೀರಕೇತು. ಮತ್ತಕಾಲನಿಗೆ ಮಗಳನಿತ್ತ. ಹೀಗೆ ಬಗೆಯ ಸುಂದರಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಮತ್ತಕಾಲನು 'ನನ್ನ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿಯೇ ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ತನ್ನ ದೇಶವನ್ನು ಕುರಿತುಹೋಗುವ ಮುನ್ನ ಬೇಟೆಯಾಡಲು ಕಾಡಲ್ಲಿ ನಿಂತ. ವೀರಕೇತುವೋ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಮತ್ತಕಾಲನಿಗೆ ಕೊಡಲು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ಮಾನಪಾಲನೆಂಬ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಮಗಳನ್ನು ಕರೆತರಲು ಹೇಳಿದ, ಅದರಂತೆ ಮಾನಪಾಲನು ಆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಬಟ್ಟೆಯ ಮನೆಯೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೊಂಚುಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ. ಅದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಅರಾಜಕವಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ತಿರಿಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ' ಎಂದು. ಪಾಪ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬಹಳ ಜನರನ್ನು ಸಾಕುವ ಬಗೆಗಾಣದೆ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಕೊಂಡ. ನಾನು ಅವನಿಗೆ ರತ್ನವನ್ನಿತ್ತೆ. ಅದರಿಂದ ಅರಾಜಕವಾದ ಈ ದೇಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಡೆಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಹೊರಟುಹೋದ. ನಾನಾದರೋ ದಾರಿ ಸಾಗಿದುದರಿಂದ ಬಳಲಿ ನಿಡ್ಡೆ ಹೋದೆ. ಎಚ್ಚರವಾದಾಗ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಭಟರು ಹಿಡಿದಿದ್ದರು. ಮೈಮೇಲೆ ಚಾಟಿಯ ಗುರುತುಗಳಿದ್ದವು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸರಪಳಿಯಿತ್ತು. ನನ್ನನ್ನು ಕಳ್ಳ ಎಂದು ತೋರಿಸಿದ. ರಾಜನಾಳುಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಬಿಟ್ಟರು. ಮಣಿ ಹೇಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳದೆ ಸೆರೆಮನೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು 'ಈ ಸೆರೆಯಾಳುಗಳು ನಿನ್ನ ಹೊಸಗೆಳೆಯರು' ಎಂದು ಕೊಂಕಿ ನುಡಿದು, ಸರಪಳಿಗಳಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹೊರಟು ಹೋದರು.

ನಿರಾಸೆಯ ಮಡುವಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಕಂಗೆಟ್ಟ ನಾನು ಕೈದಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು 'ಅಣ್ಣಗಳಿರಾ ನೀವಾದರೂ ಏಕೆ ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿರುವಿರಿ?' ಎಂದೆ. ನಾನು ಕಳ್ಳನಂತೆ ಹೇಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದೆ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಕಳ್ಳರು ಹೇಳಿದರು 'ಮಹಾಭಾಗ್, ವೀರಕೇತುವಿನ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಮಾನಪಾಲನ ಕಿಂಕರರು ನಾವು. ಅವನ ಅಣತಿಯಂತೆ ಲಾಟರಾಜನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಇರುಳಲ್ಲಿ ಸುರಂಗದ ಮುಖಾಂತರ ಅವನ ಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ರಾಜನಿಲ್ಲದುದನ್ನು ಕಂಡು ಬಹಳ ಖತಿಗೊಂಡು ಸೊತ್ತುಗಳನ್ನು ಕದ್ದು ಆ ಕಾಡನ್ನು ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿದೆವು. ತದನಂತರ ರಾಜಭಟರು ಸೊತ್ತುಗಳ ಸಮೇತ ನಮ್ಮನ್ನು ಹಿಡಿದು ಈ ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿದರು. ಗಡಿಬಿಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜನ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ರತ್ನವೂ ಕಾಣೆಯಾಯಿತು ಎಂದು. ಆಗ ನಾನು ನನ್ನೆಲ್ಲ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಅವರೊಡನೆ ಗೆಳೆತನವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ನಟ್ಟಿರುಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರಪಳಿಗಳನ್ನು ಕಡೆದುಕೊಂಡು ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪಹರೆಯವರ ಕತ್ತಿ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಕಾಯುವವರನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸೋಲಿಸಿ, ಓಡಿಸಿ ನೇರ ಮಾನಪಾಲನ ಬಳಿಗೆ ಸಾಗಿದೆ. ಮಾನಪಾಲನಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿದೆ. ನಡೆದುದಕ್ಕೆ ಪರಿತಾಪ ಪಟ್ಟ. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಮತ್ತಕಾಲನ ದೂತರು ಮಾನಪಾಲನ ಬಳಿ ಬಂದು ಹೇಳಿದರು 'ಮಂತ್ರಿಯೇ ನನ್ನ ರಾಜಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಸುರಂಗ ಕೊರೆದು ನನ್ನ ಸೊತ್ತುಗಳನ್ನು ಕದ್ದ ತುಡುಗರು ನಿನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ನನಗೊಪ್ಪಿಸು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿನಗೇ ಕೇಡು' ಎಂದರು.

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಮುನಿದು ಕೆಂಪಡರಿದ ಕಣ್ಣಿಂದ ಮಂತ್ರಿಯು 'ಆ ಲಾಟರಾಜ ಯಾರು? ಅವನೊಡನೆ ಗೆಳೆತನವೇಕೆ? ಅವನಿಂದ ನಮಗೇನು? ಎಂದು ಕಟುವಾಗಿ ನುಡಿದು ಅವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಮಾನಪಾಲ ಬೈದುದನ್ನು ಮತ್ತಕಾಲನಿಗೆ ಹಾಗೆಯೇ ಹೇಳಿದರು. ಮುನಿದ ಮತ್ತಕಾಲನು ತನ್ನ ತತ್ವೋಳುಗಳ ಕಸುವಿನಿಂದ ಹಮ್ಮುಗೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಕಾಲಾಳುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಹೋರಲು ಬಂದ. ಹೋರಾಟ ನಿಶ್ಚಯವೆಂದು ಮೊದಲೇ ಮನಗಂಡಿದ್ದ ಮಾನಪಾಲ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಸಜ್ಜುಗೊಂಡಿದ್ದ. ಅದರಿಂದ ಗಡಿಬಿಡಿಗೆ ಒಳಗಾಗದೆ ಕಾದಹೊರಟ. ನಾನು ಮಾನಪಾಲ ಕೊಟ್ಟ ಒಳ್ಳೆಯ ರಥವನ್ನು ಮೈಗಾಪನ್ನು ನನ್ನ ಎತ್ತರ ಕಸುವುಗಳಿಗೆ ಒಗ್ಗುವ ಬಿಲ್ಲುಬುಗಳನ್ನೂ ಬತ್ತಳಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮಾನಪಾಲನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದೆ. ಕಿಚ್ಚಿನಿಂದ ಕೆಚ್ಚಿನಿಂದ ಅಂಬುಗಳನೆಚ್ಚುತ್ತ ಹಗೆಗಳನು ಕೊಚ್ಚತೊಡಗಿದೆ. ನನ್ನ ಬವರ (ಯುದ್ಧ)ದ ಬಂಡಿಯನ್ನು ಮತ್ತಕಾಲನ ಬಳಿ ಕೊಂಡೊಯ್ದು, ಅದರಿಂದೆಗರಿ ಮತ್ತಕಾಲನನ್ನು ಅಟಕಾಯಿಸಿ ಅವನ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದೆ ಕೂಡ. ಒಡೆಯ ಬಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಅವನ ಪಡೆಗಳು ದಿಕ್ಕುಗಾಣದೆ ಓಡಿಬಿಟ್ಟರು. ಓಡಿಹೋಗುವಾಗ ಬಿಟ್ಟ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾವೇ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡೆವು. ಮಾನಪಾಲ ಕಳುಹಿದ ಹುಡುಗರು ನನ್ನ ಬಗೆಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ದೊರೆಗೆ ಹೇಳಿದರು. ದೊರೆಯೂ ನನ್ನ ಬಗೆಗೆ ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡ. ಸಂತಸಗೊಂಡ ಕೂಡ. ಒಳ್ಳೆ ದಿನದಲ್ಲಿ, ಒಳ್ಳೆ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಚೆಲುವೆಯಾದ ಮಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಮದುವೆ ಕೂಡ ಮಾಡಿಸಿದ. ನಿಮ್ಮ ಬೇರ್ಪಡೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಬಗೆ ಸುಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ನಲ್ಲೆ ವಾಮಲೋಚನೆಯಿಂದ ಕೂಡ ಸುಖವಾಗಿದ್ದರೂ. ಮಹಾಕಾಲನನ್ನು ಪೂಜಿಸಲು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆ. ಎದೆಯಾಳದ ನನ್ನ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿದ ಸದಾಶಿವನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮನ್ನು ತೋರಿದ. ನಿಮ್ಮ ಗೆಳೆಯನೂ ಆಗಿ ತೊತ್ತೂ ಆದ ನಾನು ಈಗ ನಲಿವನ್ನೇ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ' ಎಂದ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ ರಾಜವಾಹನನು ಸೋಮದತ್ತನ ಕಸುವನ್ನ ಹೊಗಳಿ ತನ್ನ ಕತೆಯನ್ನೂ ಹೇಳಿದ. ಸೋಮದತ್ತ ರಾಜವಾಹನರಿಬ್ಬರೂ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ದಿಫೀರನೇ ಪುಷ್ಪೋದ್ಭವನೂ ಬಂದ. ರಾಜವಾಹನನ್ನು

ನೋಡಿದೊಡನೆ, ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಒಡೆಯನ ಕಾಲಿಗಾನಿಸಿ ತನ್ನನ್ನೊಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ. ರಾಜವಾಹನನು ಅವನನ್ನೆತ್ತಿ ಬಿಗಿದಪ್ಪಿ ನಲಿದ. ನಂತರ ಅದೇ ಮತ್ತಿಮರದ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು “ಗೆಳೆಯನೇ ನಾನು ಮಾತಂಗನಿಗಾಗಿ ಹೊರಡುವಾಗ ನಿಮಗಾಗಲೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು. ಎದ್ದ ಮೇಲೆ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಏನೆಂದುಕೊಂಡಿರಿ? ನೀನೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟೆ? ಎಲ್ಲವನ್ನು ಹೇಳು” ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಆಗ ಒಡೆಯನಲ್ಲಿ ವಿನಯ ತೋರುತ್ತಾ ಪುಷ್ಪೋದ್ಭವ ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದ.

ಒಡೆಯ ಮಾತಂಗನಿಗೆ ಒಳಿತೆಣಿಸಿ ನೀವು ತೆರಳಿದ ಮೇಲೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಎದ್ದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿದ ಮೇಲೂ ‘ನೀವೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಿರಿ’ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ಹುಡುಕಬೇಕೆಂದು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾದೆವು. ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣಲು ಬೆಳಗಿನಿಂದ ನಡುಹಗಲವರೆಗೆ ತಿರುಗಿ ನೇಸರನ ಬೇಗೆಯಿಂದ ಬಳಲಿ ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲ ಬಳಿಯಿರುವ ಮರದ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತೆ. ತುಸು ಚಣಗಳು ಸರಿದ ಮೇಲೆ, ನನ್ನೆದುರು ಇರುವ ಕಣಿವೆಗೆ ಮುಗಿಲಿಂದ ರಭಸದಿಂದ ಬೀಳಹತ್ತಿದ್ದ ಪುರುಷನನ್ನು ನಡುವಲ್ಲೇ ತಡೆದು ಮೆಲ್ಲನೇ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಿ, ನೀರನ್ನು ಚುಮುಕಿಸಿ ಅರಿವು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಎಚ್ಚರಗೊಂಡೊಡನೆ ಕಣ್ಣೀರೆಯತೊಡಗಿದ ಅವನನ್ನು ‘ಕಣಿವೆಯಿಚಿದ ಬಿದ್ದು ಸಾಚುಲು ಬೀಳಲು ಹೋದೆ ಏಕೆ? ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಅದಕವನು ಹೇಳಿದ. ‘ಮಗಧರಾಜನ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಪದ್ಮೋದ್ಭವನ ಮಗ ನಾನು. ನನ್ನ ಹೆಸರು ರತ್ನೋದ್ಭವ, ವ್ಯಾಪಾರಕೆಂದು ಕಾಲಯವನ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ, ಅಲ್ಲಿಯವಳೊಬ್ಬಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಬಸಿರಿಯಾದ ಅವಳನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಊರಿಗೆ ಕಡಲನಾವೆಯಲ್ಲಿ ಮರಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ದಡ ಸೇರಿತೆನ್ನವಾಗಲೆ ದೋಣಿಯೊಡೆದು ಎಲ್ಲರೂ ನೀರುಪಾಲಾದೆವು. ಕೆಲವರು ಮುಳುಗಿದರು. ನಾನು ಹೇಗೋ ದಡ ಸೇರಿದೆ. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನು ಕಾಣದೇ ಖತಿಗೊಂಡೆ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ತಾಪಸ ನನ್ನನ್ನು ಸಂತೈಸಿದ್ದ ‘ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೇರುವೆ’ ಖತಿಗೊಳ್ಳಬೇಡ ಎಂದು. ಅವನ ಮಾತಿನ ಮೇಲೆಯೇ ಹದಿನಾರು ವರ್ಷ ಕಳೆದೆ. ಆದರೂ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ನೋವು ಮರೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ನೋವು ತಾಳಲಾರದೆ ಕಣಿವೆಯಲಿ ಬಿದ್ದು ಸಾಯಬಯಸಿದ್ದೇನೆ’ ಎಂದು.

ಅದೇ ವೇಳೆ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳ ಕೂಗೂ ಕೇಳಿತು ‘ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದೆಂದು ಸಿದ್ಧರು ಹೇಳಿದರೂ, ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ಬೆಂಕಿಗೆ ಹಾರುವುದು ತಪ್ಪಲ್ಲವೇ?’ ಎಂದು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ ನಾನು ‘ರತ್ನೋದ್ಭವನೇ ನನ್ನ ತಂದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು, ಹೇಳಿದೆ ‘ಅಪ್ಪಾ, ಹೇಳಬೇಕಾದುದನ್ನೆಲ್ಲ ನಂತರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕೂಗನ್ನು ಅಸಡ್ಡೆ ಮಾಡದೇ, ಅಲ್ಲಿಗೇ ಹೋಗಿ ನೋಡೋಣ. ಅಥವಾ ನೀನಿಲ್ಲೇ ಇರು. ನಾನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಬರುತ್ತೇನೆ’ ಎಂದು. ಆ ಮೇಲೆ ಕೂಗಳಿತೆಯವರೆಗೂ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ ನನಗೆ, ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕುವ ಮುನ್ನ, ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿರುವ ದೈವವನ್ನು ಕುರಿತು ಕೈಮುಗಿದಿರುವ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಅವಳನ್ನು ತಡೆಯಲೆತ್ತಿಸುವ ಮುದುಕಿಯನ್ನೂ ನೋಡಿದೆ. ನಾನಲ್ಲಿ ತೆರಳಿ ಅವರಿಬ್ಬರ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಕೇಳಿದೆ ‘ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಎಲ್ಲಿಯವರು? ಏಕಾಗಿ ಈ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವಿರಿ? ಎಂದು. ಅದಕವಳು ಹೇಳಿದಳು ‘ಅಪ್ಪ, ಕಾಲಯವನದ್ವೀಪದ ಕಾಲಗುಪ್ತನೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಮಗಳು ನಾನು. ನನ್ನ ಹೆಸರು ಸುವೃತ್ತೆ. ನನ್ನ ಗಂಡನೊಡನೆ ಕಡಲಲ್ಲಿ ಪಯಣ ಮಾಡುವಾಗ ಹಡಗೊಡೆದು ಗಂಡನಿಂದ ಬೇರ್ಪಟ್ಟೆ. ದಡಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಗುವನ್ನು ಹೆತ್ತೆ, ಒಂಟಿಸಲಗವೊಂದರೆ ಆರ್ಭಟದಿಂದ ಮಗುವನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡೆ. ಹಿರಿಯ ಮುನಿಯೊಬ್ಬ

‘ಹದಿನಾರು ವರ್ಷವಾದ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಗಂಡ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಸೇರಿ ನಲಿವನ್ನು ಹೊಂದುವೆ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಬದುಕಿದೆ. ಇನ್ನು ಬಾಳಲಾರೆ ಎಂದಳು. ನನ್ನನ್ನು ಅವಳ ಮಗನೆಂದು ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಂಡು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ತಂದೆಯಲ್ಲಿಗೆ ಅವಳನ್ನು ಕರೆದುತಂದೆ. ನನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಗುರುತಿಸಿ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಆನಂದದ ಕಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ಮೀಯಿಸಿಕೊಂಡರು. ಮರದ ನೆರಳಲ್ಲಿ ದಣಿವಾರಿಸಿಕೊಂಡು ‘ರಾಜಹಂಸರಾಜರ ಬಗೆಗೆ ಕೇಳಿದರು. ನಾನು ನಡೆದೆಲ್ಲ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಮುನಿಯ ಹತ್ತಿರ ಬಿಟ್ಟು ತಮ್ಮನ್ನು ಹಡುಕ ಹೊರಟೆ. ಹಡುಕಲು ಕೆಲವು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಹಣಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ಹೇಗೋ ಸಿದ್ಧಾಂಜನವನ್ನು (ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಾಡಿಗೆ) ಸಂಪಾದಿಸಿ, ಅದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದಂತೆ ನೆಲದಡಿ ಹುದುಗಿರುವ ನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು, ಕೆಲವು ಕೂಲಿಗಳಿಂದಗೇಸಿ ಎಣೆಯಿರದಷ್ಟು ಬಂಗಾರದ ಕಾಸುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಆ ಹಣದಿಂದ ಹತ್ತಿರದ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಕಸುಗೊಂಡ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು, ಕಾಳು-ಕಡೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಂಡು ನನ್ನದೆ ಆದ ಪಡೆಯನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡೆ. ಚಂದ್ರಪಾಲನೆಂಬುವವನು ಅದರ ಮುಂದಾಳಾದ, ನನ್ನ ನಲ್ಮೆಯ ಗೆಳೆಯನೂ ಆದ, ಅವನೊಡನೆ ಉಜ್ಜಯಿನಿಗೆ ಹೋದೆ. ನನ್ನ ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮಂದಿರನ್ನೂ ಉಜ್ಜಯಿನಿಗೆ ಕರೆತಂದೆ. ನನ್ನಪ್ಪನಿಗೆ ಚಂದ್ರಪಾಲನ ಅಪ್ಪ ಬಂಧುಪಾಲ ಗೆಳೆಯನಾದ. ಬಂಧುಪಾಲನಿಗೆ ಮಾಳವದೊರೆಯೂ ಪರಿಚಿತ. ನನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಡೆ ಕಾಪಿಟ್ಟು, ಮತ್ತೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹಡುಕಲು ಹೊರಟೆ. ಆಗ ಬಂಧುಪಾಲ ಹೇಳಿದ್ದು ಹೀಗೆ ‘ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಷ್ಟಪಡದೇ ಹಾಯಾಗಿರಿ. ಒಳ್ಳೆಯ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮೊಡೆಯ ಸಿಗುತ್ತಾನೆ’ ಆಗ ನಾನೇ ಶಕುನಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅವನ ನುಡಿಯ ಸೊಡೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಎದೆಯ ಬೇಗುದಿ ತಣ್ಣಗಾಯ್ತು. ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂಗದಿರನಂತ ಮೋರೆಯ, ಮೈವೆತ್ತ ಬೆಳಕಂತಿರುವ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಹೆಣ್ಣು ತನ್ನ ಕಡೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ತಿವಿದು ಹುಚ್ಚನಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದಳು. ಅವಳನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆಯನ್ನೇ ಚಿಗುರಿಸಿದಳು. ಅವಳ ಮನಸಿನಲ್ಲೂ ನನ್ನ ಬಗೆಗೆ ಅಂತಹ ಬಯಕೆಯೇ ಮೂಡಿತೆಂದೂ ನನಗೂ ಗೊತ್ತಾಯ್ತು. ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಬಯಕೆ, ನಾಚಿಕೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿದವು. ಅವಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಸೇರಲಿ? ಎಂದು ಯೋಚಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದೆ.

ಒಮ್ಮೆ ಬಂಧುಪಾಲನು ಶಕುನಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಮರವೊಂದರ ಬಳಿ ನಿಂತು ಹಕ್ಕಿಗಳ ನುಡಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ನಾನೂ ಆ ಮರದ ಆಚೀಚೆ ಓಡಾಡುತ್ತಾ ಚಿಗುರೊಡನೆ ಆಡುತ್ತಾ ಕೊಳವೊಂದರಡೆಗೆ ಬಂದೆ. ಆಗ ಖತಿಗೊಂಡ ಬಾಡಿದ ಮೋರೆಯ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಅವಳಲ್ಲಿ ಬಯಕೆಗಳು ಹೊತ್ತಿದವು. ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಮೂಡಿತು. ಮೈ ಬಳುಕಿ ಸಂತಸ ತುಳುಕಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ನಲ್ಲನನ್ನು ಸೇರುವನೋ ಇಲ್ಲವೋ? ಎಂಬ ಖತಿಯೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ನಾನು ಅವಳ ಹತ್ತಿರ ಸಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ ‘ಚೆಲುವೆ ಏಕೆ ಖತಿಗೊಂಡಿರುವೆ? ಎಂದು ಆಗ ಬಿಂಕ-ಬಿಗುಮಾನಗಳನು ತೊರೆದು ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆ ಹೇಳಿದಳು ‘ಚೆಲುವನೇ, ಮಾಳವರಾಜ ಮಾನಸಾರ ಮುದುಕನಾದ. ಮಗ ದರ್ಪಸಾರನಿಗೆ ಈ ನಾಡ ಒಡೆತನ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟ. ದರ್ಪಸಾರನಾದರೋ ತನ್ನ ಅತ್ತೆಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ನಾಡನ್ನು ನಾ ಬರುವ ತನಕ ನೋಡಿಕೊಂಡಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಪವನ್ನಾಚರಿಸಲು ಹಿಮಾಲಯಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ.

ಅವರಿಬ್ಬರ ಹೆಸರು ಚಂಡವರ್ಮ, ದಾರುವರ್ಮ. ದಾರಿ ತಪ್ಪಿ ಹಿರಿಯರ ಮಾತು ಕೇಳಿದ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಬೇರೋಬ್ಬರ ಹೆಂಡಿರನ್ನೂ ಹಣವನ್ನೂ ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಉಣ್ಣುತ್ತಾ ಬೇಡದ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಾ ಈ ನಾಡನ್ನು ಕಲಕಿ ರಾಡಿಮಾಡಿದರು. ಒಮ್ಮೆ ದಾರುವರ್ಮ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಮೈಯನ್ನು ಉಣ್ಣಬಯಸಿದನು. ಅದನ್ನೇ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಖತಿಗೊಂಡಿರುವೆ ಎಂದಳು. ನನ್ನಲ್ಲಿನ ಬಯಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಸೇರುವಲ್ಲಿನ ಅಡ್ಡಿ ಅದರ ಬಗೆಗಿನ ಅವಳ ನೋವು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅವಳನ್ನು ಸಂತೈಸಿ ದಾರುವರ್ಮನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಅವಳಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. 'ಹುಡುಗಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಯಸಿದ ಆ ದುರುಳನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ತೊಂದರೆ ಬಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಯವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೇಳು ಒಂದು ಪಿಶಾಚಿಯು ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕಿದೆ. ಅವಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಬಯಸಿದ ವೀರನು ರತಿಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಗೆದ್ದರೆ ಅವಳೊಡನೆ ಸುಖಿಸಬಲ್ಲವನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನೇ ಆ ಪೆರ್ಮೋಲೆಯ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಬಲ್ಲವನು ಎಂದು ಜೋಯಿಸರ ನುಡಿಯಿದೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಸುದ್ದಿ ಹಬ್ಬಿಸಬೇಕು. ಆಗ ದಾರುವರ್ಮನು ಪಿಶಾಚಿಯಿಂದ ಅಳುಕಿ ಹಿಂಜರಿದರೂ ಒಳ್ಳೆಯದೇ. ಒಂದುವೇಳೆ ದೆವ್ವದೊಡನೆ ಕಾದಿ ಗೆಲ್ಲುತ್ತೇನೆಂದು ಬಂದರೆ ನಿನ್ನವರು ಹೇಳಬೇಕು. 'ವೀರನೇ ದರ್ಪಸಾರನ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ಕಾದುವುದು ಅಥವಾ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಬಲಗೊಂಡು ಸೆಳೆಯುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಭೋಗಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು, ಮದುವೆಯಾಗುವುದು ಇನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆಯದು' ಎಂದು. ಅವನೂ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತಾನೆ. ನಾನು ನಿನ್ನ ಗೆಳತಿಯಂತೆ ನನ್ನನ್ನು ಮರೆಸಿಕೊಂಡು ನಿನ್ನೊಡನೆ ಅವನ ಮನೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತೇನೆ. ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಅವನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಕೊಂದು ಯಾವುದೇ ಅಂಜಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಈ ಉಪಾಯವನ್ನು ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆಂದಾಗ ಅಳುಕು-ನಾಚಿಕೆಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ನಿನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗೆ ನಮ್ಮ ನಲ್ಮೆಯನ್ನು ಹೇಳು. ಅವರು ನನಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ದಾರುವರ್ಮನ ಸಾವು ಹೇಗಾಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ನಂತರವೇ ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದು. ಈಗಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಅವಳು ಸಂತಸವನ್ನೈದಿ ಹೇಳಿದಳು. ಚೆಲುವ, ದುರುಳನಾದ ದಾರುವರ್ಮನನ್ನು ನೀನು ಕೊಂದರೆ ನಮ್ಮ ಹಾದಿ ಸುಗಮವೇ. ನೀ ಹೇಳಿದಂತೆ ನಾನು ನಡೆಯುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ನಲಿಯುತ್ತಾ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ತಿರುಗಿ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದಳು. ನಾನೂ ಸಹ ಬಂಧುಪಾಲನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಹಕ್ಕಿಯ ನುಡಿ ಯಾವ ಜೋಸ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಆಗ ಬಂಧುಪಾಲ ಹೇಳಿದ - ಒಂದು ತಿಂಗಳಾದ ನಂತರ ನಿಮ್ಮೊಡೆಯ ನಿನಗೆ ಸಿಗುತ್ತಾನೆ' ಎಂದು. ನಾನು ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದೆ. ಬಂಧುಪಾಲನೂ ಅವನ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದ. ದಾರುವರ್ಮನು ನಾನು ಹೆಣೆದ ಉಪಾಯದ ಬಲೆಗೆ ಸಿಲುಕಿದ. ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಅವನ ಸಜ್ಜೆಯ ಮನೆಗೆ ಕರೆದ. ನಾನು ಕಾಡಿಗೆ ಬಳಿದು ವಂಕಿ, ಡಾಬು, ಗೆಜ್ಜೆ, ಬಂಗಾರದ ಹಾರ, ಕಾಡಿಗೆ ಮೊದಲಾದ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಹೆಣ್ಣಿನಂತೆ ನುಲಿಯುತ್ತಾ ನನ್ನ ನಲ್ಮೆಯೊಡನೆ ಅವನ ಮನೆಯ ಕದ ತಟ್ಟಿದೆ. ಕಾವಲುಗಾರರು ನಮ್ಮ ಬರವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ತೋರಿದ ದಾರಿಯಿಂದ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆ ಮತ್ತು ನಾನು ಅವನ ಮಲಗುಕೋಣೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕೆವು. ನಾನು ಹಬ್ಬಿಸಿದ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿಕೊಂಡ ದೆವ್ವದ ಕಥೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಕುತೂಹಲ ಮಾಡಿಸಿತ್ತು. ಕೆಲವರು ಅವನ ಮನೆಯ ಮುಂದೆಯೇ ಕಾದಿದ್ದರು. ಪೆದ್ದ ದಾರುವರ್ಮನು ಮಿತಿ ಮೀರಿದ ಆಸೆಯಿಂದ ಅರಸಂಚೆಯಂತೆ ಬೆಳ್ಳಗಿರುವ ಮೆತ್ತನೆ ಹಾಸಿಗೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದ. ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ನಾನು ಗಂಡು ಎಂಬುದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಜೊತೆ ನನಗೂ ಒಡವೆಯ ಕಾಣಿಕೆಯಿತ್ತು ಮೆತ್ತನೆಯ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನೂ ಪೂಸಲು

ಕಸ್ತೂರಿಯನ್ನೂ ತಾಂಬೂಲವನ್ನೂ ಹೂಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಲಲ್ಲೆಯಾಡಿದ. ಬಯಕೆಯಿಂದ ಕುರುಡಾಗಿ ಅವಳನ್ನಪ್ಪಲು ಬಂದ. ನಾನು ಮುನಿದು ಅವನನ್ನು ಹೊಡೆದು, ವದ್ದು ಅವನನ್ನು ಗಲಿಬಿಲಿಗೊಳಿಸಿದೆ. ಜಟ್ಟಿಕಾಳಗದಿಂದ ಸಜ್ಜೆಮನೆಯನ್ನು ಕುಸ್ತಿಯ ಬಯಲಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ ದಾರುವರ್ಮ ಹೆಣವಾದ. ನಾನು ನನ್ನ ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಅಯ್ಯೋ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದ ದೆವ್ವ ದಾರುವರ್ಮವನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದೆ. ಬೇಗ ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಿರುಚಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಅವನ ಸಾವಿಗೆ ಕಣ್ಣೀರ್ಗರೆಯುತ್ತಾ, ಅಯ್ಯೋ ವಿಧಿಯೇ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯನ್ನು ದೆವ್ವ ಹಿಡಿದಿದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾದರೂ ಅವಳ ಮೈಗೆ ಮರುಳಾಗಿ ಹೆಣವಾದನಲ್ಲ ಎಂದು ಅಳುತ್ತಾ ಸಜ್ಜೆಮನೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ನೋಡಿದರು. ಆ ಗಡಿಬಡಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ನಲ್ಲೆಯೊಡನೆ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದೆ. ಕೆಲ ದಿನಗಳ ಬಳಿಕ ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಚೆಲುವೆಯಾದ ನಲ್ಲೆ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯೊಡನೆ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಅವಳಿಂದ ಮೈಯ ಬಯಕೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಬಂಧುಪಾಲನ ಶಕುನದಂತೆ ಈ ದಿವಸವೇ ಇಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತಸಪಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದ. ಹೀಗೆ ಗೆಳೆಯನ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಜವಾಹನನು ತನ್ನ ಹಾಗೂ ಸೋಮದತ್ತನ ಕಥೆಗಳನ್ನೂ ಪುಷ್ಪೋದ್ಭವನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಸೋಮದತ್ತನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು 'ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಉಳಿದವರನ್ನು ನಿನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ನೀನು ಮಾತ್ರ ಬಾ' ಎಂದು. ಪುಷ್ಪೋದ್ಭವನೂ ನೆಲದ ಮೇಲಿನ ಸಗ್ಗವೋ ಎಂಬಂತಿರುವ ಅವಂತಿಕಾ ನಗರವನ್ನೂ ಹೊಕ್ಕ. ಬಂಧುಪಾಲ ಮೊದಲಾದವರು ಪುಷ್ಪೋದ್ಭವನ ಮಾತಿನಿಂದ ರಾಜವಾಹನನ ಬಗೆಗೆ ತಿಳಿದು ಅವನನ್ನು ಗೌರವಿಸಿದರು. ರಾಜವಾಹನನೂ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ಪುಷ್ಪೋದ್ಭವನ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದ.

ಮನ್ಮಥನ ಪಡೆಯ ಮುಂದಾಳಾದ, ಮಲಯಗಿರಿಯಿಂದ ಹರಿದು ಬರುವ, ಹಾವುಗಳಿಗೂ ತಿನಿಸಾಗಿ. ಉಳಿದ ಗಂಧದ ಮರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಬರುವ ಗಾಳಿಯಿಂದ ಮೈಕಾವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾ, ಮಾವಿನ ಚಿಗುರನ್ನು ಮೆದ್ದು ಕೊರಳನ್ನು ಸವಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕೋಗಿಲೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸವಿಯಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಾ, ಹೆಣ್ಣುಕೃಳ ಬಗೆಯನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಾ, ಸಸಿಗಳನ್ನು ಚಿಗುರಿಸುತ್ತ, ಬಯಕೆಗಳ ಕಾವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತ ಋತುಗಳ ರಾಜ ವಸಂತ ಬಂದ. ಇಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾನಸಾರನ ಮಗಳಾದ ಅವಂತಿ ಸುಂದರಿಯು ನಲ್ಲೆಯ ಗೆಳತಿ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯೊಡಗೂಡಿ ಊರಾಚೆಯ ಹೂಬನದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಬಯಸಿ, ಊರ ಚೆಲುವೆಯರೆಲ್ಲ ಪೂಜಿಸುವ, ಮಾವಿನ ಮರದ ತಣ್ಣನೆಯ ನೆರಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ, ಕಂಪಿನ ಹೂವುಗಳು, ರೇಷ್ಮೆಬಟ್ಟೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಪೂಜೆಗೊಳುವ ಮನ್ಮಥನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದಳು. ನೋಡಿದವರಿಗೆ ಬಯಕೆಯ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚುವ ಚೆಲುವೆ ಅವಂತಿಸುಂದರಿಯನ್ನು ನೋಡಲು ಪುಷ್ಪೋದ್ಭವನ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಬಂದ ರಾಜವಾಹನ ಆ ಹೂಬನವನ್ನು ಹೊಕ್ಕ. ಮಲಯಗಿರಿಯಿಂದ ಹರಿದು ಬರುವ ಗಾಳಿ ಮೆಲುವಾಗಿ ಅಲಗುವ ರೆಂಬೆ-ಕೊಂಬೆಗಳಿಂದ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಬೀಳಿಸುತ್ತಾ, ನಲಿಸುವ ಮರಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ, ಕೋಗಿಲೆ, ಗಿಳಿ ದುಂಬಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಹಾಡನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ, ಕೊಂಚವೇ ಬಿರಿದಿರುವ ನೈದಿಲೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ದಂಟನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಾ ಉಬ್ಬಿ ನಡೆವ ಬಾತು ಮೊದಲಾದ ನೀರಹಕ್ಕಿಗಳಿಂದ ಮೆರೆವ, ತಿಳಿನೀರ ಕೊಳಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಅವಂತೀ ಸುಂದರಿಯಿಂದ ತುಸು ದೂರ ನಿಂತ. ಅವಂತೀಸುಂದರಿಯ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತ ಗೆಳತಿ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆ ರಾಜವಾಹನನ್ನು ಹತ್ತಿರ ಬಾ ಎಂದು ಕರೆದಳು. ಹತ್ತಿರ ಹೋದ ರಾಜವಾಹನ ಬೆರಗಾದ. ಹಾಗಿತ್ತು ಅವಂತೀ ಸುಂದರಿಯ ಚೆಲುವು. ಚೆಲುವೇ ಮೈವೆತ್ತು ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುವಂತ ಮೈಕಟ್ಟು. ತಾವರೆಯ ಸೊಬಗನ್ನು ಹೊತ್ತಿರುವ ಅಡಿಗಳು, ಕಾಮನಂಬುಗಳ

ಬತ್ತಳಿಕೆಯಂತಿರುವ ಮಂಡಿ, ಬಾಳೆದಿಂಡಿನಂತಹ ತೊಡೆಗಳು. ಬಗೆಯನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ ಸೊಂಟ. ಗಂಗೆಯ ಮಡುವಿನಂತಹ ಸುಳಿಯುಳ್ಳ ಹೊಕ್ಕಳು. ಅವಳ ಮೈ ಮೇಲುಗಡೆ ಸಾಗಲು ಮೆಟ್ಟಿನಲಿನಂತಿರುವ ಮೂರುಗೆರೆಗಳು. ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲಿನ ನೇಣಂತಿರುವ ದಟ್ಟವಾದ ಕೂದಲ ಸಾಲು. ಬಂಗಾರ ತಂಬಿಗೆಯಂತಹ ಪೆರ್ಮೋಲೆಗಳು. ಬಳ್ಳಿ ಮನೆಯಂತೆ ಮಿದುವಾದ ತೋಳುಗಳು. ಶಂಖದಂತೆ ನುಣುಪಾದ ಕೊರಳು, ಮಾವಿನ ಚಿಗುರಿನಂತ ಕಿವಿಗಳು, ತೊಡೆ ತುಟಿ, ದಾಳಿಂಬೆಯಂತೆ ಹಲ್ಲು, ಸೊಗಸಾದ ನಗೆ, ಕೋಗಿಲೆಯ ಉಲಿವಂತಹ ನುಡಿ, ಮಲಯದ ಸುಳಿಗಾಳಿಯಂತೆ ಮೋರೆ ಕಂಪು, ಮೀನಿನಂತಹ ಕಣ್ಣು, ಬಿಲ್ಲಿನ ಕೋಲಿನಂತ ಹುಬ್ಬುಗಳು. ಚುಕ್ಕಿಯೇ ಇಲ್ಲದ ಚಂದಿರನಂತಹ ಮೋರೆ. ನವಿಲಿನ ಗರಿಗಳಂತ ಕೂದಲನ್ನು ಕಂಪು ತೀಡಿದ ಬಾಚುಹಣಿಗೆಯಿಂದ ಒಟ್ಟೈಸಿದ ಬಗೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ಅವಂತಿಸುಂದರಿಯು ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಮಾನಸಾರನ ಮಗಳಾದ ಅವಂತಿಸುಂದರಿಯೂ ರಾಜವಾಹನನ ಚೆಲುವನ್ನು ನೋಡಿ ಬಯಕೆಯ ಕಾವಿಗಿಡಾಗಿ, ತಂಗಾಳಿ ತಾಕಿದ ಬಳ್ಳಿಯಂತೆ ನಡುಗಿದಳು. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಜೊತೆಯಾಗಿ ಬಂದ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಮೌನವಾಂತು ನಿಂತಳು. ರಾಜವಾಹನನಾದರೋ ಇವಳನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಾ ‘ಬ್ರಹ್ಮನು ಉಳಿದವರನ್ನು ಇವಳಂತೆಯೇ? ಉಳಿದವರಂತೆ ಇವಳನ್ನೋ ಏಕೆ ತಿದ್ದಿ ತೀಡಿ ಈ ನೆಲಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಲ್ಲ? ಇಲ್ಲವೇ ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಇಂತಹ ಬೊಂಬೆಯನು ಮಾಡಿ ಅದರೊಳಗೆ ಜೀವ ತುಂಬಿದನೋ? ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಂತಹ ಚೆಲುವೇ ಮೈವೆತ್ತು ಬಂದ ಗೊಂಬೆಗಳು ಬಹಳ ಇರಬೇಕಿತ್ತಲ್ಲಾ? ಎಂಬ ಕೇಳಿಕೆಗಳ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ, ನಿಂತಿದ್ದ, ಅವಂತಿಸುಂದರಿಯು ನಾಚಿ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೇ, ತುಸು ದೂರ ತೆರಳಿ, ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ರಾಜವಾಹನನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಾ ನಿಂತಳು. ಮೊದಲ ನೋಟದಲ್ಲಿಯೇ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ಜೋಡಿಯಾಗುವ ಬಯಕೆ ಬಂದಿತು. ಅವಳೆಂದುಕೊಂಡಳು ‘ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಲಾಗದ ಚೆಲುವಿನ ಈ ಖನಿಯು ಕಣ್ಣಿಗೇ ಹಬ್ಬ. ಇವನೆಲ್ಲಿಯವನು? ಇವನನ್ನು ಹೆತ್ತ ಬಸಿರು ಯಾರದು? ಇಲ್ಲೇಕೆ ಬಂದಿರುವನು? ಮನ್ಮಥನು ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡಲೆಂದೆ ಇವನನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿರುವನೇ? ಇವನ ಬಗೆಗೆ ತಿಳಿಯುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ?’ ಎಂದು.

ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಗೆ ಅವಂತಿಸುಂದರಿಯ ಮನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ತಳಮಳ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಆದರೆ ರಾಜವಾಹನನ ಕುರಿತು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಜಾಗವಿದಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಹೇಳಿದಳು ‘ಗೆಳತಿ! ಈ ಅರಸುಗುವರ ಬವರದಲಿ ಜಾಣ. ಕಲೆಗಳನೂ ಬಲ್ಲವನು. ಮಣಿ-ಮಂತ್ರಗಳನರಿತವನು. ಇವನನ್ನು ಉಪಚರಿಸು’ ಎಂದು. ತನ್ನ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಸುಳಿದುದನರಿತ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದಳೆಂದರಿತ ಅವಂತಿಸುಂದರಿಯು ಸಂತಸದಿಂದ ರಾಜವಾಹನನಿಗೆ ಕೂಡಲು ಮಣೆಯಿತ್ತು. ತೊತ್ತಿನ ಮೂಲಕ ಗಂಧ, ಹೂ, ವೀಳ್ಯದೆಲೆ, ಅಡಿಕೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನಿತ್ತು ಗೌರವಿಸಿದಳು. ರಾಜವಾಹನನೂ ಹೀಗೆಂದುಕೊಂಡ “ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಇವಳು ನನ್ನ ಕಳೆದ ಜನ್ಮದ ಹೆಂಡತಿ ಯಜ್ಞವತಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇವಳ ಬಗೆಗೆ ಹೀಗೆನಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೇಗೂ ತಪೋನಿಧಿ ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಶಾಪ ಕೊನೆಯಾಗಲು, ಅವಳಿಗೆ ಕಳೆದ ಜನ್ಮದರಿವು ಬರಲೇಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಆದರೂ ಮಾತುಗಳ ಬಾಗು-ಬಳಕು ಒಡಪು-ಒಗಟುಗಳಿಂದ. ಕಳೆದ ಜನ್ಮದರಿವು ಮೂಡುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಅದೇ ವೇಳೆ ಕೊಳದಲ್ಲಿನ ಅರಸಂಚೆ ಅವನ ಬಳಿ ಬಂದಿತು. ಅವಂತಿಸುಂದರಿಯು ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಗೆ ಅದನ್ನು ಹಿಡಿಯ ಹೇಳಿದಳು. ಇದೇ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಮಯವೆಂದರಿತ ರಾಜವಾಹನ ಹೇಳಿದ ‘ಗೆಳತಿ, ಹಿಂದೆ ಸಾಂಬನೆಂಬ ದೊರೆ ತನ್ನ ಮಡದಿಯೊಡನೆ ಆಡಬೇಕೆಂದು ಕೊಳದ ಬಳಿ ಬಂದ. ಅಲ್ಲಿ ತಾವರೆಗಳ ಜೊಂಡಿನ ಬಳಿ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ದಣಿವು

ನೀಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಅರಸಂಚೆಯ ಅಡಿಗಳನ್ನು ನಾರಿನಿಂದ ಕಟ್ಟಿ. ನಲ್ಲಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಕೊಡಲು ಹೋದ. ಆದರೆ ಆ ಹಕ್ಕಿಯ ನಿಲುವನ್ನು ಕಂಡು ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ನಲ್ಲಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದ 'ತಂಗದಿರನ¹ ಮೋರೆಯವಳೇ, ನಿನಗಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡು ತಂದ ಈ ಅರಸಂಚೆಯನು ನೋಡು. ಬಗೆಯ ಬಗ್ಗಡವಿಲ್ಲದ ತಪವಂಗೈಯುತ್ತಿರುವ ಮುನಿಯಂತಿದೆ' ಎಂದು. ಆ ಹಕ್ಕಿಯೂ ಸಾಂಬನನ್ನು ಶಪಿಸಿತು 'ದೊರೆಯೇ, ಈ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ತಪವಂಗೈಯುತ್ತಾ, ದೇವನ ಅವಿವಲ್ಲೇ ಮುಳುಗಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ಹೀಗೆಳೆದಿದ್ದೀಯ. ಇದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಬೇರ್ಪಡೆಯಿಂದ ಬೇಯುತ್ತೀಯೆ' ಎಂದು. ಸಾಂಬನಾದರೂ ಜೀವಕ್ಕೆ ಜೀವವಾದ ನಲ್ಲಿಯ ಬೇರ್ಪಡೆಯ ಅಳುಕನ್ನು ತಾಳಲಾಗದೇ, ಅರಸಂಚೆಯ ಆಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಮುನಿಗೆ ನಮಿಸಿ ಬೇಡಿದ 'ಮುನಿಯೇ! ಅರಿಯದೇ ಮಾಡಿದುದಕ್ಕೂ ಈ ಪರಿಯ ನೋವುಣ್ಣಬೇಕೇ? ಮನ್ನಿಸಯ್ಯಾ' ಎಂದು. ಆಗ ಋಷಿಯು ಮರುಗಿ ಹೇಳಿದನು 'ದೊರೆಯೇ, ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನೀವು ಬೇರಾಗದಿರಿ. ಆದರೆ ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ಬೇರಾಗುವಿರಿ. ಎರಡು ಘಳಿಗೆ ನನ್ನ ಕಾಲನ್ನು ಕಟ್ಟಿದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಆ ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ಸರಪಳಿಯು ನಿನ್ನ ಕಾಲ್ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿರಲಿ. ತರುವಾಯ ನಿನ್ನ ನಲ್ಲಿಯೊಡನೆ ಮತ್ತೆ ಸೇರಿ ದೊರೆತನದ ನಲಿವನ್ನನುಭವಿಸುವಂತಾಗಲಿ' ಎಂದು. 'ಆಮೇಲೆ ಕಳೆದ ಹುಟ್ಟಿನ ನೆನಪೂ ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗಿರಲಿ. ಅದರಿಂದ ಅರಸಂಚೆಗಳ ಕಟ್ಟುವುದು ಬೇಡ' ಎಂದು. ಈ ಮಾತಿನಿಂದ ಅವಂತೀಸುಂದರಿಗೂ ಕಳೆದ ಜನ್ಮದ ನೆನಪು ಬಂದು 'ಈ ರಾಜವಾಹನನೇ ನನ್ನ ನಲ್ಲ' ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಬಳಿಕ ನಸುನಕ್ಕು ಹೇಳಿದಳು 'ಅಯ್ಯ! ಹಿಂದೆ ಸಾಂಬ ಯಜ್ಞವತಿಯ ಬಯಕೆ ಈಡೇರಿಸಲು ಅರಸಂಚೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ. ತಿಳಿದವರೂ ನೆಂಟರಿಗಾಗಿ ಮಾಡಬಾರದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಾರಲ್ಲವೇ' ಎಂದು. ಹೀಗೆ ಮಾತಿನ ಮುಚ್ಚಳಿಕೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ತುಂಬಿಹೋದರು.

ಇದೇ ವೇಳೆ ಮಾನಸಾರನ ಮಡದಿ, ತೊತ್ತುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ, ಮಗಳ ನಲಿವನ್ನು ಕಾಣಲು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದಳು. ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆ, ಅವಂತೀಸುಂದರಿಯ ತಾಯಿ ಬಂದುದನ್ನು ದೂರದಿಂದಲೇ ತಿಳಿದು. ಪುಷ್ಪೋದ್ಭವರಾಜವಾಹನರನ್ನು ಮರದ ಮರೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಳು. ಮಾನಸಾರನ ಮಡದಿ ಮಗಳಾದ ಅವಂತೀಸುಂದರಿಯ ಆಟಪಾಠಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತಸಪಟ್ಟಳು. ತರುವಾಯ ಮಗಳೊಡನೆ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಲು ಸಜ್ಜಾದಳು. ಅವಂತೀಸುಂದರಿಯಾದರೋ, ಬೇರೆ ದಾರಿಯಿಲ್ಲದೇ ತಾಯಿಯೊಡನೆ ತೆರಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಆಗ ಹಂಸವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವಂತೆ, ನಿಜದಲ್ಲಿ ರಾಜ ವಾಹನನನ್ನು ಕುರಿತು 'ಅರಸಂಚೆಯೇ ನನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ನಡುವಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೇರೆ ಜೊತೆಗಾತಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಡ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದಳು. ನಂತರ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯಿಂದ. ಅವಳ ಮನೆತನ, ಹೆಸರು, ಗುಣಗಳು, ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವನಲ್ಲಿಯೇ ಮನವಿಟ್ಟು. ಬೇರ್ಪಡೆಯ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಕಾದು, ಬಸವಳಿದು, ಅಮಾಸೆಯ ಆಚೀಚೆಯ ತಂಗದಿರನಂತೆ ಸೊರಗಿ, ಉಣ್ಣದೇ ಕುಡಿಯದೇ ಬಳ್ಳಿಗಿಂತಲೂ ತೆಳ್ಳಗಾದಳು. ರಾಜವಾಹನನೇ ಅವಳ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಂತಿದ್ದ. ಗೆಳತಿಯರಲ್ಲಿ ಖತಿಗೊಂಡ ಅವಂತೀಸುಂದರಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಚಿಂತೆಗೊಳಗಾದರು. ಕಂಡದಂತೆ ಕಾವಿಡಿದ ಅವಳ ಮೈಯನ್ನು ತಣ್ಣಗೆ ಮಾಡಲು, ಚಂದನ ಬೆರೆಸಿದ ನೀರನ್ನು ಸುರಿದರು. ತಾವರೆಯ ದಂಡಿನಿಂದ ಹೆಣೆದ ಬಟ್ಟೆಗಡಿಸಿದರು. ಆದರೂ ಅವಳ ಮೈ

¹ ತಂಗದಿರನ=ಚಂದಿರನ

ಕಾವು ನೀಗಲಿಲ್ಲ. ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಗೆ ಏನೂ ತೋಚಲಿಲ್ಲ. ಅವಂತೀಸುಂದರಿಯು ಕೊಂಚವೇ ಕಣ್ಣೆರೆದು ಮೆಲ್ಲನೆ ನುಡಿದಳು 'ನಲ್ಮೆಯ ಗೆಳತಿ, ಕಾಮನು ಹೂವನ್ನೇ ಸರಳಾಗಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆಂಬುದು ಸುಳ್ಳೇ ಸರಿ. ಅವನ ಸರಳಗಳು ಕಬ್ಬಿಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲು. ತಂಗದಿರ ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಬೆಂಕಿಯುಂಡೆ. ತನ್ನ ತಂಗಿಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ನೆಲೆಮನೆಯಾದ ತಾವರೆಯನ್ನೂ ಬಾಡುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಕೇಡಿ. ಮಲಯದ ಗಾಳಿಯೂ ನನ್ನ ಹಗೆಯೇ. ಮಿದುವಾದ ಹೊಸ ಚಿಗುರಿಂದ ಮಾಡಿದ ಹಾಸಿಗೆಯೂ ನನಗೆ ನೋವಿನ ನೆಲೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಕಂಪು ಬೀರುವ ಗಂಧವೂ ನನ್ನ ಪಾಲಿನ ಬಿಸಿಯೇ. ನನ್ನ ರೋಗದ ಮದ್ದು ಆ ಅರಸುಗುವರನ ಸೇರ್ಪಡೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಏನು ಮಾಡಲಿ? ವಿಧಿಯೇ!' ಎಂದು. ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆ 'ಅವಂತೀ ಸುಂದರಿಯ ಎದೆಯನ್ನು ರಾಜವಾಹನ ಗೆದ್ದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಇವಳು ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಬಗೆದು ರಾಜವಾಹನನ ಬಳಿಗೆ ಕರೆತರಲು ಚಿಂತಿಸಿದಳು. ಅವಂತೀಸುಂದರಿಯನ್ನು ಗೆಳತಿಯರ ಜೊತೆಗಿರಿಸಿ ತಾನೇ ಅವನ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟ. ರಾಜವಾಹನನೂ ಪುಷ್ಪೋದ್ಭವನೊಡನೆ ಅವಳ ಬಗೆಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಧಾತನೆ ಬಂದ ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯನ್ನು, ಹುಡುಕಿದ ಬಳ್ಳಿ ಕಾಲಿಗೆ ತೊಡರಿತೆನ್ನುವಷ್ಟು ಹಿಗ್ಗಿ ಕೂಡಲು ಹೇಳಿ ನಲ್ಲೆಯ ಬಗೆಗೆ ಕೇಳಿದ. ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯು, ಅವಂತೀಸುಂದರಿ ಕಳುಹಿಸಿದ ವೀಳೆಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳು. ಅವಳ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ತಂದು ಅರುಹಿದಳು. ದೊರೆ, ಹೂಬನದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿದಂದಿನಿಂದ, ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ಸೇರುವ ಬಯಕೆಯಿಂದ ಬೆಂದು, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹೊಂದುವೆನೋ? ಇಲ್ಲವೋ? ಎಂದಳುಕಿದ್ದಾಳೆ. ತಾನೇ ಪದ್ಯವೊಂದನ್ನು ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾಳೆ' ಎಂದು ರಾಜವಾಹನನು ಅದನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಓದಿದನು.

ಓ ಚೆಲುವನೇ ಹೂಗಿಂತ ಮಿದುವಾದ,

ಎಲ್ಲಕೂ ಸಲುವಂತೆ ನಿನ್ನ ಮೈಯ್ಯು

ನನ್ನ ಬಗೆ ಬಯಸುತಿದೆ,

ತೋರು ಕರುಣೆಯ ಕಣ್ಣು ನನ್ನ ಬಗೆಗೆ

ನಂತರ ಹೇಳಿದನು 'ಗೆಳತಿ, ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆ ನೀನವಳ ನಲ್ಮೆಯ ಗೆಳತಿಯಲ್ಲವೇ! ನಿನ್ನ ಜಾಣತನದಿ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಅಚ್ಚಿಗೇ ಸಂಕವಾಯ್ತು. ನನ್ನ ಕಾದಲದ ಹರಿವಿದಿಗೇ ಪಾತಿಯಾಯ್ತು. ಅವಳೆಡೆಗೆ ನಾನು ತುಡಿಯುತ್ತಿರುವೆ. ಮೊದಲ ನೋಟದಲ್ಲಿಯೇ ನಾನವಳಿಗೆ ಸೋತಿರುವೆ. ಆದರೆ ಅವಳನ್ನೇ ಸೇರುತ್ತೇನೆ. ಬರುವ ಹಾದಿಯನ್ನು ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಜತನದಿಂದ ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿಕೋ ಎಂದು ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯೂ ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಹಿಗ್ಗಿ ತೆರಳಿದಳು. ತರುವಾಯ ರಾಜವಾಹನನು ನಲ್ಲೆಯನ್ನು ಸೇರುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಬನಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು. ಹಿಂದಿನಬಾರಿ ನಲ್ಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿದುದನ್ನೆಲ್ಲ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಕೋಗಿಲೆ, ಗಿಳಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಉಲಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ನಲ್ಲೆಯನ್ನು ಸೇರುವ ಬಗೆಯೆಂತೋ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಆಗಲೇ ಹಾರವನೊಬ್ಬ ತೆಳುವಾದ ಬಟ್ಟೆಯುಟ್ಟು, ಕಡಕುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ರಾಜವಾಹನನ್ನು ಹರಸಿದ. ರಾಜವಾಹನು 'ಅಯ್ಯ ಯಾರು ನೀನು? ನಿನ್ನ ವಿಶೇಷ ವಿದ್ಯೆ ಏನು?' ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಆಗ ಆ ಹಾರವ ಹೇಳಿದ 'ನನ್ನ ಹೆಸರು ವಿದ್ಯೇಶ್ವರ. ಎಲ್ಲ ತರಹದ ಕೈಚಳಕವನ್ನು ಬಲ್ಲೆ, ಇಲ್ಲಿಯ ದೊರೆಯ ಬಗೆಯನ್ನು ಕೈಚಳಕದಾಟದಿಂದ ತಣಿಸಿ ಕೈತುಂಬ ಹಣ ಪಡೆಯಬಂದಿರುವೆ ಎಂದು, ಮತ್ತೆ ರಾಜವಾಹನನನ್ನು ನೋಡಿ ಒಗಟಾಗಿ ಕೇಳಿದ 'ನೀನೇಕೆ ಬಿಳಿಚಿಕೊಂಡಿರುವೆ?' ಎಂದು. ಆಗ ಪುಷ್ಪೋದ್ಭವ ಹೇಳಿದ ಒಳ್ಳೆಯವರು ಒಳ್ಳೆಯವರನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಸೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ನೀನೀಗ ಒಳ್ಳೆತನದಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಸೆಳೆದಿರುವೆ. ಗೆಲೆಯನಾಗಿರುವೆ. ಗೆಲೆಯರಲ್ಲಿ ಗುಟ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಕಾಮದೇವನಹಬ್ಬ ನಡೆದಾಗ ನನ್ನೇ ಗೆಲೆಯ ರಾಜವಾಹನ ಇಲ್ಲಿಯ ದೊರೆ ಮಾನಸಾರನ ಮಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ. ಇಬ್ಬರ ನೋಟ ಕೂಡಿ ಕೂಡಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆ ಕುಡಿಯೊಡಿಯಿತು. ಹೇಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಇಬ್ಬರೂ ನವೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ' ಎಂದು. ವಿದ್ಯೇಶ್ವರನು ನಾಚಿದ್ದ ರಾಜವಾಹನನ ಮೋರೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ನಸುನಗುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ 'ಒಡೆಯ ನಿಮ್ಮ ತೊತ್ತಾದ ನಾನಿರಲು ನಿಮಗೇಕೆ ಅಳುಕು? ಕಣ್ಣುಟ್ಟುಮಾಡಿ ಮಾಳವದೊರೆಯನ್ನು ಏಮಾರಿಸಿ, ಅವನಿದಿರಲ್ಲೇ ನಿಮ್ಮ ನಲ್ಲಿಯ ಜೊತೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿ, ಸಜ್ಜೆ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇದು ಅವಳಿಗೂ ಮುಂಚೆಯೇ ಗೊತ್ತಾಗಿರಬೇಕು ಅಷ್ಟೇ ಎಂದು. ರಾಜವಾಹನನು ವಿದ್ಯೇಶ್ವರನಿಗೆ ಕೈ ತುಂಬ ಹಣವಿತ್ತು ಕಳುಹಿಸಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ. ಪುಷ್ಪೋದ್ಭವನು. ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ. ಅವಂತಿಸುಂದರಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ. ಎರಡು ದಿನ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ವಿದ್ಯೇಶ್ವರನು ಸಂಗಡಿಗರೊಡನೆ ಅರಮನೆಯ ಬಳಿ ಬಂದು. ಕಾವಲಿನವನಿಗೆ ತನ್ನ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಅವನ ಮೂಲಕ ದೊರೆಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ. ಮಾಳವದ ದೊರೆಯ ಮಾನಸಾರನು ಅವನ 'ಕೈಚಳಕವನ್ನು ನೋಡುವ ಆಸೆಯಿಂದ ಕರೆಸಿಕೊಂಡ. ದೊರೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆದು ವಾದ್ಯಗಳ ನಡುವಲ್ಲಿ ನವಿರಾಗಿ ಹಾಡುವ ಚೆಲುವ-ಚೆಲುವೆಯಿರಲು ನೆರೆದವರ ಬಗೆ ತಣಿಸುತಿರಲು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಬಾಯ್ಬಿರೆದು ಕೋರೆ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ತೋರಿ ಹೆಡೆಗಳು ಹೆಣೆದುಕೊಂಡ ಹಾವುಗಳನ್ನು ತೋರಿ ಅಂಜಿಸಿದ, ಅಚ್ಚರಿಗೊಳಿಸಿದ. ಹದ್ದುಗಳೂ ಕಾಣಿಸಿ ಕೊಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕುಕ್ಕು ಕೊಂಡೊಯ್ದವು. ತರುವಾಯ ನರಸಿಂಹ-ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪು ರಕ್ಕಸರ ಕತೆಯನ್ನು ಬಯಲಾಟದಲ್ಲಳವಡಿಸಿ ದೊರೆಯನ್ನು ಅಚ್ಚರಿಯ ಕಡಲಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿದ. ಹಾರವ ವಿದ್ಯೇಶ್ವರನು ಹೇಳಿದ 'ದೊರೆಯೇ, ಕೈಚಳಕದಾಟವನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯದರೊಂದಿಗೆ ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮದುವೆಯ ಅಣಕು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಮಗಳಂತೆಯೇ ಇರುವ ಹೆಣ್ಣಿನೊಂದಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಗಂಡಿನ ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕು' ಎಂದು. ಅದನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ದೊರೆಗೆ ಆಸೆಯಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೊಪ್ಪಿದ ದೊರೆಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಂಜನ ಸವರಿದ. ಇದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಮಾಟವೆಂದುಕೊಂಡ ದೊರೆಯ ಎದುರೇ ನಿಜವಾದ ರಾಜವಾಹನನ ಜೊತೆ ಅವಂತಿ ಸುಂದರಿಯ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿದ. ಮುಗಿತಾಯದಲ್ಲಿ 'ಮಾಟಗಾರರೆ, ಎಲ್ಲ ತೆರಳಿ ಎಂದಾಗ ಎಲ್ಲರೂ ಮಾಯವಾದರು. ರಾಜವಾಹನನು ಹಿಂದೆ ಅಂದುಕೊಂಡಂತೆ ನಲ್ಲಿಯೊಡನೆ ಸಜ್ಜೆ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದ. ಮಾನಸಾರನು ಮಾಟಗಾರ ವಿದ್ಯೇಶ್ವರನಿಗೆ ಬಹಳ ಹಣವನ್ನಿತ್ತು ಕಳುಹಿಸಿದ. ವಿದ್ಯೇಶ್ವರನು ರಾಜವಾಹನನ ಬಯಕೆಯಂತೆ ಅವಂತಿ ಸುಂದರಿಯೊಡನೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿದನು.

(ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪೂರ್ವಪೀಠಿಕೆಯ ಮುಕ್ತಾಯ)

(೧)

ಅವಂತಿಸುಂದರಿಯು ರಾಜವಾಹನನ ಅಚ್ಚರಿಗೊಳಿಸುವ ಕತೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಮನದೊಳಗರಳಿ ನಗುತ್ತಾ ಹೇಳಿದಳು 'ನಲ್ಲ ನಿನ್ನಿಂದ ನಾನಾರೀತಿಯ ಕತೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಿವಿಯ ನಿಜವಾದ ಸೊಗಸನ್ನು ಅರಿತೆ. ಪಾತಾಲ ಮೊದಲಾದ ಜಾಗದ ಬಗೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಿದೆ. ನಿನ್ನ ಹೊಂದಿದರ ಫಲವೀಗಾಯ್ತು. ನಿಮಗೇನು ಕೊಡಬಲ್ಲೆ? ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮದಲ್ಲದ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ನನಗೂ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಸುಖಪಡುವ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಸರಸ್ವತಿಯ ನೆಲೆಮನೆಯಾದ ನಿಮ್ಮ ತುಟಿಗೆ ಮುತ್ತಿಕ್ಕಬಲ್ಲೆ. ಲಕುಮಿಯ ನೆಲೆಮನೆಯಾದ ನಿಮ್ಮದೆಯಲಿ ನನ್ನ ಮೈ ಹರಡಬಲ್ಲೆ, ಎನ್ನುತ್ತಾ ನಲ್ಲನನ್ನು ಮುಚ್ಚಟೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾ ಚೆಲುವನಾದ ಸೊಗಸಾದ ಮೋರೆಯ ನಲ್ಲನ ತುಟಿಯನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಡಿದಳು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಶುರುವಾದ ಮೈಯಾಟ ಸುಖವುಣಿಸುವ ಮೈಯ್ಯಾಟದ ತನಕ ಬೆಳೆಯಿತು. ಮೈಯ ಸುಖವುಂಡು ದಣಿದು ಮಲಗಿದ ಅವರಿಬ್ಬರ ಕನಸಿನಲ್ಲೂ ತಾವರೆಯ ದಂಟಿನಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ಕಾಲ ಅರಸಂಚೆಯೊಂದು ಕಂಡಿತು. ಧಿಗ್ಗನೆ ಇಬ್ಬರೂ ಎದ್ದರು. ರಾಜವಾಹನನ ಕಾಲಿಗೆ ತಾವರೆಯ ಬಾಡಿಸುವ ತಂಗದಿರನ ಬೆಳಕಿನ ಹಗ್ಗದಂತಿರುವ ಸರಪಳಿಯ ಕಟ್ಟು ಇತ್ತು. ಇದೇನಿದು? ಎಂದು ಕೊರಳು ಬಿಚ್ಚಿ ಅತ್ತಳು ಅರಸುಗುವರಿ. ಆಗಲೇ ಅರಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದಂತೆ, ದೆವ್ವಗಳು ಸುತ್ತ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನಿಸಿ ಗಲಿಬಿಲಿಗೊಂಡಳು. ಹೆಂಗಳೆಯರನ್ನು ಕಾಯಲಿದ್ದ ದೊರೆಗೆ ನಿಯತ್ತಿನಾಳುಗಳಾದ, ಮುದಿಭಟರು. ಅವಂತೀಸುಂದರಿಯ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ರಾಜವಾಹನನ್ನು ನೋಡಿದ್ದರು. ಸರಪಳಿಗಳಿಂದ ನಿದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದವನನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಚಂಡವರ್ಮನಿಗೆ ಸುದ್ದಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ಅವನೋ ಬಂದವನೇ ಸುಡುಕೋಪದಿಂದ ನೋಡಿ, ಇವನಾರೆಂದು ನೆನಪು ತಂದುಕೊಂಡು, ಬಿರುನುಡಿಯಿಂದ 'ಇವನಲ್ಲವೇ! ನನ್ನ ತಮ್ಮನನು ನುಂಗಿದ, ಬಾಲಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಗಂಡ ಪುಷ್ಪೋದ್ಭವನ ಗೆಳೆಯ. ತನ್ನಂದದಿಂದ ಮರೆಯುತ್ತಾ, ಕಲೆಗಳನು ತಿಳಿದ ಹಮ್ಮಿನಿಂದ, ಬೀಗುವವ. ಮೋಸಗಾರ, ಪಾಪಿ, ಹಾರವನ ಮಗನಾಗಿಯೂ ಕೀಳುನಡೆಯುವನು. ಇವನನ್ನು ಬಯಸಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಹೀಗೇದ ಕೀಳುನಡೆಯ ಅವಂತೀಸುಂದರಿ ಇವನನ್ನು ಶೂಲಕ್ಕೇರಿಸುವುದನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡು ದುಃಖಿಸಲಿ ಈ ಹೆಣ್ಣು ನಾಯಿ' ಎಂದು ಬೈದು ಹುಬ್ಬು ಗಂಟ್‌ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕಬ್ಬಿಣದ ಕೋಲಂತಿರುವ ತೋಳಿಂದ ಶಂಖಚಕ್ರಗಳ ಗುರುತುಳ್ಳ ರಾಜವಾಹನನ್ನು ಹಿಡಿದನು. ರಾಜವಾಹನನು ಅಳುಕದೇ ವಿಧಿಯೇ ಈ ಸಂಕಟವೊಡ್ಡಿದೆ. ಅದೇ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದೆಣಿಸಿ ನಲ್ಲಗೆ 'ಹೆದರಿದಿರು, ನೆನಪಿಸಿಕೋ ಅರಸಂಚೆಯ ರೂಪಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಮುನಿಯ ಮಾತನ್ನು' ಎಂದು ಸುಮ್ಮನಾದ.

ಈ ಸುದ್ದಿ ಮಾನಸಾರಮಹಾದೇವಿಯರಿಗೆ ತಿಳಿದು, ಓಡಿಬಂದರು. ಅಳಿಯನನ್ನು ಕೊಲ್ಲದಂತೆ ಚಂಡವರ್ಮನನ್ನು ತಡೆದರು. ಆದರೂ ಚಂಡವರ್ಮನನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ತಡೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕ್ರೂರಿ ಚಂಡವರ್ಮ ಈ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ರಾಜರಾಜಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ದರ್ಶನಾರನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ಪುಷ್ಪೋದ್ಭವನ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ರಾಜನಿಗೆ ಮೋಸಮಾಡಿದ ಆರೋಪ ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಸಿದು, ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟ. ರಾಜವಾಹನನನ್ನು ಮರದ ಪಂಜರದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅವಂತೀಸುಂದರಿಯ ಬಿನ್ನಹವನ್ನೂ ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಎಲ್ಲಿಗೋ ಕೊಂಡೊಯ್ದ. ರಾಜವಾಹನನ ದಟ್ಟವಾದ ತಲೆಗೂದಲಲ್ಲಿ ಮಾತಂಗ ಕೊಟ್ಟು ಮಣಿಯೊಂದಿತ್ತು. ಅದಿದ್ದರ ಹಸಿವು ನೀರಡಿಕೆಗಳ ಕಾಟವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಯಾರ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಬಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ತರುವಾಯ ಚಂಪಾನಗರಿಯನ್ನು ಮುತ್ತಲು ಹೋದ. ಚಂಪಾನಗರಿಯ ಒಡೆಯ ಸಿಂಹವರ್ಮನೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಬೀರದಿಂದ ಪಡೆಗಳನು ಒಟ್ಟೈಸಿ, ಗೆಳೆಯರಾದ ರಾಜರ ಪಡೆಗಳನ್ನೂ ಕರೆಸಿ ಚಂಡವರ್ಮನನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ. ಆದರೆ ಚಂಡವರ್ಮನ ಬಲದೊಡನೆ ಸಿಂಹವರ್ಮನ ಬವರದಾಟ ಸಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಸೋತು ಹೋದ. ಸಿಂಹವರ್ಮನ ಮಗಳಾದ ಅಂಬಾಲಿಕೆಗಾಗಿ, ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಗಾಯಗಳಿಗೆ ಮದ್ದು ಕೊಡಿಸಿ, ಸೆರೆಯೊಳಗಿಟ್ಟ. ಜೋಯಿಸರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಮದುವೆಯಾಗಲು ಒಳ್ಳೆಯ ಘಳಿಗೆ ಯಾವುದೆಂದು ಕೇಳಿದ. ಇವತ್ತು ಇರುಳಲ್ಲಿಯೇ ಮದುವೆಯಾಗುವುದು ಒಳಿತು ಎಂದರು ಜೋಯಿಸರು. ಅದರಂತೆ ಮದುಮಗನಾಗಲು ಸಜ್ಜುಗೊಂಡ. ಇತ್ತ ಕುಬೇರನ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ದರ್ಪಸಾರನ ಬಳಿ ಬಂದ ಕುಬೇರನ ದೂತಹೇಳಿದ 'ಮರುಳನೇ, ನಿನ್ನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿಗೆ ಹೊಲಸು ತುಂಬಿದ. ನಿನ್ನ ತಂದೆ ಮುದಿಯಾಗಿ ಬಲಗುಂದಿದ್ದಾನೆ. ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದ ಮಗಳನ್ನೂ ಮನ್ನಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನೀನೂ ನಿನ್ನ ತಂಗಿಯ ತಪ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೀಯಾ? ಬೇಗನೇ ನಿನ್ನ ತಂಗಿಯ ಮಿಂಡನನ್ನು ಕೊಂದು ನಮಗೆ ಸಂತಸ ತರಬೇಕು. ಅವಂತೀಸುಂದರಿಯನ್ನು ನಿನ್ನ ತಮ್ಮ ಕೀರ್ತಿಸಾರನೊಂದಿಗೆ ಸೆರೆಯಲ್ಲಿಡಬೇಕು' ಎಂದು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ 'ನಾನೇ ಬೆಳಗಾತ ಅರಮನೆಯ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ದೊರೆಮಗಳ ಮಿಂಡನನ್ನು ತರಬೇಕು. ಚಂಡಪೋತನೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮದ್ದಾನೆಯನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಆ ದುರುಳನನ್ನು ಮದ್ದಾನೆಗೆ ಆಟಿಕೆಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ದುರುಳನಿಗೆ ನೆರವಾದ ಪುಷ್ಪೋದ್ಭವನೆಂಬ ಸೆಟ್ಟಿಯ ಎಲ್ಲ ಸೊತ್ತನ್ನೂ ನಾವೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು' ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ದರ್ಪಸಾರ ನೆರೆಯಲ್ಲಿರುವವರನ್ನು ನೋಡ. ಅವನಾಳುಗಳು ಅವನಾಳತಿಯ ಮೇರೆಗೆ ಕೂಡಲೇ ರಾಜವಾಹನನ್ನು ಅರಮನೆಯ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಗೆ ಕರೆದುತಂದರು. ಚಂಡಪೋತನೆಂಬ ಮದ್ದಾನೆಯನ್ನು, ಆಗಲೇ ರಾಜವಾಹನನ ಕಾಲ್ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಸರಪಳಿ ಅಪ್ಸರೆಯಾಗಿ ಬದಲಾಯಿತು. ಅವಳು ರಾಜವಾಹನನ್ನು ಬಲಗಡೆಯಿಂದ ಸುತ್ತಿ ಬಂದು ಪೊಡಮಟ್ಟು, ಕೈಮುಗಿದು ಹೇಳಿದಳು 'ಒಡೆಯ ನಾನು ತಂಗದಿರನ ಬೆಳಕಿಂದಲೇ ಮೈವೆತ್ತು ಬಂದ ಸುರತಮಂಜರಿ ಎಂಬ ಅಪ್ಸರೆ, ನಾನೊಮ್ಮೆ ಆಗಸದಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ನನ್ನೆದುರು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಅರಸಂಚೆಯೊಂದು, ನನ್ನ ಮೋರೆಯನ್ನೇ ತಾವರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಸವಿಯ ಬಂದಿತು. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗಿದ್ದಾಗ, ತೊಟ್ಟ ಹೂಮಾಲೆ ಜಾರಿ ಕೆಳಗಡೆ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ಜಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ಆಗ ಮುನಿಯು ಮುನಿದು ನನಗೆ ಶಾಪವಿತ್ತ 'ಹೊಲತಿಯೇ, ಅರಿವಿಲ್ಲದ ಸರಪಳಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟು' ಎಂದು. ಮತ್ತೆ ನಾನು ಅವನನ್ನು ಓಲೈಸಿದಾಗ, ನಿನ್ನ (ರಾಜವಾಹನನ) ಅಡಿಗಳನ್ನು ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಕಟ್ಟಿ ನಂತರ ಶಾಪದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳ್ಳುತ್ತೀಯೆ, ಸರಪಳಿಗಳಲ್ಲೇ ನಿನ್ನ ಜೀವವಿದ್ದರೂ ಐದು ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಅರಿವು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ' ಎಂದು. ಸಣ್ಣ ತಪ್ಪಿನಿಂದ ಸರಪಳಿಯಾದ ನನ್ನನ್ನು ವೇಗವಾನ್ ಎಂಬ ರಾಜನ ಮಗನಾದ ಮಾನಸವೇಗನ ಮಗನಾದ ವೀರಶೇಖರನೆಂಬ ವಿದ್ಯಾಧರ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಅವನೋ ಮತ್ಸರಾಜನ ಪೀಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ನರವಾಹನದತ್ತನ ಹಗೆ, ದರ್ಪಸಾರನ ಗೆಳೆಯ ದರ್ಪಸಾರನು ತನ್ನ ತಂಗಿಯಾದ ಅವಂತೀಸುಂದರಿಯನ್ನು ವೀರಶೇಖರನಿಗೆ ಕೊಡುವ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ವೀರಶೇಖರನೊಮ್ಮೆ ಅವಂತೀಸುಂದರಿಯ ನೆನಪಿಂದ ಮೈ ಕಾವೇರಿ, ಅವಳನ್ನು ನೋಡಲು, ತಿರಸ್ಕರಣೆ ಎಂಬ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದಂತೆ, ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದ. ನಿನ್ನ ಅವಳ ಮೈ ಹೇಣಕು, ಮಾತಿನ ಸೆಳಕು, ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ರಮಿಸುವ ರೀತಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಮುನಿದ. ಹೊಟ್ಟೆಯುರಿ, ಇಡೀ ಮೈಯ್ಯು ಚಾಚಿಕೊಂಡರೂ, ಮಲಗಿರುವ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಸರಪಳಿಯಾಗಿರುವ ನನ್ನಿಂದ ನಿನ್ನ ಕಾಲ್ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿದ. ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದ. ಅದಾಗಿ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಕಳೆಯಿತು. ಶಾಪವೂ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು. ಈಗ ಹೇಳು, ನಾನು ನಿನಗೆ ಯಾವ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಿ' ಎಂದು. ಆಗ ರಾಜವಾಹನನು, ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಅವಂತೀಸುಂದರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಸಂತೈಸು' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದ.

ಆಗಲೇ ಸಿಂಹವರ್ಮನ ಮಗಳಾದ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಹೋದ. ಚಂಡವರ್ಮನನ್ನು ಒಬ್ಬ ವೀರ ಕೊಂದನಂತೆ. ಇತ್ತ ಅವನ ಕಾವಲಿದ್ದ ಭಟರನ್ನೂ ಕೊಂದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅಳುಕಿಲ್ಲದೇ ತನ್ನ ತುಳಿಯಲು ತಂದ ಅದೇ ಮದ್ದಾನೆಯನ್ನೇರಿ ರಾಜವಾಹನನು ವೇಗದಿಂದ ಅರಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದ. ನೆರೆದವರೆಲ್ಲರೂ ಮದ್ದಾನೆಯ ಭಯದಿಂದ ದಾರಿಬಿಟ್ಟರು. ಚಂಡವರ್ಮನ ಮನೆಯ ಅಂಗಳವನ್ನು ಹೊಕ್ಕ ರಾಜವಾಹನನು ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದ, 'ಯಾರಯ್ಯ ಇಂತಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಮಹಾಪುರುಷ. ನನ್ನೆಡೆಗೆ ಬಾರಯ್ಯ. ಈ ಮದ್ದಾನೆಯನ್ನೇರು. ಹಗೆಗಳೊಡನೆ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಹೋರೋಣ' ಎಂದು. ಆಗ ಸಜ್ಜೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೀರದಿಂದ ಕಾದಿ ಹಗೆಗಳನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೊರಬಂದು ರಾಜವಾಹನನನ್ನು ನೋಡಿ ಹಿಗ್ಗಿ ಕೈ ಮುಗಿದ ರಾಜವಾಹನನ ಸನ್ನೆಯಿಂದ ಮದ್ದಾನೆ ಮಂಡಿಯೂರಿ ಹತ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲನುವಾಯ್ತು. ಹತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಗಂಡನನ್ನು ಕಂಡು ರಾಜವಾಹನನು ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ಕೂಗಿದ 'ಅರೇ ಇವನು ಉಪಹಾರವರ್ಮ' ಎಂದು. ಬಹಳ ದಿನಗಳ ಮೆಲೆ ಕಂಡ ಗೆಳೆಯರಿಬ್ಬರೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಕತ್ತಿ ಈಟಿ ಒನಕೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬರುವಂತ ಪಡೆಗಳನ್ನು ಕಾದತೊಡಗಿದರು. ರಾಜವಾಹನನ ಹಾಗೂ ಅಪಹಾರವರ್ಮನ ಕಾದಾಟ ಭರ್ಜರಿಯಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಲೇ ಬೇರೆ ಪಡೆಗಳೂ ಬಂದು ರಾಜವಾಹನನ ಹಾಗೂ ಅಪಹಾರವರ್ಮನ ನೆರವಿಗೆ ನಿಂತವು. ಹಗೆಗಳ ಪಡೆಗಳ ಪುಡಿಯಾದವು. ನೆರವಿಗೆ ಬಂದ ಪಡೆಗಳೊಡೆಯ ಸಂಪಿಗೆಯಂತಹ ಮೈಬಣ್ಣದ ಅಗಲವಾದ ಮೈಕಟ್ಟಿನ, ತಾವರೆಯ ಎಸಳಿನಂತಹ ಕಣ್ಣು, ಬಿಲ್ಲೋಜನಾದ ಚೆಲುವನಾಗಿದ್ದ. ರಾಜವಾಹನನ ಅಪಹಾರವರ್ಮನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದ 'ನೀವು ರಾಜವಾಹನರಲ್ಲವೇ?' ಎಂದು ಕೈಮುಗಿದು. ಅಪಹಾರವರ್ಮನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ 'ಗೆಳೆಯ, ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅಂಗದೇಶದ ದೊರೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದೆವು. ಹಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೇನು ಮಾಡಬೇಕು' ಎಂದು. ಸಂತಸವೈದಿದ ಅಪಹಾರವರ್ಮನು ಅವನನ್ನು ರಾಜವಾಹನನಿಗೆ ತೋರುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ 'ಒಡೆಯ, ಇವನನ್ನೂ ನಮ್ಮಂತೆ ನಿಮ್ಮೊಳುಗಳ ಪಡೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ನನ್ನ ಇನ್ನೊಂದು ಮೈ. ಇದು ಇವನ ಹೆಸರು ಧನಮಿತ್ರ. ಅಂಗದೇಶದ ಅರಸನನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ಅವನ ನಾದಿನಲ್ಲಿರಿಸಿ, ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಒಪ್ಪಿಗೆಯಷ್ಟೇ?' ಎಂದು. ರಾಜವಾಹನನೂ ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲೆಂದು ಹೇಳಿದ.

ಆಮೇಲೆ ಅವಂತಿಸುಂದರಿಯೊಂದಿಗೆ ಊರಿನ ಹೊರಗಿರುವ ಗಂಗೆಯ ತಂಗಾಳಿ ಸುಳಿಯುವ ದೊಡ್ಡ ಮರದ ನೆರಳಿರುವ ಜಾಗಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದ, ಧನಮಿತ್ರನೂ ಉಪಹಾರವರ್ಮ ಅರ್ಥಪಾಲ, ಪ್ರಮತಿ, ಮಿತ್ರಗುಪ್ತ, ಮಂತ್ರಗುಪ್ತ, ವಿಶ್ರುತ, ಪ್ರಹಾರವರ್ಮ ಕಾಶೀರಾಜ ಕಾಮಪಾಲ, ಸಿಂಹವರ್ಮರಿದೊಡಗೂಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದ. ರಾಜವಾಹನನು ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ನೋಡಿ ಸಂತಸಗೊಂಡ. 'ಇದೇನಿದು? ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿದೆವಲ್ಲ?' ಎಂದು ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡ. ಕಾಮಪಾಲ, ಮಿಥಿಲೆಯೊಡೆಯ, ಸಿಂಹವರ್ಮರನ್ನು ತಂದೆಯಂತೆ ಗೌರವಿಸಿದ. ಅವರೂ ಇವನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡರು. ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡಮೇಲೆ, ಸೋಮದತ್ತ ಪುಷ್ಪೋದ್ಭವರ ಕತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಉಳಿದವರ ಕತೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕೇಳಬೇಕೆಂದಾಯ್ತು. ರಾಜವಾಹನನ ಅಣತಿಯಂತೆ ಹೇಳಲು ಸಜ್ಜುಗೊಂಡರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಅಪಹಾರವರ್ಮ ಹೇಳಿದ.

ಒಡೆಯ, ನೀನು ಆ ಹಾರವನ ಒಳಿತಿಗೊಂದು ತೆರಳಿದ ಮೇಲೆ, ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಣದೆ ನಾನು ಹುಡುಕ ಹೊರಟೆ. ಅಂಗದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು ಗಂಗೆಯದಡಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಯಾರೋ ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. 'ತಪಸ್ಸಿನ ಬಲೆಯಿಂದ ಜಗದ ಎಲ್ಲ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ಕಾಣುವ ಕಣ್ಣಿರುವ ಮರೀಚಿ ಮಹರ್ಷಿ ಇದೇ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ' ಎಂದು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಮರೀಚಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೊರಟೆ. ಜನರಿಂದ ತಿಳಿದು ಅವರ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಮರದಡಿಯ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ತಾಪಸನನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅವನು ನನ್ನನುಪಚರಿಸಿದ. ಕೆಲಕಾಲ ದಣಿವಾರಿಸಿಕೊಂಡು 'ಮರೀಚಿ ಋಷಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ?' ಕಳೆದುಹೋದ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯನ ಬಗೆಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ಮರೀಚಿ ಋಷಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ತಿಳಿದು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ' ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಆಗ ಆತ ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಟ್ಟು ಹೇಳಿದ 'ಈ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮರೀಚಿ ಎಂಬ ಮುನಿ ಇದ್ದ. ಅಂಗಪುರದ ಸೂಳೆ ಬಾಳು ಬೇಡವೆನಿಸಿ ಮರೀಚಿಯ ಬಿಡಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಂತಳು. ಆಗಲೇ ಅವಳ ತಾಯಿ, ಗೆಳತಿ ಮೊದಲಾದ ಬಳಗದವರು, ಅವಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದರು. ಅವರೆಲ್ಲರ ಮಾತು-ಕತೆಗಳ ರಾಡಿ ಎದ್ದಿತು. ಮರೀಚಿಯು ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ತಣಿಸಿ, ಕಾಮಮಂಜರಿಯನ್ನು ಕುರಿತು 'ಏಕೆ ಬಂದಿರುವೆ? ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಆಗವಳು ದುಗುಡ-ನಾಚಿಕೆಗಳಿಂದ ಹೇಳಿದಳು 'ಮಹಾಶಯ, ಈ ಜಗದ ಸೊಗಸನ್ನು ನೆಚ್ಚದೇ ಕೀಳುಬಾಳನ್ನು ನಡೆಸಲಿಚ್ಛಿಸದೇ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವೆನು' ಎಂದು. ಆಗ ಅವಳ ತಾಯಿ ಅಳುತ್ತಾ 'ತಮ್ಮ ತೊತ್ತಾದ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಸುವುದನ್ನು ಮರುಕದಿಂದ ಆಲಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ತಲೆತಲಾಂತರದ ಕಾಯಕವೇ ಸೂಳೆಗಾರಿಕೆ. ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಮೈಮಾರಿ ಬಾಳುವುದು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು. ಮೈಯ್ಯ ಬಣ್ಣ ಬಳಕು, ಮೈ ಸುಖದರಿವು ಮೊದಲಾವುಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗುವ ಉಣಿಸು, ಮೈಯ ತೊಂದರೆಗಳನು ತಾರದಂತೆ ಮೂಲಿಕೆಗಳುಣಿಸು, ಐದನೇ ಹರೆಯದಿಂದ ತಂದೆಯ ಕಾಣದಿರುವಿಕೆ, ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬ ಮದುವೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಣಿತ ಬೇಟದ ಕಲಿಕೆ, ಕುಣಿತ, ಹಾಡು, ನಟನೆ, ಚಿತ್ರ, ಅಡಿಗೆ, ಗಂಧ - ತೇಯುವಿಕೆ ಹೂಹಣಿತ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಕಲಿಕೆ, ಬರೆಹದ ಕಲಿಕೆ, ಮಾತಿನಜಾಣ್ಮೆ, ವ್ಯಾಕರಣ, ತರ್ಕ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿನ ಜಾಣ್ಮೆ, ಹಕ್ಕಿಗಳ ಪಳಗಿಸುವಿಕೆ, ಚದುರಂಗ ಮೊದಲಾದ ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಣ್ಮೆ, ಸಿಂಗಾರಗೊಳ್ಳುವ ಸೊಗಸು, ಜಾತ್ರೆ, ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿ, ಐಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ಹಾಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆ, ಬೊಂಬೆಗಳ ಮಾಡುವ ಜಾಣ್ಮೆ, ಮೃದಂಗ, ತಬಲ, ಮೊದಲಾದವುಗಳ ತಾಳಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕುಣಿತ ಮೈರೂಪಿನಿಂದ ಮನದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಜಾಣ್ಮೆ, ಹಣವನ್ನು ಸೆಳೆಯುವ ಜಾಣ್ಮೆ, ಜಾತಿ-ರೂಪ-ಹರೆಯ-ಹಣ-ಕಸುವು-ಶುದ್ಧಿ-ದಾನ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ತಿಳಿದು ನಡೆವ ರೀತಿ, ಕೊಂಚವನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚೆಂದು ಬಿಂಬಿಸುವಂತ ಜಾಣ್ಮೆ, ಜಿಪುಣರನ್ನೂ ಏಮಾರಿಸುವ ಬಗೆ, ಹೀಗಳೆಯುವುದನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಸೂಳೆಯರ ಧರ್ಮ, ಸೂಳೆ ಯಾರನ್ನೂ ನಂಬಬಾರದು. ನೆಲೆ ಕಂಡು ನೆಮ್ಮಿ ಕುಳಿತಿರಬಾರದು. ನಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚೆಯಿದ್ದರೂ ತಾಯಿಯನ್ನು ಮೀರಬಾರದು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಬಂದ ಕಾಯಕವನ್ನು ಇವಳು ಬಿಡುವುದು ಸರಿಯೇ? ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಹುಟ್ಟಿನ ಕಾಯಕವನ್ನು ಬಿಡಬಾರದೆನ್ನುವನಲ್ಲವೇ? ಚೆಲುವನಾದ, ಬಡವನಾದ ಹಾರವರ ಪಿಳ್ಳೆಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾ ತನ್ನ ಹಣವನ್ನೇ ಚೆಲ್ಲುವುದು ಸರಿಯೇ? ಸಿರಿವಂತನನ್ನೂ ಬೇಡವೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಮುನಿಸು ತಂದಳು. ಇವಳ ಮೈಗಳಿಕೆಯನ್ನೇ ನೆಮ್ಮಿರುವ ನಾವೇನು ಮಾಡುವುದು? ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವಳು. ಇವಳಿಲ್ಲದೇ ನಾವು ಉಣ್ಣದೇ ಸಾಯಬೇಕಷ್ಟೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಆಗ ಮರೀಚಿಯು ಕಾಮಮಂಜರಿಗೆ 'ಅಮ್ಮ, ಕಾಡಿನಲ್ಲುಳಿಯುವುದು ಕೆಟ್ಟದು. ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದಬಯಸುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅರಿವು ಬರುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಸ್ವರ್ಗವೂ

ಕುಲಧರ್ಮದಿಂದಲೇ ಬರುವುದು. ಮೋಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವರ್ಗ ಸುಲಭ, ಹೋಗು, ತಾಯಿನುಡಿಯಂತೆ ನಡೆ ಎಂದ. ಆಗ ಕಾಮಸುಂದರಿಯು ದುಮ್ಮಾನದಿಂದ 'ನೀವೂ ನನಗೆ ನೆಲೆಯನೀಯದಿದ್ದರೆ, ದೇವರೇ ಗತಿ' ಎಂದು ಮೂರ್ಛೆ ಹೊಂದಿದಳು. ಆಗ ಮರೀಚಿಯು ಕಾಮಸುಂದರಿಯ ತಾಯಿಗೆ ನೀವಿನ್ನು ಮನೆಗೆ ಮರಳಿ, ಕೆಲವು ದಿವಸ ಕಾಯಿರಿ. ಇವಳು ವನದಲ್ಲಿರುವ ಕಷ್ಟಗಳನುಂಡು ನರಳಿ, ನಮ್ಮ ನುಡಿಗಳಿಂದಲೂ ಅರಿತು ನಿಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಾಳೆ' ಎಂದ. ಅದರಂತೆ ಅವರೆಲ್ಲಾ ಊರಿಗೆ ತೆರಳಿದರು. ತರುವಾಯ ಕಾಮಮಂಜರಿಯು ಬಿಳಿಬಟ್ಟೆಯಿಟ್ಟು, ಮೈಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ನಿಗಾವಹಿಸದೇ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹನಿಸುವುದು, ಪೂಜೆಗಾಗಿ ಹೂವು ತರುವುದು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಳು. ಸದಾಶಿವನ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಗಂಧ, ಮಾಲೆ, ಧೂಪ, ದೀಪ, ಹಾಡು, ನೃತ್ಯ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದಳು. ಮುನಿ ಮರೀಚಿಗೂ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ ಕತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆನಂದ ತಂದಳು. ಒಮ್ಮೆ ಒಬ್ಬಳೇ ಇರುವಾಗ ತನ್ನನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸುವ ಮುನಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ನಸುನಕ್ಕು ಹೇಳಿದಳು 'ಜನರು ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮಗಳನ್ನು ಒಂದೆ ಸಮನಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ' ಎಂದು. ಆಗ ಮುನಿಯು ಕೇಳಿದ 'ಬಾಲೆ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮಗಳನ್ನು ಧರ್ಮ ಮೀರಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳುವೆ' ಎಂದು. ಆಗ ಕಾಮಮಂಜರಿಯು ನಾಚುತ್ತಾ ಹೇಳಿದಳು 'ಮಾನ್ಯರೇ, ನಿಮ್ಮಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲವೆ ನಾನು ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿದದ್ದು, ನಿಮಗೇ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಹೇಗೆ? ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮಿಂದಲೇ ತಿಳಿದುದನ್ನು ನಿಮಗೇ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವೆ ಕೇಳಿ 'ಧರ್ಮವಿಲ್ಲದೇ ಅರ್ಥಕಾಮಗಳಿಲ್ಲ, ಧರ್ಮ ಅರ್ಥ ಕಾಮಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇರಬಲ್ಲದು. ಧರ್ಮ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಅರ್ಥ ಕಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಮನವನ್ನು ಮಡುಹಿ ಧರ್ಮವನ್ನು ಮೂಡಿಸಬೇಕು. ಅರ್ಥ ಕಾಮಗಳಿಂದ ಮನವನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಧರ್ಮವನ್ನು ನೆಮ್ಮಿದವ ಅರ್ಥಕಾಮಗಳ ಕಾಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಒಳಗಾದರೂ ಕುಂದನ್ನು ಕಂದಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಾಗುತ್ತಾನೆ. ಬ್ರಹ್ಮನೇ ತಿಲೋತ್ತಮೆಯನ್ನು ಬಯಸಿಯೂ ಮತ್ತೆ ಧರ್ಮದ ಹಾದಿಗೇ ಬಂದ. ಶಿವ ಸಾವಿರಾರು ಋಷಿಕೆಯರನ್ನು ಕೆಡಿಸಿದ. ನಾರಾಯಣನು ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರದ ನೂರೇಂಟು ಹೆಂಡಿರ ಗಂಡನಾದ. ಬ್ರಹ್ಮ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನೇ ಕಾಮಿಸಿದ. ಇಂದ್ರನೂ ಅಹಲೈಯ ಮಿಂಡನಾದ. ಚಂದ್ರನೂ ತಾರೆಯ ಮಿಂಡನಾದ. ಸೂರ್ಯನೂ ಹೆಣ್ಣುಗುದುರೆಯನ್ನು ಕಾಮಿಸಿದ. ವಾಯುವೂ ಕೇಸರಿಕಪಿಯಾದ ಅಂಜನೆಯನ್ನು ಭೋಗಿಸಿದ. ಬೃಹಸ್ಪತಿಯ ಉತಥ್ಯನ ಹೆಂಡಿರ ಕೂಡಿದ. ಪರಾಶರ ಬೆಸ್ತರವಳನ್ನು ಕೂಡಿದ. ವೇದವ್ಯಾಸನು ತಮ್ಮನ ಹೆಂಡಿರ ಕೂಡಿದ. ಅತ್ರಿ ಜಿಂಕೆಯನ್ನು ಕೂಡಿದ. ಅವರೆಲ್ಲರು ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಹಾಗೂ ಅರಿವು ಧರ್ಮಗಳಿಂದಲೆ ಕುಂದದೇ ಮುನ್ನಡೆದರು. ಧರ್ಮದಿಂದಲೇ ಕೂಡಿದ ಮನದಲ್ಲೂ ಸಲ್ಲದ ಬಯಕೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಧರ್ಮದಿಂದಲೇ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಎತ್ತರಕ್ಕೇರಿದ್ದು. ಅದರಿಂದ ಧರ್ಮವೇ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲು' ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಮರೀಚಿ ಹೇಳಿದ 'ಚೆಲು ಹೆಣ್ಣೇ ಒಳ್ಳೆಯ ಅರಿವು ನಿನ್ನದು. ತತ್ವದರ್ಶಿಗಳ ಧರ್ಮ ಅರ್ಥ ಕಾಮಗಳಿಂದ ಘಾಸಿಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಅರ್ಥ ಕಾಮಗಳ ಬಗೆಗೆ ಏನನ್ನೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನೂ ಹೇಳು' ಎಂದು. ಆಗ ಕಾಮಸುಂದರಿಯು ಹೇಳಿದಳು 'ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಮೂರು ಹಂತಗಳಿವೆ ಗಳಿಸು, ಬೆಳೆಸು, ಉಳಿಸು ಎಂದು. ಊಳಿಕೆ, ಸಾಗಣೆ, ಮಾರಾಟ, ರಾಜಿ, ಜಗಳ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಕೆಳಹಂತಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದವರಿಗೇ ವಹಿಸಬೇಕು. ಕಾಮವೆಂದರೆ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಮೈ-ಹೆಣಿಕೆಯಿಂದಾಗುವ ವಿಶೇಷ ಸುಖ. ಇವಕ್ಕೆ ರಮ್ಯ ಮತ್ತು ಉಜ್ವಲವೆಂಬ ಪರಿಕರ. ಸುಖವೇ ಫಲ, ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ತಿಕ್ಕಿ, ತಟ್ಟಿ ಮುತ್ತಿಕ್ಕುವುದರಿಂದ ಸುಖ. ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೊಗಸು. ಬೇರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹೇಳಲೂ ಸೊಗಸೂ, ಅನುಭವಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಆ ಸುಖದರಿವು ಸಾಧ್ಯ. ಆ ಸೊಗಸಿನ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ತಪಸ್ಸು

ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ದಾನಗಳು ಯುದ್ಧಗಳು, ಆ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿಯೇ. ಕೆಲವರು ಕಡಲನ್ನೂ ದಾಟುತ್ತಾರೆ' ಎಂದು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮರೀಚಿಯು ವಿಧಿಯಿಂದ ಅವಳ ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯ ಇಳಿಕೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಪ್ರತಗಳನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಅವಳಲ್ಲಿಯೇ ಮನಸನಿಟ್ಟ. ಅವಳಾದರೋ ತನ್ನ ಬಲೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಮರೀಚಿಯನ್ನು ಸಿಂಗರಿಸಿದ ಬಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹೆದ್ದಾರಿಯ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದಳು.

ನಾಳೆ ಕಾಮನ ಹಬ್ಬ ನಡೆಯಲಿದೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಡಂಗುರ ಸಾರಿಸಿದರು. ಮಾರನೇ ದಿನ ಮಿಂದು, ಕಂಪಿನ ಗಂಧ ಪೂಸಿ, ಒಳ್ಳೆ ಮಾಲೆಯ ಹಾಕಿ, ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ದೂರ ಸರಿದ, ಬೇರ್ಪಡೆಯನ್ನು ತಾಳದ ಮರೀಚಿಯನ್ನು ರಾಜಬೀದಿಯ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಹೂಬನಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು, ನೂರಾರು ಹೆಂಗಳೆಯರ ನಡುವಲ್ಲಿ ಕೂತ ದೊರೆಯ ಬಳಿ ಕೊಂಡೊಯ್ದಳು. ದೊರೆ ನಸುನಕ್ಕು ಹೇಳಿದ 'ಚೆಲುವೆ, ಋಷಿಯ ಜೊತೆ ಕುಳಿತುಕೋ' ಎಂದು. ಕಾಮಸುಂದರಿಯು ದೊರೆಗೆ ಪೊಡಮಟ್ಟು ಋಷಿಯ ಪಕ್ಕ ಕುಳಿತಳು. ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ಎದ್ದು ಕೈಮುಗಿದು ಹೇಳಿದಳು 'ಒಡೆಯ ಇವಳಿಂದ ಸೋತೆ. ಒಪ್ಪಂದದಂತೆ ಇವಳಿಗೆ ತೊತ್ತಾಗುವೆ' ಎಂದು. ನೆರೆದ ಜನ ಅಚ್ಚರಿ ಆನಂದದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದರು. ಸಂತಸದಿಂದ ತುಂಬಿದ ದೊರೆಯು ಋಷಿಯನ್ನು ಕರೆತಂದ ಹೆಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ರತ್ನ, ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನಿತ್ತು ಗೌರವಿಸಿದನು. ಆಗ ಕಾಮಮಂಜರಿಯು ಮರೀಚಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದಳು 'ಅಯ್ಯ, ನಿಮಗೆ ನನ್ನ ನಮನಗಳು. ಈ ತೊತ್ತಲ್ಲಿ ದಯೆ ತೋರಿ, ನೀವನ್ನು ಮತ್ತೆ ತಪಕ್ಕೆ ತೆರಳಿರಿ' ಎಂದು. ಸಿಡಿಲು ಬಡಿದಂತಾದ ಮರೀಚಿ 'ನಲ್ಲೆ, ಇದೇನಿದು? ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಏನೀ ಆಟ. ಎಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು ನೀನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ಪ್ರೀತಿ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಅವಳೋ ನಸುನಕ್ಕು ಹೇಳಿದಳು 'ಪೂಜ್ಯರೇ, ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ಕೆಲಕಾಲದ ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬಳು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸೋಲೊಪ್ಪಿಕೊಂಡಳಷ್ಟೆ. ಅವಳಿಗೂ ನನಗೂ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ದಿವಸ ಜಗಳ ಹತ್ತಿತು. ಆಗವಳು 'ಮರೀಚಿಯನ್ನೇ ಕೈಗೊಂಬೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಚೆಲುವೋ ನಿನ್ನದು' ಎಂದು ಹೀಗಳಿದಳು. ಅವಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಪಂದ್ಯ ಹೂಡಿದೆ. ಸೋತರೆ ನಾನವಳ ತೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಗೆದ್ದರೆ ಅವಳು ನನ್ನ ತೊತ್ತಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೇ ಪಣ. ಅದರಂತೆ ಗೆಲೈ ನನ್ನದೇ ಆಗಿದೆ' ಎಂದು. ಮರೀಚಿಗೆ ಸಿಡಿಲು ಬಡಿದಂತಾಗಿ ಕಲ್ಲಾದ. ಏನೂ ತೋರದಾದ. ಅವಳೇ ಮುಂದುವರಿದು ಹೇಳಿದಳು 'ಪೂಜ್ಯರೇ, ನನ್ನನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಮನದಲ್ಲಿ ಹೂಡಿದ ಬಯಕೆಯನ್ನಳಿಸಿ ಮತ್ತೆ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ತೊಡಗಬಹುದು. ಈ ಚಂಪಾನಗರಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ' ಎಂದು. ಅವಳ ಮಾತಿಂದ ಹೊರಬಂದ ಕತ್ತಲನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಹೆದರಿಯೋ ಎಂದಂತೆ ನೇಸರ ಮುಳುಗಿದ. ಮರೀಚಿ ಬಿಟ್ಟು ಅನುರಾಗ ಸಂಜೆಗೆ ತಾಗಿ ಅದು ಕೆಂಪಾಯ್ತು. ಈ ಕತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಯೋ ಎಂಬಂತೆ ತಾವರೆಗಳು ಮುದುಡಿದವು. ಎಂದು ಆ ತಾಪಸರು ಮರೀಚಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಿದ. ನಾನು ಆ ತಾಪಸನೊಡನೆಯೇ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಗೈದು ಇರುಳು ಕಳೆದು ಬೆಳಗಾದೊಡನೆ, ಅವನಿಗೆ ಪೊಡಮಟ್ಟು ನಗರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದೆ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಾ, ಜೈನಮಂದಿರದ ಹೊರಗಿರುವ, ಜನವಿಲ್ಲದ ಜಾಗೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮರವೊಂದರ ಕೆಳಗೆ, ಚೆಲುವರಲ್ಲದವರ ಅರಸನಂತೆ ತೋರುವ, ಯಾವುದೋ ಬಗೆಯ ಬೇಗುದಿಯಿಂದ ಬೇಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರುವ ಜೈನ ಸನ್ಯಾಸಿಯನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಹತ್ತಿರ ಹೋದಾಗ ಅವನ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಕಂಡೆ. ಕೇಳಿದೆ ಕೂಡ 'ಕ್ಷಪಣಕನೇ ಏಕಳುತಿರುವೆ. ಹೇಳಬಹುದಾದರೆ ಹೇಳು'. ನಿನ್ನ ಬನ್ನವನ್ನು ತೊಡೆಯಲಿತ್ತಿಸುವೆ' ಎಂದು. ಆಗವನು 'ಗೆಳೆಯ, ನಾನೀ ಚಂಪಾನಗರದ ಶೆಟ್ಟಿಯಾದ ನಿಧಿಪಾಲಿತನ ದೊಡ್ಡ ಮಗ ವಸುಪಾಲಿತ. ನನ್ನೀ

ಕುರೂಪದಿಂದ 'ವಿರೂಪಕ' ಎಂಬ ಅಡ್ಡ ಹೆಸರೂ ಇದೆ. ಸುಂದರಕ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮೈಮುಖಗಳಿರುವವನೊಬ್ಬನಿದ್ದ. ಕಲಾವಿದ, ಬಡವ, ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ನಡುವಿನ ಧೂರ್ತರು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಹಗೆತನ ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದರು. ಒಮ್ಮೆ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಪಂಗಡದವರೂ ಬಹಳ ವಾದ ಮಾಡಿದರು. ಆಮೇಲೆ 'ರೂಪವಾಗಲೀ ಹಣವಾಗಲಿ ಗಂಡಸ್ತನವನ್ನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸೂಳೆಯರೂ ಯಾರೊಡನೆ ಮಲಗ ಬಯಸುವರೋ ಅವನು ನಿಜವಾದ ಗಂಡಸು. ಊರಿನ ಬಹಳ ಚೆಲುವೆ ಸೂಳೆ ಕಾಮಮಂಜರಿ ಯಾರನ್ನು ಬಯಸುವಳೋ ಅವನು ನಿಜವಾಗಿ ಗಂಡಸು' ಎಂದು ಕಡೆಯ ತೀರ್ಮಾನವಾಯಿತು. ಈ ಪಂದ್ಯವನ್ನು ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಒಪ್ಪಿಸಿದೆವು. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಅವಳಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದವು. ಹಣ ನನ್ನಲ್ಲೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅವಳು ನನ್ನನ್ನೇ ಒಲಿದಳು. ನಾನು ಮತ್ತು ಸುಂದರಕ ಒಂದೇಕಡೆ ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ನನ್ನ ಬಳಿಬಂದು ಅವನನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಮಾಡಿದಳು. ನಾನು ಜಗವನ್ನೆ ಜಯಿಸಿದನೆಂಬ ಹಮ್ಮಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನೆಲ್ಲ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ಧಾರೆಯೆರೆದು ಬಂದಾಗಿ ಬಡವನಾದ ಮೇಲೆ ಅವಳ ಏಗತಾಳೆಯನ್ನು ತಾಳಲಾಗದೆ, ಊರ ಹೊರಗಿರುವ ಈ ಜೈನರ ಬಿಡಾರಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ಇಲ್ಲಿದ್ದ ಸನ್ಯಾಸಿಯೊಬ್ಬ, ಮೋಕ್ಷದ ಹಾದಿಯನ್ನು ತಿಳಿಹೇಳಿದ. ನಾನೂ ಆತುರದಲ್ಲಿ ಸನ್ಯಾಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ. ಆದರೆ ಸನ್ಯಾಸದ ನೋವು ನನ್ನನ್ನು ಕಂಗೆಡಿಸಿದೆ. ನಾವೇ ನಮ್ಮ ಕೂದಲು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಹಸಿವೆ-ನೀರಡಿಕೆಗಳನ್ನು ತಾಳುವುದು. ನೆಲದ ಮೇಲೆಯೇ ಉಣ್ಣುವುದು, ಮಲಗುವುದು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನೋವುಂಟು ಮಾಡಿವೆ. ಹೊಸದಾದ ಸರಪಳಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ಆನೆ ಹೇಗೆ ಬನ್ನ ಪಡುವುದೋ ಅಂತೆಯೇ. ನಾನೂ ಆಗಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲದೇ ನಾನು ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಹಾರವ. ಈ ಪಾಖಂಡಿಗಳಾದ ಜೈನರ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದವರು. ನಾನೋ ನನ್ನ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಕೆಟ್ಟವೇಷ. ದುಃಖದ ನೆಲೆಯಾದ ಈ ಜೈನರ ಬಿಡಾರದಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ನಾರಾಯಣ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳ ಬೈಗುಳದಿಂದ ಸತ್ತಮೇಲೆ ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ದುಃಖದಿಂದ ಇದನ್ನಪ್ಪಿದೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಇದು ತಪ್ಪು ಎಂದರಿವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯುವುದು, ನನಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೋಸ, ಇಲ್ಲಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಲು ಬಯಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದರದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಅಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ' ಎಂದು. ಅವನ ಕತೆ ಕೇಳಿ ಮರುಕ ಉಂಟಾಯ್ತು. ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಭದ್ರ, ಮನ್ನಿಸು, ಕೆಲಕಾಲ ಇಲ್ಲಿಯೂ ವಾಸಿಸು, ನಿನ್ನನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಿದ ಸೂಳೆಯೇ, ನಿನ್ನೆಲ್ಲ ಸಿರಿಯನ್ನೂ ನಿನಗೊಪ್ಪಿಸಿ ನಿನ್ನ ಬಳಿಯೇ ಇರಬೇಕು ಹಾಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಉಪಾಯಗಳಿವೆ ಎಂದು. ಹೀಗೆ ಅವನನ್ನು ಸಂತೈಸಿ ನಗರವನ್ನು ಹೊಕ್ಕೆ. ಜಿಪುಣರ ತಾಣವಾಗಿದೆ ಈ ಊರೆಂದು ತಿಳಿದು ಕಳ್ಳತನವೊಂದೇ ಹಣಗಳಿಸುವ ಸುಲಭ ದಾರಿ ಎಂದು ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಲೆಳಿಸಿದೆ. ಜೂಜುಕೋರರ ತಾಣದಲ್ಲಿ ಸುಳಿದಾಡಿದೆ. ಜೂಜಿನ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಬಗೆಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವನಾಗಿದ್ದೆ, ಪಣ, ದಾಳ, ಕೈಚಳಕ, ಧೂರ್ತತನ. ಪಣವಿಡುವ ಬಗೆ, ಅಡವಿಡುವ ಗೊತ್ತುಗಳ ಗುಣ, ದಾಳಗಳನ್ನಸೆಯುವ ರೀತಿ, ಕಸಿವಿಸಿಯುಕ್ಕಿಸುವ ಕಸ-ಪಿಸು ಮಾತುಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದೆ. ಆಡಿ ಅನುಭವವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಮೈಮರೆತು ಆಟದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೆಸಗಿದಾಗ ಎದುರಿನ ಜೂಜುಕೋರನಿಗೆ ಮುಠಾಳ ಜೂಜಾಟದ ಘನತೆಯನ್ನೇ ಮಣ್ಣುಗೂಡಿಸುತ್ತಿರುವೆಯಲ್ಲ' ಇವನಾರಯ್ಯ ನೆತ್ತಿಮಾಸು ಆರದ ಆಟಗಾರ. ಆಟಗಾರನಾಗಿ ನೀನು ಬೆಳೆದ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಆಡುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಮೂದಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಕೂಡಲೇ ಆಟಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗಿಕೊಂಡು, ಅವನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಹದಿನಾರುಸಾವಿರ ಚಿನ್ನದಕಾಸುಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧವನ್ನು ಜೂಜು ಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ರಳಾಯಿಸುವ ಘಟಿಂಗರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು, ಇನ್ನರ್ಧವನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ದ ನನ್ನ ಆಟದ ಬಗೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಘಟಿಂಗರಲ್ಲಿ ಸಂತಸದಿಂದ ಕೇಕೆ ಹಾಕಿದರು.

ಮತ್ತೆ ಆಡಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು. ನಾನೀ ಜೂಜುಕೋರನಾದಾಗ ನನಗೊಬ್ಬ ಗೆಳೆಯ ಸಿಕ್ಕಿದ. ಅವನ ಹೆಸರು ವಿಮರ್ಧಕ. ಬಹಳ ನಂಬಿಗಸ್ತನಾದ, ಅವನಿಂದ ಊರಿನ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ. ಊರಿನವರ ಕೆಲಸ. ಗುಣ ಮೊದಲಾದವನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿದೆ. ಸದಾಶಿವನ ಕೊರಳಲ್ಲಿರುವ ನಂಜನಂತೆಯೇ ಕಪ್ಪಾದ ಅದೇ ದಿನದ ಇರುಳಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪಾದ ಚಡ್ಡಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ, ಹಾವಿನ ಮೋರೆಯಂತಹ ಕತ್ತರಿ. ಕಾಗೆಯ ಕೊಕ್ಕಿನಂತಹ ಕತ್ತರಿ, ಚೂರಿ, ಆಡಕತ್ತರಿ, ದಪ್ಪನಾದ ದಂಟೆ, ಮಾಟಗಾರನಿಂದ ಕೊಂಡ ಕಾಡಿಗೆ ಅಳಿಯುವದಾರ, ಹಗ್ಗ ದೀಪಕರಂಡ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದ ಜಿಪುಣನಾದ ಸಿರಿವಂತನೊಬ್ಬನ ಮನೆಗೆ ಕನ್ನಹಾಕಿ, ತಪ್ಪು ಮಾಡುವೆನೆಂಬ ಅರಿವೇ ಕಾಡದಂತೆ. ಅವನೆಲ್ಲ ಹಣವನ್ನು ದೋಚಿದೆ. ಕಪ್ಪು ಮೋಡಗಳ ಗುಂಪಿನಂತಹ ಕತ್ತಲಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಮಿಂಚಿದಂತೆ ಕಂಡೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಅದು ಮಿಂಚಲ್ಲ, ಮಿಂಚುವ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ನಗರವನ್ನು ದೋಚುವುದರಿಂದ ಮುನಿದ ದೇವತೆಯಂತೆ ತೋರುವ ಹೆಣ್ಣು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಯ್ತು. ಏಕೋ ಅವಳಲ್ಲಿ ಮರುಗಿ ಕೇಳಿದೆ 'ಹೆಣ್ಣೆ ಯಾರು ನೀನು? ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವೆ' ಎಂದೆ. ಆಗವಳು ನುಡಿದಳು. 'ಅಯ್ಯ, ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಕುಬೇರದತ್ತನೆಂಬ ಒಳ್ಳೇ ಸೆಟ್ಟಿ ಇದ್ದಾನೆ. ನಾನವನ ಮಗಳು. ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದಾಗಲೇ. ಇಲ್ಲಿಯವನೇ ಆದ ಸಿರಿವಂತಸೆಟ್ಟಿಯ ಮಗನಾದ ಧನಮಿತ್ರನಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ನಮ್ಮಪ್ಪ ಆಣೆಹಾಕಿದ್ದ. ಧನಮಿತ್ರನ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮ ಬೇಗ ತೀರಿಕೊಂಡರು. ಅವನೋ ಕೊಡುಗೈ ದೊರೆಯಾಗಿ ಬಡವರ ಬಡತನವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತ, ತಾನೇ ಬಡವನಾದ. ನಮ್ಮಪ್ಪ ಒಳ್ಳೆ ಗುಣವಂತನೆಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದ ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು. ಸಿರಿವಂತನಾದ ಅರ್ಥಪತಿ ಎಂಬ ಸಾರ್ಥದ ಪಡೆಯೊಡೆಯನಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಡಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ. ಈ ಮದುವೆ ನನಗಿಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ನಾಳೆ ಬೆಳಗಾತ ಮದುವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ನಲ್ಲ ಧನಮಿತ್ರನೊಡನೆ ಓಡಿಹೋಗಲಿದ್ದೇನೆ. ಅವನು ಹೇಳಿದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ತೆರಳಲು, ನನ್ನ ಸುತ್ತಾ ಇರುವ ಗೆಳತಿ ಹಾಗು ಬಳಗವನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಿ ನಲ್ಲನ ಮನೆಗೆ ತೆರಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನನ್ನೇನೂ ಮಾಡಬೇಡ. ಈ ಎಲ್ಲ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೋ' ಎಂದು. ಆಗ ನಾನು 'ತಂಗಿ ಹೆದರದಿರು, ನಿನ್ನ ನಲ್ಲನ ಮನೆಗೆ ತಲುಪಿಸುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ನುಡಿದು. ಮೂರ್ಛಾಲ್ಕು ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟೆ. ಆಗಲೇ ದೀವಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೋಲು ಕತ್ತಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಊರಿನ ಜನರನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕುರಿತು 'ತಂಗಿ ಹೆದರದಿರು, ನಾನು ಕಾದಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ನಿನಗಾಗಿ ಬೇರೆ ದಾರಿ ಹುಡುಕಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ನಂಜೇರಿದಂತೆ ಮಲಗುತ್ತೇನೆ. ನೀನಾಗ ಹೇಳಬೇಕು 'ಈ ಇರುಳಲ್ಲಿ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಊರನ್ನು ಹೊಕ್ಕಿವು. ಇಲ್ಲಿರುವ ಧರ್ಮಭಕ್ತರ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾವೊಂದು ನನ್ನ ನಾಯಕನನ್ನು ಕಚ್ಚಿತು. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಏರಿದ ನಂಜನ್ನು ಇಳಿಸುವ ಮಾಟ ಬಲ್ಲವರಿದ್ದರೆ ಇವನನ್ನುಳಿಸಬೇಕು' ಎಂದು. ಅವಳೂ ಬೇರೆ ದಾರಿ ಇಲ್ಲದೇ, ಹಾಗೆಯೇ ನಡುಗುತ್ತಾ ಕಂಬನಿದುಂಬಿ ನಾನಂದಂತೆ ನಡೆದಳು. ನಂಜೇರಿದಂತೆ ಮಲಗಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಾರೋ ಒಬ್ಬ ನಂಜಿಳಿಸಬಲ್ಲವನು ತಾನೆಂಬ ಹಮ್ಮಿಂದ, ಮುದ್ರೆ, ತಂತ್ರ, ಧ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ 'ಇವನೀಗಾಗಲೇ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ನೋಡಿ, ನಂಜೇರಿ ಇವನ ಮೈ ಕಪ್ಪಾಗಿದೆ ಇವನ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆ ಕಲ್ಲಾಗಿದೆ. ಉಸಿರು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದೆ. ಬಾಲೆ, ಅಳಬೇಡ, ನಾಳೆ ಇವನನ್ನು ಸುಡೋಣ, ಯಾರೂ ದೈವಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲ್ಲ' ಎಂದು ನುಡಿದು ಅಲ್ಲಿಂದ ತೆರಳಿದ. ಬೇರೆಯವರೂ ಅವನ ಜೊತೆಗೇ ತೆರಳಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಎದ್ದು ಕುಳಿತು ಅವಳನ್ನು ಉದಾರಕನ ಬಳಿ (ಧನಮಿತ್ರನ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರು) ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಹೇಳಿದೆನು 'ನಾನೊಬ್ಬ ಕಳ್ಳ, ಇವಳು ನಿನ್ನಲ್ಲೇ ಬಗೆಯಿಟ್ಟು ನಿನ್ನೆಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಇವಳನ್ನು ಮರುಕದಿಂದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇವುಗಳು ಇವಳ ಒಡವೆಗಳು' ಎಂದು ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸುವ

ಬೆಳಕುಗಳನ್ನೇ ಇತ್ತೆ, ಧನಮಿತ್ರ, ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು 'ಅಯ್ಯ, ನೀನಿಗೆ ಬೆಳಕನ್ನೇ ಇತ್ತೆ. ಇವಳನ್ನು ನನಗೀಯುವ ಮೂಲಕ. ನಿನ್ನ ಹೇಗೆ ಹೊಗಳಬೇಕೆಂದು ಮಾತೇ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ.

ನಿನ್ನ ಬಗೆ ಕೊಳಕುಗಳಿಂದ ದೂರವಿದೆ. ಒಳ್ಳೆತನವೇ ಮೈವೆತ್ತು ಬಂದಿದೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನ ಗುಣಗಳಿಗೆ ಮನಸೋತು ನಿನ್ನ ತೊತ್ತಾಗಿದ್ದೆನೆ. ನಲ್ಲೆಯನ್ನು ನನಗಿತ್ತ ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಮೈಯನ್ನೇ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ' ಎಂದು ನನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದ. ಅವನನ್ನೆತ್ತಿ ಅಪ್ಪಿ ಹೇಳಿದೆ 'ಈಗ ನಿನಗೇನಾಗಬೇಕು' ಎಂದು. ಆಗ ಅವನೆಂದ 'ಇವಳನ್ನು ಇವಳ ತಂದೆತಾಯಿಗಳ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮದುವೆಯಾಗಲಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ಇರುಳೆ ಈ ಜಾಗವನ್ನು ಬಿಡುವೆ. ಇಲ್ಲವೇ ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡುವೆ'. ಆಗ ನಾನು 'ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಈ ನಾಡೇನು? ಪರರ ನಾಡೇನು? ಆದರೆ ಇವಳೋ ಬಹಳ ಮುದ್ದಿನಿಂದ ಬೆಳೆದವಳು. ಕಾಡು-ಮೇಡು-ನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗಬಲ್ಲಳೆ. ಹೆದರಿ ಹೋಗಬೇಕಾದರೂ ಏಕೆ? ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬಾರದೇ. ನಡೆ, ಇವಳನ್ನು ಇವಳ ಮನೆಗೆ ತಲುಪಿಸೋಣ' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಅವಳ ಮನೆಗೆ ತಲುಪಿಸಿ, ಅವಳು ಕೊಟ್ಟ ಸುಳಿವನ್ನೇ ಹಿಡಿದು ಬರುವಾಗ ನಗರವನ್ನು ಕಾಯಲಿದ್ದ ಭಟರನ್ನು ನೋಡಿದೆವು. ಕೂಡಲೆ ದಾರಿಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮದ್ದಾನೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಗ್ಗಿಸಿ ಏರಿದೆವು. ನಾನಾಗ ಆನೆಯ ಮಿದುವಾದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಏಟು ಹಾಕಿದೆ. ಅದು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಮಾವುತನನ್ನೇ ತುಳಿದು ಫೀಳಿಡುತ್ತಾ ಓಡಿ, ಮುಂದಿದ್ದ ಕಾವಲು ಪಡೆಯನ್ನೂ ಒರೆಸಿ ಹಾಕಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಅರ್ಥಪತಿಯ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದೆವು. ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ಮರದ ಕೊಂಬೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮರವೇರಿದವು. ಆನೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದ ನಂತರ ಇಳಿದೆವು. ಮತ್ತೆ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿ ಮಿಂದು ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನೇರಿದೆವು. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕಡಲಿಂದ ಅರುಣಗಿರಿಗೇರಿ ಕೆಂಪಗಿನ ಮಣಿಯಂತೆ ನೇಸರನು ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎದ್ದು ಮೋರೆ ತೊಳೆದು, ಬೆಳಗಾತ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಊರು ಸುತ್ತಲು ಹೋದೆವು. ಹಿಂದಿನ ದಿನ ನಾವು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಾ ತಿರುಗಿದೆವು. ಮದುಮಗ ಮತ್ತು ಮದುಮಗಳ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಗಲಿಬಿಲಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆವು. ಅರ್ಥಪತಿಯು ಕುಬೇರದತ್ತನ ಸಿರಿವಂತಿಕೆಯಲ್ಲ ಕಳ್ಳರ ಪಾಲಾದುದನ್ನು ಕಂಡು, ಸಂತೈಸಿ ಮದುವೆಯನ್ನು ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಮುಂದೂಡಿದನು. ಈ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದೊಡನೆ ಧನಮಿತ್ರನಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ 'ಗೆಳೆಯ, ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಾಗ, ನಾನು ಕೊಡುವ ಈ ಚರ್ಮದ ಚೀಲವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಈ ನಾಡ ದೊರೆಯ ಬಳಿ ಸಾಗು. ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು 'ಒಡೆಯ ಅನೇಕ ಕೋಟಿ ಸಂಪತ್ತಿನ ಒಡೆಯನಾದ ವಸುಮಿತ್ರನನ್ನು ತಾವು ತಿಳಿದಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಅವನ ಮಗ ಧನಮಿತ್ರ. ಕೊಡುಗೈ ದಾನಿಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಸೊತ್ತನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡೆ. ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದರು. ಹುಟ್ಟುತಲೆ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೆಂದು ನಿಶ್ಚೈಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ. ಕುಲಪಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಅವಳಷ್ಟು ಕುಬೇರದತ್ತನು ಅರ್ಥಪತಿಯೆಂಬ ಸಿರಿವಂತನಿಗೆ ಕೊಡಲುಹೊರಟ.

ಬೆಜ್ಜರಗೊಳಿಸುವ ಕಡೆಗಣಿಕೆ, ಹೀಗಣಿಕೆಗಳಿಂದ ನೊಂದು, ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಒತ್ತಿಕೊಂಡಿರುವ ಕಾಡಿಗೆ ತೆರಳಿ, ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಕತ್ತುಕುಯಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಹೊರಟೆ. ಆಗ ಜಡೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತಿದ್ದ ಜೋಗಿಯೊಬ್ಬ ನನ್ನನು ತಡೆದು 'ಏಕಯ್ಯ ಮಗು, ಇದೇನು ನಿನ್ನ ಸಾವನ್ನು ನೀನೇ ತಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವೆ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಆಗ ನಾನು 'ಕೊಟ್ಟು ಬಡವನಾದೆ' ಎಂದೆ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮರುಗು ಹೇಳಿದ 'ಅಪ್ಪ, ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ಮೈಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರು. ತಿಳಿದವರು ತಮ್ಮಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೊಯ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಕೆಳಕ್ಕಿಳಿಯುವುದೇ? ಹಣ ಗಳಿಸಲು ನೂರಾರು ದಾರಿಗಳಿವೆ. ಹೋದ ಹಣ ಬಾಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಣವಾದರೆ ಮತ್ತೆ ಮರಳಿ ಬರಲಾಗುವುದೇ? ನೀನೇನೂ

ಖತಿಗೊಳ್ಳಬೇಡ. ಈ ಚರ್ಮದ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷರತ್ನಗಳಿವೆ. ನಾನೂ ಇದನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಬಳಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ಮುದಿತನದಲ್ಲಿ ಜನರ ನಡುವೆ ಇರಬಾರದೆಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆ. ನೀನಿದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೋ. ನನಗೀಗ ಇದನ್ನು ಬಳಸಲು ಬಾರದು. ಸೆಟ್ಟಿಗಳಿಗೆ, ಸೂಳೆಯರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ರತ್ನಗಳನ್ನು ಇದು ಈಯುತ್ತದೆ. ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಹಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ನಿನಗೇ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ತೊಗಲಿನ ಚೀಲವನ್ನು ದೇವತೆಯಂತೆ ಪೂಜಿಸಿ, ಸರಿಯಾದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು. ಬೆಳಗಾತ ಎದ್ದು ನೋಡಿದಾಗ ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ಬಂಗಾರದ ತುಂಡುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ' ಎಂದು. ನಾನು ಅವನಿಗೆ ಪೊಡಮಟ್ಟು ಕೈಮುಗಿದು ನಿಂತೆ. ಈ ತೊಗಲಚೀಲವನ್ನು ನನ್ನ ಕೈಗಿತ್ತು, ಎಲ್ಲೋ ಬಂಡೆಯ ಸಂದಿಯಲ್ಲಿ ನುಸುಳಿ ಕಾಣದಾದ. ಇದನ್ನು ಅಂಗದೇಶದ ಅರಸರಾದ ತಮಗೆ ಹೇಳದಿರಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ದೊರೆಗಳು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಹೇಳು. ದೊರೆ ಕಂಡಿತ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಮಾಡಿರುವೆ. ನೀನೇ ಇದನ್ನು ಬಳಸು ಎಂದು. ಮತ್ತೆ ಹೇಳು 'ಯಾರೂ ಕದಿಯದಂತೆಯು ತಮ್ಮ ಬೆಂಬಲ ಬೇಕು' ಎಂದು. ಅದನ್ನೂ ಆತ ಒಪ್ಪುತ್ತಾನೆ. ನೀನಾದರೋ ಮನೆಗೆ ಮರಳಿ ಎಲ್ಲ ಬಡವರಿಗೂ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಇರುಳಲ್ಲಿ ಕದ್ದು ತಂದ ಮುತ್ತುರತ್ನಗಳಿಂದ ಚೀಲವನ್ನು ತುಂಬಿ, ಬೆಳಗಾತ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕರೆದು ತೋರು. ಕುಬೇರದತ್ತ ಅರ್ಥಪತಿಗಿಂತ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಸಿರಿವಂತನೆಂದು ತಿಳಿದು, ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ನಿನಗೇ ಕೊಡಬಯಸುತ್ತಾನೆ. ಮುನಿದ ಅರ್ಥಪತಿ ತನ್ನ ಸಿರಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ತೋರಬಯಸುತ್ತಾನೆ. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಅವನನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉಪಾಯಗಳಿಂದ ಬಡವನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡೋಣ. ಕಳ್ಳತನವನ್ನು ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸೋಣ' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಧನಮಿತ್ರನು ಮುದದಿಂದ ನೀಗಿದ. ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಮಾಡಿದೆ. ಅವತ್ತು ಬೆಳಗ್ಗೆಯೇ ವಿಮರ್ಶಕನು 'ಅರ್ಥಪತಿಯ ಬಳಿ ಆಳಾಗಿ ಧನಮಿತ್ರನಲ್ಲಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹಗೆತನ ಬೆಳಸಿದ. ಇತ್ತ ಕುಬೇರದತ್ತ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ನಾ ಹೇಳಿದಂತೆ ಧನಮಿತ್ರನಿಗೆ ಕೊಡಬಯಸಿದ. ಅರ್ಥಪತಿ ಕುಬೇರದತ್ತನನ್ನು ತಡೆದ. ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಮಮಂಜರಿಯ ತಂಗಿ ರಾಗಮಂಜರಿಯ ಹಾಡಗಬ್ಬವಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಬಯಸಿ ಎಲ್ಲರೂ ಪಂಚವೀರಗೋಷ್ಠವೆಂಬ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ನಾನೂ ಗೆಳೆಯ ಧನಮಿತ್ರನೊಡನೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದೆ. ಅವಳ ಕುಣಿತಕ್ಕೆ ಮಾರುಹೋದೆ. ಅವಳ ಕಣ್ಣುಕುಣಿತದಿಂದಲೇ ನಾನು ಮನ್ಮಥನ ಅಂಬುಗಳಿಗೀಡಾದೆ. ಅವಳ ಕಡುಗಪ್ಪು ನೋಟಗಳು ಸರಪಳಿಯಂತಾಗಿ ನನ್ನ ಸುತ್ತವರೆದವು. ನನ್ನ ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ಮುನಿದ ನಗರದೇವತೆಯಂತೆಯೇ ಅವಳು ಕಂಡಳು. ಕುಣಿತ ಭಂಗಿಗಾಗಿಯೂ ಅಥವಾ ನನ್ನನ್ನೇ ಕುರಿತೋ? ಕಾಣೆ, ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅವಳ ಗೆಳತಿಯರ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ಕಡೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನನ್ನ ನೋಡುತ್ತಾ, ಹುಬ್ಬು ಹಾರಿಸಿ, ಹಲ್ಲು ತೋರದೆ ನಗುತ್ತಾ ನನ್ನ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಿದಳು. ನಾನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇರುವಾಗಲೂ ಹೊರಟೇ ಬಿಟ್ಟಳು. ನಾನಾದರೋ ಮನದಲ್ಲಿ ಬಿರುಗಾಳಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ತಟ್ಟಾಡುತ್ತಾ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿ, ತಲೆನೋವು ಎಂಬ ನೆಪಹೇಳಿ, ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡೆ, ಮೈಮನಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜಾಣನಾದ ಧನಮಿತ್ರ ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು 'ಗೆಳೆಯ, ಆ ರಾಗಮಂಜರಿಯೇ ನಿನಗೆ ತಕ್ಕವಳು. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಅವಳು ಮೂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ಮನೋಭಾವವನ್ನೂ ನೋಡಿ, ಅವಳಲ್ಲಿಯೂ ನೀನು ಮೂಡಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದೆ. ಸರಿಯಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಸೇರುವುದು ಕಷ್ಟವೇನಲ್ಲ. ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಅವಳೊಬ್ಬಳು ಸೂಳೆ, ಅವಳು ಸೂಳೆಗೆ ತಕ್ಕದಾದ ಗುಣದಿಂದ ಕೂಡಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಹೇಳಿದಳಂತೆ 'ನಾನು ಗುಣವನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ. ಹಣವಲ್ಲ' ಎಂದು. 'ನನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾದವನಿಗೆ ನನ್ನ ಮೈ ಬೇರೊಬ್ಬನಿಗಲ್ಲ' ಎಂದಳಂತೆ. ಅವಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಡ ಎಂದು ಪದೇ ಪದೇ

ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿರುವವರು ಅವಳ ಅಕ್ಕ ಕಾಮಮಂಜರಿ ಮತ್ತು ತಾಯಿ ಮಾಧವಸೇನೆ. ಒಮ್ಮೆ ರಾಜನ ಬಳಿ ಕಂಬನಿದುಂಬಿ ರಾಗಮಂಜರಿಯನ್ನು ದೂರಿದರಂತೆ. ‘ಒಡೆಯ ಚೆಲುವೆಯಾಗಿರುವ ನಿಮ್ಮ ತೊತ್ತಾಗಿರುವ ರಾಗಮಂಜರಿಯು ನಮ್ಮ ಬಯಕೆಯಂತೆ ಊರ ಜನರಿಗೆ ಎಡೆಯಾಗಿ ತನ್ನ ಮೈಯಿಂದ ಸ್ವತ್ತನ್ನೆಲ್ಲ ತರುತ್ತಾಳೆ ಎಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಅವಳೋ ಮನೆತನದ ಹೆಣ್ಣುಗಳಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಪೀಳಿಗೆಯ ಕಸುಬನ್ನು ದೂರಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ತಾವು ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಕೇಳಿಯಾದರೂ ನಮ್ಮ ಮನೆತನದ ಕಸುಬನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾಳಾದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು. ದೊರೆ ಹೇಳಿದರೂ ಅವಳು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಇದಂತು ಅವಳ ಅಕ್ಕ-ಅಮ್ಮಂದಿರಿಗೆ ಬಹಳ ದುಮ್ಮಾನ ತಂದಿತು. ಇವಳೂ ರಾಗಮಂಜರಿಯೂ ಅತ್ತು ಉಣ್ಣದ ‘ನಾನು ಈ ಕಸುಬುಗಳಿಗಿಲ್ಲಾರನೆಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಆಗ ದೊರೆಯೂ ಮನಕರಗಿ ತಲೆಹಿಡುಕರು ಇವಳನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಮಾರಿದರೆ ಅವರನ್ನು ಕಳ್ಳ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಶಿಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ’ ಎಂದ. ಹೀಗಿರಲು ಅವಳನ್ನು ಸಿರಿವಂತರು ಕೂಡ್ಡ ಮನಸನ್ನೇ ತಳೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀನು ಅವಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಸೇರಬಹುದೆಂದು ಉಪಾಯವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟೇ ಚಿಂತಿಸಬೇಕು’ ಎಂದ. ಆಗ ನಾನು ‘ಬಹಳ ಸುಲಭವಾದ ಉಪಾಯವಿದೆ ಅವಳನ್ನು ಸೇರಲಿಕ್ಕೆ. ಅವಳ ಸುತ್ತ ಇರುವವರನ್ನು ಹಣದಿಂದ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅವಳನ್ನು ಗುಣದಿಂದ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಆಮೇಲೆ ಕಾಮಮಂಜರಿಯ ಆಳಾಗಿರುವ ಧರ್ಮರಕ್ಷಿತೆ ಎಂಬ ಬೌದ್ಧಳಾದ ತಪಸ್ವಿನಿಯನ್ನು ತುಂಡುಬಟ್ಟೆ, ಊಟ, ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಅವಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಉದಾರಕನಿಂದ ಚರ್ಮದ ಚೀಲವನ್ನು ಕದ್ದು ನಿನಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ರಾಗಮಂಜರಿಯನ್ನು ನನ್ನೆಡೆಗೆ ಒಲಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು. ಅದರಂತೆ ಅವಳ ಸುತ್ತ ಇರುವ ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ವಶವಾದರು. ನನ್ನ ರೂಪ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ರಾಗಮಂಜರಿಯೂ ನನ್ನ ಕೈಹಿಡಿದಳು. ಆ ರಾತ್ರಿಯೇ ಚರ್ಮದ ಚೀಲವು ಕಳುವಾಯಿತು. ಎನ್ನುವ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಕನೆಂಬ ನನ್ನ ಮನುಷ್ಯನೇ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹರಡಿದ. ಅರ್ಥಪತಿಯ ಪರವಹಿಸಿ ಧನಮಿತ್ರನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೈದ. ಆಗ ಧನಮಿತ್ರ ಹೇಳಿದ ‘ವಿಮರ್ಶಕನೆ ನಿನಗೆ ನನ್ನಿಂದೇನಾಗಬೇಕು? ಏಕೆ ಬೈಯುತ್ತಿರುವೆ? ನಿನ್ನ ಬಗೆಗೆ ನನ್ನಿಂದಾವ ತಪ್ಪು ನಡೆದಿಲ್ಲ’ ಎಂದು. ವಿಮರ್ಶಕ ಇನ್ನೂ ಹಣದ ಹಮ್ಮಿನಿಂದ ಅರ್ಥಪತಿಗೆಂದು ಮೀಸಲಾಗಿದ್ದ ಕುಲಪಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಮರೆಯಬಹುದೆ? ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮತ್ತೇನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದೆ’ ಎಂದು ಕೇಳುವೆಯಾ? ಹಡಗಿನ ವ್ಯಾಪಾರದ ಶೆಟ್ಟಿ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ. ನಾನವನ ಜೀವಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾದವನು. ಅವನಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾರುವವನನ್ನೂ ಕೊಲ್ಲಲು ಹಿಂದೆಮುಂದೆ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ರಾತ್ರಿ ನಿನ್ನ ಚರ್ಮದ ಚೀಲದ ಹಮ್ಮನ್ನು ಇಳಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ನುಡಿದಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಈ ಜಗಳ ಎಲ್ಲರ ಎದುರು ಆಗಿತ್ತು. ನಾನು ಚರ್ಮದ ಚೀಲವನ್ನು ಧರ್ಮರಕ್ಷಿತೆಗೆ ಕೊಟ್ಟೊಡನೆ ಇಲ್ಲದ ನೋವನ್ನು ನಟಿಸುತ್ತಾ ಧನಮಿತ್ರನು ರಾಜನಿಗೆ ದೂರು ಹೇಳಿದ. ನನ್ನ ಚರ್ಮದ ಚೀಲ ಕಳೆದುಹೋಗಿದೆ ಎಂದು. ದೊರೆ ಅರ್ಥಪತಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ ‘ಏನಯ್ಯ ವಿಮರ್ಶಕನೆನ್ನುವವನು ನಿನ್ನ ಗೆಳೆಯನೆ ಎಂದು. ಪೆದ್ದನಾದ ಅರ್ಥಪತಿ ‘ಹೌದು ಒಡೆಯ, ಅವನು ನನ್ನ ಜೀವದ ಗೆಳೆಯ, ಅವನಿಂದೇನಾಗಬೇಕು’ ಎಂದ. ಆಗ ದೊರೆ ‘ಅವನನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತೀಯೆ’ ಎಂದು. ಅರ್ಥಪತಿಯು ಆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ನೋಡಿದಾಗ ವಿಮರ್ಶಕನಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೇಗಾದರೂ ಇದ್ದಾನು? ಆ ವಿಮರ್ಶಕನನ್ನು ನಾನೇ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಲ್ಲವೆ, ನಾನು ಜಗಳ ಆಡಿಸಿದ ದಿನವೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ಅರ್ಥಪತಿಯು ಅವನನ್ನು

ಕಾಣದೆ ಅವನು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪನ್ನು ತನ್ನದೇ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಏನನ್ನೂ ತಿಳಿಯದೆ ಏನನ್ನೋ ಬಡಬಡಿಸಿ ದೊರೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲಾಗದೆ ಸೆರೆಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದ. ತರುವಾಯ ಚರ್ಮದ ಚೀಲದಿಂದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಬಯಸಿ ವಿರೂಪಕನೆಂಬುವವನ ಬಳಿ ಬಂದಳು. ಅವನಾದರೂ ಮೊದಲೇ ಇವಳಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ. ಬೌದ್ಧ ಸನ್ಯಾಸಿಯ ವೇಷವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಕಾಮಮಂಜರಿಯು ಅವನ ಹತ್ತಿರ ತೆರಳಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವನಿಂದ ಕದ್ದದ್ದನೆಲ್ಲ ಅವನಿಗೇ ಮರಳಿಸಿ ತೆರಳಿದಳು.

ವಿರೂಪಕನು ಬಡತನದ ಬನ್ನದಿಂದ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಬೌದ್ಧ ಸನ್ಯಾಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಹಿಂದಿನವರು ನಡೆದ ವೇದದ ಹಾದಿಯಲ್ಲೇ ಸಾಗಿದ, ಅದರ ಮೂಲಕ ವಿರೂಪಕನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಾತನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಅವನೂ ನನ್ನ ಬಗೆಗೆ ಸಂತಸಪಟ್ಟ. ಕಾಮಮಂಜರಿಯು ಕೆಲವುದಿವಸಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಕೇವಲ ಚರ್ಮದ ಚೀಲವಾಗಿರುವ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ತಾನೇ ಸಿರಿವಂತೆಯೆಂದು ಬೀಗಿದಳು. ಮತ್ತೆ ನನ್ನ ಉಪಾಯದಂತೆ ಧನಮಿತ್ರನು ದೊರೆಯ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಹೇಳಿದ. ‘ಒಡೆಯ, ಕಾಮಮಂಜರಿಯು ಜಿಪುಣತನದಿಂದ ಲೋಭಮಂಜರಿಯಂದೇ ಹೆಸರಾಂಡಿದ್ದಳು. ಈಗ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬೇರೊಬ್ಬರಿಗೆ ದಾನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ನಾನೆಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಅವಳಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ ಚರ್ಮದ ಚೀಲವಿದೆ ಎಂದು ಆ ತೊಗಲಚೀಲವು ಶೆಟ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸೂಳೆಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮತ್ತು ರತ್ನಗಳನ್ನೀಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ. ಅದರಿಂದ ಅವಳಲ್ಲಿಯೇ ನನಗೆ ಅನುಮಾನ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಅದರಂತೆ ದೊರೆ ಕಾಮಮಂಜರಿಯನ್ನೂ, ಅವಳ ತಾಯಿಯನ್ನೂ ಕರೆದ. ನಾನು ಬಹಳ ದುಮ್ಮಾನವನ್ನೂ ನಟಿಸುತ್ತಾ ಅವಳ ಬಳಿ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ನೀನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತೋರುವಂತೆ ದಾನಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಚರ್ಮದ ಚೀಲ ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಸಂದೇಹ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿಯೇ ದೊರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದಾನೆ. ನಿನಗೆ ಚೀಲವನ್ನಿತ್ತವನು ನಾನು, ಹೀಗಾಗಿ ನನ್ನ ಸಾವು ಖಚಿತ. ನಾನಿಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನ ತಂಗಿ ಬದುಕಿರಲಾರಳು. ನೀನೋ ಈಗ ಬಡವಳು. ತೊಗಲಚೀಲ ಧನಮಿತ್ರನ ಪಾಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಮಗೀಗ ಬಂದಿರುವ ಅಪಾಯ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಅಟಕಾಯಿಸಿದೆ. ಈಗೇನು ಮಾಡೋಣ’ ಎಂದು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಅಳುತ್ತಾ ಕೇಳಿದರು ‘ನಮ್ಮ ದಡ್ಡತನದಿಂದ ನಮ್ಮ ಗುಟ್ಟನ್ನು ರಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡೆವು. ನಮ್ಮಿಂದ ನೀನು ಸಾಯುತ್ತೀಯ. ನೀನಿಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬವೇ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಗೂ ಜನರ ಮನದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಪತಿಯೇ ಅದನ್ನು ಕದಿಸಿದ್ದಾನೆಂದಿದೆ. ಅವನೇ ನಮಗೆ ಈ ಚೀಲವನ್ನಿತ್ತ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಸಾವು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದೊಂದೇ ಉಪಾಯ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ದೊರೆಯ ಬಳಿಗೆ ತೆರಳಿದರು. ದೊರೆ ಚರ್ಮದ ಚೀಲದ ಬಗೆಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ ‘ದೊರೆಯೇ ಸೂಳೆಯರು ಪಾಳರು ಕೊಡುವುದನ್ನು ಬೇಡವೆನ್ನುವುದು ಸಲ್ಲ. ಮೈಕಾವು ತಣಿಸಲೆಂದು ಬಂದ ಗಂಡಸರು ಸರಿಯಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲೇ ಹಣಗಳಿಸಿ ತರುತ್ತಾರೆ ಎಂದೇನೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ’ ಎಂದು. ಇವರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ದೊರೆ ನಿಮ್ಮ ಕಿವಿ ಹಾಗೂ ಮೂಗುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಯಾರು ತಂದುಕೊಟ್ಟವರೆಂದು ಹೇಳಿ ಎಂದು ಗದರಿಸಿದಾಗ ಅರ್ಥಪತಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಮುನಿದ ರಾಜ ಅರ್ಥಪತಿಯ ತಲೆಕಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಅಣತಿ ಹೊರಡಿಸಿದ. ಆಗ ಧನಮಿತ್ರ ಕೈಮುಗಿದು ‘ಅಯ್ಯ ಒಡೆಯರೆ, ಮೌರ್ಯನೆಂಬ ರಾಜನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬರೆದವನು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಲ್ಲುವ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಬಾರದೆಂದಿದ್ದಾನೆ. ನೀವು ಒಂದು ವೇಳೆ ಅರ್ಥಪತಿಯ ಬಗೆಗೆ ಮುನಿಸಿದ್ದರೆ ಅವನೆಲ್ಲ ಸೊತ್ತನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಓಡಿಸಿಬಿಡಿ, ಕೊಲ್ಲಬೇಡಿ’ ಎಂದು. ಇದರಿಂದ ಧನಮಿತ್ರನಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಬಂತು. ದೊರೆಯೂ ಅವನ ಬಗೆಗೆ ಸಂತಸಗೊಂಡ. ಕಳ್ಳನೆಂಬ ಹೆಸರು ಹೊತ್ತು ಅರ್ಥಪತಿಯು ಎಲ್ಲರೂ

ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಸ್ವತ್ತನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಗಡಿಯಾಚೆ ತೆರಳಿದ. ಕಾಮಮಂಜರಿಯೂ ತೊಗಲಚೀಲವೆಂಬ ಮಾಯಾಜಿಂಕೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಧನಮಿತ್ರನ ಕರುಣೆಯಿಂದ ಬಾಳು ಸಾಗಿಸುವಷ್ಟು ಹಣದೊಂದಿಗೆ ಉಳಿದುಕೊಂಡಳು. ಧನಮಿತ್ರನಾದರೂ, ಒಳ್ಳೆಯ ದಿನದಂದು ಕುಲಪಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾದ. ರಾಗಮಂಜರಿಯು ನನ್ನ ಪ್ರೇಯಸಿಯಾದಳು. ಅಂತೂ ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಿರಿವಂತ ಎನ್ನುವ ಹಮ್ಮಿನಿಂದ ಓಡಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅರ್ಥಪತಿಯು ಬಿಡಿಗಾಸೂ ಇಲ್ಲದ ಬಡವನಾದ. ವಿಧಿಯ ಆಟ ನೋಡಿ ನಾನೂ ಕೂಡ ಇದೆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಕನಾಗಿರಬೇಕಾಯಿತು.

ನಾನೊಮ್ಮೆ ರಾಗಮಂಜರಿಯ ಹುಸಿಮುನಿಸನ್ನು ತಣಿಸಲು ಹೆಂಡವನ್ನು ಕುಡಿಸಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅವಳ ಬಾಯಿಂದಲೇ ಆಸ್ವಾದಿಸಿ ನಶೆಗೆ ಒಳಗಾದೆ. ನಶೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಮಾತು ಮತ್ತು ಗುಣ ಎರಡೂ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ನಶೆಯೇರಿ ಹೇಳಿದೆ 'ಈ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಹಣದಿಂದ ದೂರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ನಿನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು ತುಂಬುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಗಮಂಜರಿ ಬಹಳ ದುಃಖಪಟ್ಟಳು. ಅವಳ ದಾಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಹೊರದೂಡಿದಳು. ಕುಡಿದ ಮತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಗಲಾಟೆಯಿಂದ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವರು ಮುನಿದು ಹೊಡೆಯಲು ಬಂದರು. ಇಬ್ಬರು ಮೂವರನ್ನು ಕೊಂದೂಬಿಟ್ಟೆ. ನಶೆಯಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಜನರು ನನ್ನನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿದ್ದರು. ಬಂದೊದಗಿದ ಸಂಕಟದಿಂದ ನನ್ನ ನಶೆಯಿಳಿದು ಹೇಳಿದೆ 'ಅಯ್ಯೋ ಏನೇನೋ ಬಡಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಧನಮಿತ್ರನ ಗೆಳೆಯ. ರಾಗಮಂಜರಿಯ ಗಂಡ. ನಾನು ಮಾಡಿದ ಪಾಪದಿಂದ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ನಾಳೆ ಸೆರೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಯಾರಾದರೂ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ' ಎಂದು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇನ್ನೊಂದು ಉಪಾಯವನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ ಸೃಗಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದೆ 'ಓ ಮುದುಕಿ ಇಲ್ಲಿಂದ ತೊಲಗು. ನೀನು ಹಣದಾಸೆಗೊಳಪಟ್ಟು ನನ್ನ ವೈರಿಯಾದ ಧನಮಿತ್ರನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ರಾಗಮಂಜರಿಗೆ ಕೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿಸಿದೆ. ಆ ಪಾಪಿಯ ತೊಗಲಚೀಲವನ್ನು ನನ್ನಿಂದ ಕದಿಸಿದೆ. ಅಯ್ಯೋ! ಇಷ್ಟು ಸಂಗತಿ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿದರೆ ಸಾಕು ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಸಾಯುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು. ಅವಳೋ ನನ್ನ ಸೂಚನೆಯನ್ನರಿತು, ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತಾ ಕೈಮುಗಿದು ನನ್ನನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿದವರಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು 'ಅಪ್ಪಗಳಿರಾ, ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ತಡೆಯಿರಿ, ನಮ್ಮಿಂದ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಈತ ಕದ್ದಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು. ಹಾಗೆ ಆಗಲಿ ಎಂದು ಅವರು ಒಪ್ಪಿದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದು ಈ ದಾಸಿಯ ತಪ್ಪನ್ನು ಮನ್ನಿಸು. ನಿನ್ನ ವೈರಿಯಾದ ಧನಮಿತ್ರನು ಇರಲಿ, ಆದರೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ನಿನ್ನ ಸೇವೆಗೈದ ರಾಗಮಂಜರಿಗೆ ಎನೂ ಮಾಡಬೇಡ. ಮೈಯನ್ನು ಮಾರಾಟಕ್ಕಿಡುವವರು ಹಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಆಡುವವರಲ್ಲವೇ. ಅದರಿಂದ ಹೇಳು, ಇವಳ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀಯ' ಎಂದು. ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದಳು ಕೂಡ. ನಾನು ಅವಳಲ್ಲಿ ಮರುಗಿದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ 'ಇರಲಿ, ಸಾವಿನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನಿಂತವನಿಗೆ ಹಗೆಯಿಂದೇನಾಗಬೇಕು' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅವಳ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅವಳು ಬಹಳ ಕಾಲ ಬಾಳು, ನಿನಗೆ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಒಲಿಯಲಿ (ಅಂಗರಾಜನು) ದೊರೆಯು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಡಲಿ. ಈ ಊರಿನವರು ನಿನ್ನ ಬಗೆಗೆ ಮರುಕ ತೋರಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೋದಳು. ಕಾವಲು ಭಟರು ನನ್ನನ್ನು ಸೆರೆಮನೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದರು.

ಮಾರನೇ ದಿವಸ ಸೊಕ್ಕಿದ, ಚೆಲುವನೆಂಬ ಹಮ್ಮಿರುವ ತಂದೆಯಿಂದ ಬಂದ ಪಟ್ಟವುಳ್ಳ ಹರೆಯದ ಸೊಕ್ಕಿನ ಅರಿವು ಹಣ್ಣಾಗದ ಕಾಂತಕನೆಂಬ ಸೆರೆಮನೆಯ ಕಾವಲು ಪಡೆಯವನು ನನ್ನನ್ನು ಬೈಯ್ದು ಹೇಳಿದ 'ಧನಮಿತ್ರನ ತೊಗಲ ಚೀಲವನ್ನು ಅವನಿಗೇ ಹಿಂದಿರುಗಿಸು. ಇಲ್ಲವೇ ಸೆರೆಮನೆಯ ಕಾವಲು ಪಡೆಯವರಿಗೆ ಕದ್ದ ಸೊತ್ತನ್ನು ಕೊಡು.

ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೇ ನೂರಾರು ಹಿಂಸೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಸಾಯುತ್ತೀಯೆ ಅಷ್ಟೆ' ಎಂದು. ನಾನು ನಕ್ಕು 'ಭದ್ರ, ಒಂದು ಜನ್ಮವಿಡೀ ಕದ್ದ ಹಣವನ್ನು ಒಟ್ಟು ಹಾಕಿದರೂ ಧನಮಿತ್ರನ ತೊಗಲಚೀಲ ನಡುವೆ ಹಣಕ್ಕೆಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ನನ್ನ ಹಗೆಯ ಚೀಲ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ವಿನಃ ನನ್ನಾಣೆಗೂ ಇದು ದಿಟ' ಎಂದು. ಹೀಗೆಯೇ ಕಾಂತಕನನ್ನೊಲಿಸಿಕೊಂಡು ಒಳ್ಳೆಯ ಊಟ ತಿಂಡಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು, ಕೆಲದಿವಸಗಳ ಹಿಂದಾದ ಗಲಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಿದ್ದ ಗಾಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾರಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಒಂದು ದಿನ ಮುಕ್ಕಾಲು ಇರುಳು ಕಳೆದಾಗ ಶೃಗಾಲಿಕೆಯು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಲು ಬಂದಳು. ಜೊತೆಯವರನ್ನು ದೂರದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬಳಿ ಬಂದು ಹೇಳಿದಳು 'ಅಯ್ಯ, ನೀನು ಹೂಡಿದ ಉಪಾಯಗಳು ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ಹಣ್ಣಾಗಲಿವೆ, ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಧನಮಿತ್ರನ ಬಳಿ ಹೇಳಿದೆ. ನಿನ್ನ ಗೆಳೆಯ ಸಂಕಟದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆಂದು. ಅದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ನೀನೇ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟ ಉಪಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ನೀನು ದೊರೆಯ ಬಳಿ ತೆರಳಿ ಹೇಳಬೇಕು' ದೊರೆಯೇ ದೇವರು ನನ್ನ ಬಗೆಗೆ ಕಣ್ತೆರೆದು ನೋಡಿದ್ದರಿಂದ, ಅರ್ಥಪತಿ ಕದಿಸಿದ ತೊಗಲಚೀಲ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ರಾಗಮಂಜರಿಯ ಗಂಡ, ಕಲೆಗಳ ಜಾಣ, ಹಾಡುಗಬ್ಬಗಳನ್ನು ಹೇಣೆಯಬಲ್ಲವನು, ಜೂಜುಕೋರ ದೈವದ ಅನಿಸಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಏನೋ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಅವನೊಡನೆ ಕೂಡಿದೆ. ಅವನು ಬೇಡಿದುದರಿಂದಲೇ ಅವನನ್ನು ಸಾಕಿ ಸಲಹಿದ, ಕದಿಯುವ ಮನಸ್ಸಿನ ಆ ಧಾರ್ತ ರತ್ನಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ತೊಗಲಚೀಲವನ್ನೇ ಕದ್ದ. ಒಮ್ಮೆ ಊರ ಜನರೆಲ್ಲ ಕದಿಯುವ ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದರು. ಆಗ ಅವನು ಅಳುವ ರಾಗಮಂಜರಿಯ ಸಾಕುತಾಯಿ ಶೃಗಾಲಿಕೆಗೆ ತೊಗಲಚೀಲ ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟ ಜಾಗವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಅದನ್ನು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅವನನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಬೇಡಿ' ಎಂದು. ಹಾಗೆಯೇ ಧನಮಿತ್ರ ದೊರೆಯಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಆಮೇಲೆ ಶೃಗಾಲಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ರಾಗಮಂಜರೀ ಹಾಗೂ ಅಂಬಾಲಿಕೆಗೆ ಗೆಳೆತನ ಬೆಳೆವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡೆ. ಒಮ್ಮೆ ಶೃಗಾಲಿಕೆಯು ಅಂಬಾಲಿಕೆಯ ಕುಂಡಲಗಳನ್ನು ಕದ್ದಳು. ಏಕಾಗಿಯೋ ಅಂತಃಪುರದ ಬಳಿ ಬಂದ ಕಾಂತಕನಿಗೆ ಪಾರಿವಾಳದ ಕೂಗನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿ ಕದ್ದ ಕುಂಡಲದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಹೊಡೆದಳು. ಹೆಡ್ಡ ಕಾಂತಕನು ಒಲಿದ ಸೂಚನೆಯೆಂದು ತನ್ನಲ್ಲೇ ಹಿಗ್ಗುತ್ತಾ ಅಂತಃಪುರದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಲಿಗಾಗಿ ಹೊಂಚಿದ ಬೆಕ್ಕಿನಂತೆ ಅಡ್ಡಾಡಿದ. ಅದೇ ದಿನ ಸಂಜೆ ಅರಸುಗುವರಿಯದೆಂದು ಮುದ್ರೆ ಹೊತ್ತು ತಾಂಬೂಲದ ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ರಾಗಮಂಜರಿಯದೆಂದು ಕಾಂತಕನಿಗೆ ತಲುಪಿಸಿದಳು. ಕಾಂತಕ ಶೃಗಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಕಾದಲಕಡಲಿನಲ್ಲಿ ಹಡಗಿನಂತೆ ಎಂದು ತಿಳಿದ. ದೊರೆ ಮಗಳೂ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಿಯಿಂದಿದ್ದಾಳೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆಯೂ ಮಾಡಿದಳು. ಅವಳೇ ಕೊಟ್ಟಳೆಂದು ತಾನೇ ಅಗಿದ ತಾಂಬೂಲವನ್ನೂ ಇನ್ನೊಂದು ದಿನ ಕೊಟ್ಟಳು. ಅವನು ಅಂಬಾಲಿಕೆಗೆಂದು ಕೊಟ್ಟ ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದಂತೆ ಇರಿಸಿದಳು. ಹೀಗೆ ಬಯಕೆಯ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿಕೊಂಡ ಕುಂತಕನಿಗೆ ಗುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 'ಶಕುನಗಳೆಲ್ಲವೂ ನೀನು ದೊರೆಯಾಗುತ್ತೀ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿವೆ' ಎಂದು ಜೋಯಿಸರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನೀನೇ ದೊರೆಯಾಗುತ್ತೀಯೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು 'ಅರಸುಗುವರಿ ಅಂಬಾಲಿಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾಳೆ, ಒಬ್ಬನೇ ಮಗಳಿರುವ ದೊರೆ, ಅವಳು ಸಾಯದಿರಲಿ ಎಂದು ನಿನ್ನನ್ನು ಸಾಯಿಸಲಾರ. ನಿನ್ನನ್ನು ಮರಿದೊರೆಯನ್ನಾಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತೇನಕ್ಕೆ ತಡ? ಅರಸುಗುವರಿಯ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗುವ ದಾರಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ? ಸೆರೆಮನೆಯ ಕೋಣೆಯ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಕನ್ನ ಹಾಕಿ ಪಳಗಿರುವವನ ಕೈಯಿಂದ ಕೊರೆಸು. ಅರಸುಗುವರಿಯ ಮನೆಯ ಹೂಬನವನ್ನು ತಲುಪುತ್ತೀಯೆ. ನಿನಗೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಬೆಂಬಲವಿದೆ. ಅಂಬಾಲಿಕೆಯ ತೊತ್ತುಗಳೂ ಯಾರಿಗೂ ಈ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂದೂ ಶೃಗಾಲಿಕೆಯು ಕಾಂತಕನನ್ನು ಉಬ್ಬಿಸಿದಳು. ಕಾಂತಕನು ಶೃಗಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತು 'ಒಳ್ಳೆಯದು ಅಕ್ಕ, ಕನ್ನ ಚೆನ್ನಾಗಿ

ಕೊರೆಯಬಲ್ಲವನಾರೆಂದು ನೀನೇ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಕನ್ನ ಕೊರೆವುದರಲ್ಲಿ ಸಗರನ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಡ್ಡುಹೊಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು' ಕೇಳಿದ. ಆಗ ಅವಳು 'ಧನಮಿತ್ರನ ತೊಗಲಚೀಲವನ್ನು ಕದ್ದವನೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದವನು' ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನನ್ನೇ ತೋರಿಸಿದಳು. ಹೆಡ್ಡ ಕಾಂತಕ ನನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದು 'ಅಯ್ಯಾ ನೀನು ನನಗಾಗಿ ಒಂದೆಡೆ ಕನ್ನ ಕೊರೆಯಬೇಕು. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಹೇಗೋ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ' ಎಂದ. ನಾನಾದರೂ ಅವನ ಬಳಿ ಆಣೆ ಇಡಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಅದರಂತೆ ನನ್ನಿಂದ ಕನ್ನಕೊರೆಸಿ, ಮತ್ತೆ ಸರಪಳಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿ ರಾಜನ ಬಳಿ ತೆರಳಿ 'ಒಡೆಯ ತೊಗಲಚೀಲ ಕದ್ದ ಕಳ್ಳ ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಕದ್ದದ್ದನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟಿರುವೆನೆಂದು ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಶೃಗಾಲಿಕೆ ಕಾಂತಕನ ಬಳಿ ಬಂದು ಹೇಳಿದಳು "ಈ ಕಳ್ಳನನ್ನು ಕೊಂದರೆ ತೊಗಲಚೀಲವೂ ನಿನಗೇ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಗುಟ್ಟು ರಟ್ಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂದು. ಕಾಂತಕ ಬಹಳ ಸಂತಸದಿಂದ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಶೃಗಾಲಿಕೆಯ ಮೂಲಕವೇ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡು, ನನ್ನ ಬಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದ. ಅವಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನನಗೆ ಹೇಳಿದಳು 'ನಾನು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ' ಎಂದು ಅವಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದೆ. ನಂತರ ಬಂದ ಕಾಂತಕನು ನನ್ನ ಸರಪಳಿಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿದ. ಅವನ ನೆರವಿನಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಂದು, ಉಂಡು, ಕಂಪಿನ ಗಂಧ ಪೂಸಿಕೊಂಡು ಕತ್ತಲೆ ತುಂಬಿರುವ ಸೆರೆಮನೆಯಾಚೆ ಇರುವ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಯಾರ ಅರಿವಿಗೂ ಬರದಂತೆ ಕೊರೆದು ಒಳದಾರಿ ಮಾಡಿದೆ. 'ಈ ಹಿಂದೆ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡ ಇವನೇ ನನ್ನ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿಸುವುದಾಗಿ ಆಣೆ ಇತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅದರಿಂದ ಇಂತಹ ಉಪ್ಪುಂಡ ಮನೆಗೆ ಎರಡುಬಗೆಯುವನನ್ನು ಕೊಂದರೂ ಪಾಪವಿಲ್ಲ ಎಂದೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ಕೆಲಸವಾದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಸರಪಳಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟಲು ಕಾಲಿನ ಹತ್ತಿರ ಬಗ್ಗಿದ ಕಾಂತಕನನ್ನು ಒದ್ದೆ. ಬಿದ್ದ ಅವನ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವನ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ, ಹೊರಗೆ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಶೃಗಾಲಿಕೆಯ ಬಳಿ ಹೇಳಿದೆ 'ಅಕ್ಕ, ಕನ್ನದ ದಾರಿ ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಲ್ಲವೇ? ಆ ಒಳದಾರಿಯನ್ನು ತೋಡಿದ್ದು ಸಟೆಯಾಗಬಾರದಷ್ಟೇ. ಅಲ್ಲಿರುವುದು ಕದ್ದು ಬರುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿ ಅಂತಃಪುರ ತಲುಪಿದೆ. ಮಣಿಗಳು ಹಣತೆಗಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತ ಕತ್ತಲನ್ನು ದೂರವಿಸಿದ್ದವು. ಅರಸುಗುವರಿಯ ಕೆಲಸಗಾತಿ ಗೆಳತಿಯರು ಆಟದಿಂದ ದಣಿದು ಮಲಗಿದ್ದರು. ಕೋಣೆಯ ನಡುವೆ ಬೆಳೆಬಾಳುವ ಮುತ್ತು ರತ್ನಗಳನ್ನು ಹುದುಗಿಸಿರುವ, ಅರಸಂಚೆಯಂತೆ ಬೆಳ್ಳಗಿರುವ ಹೂಗಳ ಎಸುಳುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುವ ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಚೆಲುವೆಯನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ತಂಗದಿನ ಕಾಂತಿಯೇ ಮೈವೆತ್ತು ಚೆಲುವಿನ ಬನಿಯಾಗಿರುವ ಅರಸುಗುವರಿಯೇ ಅವಳಾಗಿದ್ದಳು. ರನ್ನದ ಕಾಲ್ಗೆಜ್ಜೆಗಳಿಂದ ಒಪ್ಪುವ ಕಾಲುಗಳು, ಬೆಳ್ಳಂಬಿಳುಪಾದ ಹೂಗಳ ಚೂರಿಗಳನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿದ ಹತ್ತಿಯ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಚೆಲ್ಲಿದ ಮೈ, ತುಸುವೇ ತೋರುತ್ತಿದ್ದ ಚಂದದ ಕಣಕಾಲುಗಳು, ಒತ್ತಿಕೊಂಡ, ಆನೆಯ ಸೊಂಡಿಲಂತಹ ಉರುಟಾದ ತೊಡೆಗಳು, ಮಡಿಸಿದ ಮೊಣಕಾಲುಗಳು, ತಿಕದ ಮೇಲೆ ಆರಾಮವಾಗಿ ಇಟ್ಟ ಚಂದದ ತೋಳು, ತಲೆಯ ಕೆಳಗೆ ದಿಂಬಂತೆ ಇರುವ ಇನ್ನೊಂದು ತೋಳು, ಮೈಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ ರೇಷಿಮೆ ಬಟ್ಟೆ, ಬಟ್ಟೆಯಡೆಯಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಆಳವಾದ ಹೊಕ್ಕಳು, ಉಸಿರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಏರಿಳಿಯುವ ಮೊಲೆಗಳು, ಮುಚ್ಚಿರುವ ತಾವರೆಯಂತಿರುವ ಕಣ್ಣುಗಳು, ಪತಾಕೆಯಂತಿರುವ ಹುಬ್ಬುಗಳು, ಶರದೃತುವಿನ ಮೋಡದ ಮೇಲಿರುವ ಮಿಂಚಂತಿರುವ ದೇಹಚುಷ್ಪಿಯನ್ನುಳ್ಳ ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ಕಳ್ಳತನದ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸೇ ಹೊರಟುಹೋಯಿತು ಅವಳೇ ನನ್ನ ಬಗೆಯನ್ನು ಕದ್ದಿದ್ದಳು.

ಈ ಚೆಲುವೆಯನ್ನು ಹೊಂದದಿದ್ದರೆ ಸಾವೇ ಸರಿಯಾದ ಆಯ್ಕೆ. ಕದಿಯಲು ಬಂದ ನನ್ನನ್ನೇ ಕದ್ದ ಚೆಲುವೆ ಇದ್ದಳು. ಇವಳನ್ನು ನನ್ನ ನಲ್ಲಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು' ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಆನೆದಂತದ ಫಲಕದ ಮೇಲೆ, ಬಣ್ಣದ ಬಳಪದಿಂದ ಪದ್ಯವೊಂದನ್ನು ಬರೆದೆ.

ತೊತ್ತೆಲಾ ನಾ ನಿನ್ನ ಚೆಲುವಿಂಗೆ

ಕೈ ಮುಗಿದು ಬೇಡುವೆನು ಮಲಗು ನೀನು

ಹೀಗಲ್ಲ ಮೈಗೆ ಮೈಯ್ಯನು ಹೆಣೆದು

ಕಾಮನಾಟವನಾಡಿ ನಲ್ಲಿ ದಣಿದು

ಎಂದು. ರನ್ನದ ಹೊರಗವಚದ ಚಿನ್ನದ ವೀಳ್ಯದ ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡೂ ವೀಳ್ಯದಲೆ ಕರ್ಪೂರ ಅಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮದ್ದು ಪದ್ಯದ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉಗಿದೆ. ಜೋಡು ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಗಳ ಚಿತ್ತಾರವಾಯ್ತು. ಹೀಗೆ ಉಗಿದೇ ಚಿತ್ತಾರ ಬಿಡಿಸಿ, ನನ್ನ ಉಂಗುರವನ್ನವಳಿಗೆ ತೊಡಿಸಿ ಅವಳ ಉಂಗುರವನ್ನು ನಾನು ತೊಟ್ಟು ಹೊರಬಂದೆ. ಮತ್ತೆ ಸೆರೆಮನೆಗೆ ತೆರಳಿ, ಅಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಗೆಳೆಯನಾಗಿದ್ದ ಸಿಂಹಘೋಷನೆಂಬ ಬಂಧಿಯನ್ನೂ ಬಿಡಿಸಿದೆ. ಅವನನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ತಿಳಿದು ಸೆರೆಗೆ ಹಾಕಿದ್ದರು. 'ಯಾವ ರೀತಿ ಈ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು' ಹೇಳಿ. ಶೃಗಾಲಿಕೆಯೊಡನೆ ಬೀದಿಗೆ ಬಂದೆ. ಕಾವಲಿನವರು ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿದರು. ಇವರಿಂದ ಹೇಗಾದರೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು 'ಅಯ್ಯಗಳಿರಾ, ನನ್ನನ್ನು ಕಳ್ಳ ಎಂದುಕೊಂಡು ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿ ಬೇಕಾದರೆ, ಆದರೆ ಈ ನನ್ನ ಹಿರಿಯಕ್ಕನನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕಬೇಡಿ'ಎಂದೆ. ಆಗ ನನ್ನ ಮನದಾಳ ತಿಳಿದ ಜಾಣೆ ಶೃಗಾಲಿಕೆಯು ಕಾವಲಿನವರಿಗೆ 'ಅಯ್ಯಗಳಿರಾ ಇವನು ನನ್ನ ಮಗ, ಇವನನ್ನು ಆಗಾಗ ವಾತರೋಗ ಕಾಡುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನ ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಇದ್ದ. ಅದರಿಂದ ಇವನನ್ನು ಹಗ್ಗದ ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ ಮೀಯಿಸಿ, ಊಟಮಾಡಿಸಿದೆ. ಈಗಲೋ ಮತ್ತೆ ವಾತರೋಗ ಅಟಕಾಯಿಸಿದೆ. ದೆವ್ವ ಹಿಡಿದವನಾಗಿ 'ಕಾಂತಕನನ್ನು ಕೊಂದೆ. ಅರಸುಗುವರಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಏನೇನೋ ಬಡಬಡಿಸುತ್ತಾ ಓಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅದರಿಂದ ಮುನಿಯಬೇಡಿ. ಇವನನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿ ನನಗೆ ಕೊಡಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಆಗ ನಾನು ಹುಚ್ಚನಂತಾಡುತ್ತಾ 'ಎಲೈ ಮುದುಕಿ, ಗಾಳಿಯನ್ನು ಯಾರು ಕಟ್ಟಿಹಾಕುತ್ತಾರೆ? ಕಾಗೆಗಳು ಗರುಡನನ್ನು ಹಿಡಿಯಬಲ್ಲವೆ, ಶಾಂತಂ ಪಾಪಂ' ಎಂದು ಓಡಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಶೃಗಾಲಿಕೆಯೂ ಕಾವಲಿನವರ ಬೈಗುಳಕ್ಕೀಡಾಗಿ ಅಳುತ್ತಾ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಓಡಿದಳು. ನಾನು ಓಡುತ್ತಾ ರಾಗಮಂಜರಿಯ ಮನೆಯನ್ನು ತಲುಪಿ, ಅವಳನ್ನು ಸಂತೈಸಿ, ಆ ಇರುಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೆ ಕಳೆದೆ. ಬೆಳಗಾತ ಗೆಳೆಯ ಧನಮಿತ್ರನ ಬಳಿಗೆ ಹೋದೆ. ಆಮೇಲೆ ನಾನು ಮರೀಚಿಯ ಬಳಿ ತೆರಳಿ, ಅವರ ತಪಃಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅಲೌಕಿಕವಾದ ಕಣ್ಣನ್ನು ಪಡೆದು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡೆ. ಸಿಂಹಘೋಷನೂ ಕಾಂತಕನ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ದೊರೆಯನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಂಡು ಸೆರೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಂಡ. ನಾನು ಮತ್ತೆ ದುರಸ್ತಿಯಾಗದ ಆ ಸುರಂಗದಿಂದಲೇ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯ ಕೋಣೆಗೆ ತೆರಳಿದೆ. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಶೃಗಾಲಿಕೆಯು ಅಂಬಾಲಿಕೆಗೆ ನನ್ನ ಬಗೆಗಿನ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿ. ನನ್ನ ಬಗೆಗೆ ಒಲವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದಳು. ಆಗಲೇ ಚಂಡವರ್ಮನು ಅಂಗದೇಶದ ದೊರೆಯ ಮಗಳನ್ನು ಬಯಸಿದರು. ಆದರೆ ಸಿಂಹವರ್ಮನು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.

ಮುನಿದ ಚಂಡವರ್ಮನು ಅಂಗದೇಶಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದನು. ಅಂಗದೇಶದ ದೊರೆ ಸಿಂಹವರ್ಮನೋ ಹರೆಯಕ್ಕೆ ಮೀರಿದ ಬೀರದಿಂದ ಬವರಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಎಂತಹವರನ್ನೂ ಅಂಜಿಸುವ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಮೈಯ್ಯಾಪನ್ನು

ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಸಿಂಹವರ್ಮನನ್ನು ಚಂಡವರ್ಮ ಸೆರೆಹಿಡಿದ. ಅಂಬಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಆ ದಿನವೇ ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತೇನೆಂದ. ಎಲ್ಲರೂ ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡರು. ನಾನು ಧನಮಿತ್ರನ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇ ಮದುವೆಗಾಗಿ ಬಾಸಿಂಗತೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಧನಮಿತ್ರನನ್ನು ಕುರಿತು 'ಗೆಳೆಯ, ನಮ್ಮ ದೊರೆಯಾದ ಸಿಂಹವರ್ಮನ ಪಡೆಗಳನ್ನು ಸುಮ್ಮನಿರಲು ಹೇಳು. ವೇಳೆ ಕಾದು ಹಗೆಯ ತಲೆಯನ್ನೇ ತೆಗೆಯುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಗೆಳೆಯ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ. ನಾನು ಹೊಂಚು ಹಾಕಿ ಅರಮನೆಗೆ ತೆರಳಿ 'ಚಂಡವರ್ಮನಿಗೆ ಮದುವೆಯ ಹಾರೈಕೆಗಾಗಿ ಕಾಣಿಕೆ ತಂದಿರುವೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಚಂಡವರ್ಮನನ್ನು ಕಾಯುವ ಆಳುಗಳು ಅಡಗಿಸಿದ್ದ ಚೂರಿಯನ್ನು ಅರಿಯದೇ, ಅವನ ಬಳಿ ಹೋಗಲು ಅಣಿಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಒಳಗಡೆ ಮದುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಜೋಯಿಸರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಚಂಡವರ್ಮನನ್ನು ಇರಿದು ಸಾಯಿಸಿದೆ. ಹತ್ತಿರವಿದ್ದ ಕೆಲವು ಕಾವಲಿನವರನ್ನೂ. ಉಳಿದವರು ಅರಮನೆಯ ಹೊರಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಸಜ್ಜೆಯ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದೆ. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ನೀನೇ ಆನೆಯ ಮೇಲೇರಿ ಬಂದೆ.

ಅಪಹಾರವರ್ಮನ ಕತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ನಕ್ಕ ರಾಜವಾಹನನು 'ಗೆಳೆಯ ಕಳ್ಳತನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾದೆಯಲ್ಲ ಎಂದು ಉಪಹಾರವರ್ಮನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ ನಿನ್ನ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳು ಕೇಳೋಣ' ಎಂದಣತಿ ಮಾಡಿದ.

-೦-

ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ವಿದೇಹ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. ಊರ ಹೊರಗಿರುವ ದೇಗುಲದಲ್ಲಿ ಉಳಿದೆ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಮುದುಕಿ ಕೊಟ್ಟ ನೀರಿನಿಂದ ಕೈಕಾಲು ತೊಳೆದು, ಜಗುಲಿಯ ಮೆಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆ. ಮುದುಕಿ ನನ್ನೇ ನೋಡಿ ಅಳತೊಡಗಿದಳು. ಆಗ ನಾನು 'ಅಮ್ಮ ಏಕೆ ಅಳುತಿರುವೆ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಆ ಮುದುಕಿಯು 'ಮಗು ಈ ಮಿಥಿಲೆಯ ಒಡೆಯ ಪ್ರಹಾರವರ್ಮ ಎಂಬೊಬ್ಬನಿದ್ದ. ಮಗಧದ ದೊರೆ ರಾಜಹಂಸ ಅವನ ಗೆಳೆಯ. ರಾಜಹಂಸನ ಮಡದಿ ವಸುಮತಿ. ಪ್ರಹಾರವರ್ಮನ ಮಡದಿ ಪ್ರಿಯಂವದೆ. ಅವರಿಬ್ಬರು ಒಳ್ಳೆಯ ಗೆಳೆಯರೇ. ವಸುಮತಿಯ ಚೊಚ್ಚಲ ಬಸಿರಿನಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಸೀಮಂತೋನ್ನಯನವೆಂಬ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಿಯಂವದೆಯು ಗಂಡನೊಡನೆ ಪುಷ್ಪಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ಆಗಲೇ ಮಾಳವದ ದೊರೆ ಮಾನಸಾರನು ಮಗಧಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದ. ಆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮಗಧರಾಜನು ಏನಾದನೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಹಾರವರ್ಮನು ಮಾನಸಾರನ ಮರುಕದಿಂದ ಜೀವ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ತನ್ನ ಅಣ್ಣನಾದ ಸಂಹಾರವರ್ಮನ ಮಕ್ಕಳಾದ ವಿಕಟವರ್ಮ ಮೊದಲಾದವರು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತಮ್ಮದಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಆಗ ಮೈದುನನಾದ ಸುಹ್ಮ ದೇಶದ ದೊರೆಯ ಬಳಿ ತೆರಳಿ, ಸೇನೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಸುಹ್ಮಕ್ಕೆ ತೆರಳುವಾಗ ದರೋಡೆಕೋರರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ದೋಚಿದರು. ದೊರೆಯ ಎರಡನೆಯ ಮಗನನ್ನು ಕೈಲಿ ಹಿಡಿದ ನಾನು ಆ ಗಡಿಬಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂಟಿಯಾದೆ. ಹುಲಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಹೆದರಿದ ನನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಜಾರಿದ ಮಗು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಹಸುವಿನ ಹೆಣದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿಕೊಂಡಿತು. ಹುಲಿಯು ಹಸುವಿನ ಹೆಣವನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಎಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಬೇಡರ ಬಾಣದಿಂದ ಜೀವತೆತ್ತಿತು. ಮಗುವನ್ನು ಬೇಡರು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋದರು. ನಾನೋ ಘಾಸಿಗೊಳಗಾಗಿದ್ದಾಗ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಬೇಡನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ನನ್ನ ಗಾಯಗಳಿಗೆ ಮದ್ದರೆದು ನನ್ನ ಒಡೆಯನ ಬಳಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ. ಆಗಲೇ ನನ್ನ ಮಗಳು ಹುಡುಗನೊಬ್ಬನ ಜೊತೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದಳು. ನೋಡಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅತ್ತಳು. ಏಕೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಬೇಡರು ದೋಚುವಾಗ ಅವಳ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ

ರಾಜನ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಗನೂ ಬೇಡರ ಪಾಲಾದದುದನ್ನೂ, ತನಗೆ ಇನ್ನಾರೋ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಟ್ಟು ಗಾಯವಾಸಿ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿದಳು. ಇವಳ ಗಾಯಕ್ಕೆ ಮದ್ದರೆದು ಗಾಯ ಮಾಗಿಸಿದ ಬೇಡನು ಇವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಬಯಸಿದ. ಕೆಳಜಾತಿಯ ಇವನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಇವಳು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಮುನಿದ ಬೇಡನು ಇವಳ ತಲೆ ಕತ್ತರಿಸಲು ಬಂದಾಗ ಕಾಪಾಡಿದ ಯುವಕನನ್ನು ಮದುವೆಯಾದಳು. ಅವನೇ ಅವಳ ಜೊತೆಯಿರುವ ಯುವಕ. ಅವನೂ ಪ್ರಹಾರವರ್ಮನ ಆಳೇ ಆಗಿದ್ದ. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಅವನ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಮಿಥಿಲೆಯ ದೊರೆ ರಾಣಿಯರ ಬಳಿ ಸಾಗಿ ಕಳೆದು ಹೋದ ಮಕ್ಕಳ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಅವರ ಕಿವಿಯನ್ನೆ ಸುಟ್ಟೆವು. ತರುವಾಯ ದೊರೆ ಪ್ರಹಾರವರ್ಮ ದೈವ ಮುನಿದುದರಿಂದ ಅಣ್ಣನ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಕಾದಾಡಿ ಸೋತ. ನಮ್ಮ ಒಡತಿಯೂ ಸೆರೆಗೆ ಹೋದಳು. ನಾನೋ ಈ ಮುದಿತನ ಬಂದರೂ ಜೀವ ಬಿಡದೆ ಸನ್ಯಾಸಿನಿಯಾದೆ. ನನ್ನ ಮಗಳು ಬದುಕುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಕಟವರ್ಮನ ಮಡದಿ ಕಲ್ಪಸುಂದರಿಯ ಕೆಲಸಗಾತಿಯಾದಳು. ಕಳೆದುಹೋದ ರಾಜನ ಮಕ್ಕಳು ಬದುಕಿದ್ದು, ಬೆಳೆದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ವಯಸ್ಸಿನವರೇ ಆಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಂದ ದಾಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಸೋಲೂ ಬರುತ್ತಿತ್ತು' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅತ್ತಳು.

ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾನು ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟು 'ಅಮ್ಮ ಸಂತೈಸಿಕೊ, ನೀನು ಯಾರೋ ಮುನಿಯನ್ನು ಈ ಬಗೆಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಆ ಮುನಿಯೇ ನಿನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿರುತ್ತಾನಲ್ಲವೆ? ಬೆಳೆಸಿರುತ್ತಾನಲ್ಲವೆ? ಹೋಗಲಿ ಆ ಕತೆಯನ್ನು ಬಿಡು, ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಈಗೇನಾಗಬೇಕು. ನಾನು ವಿಕಟವರ್ಮನನ್ನು ಸೋಲಿಸಬಲ್ಲೆ. ಸಾಯಿಸಬಲ್ಲೆ ಕೂಡ. ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ಜನ ತಮ್ಮಂದಿರು ಇದ್ದಾರಲ್ಲವೆ? ಅವರೂ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನನ್ನು ಯಾರೂ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮಂದಿರೇ ನನ್ನನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾರರು. ಉಳಿದವರ ಪಾಡೇನು?' ಎಂದು ಒಗಟಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಒಗಟಿನ ಒಳ ಅರ್ಥ ತಿಳಿದ ಮುದುಕಿ ಅಳುತ್ತಾ ನನ್ನನ್ನು ಅಪ್ಪಿ, ನನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಮೂಸಿ 'ಮಗು ನೂರು ವರ್ಷ ಬದುಕು, ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲಿ. ನಿನ್ನನ್ನು ದೈವ ಈಗ ಒಲಿದಿದೆ. ಇಂದೇ ಈ ರಾಜ್ಯವು ಪ್ರಹಾರವರ್ಮನ ವಶವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಿಡಿದಾದ, ಕಸುಗೊಂಡ ನಿನ್ನ ಮುಯ್ಯಗಳು ದುಮ್ಮಾನಗಳ ಕಡಲನ್ನು ದಾಟಿಸಬಲ್ಲವು. ನಿನ್ನನ್ನು ಹೆತ್ತ ಪ್ರಿಯಂವದೆಯು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಎಲ್ಲ ಸಂತಸವನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಮೀಯುವುದಕ್ಕೆ ಉಣ್ಣುವುದಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಳು. ಆ ಇರುಳು ದೇಗುಲದ ಮೂಲೆಯೊಂದರ ಚಾಪೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿ ಕಳೆದೆ.

'ಯಾವ ರೀತಿ ಈ ನಾಡನ್ನು ನನ್ನ ಅಪ್ಪನ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಒಳಪಡಿಸಬಲ್ಲೆ. ಬೇರೆಯೇ ಉಪಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಮೊದಲು ಅರಮನೆಯ ಒಳಗಡೆಯ ಅರಿವು ಪಡೆದು ಬಲೆಯನ್ನು ಹೆಣೆಯಬೇಕು' ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಮೂಡಣದಲ್ಲಿ ನೇಸರನು ತುಸುವೇ ಮೂಡಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದ.

ಎದ್ದು ಬೆಳಗಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿ, 'ಅಮ್ಮ ಆ ಕಾಣೇಲಿಯ ಮಗ ವಿಕಟವರ್ಮನ ಅಂತಃಪುರದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾಗುತ್ತದೆಯೇ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಮಾತು ಮುಗಿಯುವ ಮುನ್ನವೇ ಹೆಂಗಸೊಬ್ಬಳು ಕಂಡಳು. ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನ ಸಾಕು ತಾಯಿ ಸಂತಸದಿಂದ ಗಂಟಲು ಕಟ್ಟಿ 'ಮಗಳೇ, ಪುಷ್ಕರಿಕೆ ನೋಡು ನಮ್ಮ ಧನಿಯ ಮಗನನ್ನು. ಇವನನ್ನೆ ಮರುಕವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದೆ. ದೈವ ಒಲಿದುದರಿಂದ ಇವನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿದ್ದಾನೆ' ಎಂದು. ಹೇಳಿದಳು. ಪುಷ್ಕರಿಕೆಯು ಸಂತಸದಿಂದ ನಲಿದು ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟು ಅಂತಃಪುರದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದಳು 'ಮಗನೇ, ಕಾಮರೂಪದ ಒಡೆಯ ಕಲಿಂದವರ್ಮನ ಮಗಳು ಕಲ್ಪಸುಂದರಿ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವಳು. ಅಪ್ಪರೆಗಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಚೆಲುವೆ. ಗಂಡನನ್ನು ತನ್ನ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಬಹಳ

ಹೆಂಡತಿಯರಿದ್ದರೂ ವಿಕಟವರ್ಮನು ಇವಳನ್ನಲ್ಲದೆ ಬೇರೊಬ್ಬರ ಬಳಿ ಸಾರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಆಗ ನಾನು ಪುಷ್ಕರಿಕೆಗೆ, 'ನಾನು ಕೊಡುವ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ತಲುಪಿಸು. ಮೆಲ್ಲನೆ ಅವಳಿಗೆ ಗಂಡನಲ್ಲಿ ಒಡಪು ಮೂಡಿಸು. ಅವಳ ಸವತಿಯರಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಅಚ್ಚಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂದು ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಿಚ್ಚುಮೂಡಿಸು. ವಾಸವದತ್ತ ಮೊದಲಾದವರ ಕತೆ ಹೇಳು. ಅವಳ ಗಂಡನ ಗುಟ್ಟಿನ ನಡೆಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ, ಹೇಳಿ ಅವಳ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೀಡಾಗು' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಸಾಕುತಾಯಿಯ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ 'ನೀನೂ ಹೀಗೆಯೇ ಒಡಪು ಮೂಡಿಸಲು ಕೈ ಜೋಡಿಸಬೇಕು. ಹೇಗೆ ಮಾಡುವೆ ಎನ್ನುವುದು ನಿನಗೇ ಬಿಟ್ಟದ್ದು. ಕಲ್ಪಸುಂದರಿಯನ್ನು ನೆರಳಂತೆ ಎಡಬಿಡದಿರಬೇಕು' ಎಂದು.

ಕೆಲವು ದಿನಗಳುರಳಿದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಸಾಕು ತಾಯಿಯು 'ಮಗು, ಇನ್ನೇನು ಮಾಡಬೇಕು' ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಆಗ ನಾನು ನನ್ನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಅವಳಿಗಿತ್ತು 'ಈ ಚಿತ್ರಪಟವನ್ನು ದೊರೆಯ ಮಡದಿಗೆ ಕೊಡು. ಆಗವಳು ಇಂತಹವನು ನಿಜವಾಗಲೂ ಇರುವನೇ? ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಇದ್ದರೇನೀಗ? ಎಂದು ಕೇಳು. ಅದಕ್ಕವಳು ಏನು ಹೇಳುವಳೋ ಅದನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳಬೇಕು' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆನು. ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ನನ್ನ ಸಾಕುತಾಯಿ ರಾಣಿಯ ಬಳಿ ತೆರಳಿ ಗುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ 'ಮಗು ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಚಿತ್ರಪಟವನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ತೋರಿಸಿದೆ. ಆಗವಳು 'ಎಲ್ಲರ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಬಯಕೆಯ ಕಿಚ್ಚು ಹಚ್ಚುವ ಕಾಮನಿಗೂ ಇಂತಹ ರೂಪವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೂಪ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಇದನ್ನು ಬರೆದವರು' ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ನಾನು 'ಒಡತಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಕಾಮನಿಗೂ ಇಂತಹ ರೂಪವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಪೊಡವಿ ಹಿರಿದಲ್ಲವೇ? ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಯಾರಾದರೂ ಹೀಗಿರಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಇರಲಿ. ಒಂದುವೇಳೆ ಹಿರಿದಾದ ಮನೆತನದ ಈ ಚಿತ್ರಪಟದಲ್ಲಿರುವಂತಹ ರೂಪದ ಎಳೆ ಹರೆಯದ ಮನುಷ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀಯೆ? ಅವನನ್ನು ಬಯಸುವೆಯೆ?' ಎಂದು. ಆಗ ಅರಸಿಯು 'ಅಮ್ಮ, ನನ್ನ ಮೈ, ಬದುಕು, ಎಲ್ಲವೂ ಇವನ ಮುಂದೆ ಹುಲ್ಲಿಗೂ ಈಡಲ್ಲ. ಈ ಚಿತ್ರ ಕೇವಲ ಊಹೆಯಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇವನು ನನಗೆ ಸಿಗುವಂತೆ ನೀನೇ ದಯೆ ತೋರಬೇಕು' ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಆಗ ಅವಳ ಮನದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು 'ಅರಸುಗುವರನೊಬ್ಬ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿರುವ, ಕಾಮನ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಗೆಳತಿಯರೊಂದಿಗೆ ನೋಡುತ್ತೀಯೆ. ನೋಡಿದವರಿಗೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಬಯಕೆ ಮೂಡಿಯೇ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ನೀನು ಅವನಿಗೆಣೆಯಾಗಿದ್ದೀಯೆ. ಅವನೂ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಬಯಕೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ನಾನಿಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಕೊಟ್ಟ ಹೂ ಮೊದಲಾದವುಗಳು, ಅವನು ಹೆಣೆದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ಆಗಿವೆ. ಅವನೇ ಬರೆದು ಕಳಿಸಿದ ಚಿತ್ರಪಟವಿದು. ನಿನಗೆ ಇವನಲ್ಲಿ ಬಯಕೆ ಇದ್ದುದೇ ನಿಜವಾದರೆ, ಇನ್ನಾವುದೂ ಕಷ್ಟವಲ್ಲ. ಮೈಕಸುವು, ಅರಿವು ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳೆಲ್ಲ ಅವನೇ ಆಗಿ ಮೈವೆತ್ತಿವೆ. ನೀನು ಜಾಗವನ್ನು ಹೇಳು. ನಾನು ಕರೆತರುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಆಗ ಅರಸಿಯು ತುಸುಹೊತ್ತು ಏನನ್ನೋ ಜಾನಿಸಿ 'ಅಮ್ಮಾ, ನಿನಗೊಂದು ಗುಟ್ಟು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಅಪ್ಪ ಪ್ರಹಾರವರ್ಮನ ಜೀವದ ಗೆಳೆಯ, ನನ್ನ ತಾಯಿ ಮಾನವತಿಗೂ ಪ್ರಿಯಂವದನೂ ಬಿಡಿಸಲಾಗದ ಗೆಳೆತನ. ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಒಪ್ಪಂದವಿತ್ತು. 'ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಾದರೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕು' ಎಂದು. ಆದರೆ ಪ್ರಿಯಂವದೆ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಬೇಡಿದ ವಿಕಟವರ್ಮನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಯ್ತು. ವಿಕಟವರ್ಮನೋ ಕಟುವಾದ ನಡತೆಯವನು, ನನಗೆಣೆಯಾಗದವನು. ಕಾಮನಾಟಗಳ ಜಾಣ್ಮೆಯೇ ಇರದವನು. ಹಾಡುಗಬ್ಬ ನಾಟಕ ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದಡ್ಡ, ಒರಟ, ಮಾತಿನ

ಬಾಗು ಬಳಕುಗಳ ಅರಿಯದ ಹೆಡ್ಡ. ತನ್ನ ಬಗೆಗೆ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವವನು. ಸಟೆಯನ್ನು ನಡೆಯುವವನು, ಸಲ್ಲದವರಿಗೆ ಸಿರಿಯನ್ನು ಕೊಡುವವನು. ಈ ಗಂಡ ನನಗೆ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ. ನೋಡು, ಹೂಬನದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರದ ಕೆಲಸಗಾತಿ ಪುಷ್ಕರಿಕೆ ಅಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚುಳ್ಳ ತನ್ನನ್ನು ಏನೋ ಎಂದುಕೊಂಡಿರುವ, ಬಹಳ ಸೋಗು ಹಾಕುವ ರಮಯಂತಿಕೆಗೆ ಹೂ ಮುಡಿಸಿದನಂತೆ. ಆ ಹೂವುಗಳೋ ನನ್ನ ಮಗುವಿನಂತೆ ಬೆಳೆಸಿರುವ ಗಿಡದಿಂದ ಕಿತ್ತು ನನಗೇ ಮಾತ್ರ ಮೀಸಲಾಗಿರುವ ಚಿತ್ರಕೂಟವೆಂಬ ಗುಡ್ಡದ ಬಳ್ಳಿಮನೆಯ ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಅವಳ ಜೊತೆ ಕಳೆದನಂತೆ. ನನ್ನನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಲೋಕದ ದುಮ್ಮಾನ ಪರಲೋಕದ ಅಳುಕನ್ನೂ ಕಿತ್ತೊಗೆಯುತ್ತಿದೆ. ಕಾಮನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೆಡ್ಡ ಗಂಡ ಜೊತೆಯಾದುದರ ಬವಣೆ ಕೇಳುವುದೇ ಬೇಡ. ಇರಲಿ, ನನಗೆ ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಗಂಡು ಬೇಕು. ನನ್ನ ಮನೆಯ ಹೂಬನದ ಬಳ್ಳಿ ಮನೆಯೇ ಸೇರುವ ಜಾಗ. ಇವನಿಗೆ ನನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವನ ತೊತ್ತಾಗಿ ಬಾಳನ್ನು ಕಳೆಯಬಯಸುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ನಾನೂ ಅದನ್ನೊಪ್ಪಿ ಬಂದೆ ಇನ್ನೇನು ಮಾಡುವಿಯೋ ನಿನಗೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು.

ಆಮೇಲೆ ಸಾಕು ತಾಯಿಯ ನೆರವಿನಿಂದ ಅರಸಿಯ ಸಜ್ಜೆ ಮನೆಗೆ ಸಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಕಾವಲಿನ ಪಡೆಯವರನ್ನೂ ಏಮಾರಿಸಿ ಅರಮನೆಯ ನಡುವಿರುವ ಬಳ್ಳಿಮನೆಗೆ ತಲುಪಿದೆ. ಸಂಜೆಯಾಯಿತು. ನೇಸರನು ಮುಳುಗಿದ, ಕತ್ತಲು ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಹರಡಿರಲು, ಬೇರೊಬ್ಬರ ಹೆಂಡಿರನ್ನು ಉಣ್ಣುಬಯಸಿರುವ ನನಗೆ ಗುರುವಾಗುವಂತೆ, ಗ್ರಹಗಳ ಮುಂದಾಳಾದ ಇರುಳ ತರುವ ತಂಗದಿರನು, ಕಲ್ಪಸುಂದರಿಯ ಮೋರೆಯೆಂಬ ತಾವರೆಯ ಜೊತೆಗೆ ನಗುತ್ತಿದ್ದ. ಮನ್ಮಥನು ಬಗೆಯೊಳಗೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ. “ಈ ಕೆಲಸ ಖಂಡಿತ ನೆರವೇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬೇರೊಬ್ಬರ ಹೆಂಡಿರನ್ನು ಸೆಳೆಯುವುದು ತಪ್ಪೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೂ ಅರ್ಥ ಕಾಮಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕುದಾದರೆ ಅದೂ ಸರಿಯೇ. ನನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಿರುವ ದಾರಿಯೂ ಇದೇ ಆಗಿದೆ. ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದೂ ಧರ್ಮವಲ್ಲವೇ? ರಾಜವಾಹನ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಗೆಳೆಯರು ಇದಕೇನು ಹೇಳುವರೋ' ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಿದ್ರೆ ಹೋದೆ. ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಆನೆಮೋರೆಯ ದೈವ ಗಣಪ ಕಂಡು ‘ಉಪಹಾರವರ್ಮನೇ, ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಡಕುಗಳ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಡ. ಏಕೆಂದರೆ ನೀನು ನನ್ನ ಭಾಗವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೀಯ. ಕಲ್ಪಸುಂದರಿಯು ಶಿವನ ಜಡೆಯಿಂದಿಳಿದ ಗಂಗೆಯ ಅಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದವಳು. ಒಮ್ಮೆ ನಾನು ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಾಟವಾಡಿದಾಗ ಸಿಡುಕಿ ‘ಮನುಷ್ಯನಾಗಿರು’ ಎಂದು ನುಡಿದಳು. ನಾನೂ ಶಪಿಸಿದೆ ‘ನೀನೂ ಮನುಷ್ಯಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟು. ಆಗ ನಿನ್ನ ಮೈಯನ್ನು ಬಹಳ ಜನರು ಉಣ್ಣಲಿ’ ಎಂದು. ಮತ್ತೆ ನನ್ನನ್ನು ಓಲೈಸಿದ ಗಂಗೆಯು ‘ಮೊದಲು ಒಬ್ಬನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ, ನಂತರ ಇನ್ನೊಬ್ಬನೊಡನೆ ಕೂಡಿ, ಅವನ ಜತೆಗೇ ಸಾಯುವವರೆಗೂ ಇರುವಂತಾಗಲಿ, ಇಬ್ಬರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಮೈಯುಣಿಸು ಇರಲಿ’ ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು. ಅದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಅಳುಕಿಲ್ಲದೇ ಅವಳನ್ನು ಕೂಡು’ ಎಂದು. ಕನಸಿನಿಂದಿದ್ದು ನಿರಾಳವಾಗಿ ಅವಳನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಬೆಳಕಿನ ತೊರೆ ಇಂಗಿತು. ಕತ್ತಲಕೆಸರು ಹರಡಿತು. ನಾನು ಕೆಸರನ್ನು ಹೊದ್ದು, ಕತ್ತಿ ಹಿಡಿದು, ಸಾಕುತಾಯಿ ಹೇಳಿದ ಮನೆಯ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಎಣಿಸುತ್ತಾ ರಾಣಿಯ ಕೋಣೆಯ ಬಳಿ ಸಾಗಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಗಂಡಸರು ಬರದಿರಲೆಂದು ಮನೆಯ ಸುತ್ತಾ ತೋಡಿದ ಹಳ್ಳವನ್ನು ದಾಟಬೇಕಿತ್ತು. ಪುಷ್ಕರಿಕೆಯು ಮೊದಲೇ ಬಿದಿರಕೋಲುಗಳಿಂದ ಪುಟ್ಟ ಸಂಕವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಳು. ಅದರಿಂದ ಮೊದಲ ತಡೆಗೋಡೆಯನ್ನು ದಾಟಿ ಬಿದಿರ ಕೋಲುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿಟ್ಟೆ. ಸುಟ್ಟ ಇಟ್ಟಿಗೆಯ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಹಾರಿ ಎರಡನೆಯ ತಡೆಗೋಡೆಯನ್ನೂ ದಾಟಿ ಇಳಿದೆ. ನಂದಬಟ್ಟಲ ಹೂಗಳ ಪಾತಿಯನ್ನು ದಾಟಿ,

ಸಂಪಿಗೆಗಿಡಗಳ ಸಾಲನ್ನೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಹೋದೆ. ಜೋಡು ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಗಳ ಕೂಗನ್ನು ಬಡಗಣದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮತ್ತೆ ತೆಂಕಣಕೆ ತಿರುಗಿ ಅಂಬು ಬೀಳುವ ದೂರ ಸಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಪಡುವಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಮರಳು ಹಾಸಿದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ತೋಪಿಗೆ ತೆರಳಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡದಾದ ರತ್ನಗಳನ್ನು ಹುದುಗಿಸಿದ, ಬಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುವ ಜಗುಲಿಯ ಮೇಲೆ ಸಣ್ಣದೀಪ ಹೊತ್ತಿಸಿ ಬಳ್ಳಿಮನೆಯ ನಡುವೆ ಹೊಕ್ಕೆ.

ಕೆಂಪಾದ ಚಿಗುರುಗಳು ನೆಲದಲ್ಲಿದ್ದು ಹವಳಗಳಿವೆಯೋ ಎಂಬಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದವು. ಆ ಬಳ್ಳಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೂವಿನ ಹಾಸಿಗೆಯಿತ್ತು. ತಾವರೆಯ ಎಲೆಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ದೊನ್ನೆಗಳಿದ್ದವು. ಹೆಂಡ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಂಗಾರದ ಬಟ್ಟಲುಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಆನೆಯ ಹಲ್ಲಿನ ಬಾಚಣಿಗೆ ಮೊದಲಾದ ವಸ್ತುಗಳಿದ್ದವು. ತುಸು ಹೊತ್ತು ದಣಿವಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಕಂಪನ್ನು ಹೀರಿ ಹಿಗ್ಗಿದೆ. ಆಗಲೇ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಸದ್ದು ಕೇಳಿ ಹೊರಬಂದು ಚಂದಾದ ಹುಬ್ಬಿರುವ, ಮೈಕಾವನೊಳಗೊಂಡ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಅವಳು ನನ್ನ ಕಾಣದೆ ಕಂಗೆಟ್ಟು 'ಮೋಸಹೋದೆನೇ, ಅಯ್ಯೋ ಇನ್ನು ಬಾಳಲಾರೆ, ನಲ್ಲ ಬಂದೆಯೋ, ಬರಲಿಲ್ಲವೋ. ಐದಂಬುಗಳ ದೈವವೇ ನಾನು ನಿನಗೇನು ಮಾಡಿರುವೆ? ಏಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಸುಡುವೆ? ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿ ಮಾಡಲಾರೆಯೇಕೆ? ಎಂದಳತೊಡಗಿದಳು. ಆಗ ನಾನು ಅವಳಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು 'ಚೆಲುವೆ, ಮದನನ ಹೆಂಡತಿ ರತಿಯನ್ನೂ ಕಡೆಗಣಿಸುವ ಅಂದ ನಿನ್ನದು. ಅದರಿಂದಲೇ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಮುನಿದ ಮದನ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ನಿನ್ನ ಹುಬ್ಬುಗಳು ಬಿಲ್ಲಿನಂತೆ ಡೊಂಕಾಗಿವೆ. ನಿನ್ನ ಕಡುಗಪ್ಪು ಜಡೆ ದುಂಬಿಗಳ ಹಾರದಂತಿದ್ದು ಮಾರನ ಬಿಲ್ಲಿನದಾರದಂತಿದೆ. ಕಡೆಗಣ್ಣು ನೋಟಗಳು ಕಣೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿಸುತ್ತವೆ. ನಿನ್ನ ಮೈಬಣ್ಣ ಬಂಗಾರವನ್ನು ಮೀರಿಸುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನಸಿರ ಕಂಪು ಮಲಯದ ಗಾಳಿಯ ಕಂಪನ್ನು ಮೀರುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನ ದನಿ ಕೋಗಿಲೆಯ ಇಂಪನ್ನೂ ಮೀರಿಸುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನ ಉದ್ದ ತೋಳು ಹೂಗಳ ಬಾವುಟದ ಕೋಲನ್ನು ಮೀರಿಸುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನ ಪೆರ್ವೊಲೆಗಳು ಬಂಗಾರದ ತಂಬಿಗೆಗಳನ್ನೂ ಮೀರಿಸುತ್ತವೆ. ನಿನ್ನ ಹೊಕ್ಕಳು ಬನದ ಕೊಳದಂತೆ ಆಳ. ಸೊಂಟವೂ ಕಾಳಗದ ಬಂಡಿಯಂತೆ ಅಗಲ. ತೊಡೆಗಳೋ ಮನ್ಮಥನ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಕಟ್ಟಿರುವ ಬಾಳದಿಂಡುಗಳಂತೆ ಚಂದ. ಕಾಲುಗಳೋ ಮಾವಿನ ಎಳೆಚುಗುರಿನಂತೆ ಕೆಂಪು. ಅದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಮದನನು ಹಗೆ. ಚೆಲುವೆ ನನ್ನನ್ನು ಒಲಿ. ಮೈಕಾವೆಂಬ ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದ ನನ್ನನ್ನು ಬದುಕಿಸು' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅವಳನ್ನಪ್ಪಿದೆ. ಬೊಗಸೆಗಂಗಳ ಆ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಉಂಡೆ. ನನ್ನ ಮೈಯ್ಯ ಸೊಗವನ್ನು ಅವಳುಂಡಳು. ಮೈಯ್ಯಾಟ ಕೊನೆಯಾಗಿ, ದಣಿವಿನಿಂದ ತೇಕಿದೆವು. ಮೈಕಾವನ್ನು ತಣಿಸಿಕೊಂಡೆವು. ಬಿಡುವ ವೇಳೆ ಬಂದಾಗ 'ನಲ್ಲ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಡ. ಹೋದರೆ ನನ್ನಳಿವು ಖಂಡಿತ. ನನ್ನನ್ನೂ ಕೊಂಡೊಯ್ಯು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ಈ ತೊತ್ತು ಸಾಯುವುದೇ ಸರಿ' ಎಂದು ನುಡಿದು ಕೈಮುಗಿದು ಬೇಡಿದಳು. ಆಗ ನಾನು 'ಕಪಟ ಅರಿಯದವಳೇ, ಯಾರು ತಾನೆ ಬಯಸುವ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ದೂರವಿಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಕೆಲಸಮಯ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಸೇರೋಣ. ನಾ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳು. ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಾಗ ದೊರೆಗೆ ನನ್ನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತೋರು. ಅವನಿಗೆ ಕೇಳು 'ಇದು ಗಂಡಸರ ಚೆಲುವಿನ ಗಡಿಯಲ್ಲವೇ?' ಎಂದು. 'ಹೌದು' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಆಗ "ಊರೂರು ಸುತ್ತುವ ಜೋಗತಿಯೊಬ್ಬಳಿದ್ದಾಳೆ. ನನ್ನ ತಾಯಿಯಂತಹವಳು. ಅವಳೊಂದು ಮಂತ್ರವನ್ನು ನನಗಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾಳೆ. ಅಮಾಸೆ ಅಥವಾ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಂದು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಜಾಗೆಯಲ್ಲಿ ಇರುಳಲ್ಲಿ ಜೋಯಿಸರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ನೂರು ಸಮಿಧೆಗಳನ್ನು ಕರ್ಪೂರದಿಂದ ಅಂಟಿಸಿ, ರೇಷಿಮೆ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದರೆ ನಿನಗೂ ಇಂತಹುದೇ ರೂಪ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಬಹಳ ಅಂದಗಾರನಾಗುವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅನುಮಾನ ಬೇಡ. ಓ ಅರಸಿ, ನಿನಗಿರುವ ಅಂದದ ಗಂಡು ರೂಪಿನ ಚೆಲುವನ್ನು ನಿನ್ನ ಗಂಡನಿಗೆ,

ಅಪ್ಪುವ ಮೂಲಕ ದಾಟಿಸಬಹುದು. ನಿನ್ನ ಗಂಡ ನಿನ್ನನ್ನಪ್ಪಿ ಈ ಚಿತ್ರದ ರೂಪು ಪಡೆದಿರುವ ಮುನ್ನ, ಎಲ್ಲ ಗುಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಮೊದಲ ನಿನ್ನ ರೂಪವೇ ಬರುತ್ತದೆ' ಎಂದು ಹೇಳು, ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. 'ನಲ್ಲ ನಿನಗೂ ಈ ರೂಪ ಇಷ್ಟವಾಯ್ತೆಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ರೂಪ ಪಡೆಯುವ ಮುನ್ನ ಮಂತ್ರಿಮೊದಲಾದವರೆಲ್ಲರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಇದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳು. ನಿನ್ನ ಗಂಡ ಇದಕ್ಕೆ ಖಂಡಿತ ಒಪ್ಪುತ್ತಾನೆ. ಇದೇ ಬಳ್ಳಿಮಾಡದಾಚೆ ಬೇಳ್ವೆ ಯಾಗ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ನಾನಿಲ್ಲಿಯೇ ಒಳಗಡೆ ಅಡಗಿರುತ್ತೇನೆ. ಆ ನಟ್ಟಿರುಳಲ್ಲಿ ವಿಕಟವರ್ಮನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ 'ತುಂಟನೆ, ನನ್ನ ನೆರವಿನಿಂದ ಈ ಚೆಲುವಾದ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದು, ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣಿನಿಯಾಗಿ ನನ್ನ ಸವತಿಯರೊಟ್ಟಿಗೆ ಇರುವೆ. ನಾನು ಚೆಲುರೂಪವನ್ನು ನಿನಗೆ ಕೊಡಿಸಿ ನನ್ನ ಅಳಿವನ್ನು ನಾನೇ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವೆನೋ ಏನೋ? ಸುಮ್ಮನೇ ಬೇತಾಳವನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿದಂತಾಯ್ತು' ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಅದನ್ನು ನನಗೆ ಗುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅರುಹಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ನನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಪುಷ್ಕರಿಕೆಯಿಂದ ಒರೆಸಿರಬೇಕು' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. 'ನೀನು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಚ ತು ತಪ್ಪದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ನುಡಿದು, ಬೇಟೆ ಸಾಕಾಗದೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟಳು. ನಾನೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ಬಿಡಾರಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ಅಂಬಾಲಿಕೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿದಳು. ಅವಳು ಹೇಳಿದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಆ ದುರುಳ ನಂಬಿದ. ನಾನೆಣಿಸಿದಂತೆ ಎಲ್ಲ ಜನರಲ್ಲಿ 'ವಿಕಟವರ್ಮದೊರೆಯು ಮಾಟ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ದೇವತೆಗೇ ಮೀಸಲಾದ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನಂತೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮರೆಮೋಸವಿದೆಯೋ, ಯಾರೂ ಜಾರುವುದಿಲ್ಲವೆ? ಇಂತಹವುಗಳು ಹೆಚ್ಚಾದರೇನು ಗತಿ? ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಒಪ್ಪಿದ ಮೇಲೆಯೇ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವುದೆಂದ ಮೇಲೆ ಮೋಸವಿರಲಾರದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇದು ನನ್ನಿಯೇ ಆದರೆ ಇದಕೆಣೆಯಾದ ಅಚ್ಚರಿ ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲ. ಮಾಟದ ಕಸುವಂತೂ ಎಣಿಕೆಗೆ ಮೀರಿದ್ದು' ಎಂಬ ಮಾತುಗಳು ಹರಡಿದವು.

ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ ದಿನ ಬಂತು. ಅಮಾಸೆಯಂದು ಮೊದಲೇ ದಟ್ಟ ಕತ್ತಲಿತ್ತು. ಸದಾಶಿವನ ಕೊರಳ ನಂಜಂತೆ ಕಪ್ಪಾದ ಹೊಗೆಯೂ ಬೇಳ್ವೆಯಿಂದ ಎದ್ದು ಬಂದಿತ್ತು. ಹಾಲು, ತುಪ್ಪ, ಮೊಸರು, ಬಿಳಿಸಾಸಿವೆ, ಕರುಳು, ಮಾಂಸ ನೆತ್ತರು, ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಮಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಬಂದ ಕಂಪು ದಿಸಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹರಡಿತ್ತು. ಹೊಗೆ ದಟ್ಟವಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ನಾನು ಬನದ ಬಳ್ಳಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕಿದೆ. ಆಗಲೇ ಬಂದಿದ್ದ ನನ್ನ ಮನದನ್ನೆ ನಸುನಕ್ಕು ನನ್ನನ್ನಪ್ಪಿ 'ತುಂಟ, ನಿನ್ನಿಷ್ಟದಂತೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ನಿನ್ನ ಮಿಕವೂ ಬಳಿ ಬಂದಿದೆ. ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅವನನ್ನು ಹುಸಿ ಮುನಿಸನ್ನೂ ಹುಸಿಯಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾ 'ಎಲೈ ದುರುಳನೇ, ಸಗ್ಗದ ಚೆಲುವೆಯರೂ ಬಯಸುವಂತಹ ಅಂದವನ್ನು ನಿನಗೀಯಲಾರೆ, ಆ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸವತಿಯರ ಪಡೆ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಹೋರುತ್ತದೆ. ನೀನು ದುಂಬಿಯಂತೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಬಳಿ ಸಾರಿ ಬೇಟವನ್ನು ಬಯಸುವೆ' ಎಂದೆ. ಆಗವನು ನನ್ನಡಿಗಳಿಗೆ ಬಿದ್ದು 'ಬಾಳೆದಿಂದಿನಂತಹ ತೊಡೆಯವಳೇ ಈ ಹಿಂದೆ ನಾ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮನ್ನಿಸು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮನದಲ್ಲಿಯೂ ಬೇರೆ ಹೆಣ್ಣು ಬಗೆಗೆ ಏನನ್ನೂ ಎಣಿಸಲಾರೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಅಂದವನ್ನು ನಾನು ಹೊಂದುವಂತೆ ಮಾಡು' ಎಂದು ಬೇಡಿದ. ನೋಡು, ಈ ಎಲ್ಲ ನಂಟನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿರುವ ಬೆಂಕಿಯನ್ನೇ ನಮ್ಮ ಮದುವೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಎಂದೆಣಿಸಿ ನಿನ್ನೆಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯು ನನ್ನ ಮುಂದಡಿಯ ಮೇಲೆ, ಅವಳ ಮುಂದಡಿಯೂರಿ, ನನ್ನೆತ್ತರಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಅವಳ ನಳಿದೋಳ್ಳಿಂದ ನನ್ನ ಕತ್ತನ್ನು ಬಳಸಿ, ನನ್ನ ತುಟಿಗೆ ತುಟಿಯೊತ್ತಿದಳು.

ಆಮೇಲೆ ಅವಳನ್ನು ದೂರಸರಿಸಿ 'ನಲ್ಲೆ, ತುಸುಹೊತ್ತು ಪೊದರಿನ ನಡುವೆ ಕುಳಿತಿರು. ನಾನೇನು ಮಾಡಬೇಕೋ, ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೋಮ ಕುಂಡದ ಬಳಿಯೇ ಇದ್ದ ಮರದ ಕೊಂಬೆಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಗಂಟೆಯನ್ನೆಳೆದ. ಅದರಿಂದ ಹೊರಟ ಸದ್ದು ಯಮನ ಕರೆಯುವಿಕೆಯಂತಿತ್ತು. ನಾನು ಹೋಮದ ಕಿಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ದೇವನಿಗೆ ಆಹುತಿಗಳನ್ನೀಯಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದೆ. ದೊರೆ ವಿಕಟವರ್ಮ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ. ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ತುಸು ಅನುಮಾನದಿಂದಳುಕಿ ನೋಡಿ ಕ್ರಮೇಣ ನನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದು, ಅಳುಕದೇ ನಿಂತ. ನಾನು ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು 'ದೊರೆಯೇ, ಕಿಚ್ಚಿನೊಳಗಣ ದೇವನನ್ನು ಎದುರಿಗಿಟ್ಟು ನನ್ನಿಯನೇ ನುಡಿಯಬೇಕು. ನಾನು ಕೊಡುವ ಈ ರೂಪದಿಂದ ನನ್ನ ಸವತಿಯರ ಬಳಿ ಬೇಟಕ್ಕೆ ತೆರಳುವುದಿಲ್ಲ ತಾನೆ?' ಎಂದೆ. ಆಗವನು 'ನಲ್ಲೆ, ಆಣೆಯಿಟ್ಟು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಮಾತಿಗೆ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂದ. ಮತ್ತೆ ನಸುನಕ್ಕು 'ಆಣೆಯಿಂದೇನು? ನನಗೆ ಎಣೆಯಾದ ಚೆಲುವೆಯರು ಪೊಡವಿಯೊಳಗೇ ಇಲ್ಲ. ಸಗ್ಗ ಚೆಲುವೆಯರಿಗಷ್ಟೆ ನೀನು ಮರುಳಾಗಬೇಕು. ಅದಂತಿರಲಿ ನಿನ್ನೆಲ್ಲ ಗುಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ನೀನು ಈ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತೀಯ' ಎಂದು ನುಲಿದು ನುಡಿದ.

ಆಗ ವಿಕಟವರ್ಮನು 'ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನಾದ ಪ್ರಹಾರವರ್ಮನನ್ನು ಸೆರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅವನಿಗೆ ನಂಜನ್ನಣಿಸಿ ಕೊಂದು, ಕರುಳ ರೋಗದಿಂದ ಸತ್ತ ಎಂದು ಜನರಲ್ಲಿ ಹರಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಪುಂಡ್ರದೇಶವನ್ನು ತಮ್ಮನಾದ ವಿಶಾಲವರ್ಮನನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪಡೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಪಾಂಚಾಲಿಕ ಮತ್ತು ನಾನು ಖನತಿ ಎಂಬ ಸಿರಿವಂತ ರತ್ನವರ್ತಕನ ಬಳಿಯಿರುವ, ಬೆಲೆಕಟ್ಟಲಾಗದ ವಜ್ರವನ್ನು ಮೋಸದಿಂದ ಲಪಟಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಳ್ಳಿಯೊಂದರ ಬಳಿಯ ನನಗೆ ಹತ್ತಿರದ ಗೆಳೆಯ ಶತಹಲಿಯು, ನನಗೆದುರು ನಿಂತಿರುವ ಅನಂತಸೀರನನ್ನು ಬಂಡಾಯವೇಳಿಸಿ ಕೊಲ್ಲುತ್ತೇನೆ ಎಂದಿದ್ದಾನೆ. ಇಷ್ಟು ಗುಟ್ಟು' ಎಂದು ಹೇಳಿದ. 'ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಿನ್ನ ಬಾಳು ಮುಗಿಯಿತು' ನಿನ್ನ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಸಮನಾದ ನೋವುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದು' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಚೂರಿಯಿಂದ ಅವನನ್ನು ಕೊಂದು. ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟೆ. ಅವನೂ ಬೂದಿಯಾದ. ತರುವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಒಪ್ಪುವ ಅಳುಕಿಂದ ಬೆಂದ ನಲ್ಲೆಯನ್ನು ಸಂತೈಸಿ, ಅಚ್ಚರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಅವಳೊಡನೆ ಸಜ್ಜೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದು, ಅಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲಸಗಾತಿಯರಿಂದ ಐಭೋಗಗಳನ್ನು ಪಡೆದು, ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳುಹಿಸಿದೆ. ಕಲ್ಪಸುಂದರಿಯ ಕೈ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಒತ್ತಿ ನೋವುಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ನಿದ್ದೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಮುಂಜಾನೆ ಎದ್ದು ಮಿಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕರೆದು 'ಮಂತ್ರಿಗಳೇ, ನನ್ನ ರೂಪು ಬದಲಾದುದರ ಜೊತೆಗೆ, ನನ್ನ ನಡತೆಯೂ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಿದ್ದೆ. ಅದರಿಂದೀಗ ಹಿಂದೆ ಸರಿದಿದ್ದೇನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ದೊರೆತನವನ್ನು ಮರಳಿಸಲಿದ್ದೇನೆ. ಅವನೊಳಗಿದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲು ಬಯಸಿದ್ದೇನೆ. ತಂದೆಯಂತಹವರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ಪಾಪವಲ್ಲವೇ?' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಸೋದರ ವಿಶಾಲವರ್ಮನನ್ನು ಕರೆದು 'ಅಪ್ಪ ಪುಂಡ್ರದೇಶವೀಗ ಬರದಲ್ಲಿ ನರಳಿದೆ. ನಾವೀಗ ದಾಳಿಯಿಟ್ಟು ಕಷ್ಟಪಡದೇ ಆ ದೇಶವನ್ನು ಅಂಕೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಬರದಿಂದ ಬಸವಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ನಾಡಿಗೆ ನುಸುಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಬೆಳೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಿ ಬರನೀಗಿದಾಗ ದಾಳಿ ಮಾಡೋಣ, ಈಗ ಬೇಡ' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಊರ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಕರೆದು 'ತುಸುವೇ ಬೆಲೆಯನ್ನಿತ್ತು ಬಹಳ ಬೆಲೆಯ ವಜ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ. ಮೋಸ ಮಾಡದೇ, ವಸ್ತುವಿಗೆ ತಕ್ಕ ಬೆಲೆಯಿಂದಲೇ ಕೊಳ್ಳೋಣ' ಎಂದೆ. ಶತಹಲಿಯನ್ನು ಕರೆದು 'ಅನಂತಸೀರನು ಪ್ರಹಾರವರ್ಮನ

ಕಡೆಯವನೆಂದು ಕೊಲ್ಲಬಯಸಿದೆ. ಆದರೀಗ ಪ್ರಹಾರವರ್ಮನಿಗೆ ಒಡೆತನವನ್ನೊಪ್ಪಿಸ ಹೊರಟಿದ್ದೆನೆ. ಅದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ಬೇಡ' ಎಂದು ತಡೆದ. ಹೀಗೆ ಬದಲಾದ ನನ್ನ ನಡುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಎಲ್ಲರೂ ಅಚ್ಚರಿ ಪಟ್ಟರೂ ಅನುಮಾನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮಾಟ-ಮಂತ್ರಗಳ ಕಸುವನ್ನು ಕುರಿತು ಬೆರಗಾದರು. ಅರಸಿ ಅಂಬಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ನನ್ನನ್ನು ಹೊಗಳಿದರು. ನಾನು ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರನ್ನು ಸೆರೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ ದೊರೆತನವನ್ನು ಮರಳಿ ಕೊಟ್ಟೆ. ನನ್ನ ಸಾಕುತಾಯಿಯು ಗುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದಳು. ಅವರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ನನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಅವರೆಂದಂತೆ ಕಿರಿಯರಸಾಗಿ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೆರವಾದೆ. ಆದರೂ ನಿಮ್ಮ ಬೇರ್ಪಡೆಯನ್ನು ತಾಳದೇ, ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪನ ಗೆಳೆಯ ಸಿಂಹವರ್ಮನ ನೆರವಿಗಾಗಿ ಸೈನ್ಯದೊಡನೆ ಇತ್ತ ಬಂದೆ.

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಜವಾಹನನು ನಸುನಕ್ಕು ಹೇಳಿದ 'ತಂದೆತಾಯಿಗಳನ್ನು ಸೆರೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಹೆರರ ಹೆಂಡಿರನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡ. ಅರಿವಿರುವವರು ಏನನ್ನು ಮಾಡಿಯೂ ಗೆದೆಯಬಲ್ಲರು' ಎಂದು ತರುವಾಯ ಅರ್ಥಪಾಲನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ ಸವಿದುಂಬಿದ ನೋಟ ಬೀರಿ 'ಗೆಳೆಯನೇ, ನಿನ್ನ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಬಹುದಲ್ಲವೇ' ಎಂದು. ಅವನೂ ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದ.

-೦-

ಒಡೆಯ ನಾನೂ ಅವರ ಹಾಗೆಯೇ, ನಿಮ್ಮ ಬೇರ್ಪಡೆಯಿಂದ ಬಂದು ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಕಾಶಿಗೆ ಬಂದೆ. ಮಣಿಕರ್ಣಿಕಾಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಾದ ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಅಂಧಕ ದೈತ್ಯನನ್ನು ಕೊಂದ ಮುಕ್ತಾಂಗನಿಗೆ ಪೊಡಮಟ್ಟು, ಊರ ಸೊಬಗನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಉದ್ಭವಾದ, ಕಬ್ಬಿಣಕ್ಕಣೆಯಾದ ಮುಯ್ಯುಗಳುಳ್ಳ ಎಡಬಿಡದೆ ಅತ್ತು ಕೆಂಪಾದಕಣ್ಣುಳ್ಳ ಗಂಡಸನ್ನು ಕಂಡೆ. 'ಒರಟಾದ ಗಂಡಸು, ಕಂದಿದ ಕಣ್ಣು, ಇವೆರಡೂ ನೋಡಿದರೆ ತನ್ನವರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಸಂಕಟದಿಂದ್ದಾನೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಇರಲಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನಗೂ ಮುಂದೆ ಇವನಿಂದ ನೆರವು ಸಿಗಬಹುದೆಂದು ಕೊಂಡು ಬಳಿಸಾರಿದೆ. 'ಅಯ್ಯ, ನಿನ್ನ ಮೈ ಕಸುವಿನ ಮೂಟೆ. ನೀನೋ ದುಮ್ಮಾನದ ಊಟೆ. ಇದು ಹೇಗೆ? ನನಗೆ ಹೇಳಬಹುದಾದ ಗುಟ್ಟಾಗಿದ್ದರೆ ಹೇಳು' ಎಂದೆ. ಆಗವನು ನನ್ನನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ನೋಡಿ 'ಅಯ್ಯ, ಮಹಾಶಯ ಮೂಡಣನಾಡೊಂದರಲ್ಲಿದ್ದ ಹಳ್ಳಿಯ ಗೌಡನ ಮಗ ನಾನು. ಹೆಸರು ಪೂರ್ಣಭದ್ರ. ಬೇಕೆನಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಬೇಕೆನಿಸಿದ್ದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಮ್ಮಪ್ಪ ನನಗೆ ಒಳಿತನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಾನು ಕೆಡುಕನ್ನೇ ಪಡೆದೆ. ವ್ರತ್ತಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಯಸಿ ಕಳ್ಳನಾದೆ. ಈ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಸೆಟ್ಟಿಯೊಬ್ಬನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕದಿವಾಗ ಸಿಕ್ಕಬಿದ್ದೆ. ನನ್ನನ್ನು ಈ ನಗರದ ಕೊತ್ತಾಲ ಕಾಮಪಾಲನಿಗೊಪ್ಪಿಸಿದರು. ನನ್ನನ್ನು ಮೃತ್ಯುವಿಜಯವೆಂಬ ಆನೆಯ ಕಾಲಿನಿಂದ ತುಳಿಸುವುದು ಎಂಬ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಿದರು. ಕಾಮಪಾಲನು ರಾಜಗೋಪುರವನ್ನೇರಿ ಆನೆಯ ತುಳಿತ ನೋಡಲು ನಿಂತ. ಆನೆಯಾದರೋ ತನ್ನ ಸೊಂಡಿಲನ್ನು ಸುತ್ತಿ, ಕತ್ತಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಘಂಟೆಯ ಸದ್ದಿನಿಂದ ಮತ್ತು ಜನರ ಬೊಬ್ಬರಿತದಿಂದ ಬಲಗೊಂಡು ನನ್ನೆಡೆಗೆ ನುಗ್ಗಿತು.

ಅಳುಕದೇ ಆನೆಯನ್ನೇ ನಾನು ಗದರಿಸಿದೆ. ಆನೆಯೋ ಅಳುಕಿನಿಂದ ಹಿಂದೆ ಸರಿದಿತು. ಮಾವುತ ಸುಳಿಗೋಲಿನಿಂದ ಮತ್ತೆ ಚುಚ್ಚಿ ಸಲಗವನ್ನು ನನ್ನೆಡೆಗೆ ಕಳಿಸಿದ. ನಾನು ಹಿಂದಿಗಿಂತ ಜೋರಾಗಿ ಕೂಗಿದೆ. ಆನೆಯು ಮತ್ತೆ ಹಿಂದೆ ಸರಿದಿತು. ಮುನಿದ ಮಾವುತನು ಆನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು 'ಎಲೈ ಆನೆಯ ಮನೆತನದ ಘನತೆಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುವ ಸಲಗವೇ' ಎಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೈದು ಕಾಲನ್ನು ಆನೆಯ ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ತುಳಿದು ನರಳಿದ ಆನೆಯನ್ನು

ನನ್ನೆಡೆಗೆ ಹಾಯಿಸಿದ. ನಾನಾದರೋ ಅಳುಕದೇ 'ಈ ಆನೆಯೆಂಬ ಅಂಜುಬುರುಕ ಹುಳವನ್ನು ಆಚೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಿರಿ. ಬೇರಾವುದಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಆನೆಯನ್ನು ತನ್ನಿರಿ. ಅದರೊಡನೆ ತುಸು ಹೊತ್ತು ಬೇರೆಯ ಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳುತ್ತೇನೆ' ಆಡುತ್ತಾ ಎಂದೆ. ಹೀಗೆ ಕೂಗಿದಾಗಂತೂ ಬೆದರಿದ ಆನೆಯು ಮಾವುತನನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಓಡಿ ಹೋಯಿತು. ಇದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಮಪಾಲ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದು 'ಮಹಾಶಯ ಯಾರಿಗೂ ಅಳುಕದ, ಕೊಲ್ಲುವುದನ್ನೇ ಆಟವಾಗಿಸಿಕೊಂಡ, ಮೃತ್ಯುವಿಜಯವೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಆನೆಯನ್ನು ಬೀರದ ಕೂಗಿನಿಂದ ಓಡಿಸಿದೆಯಲ್ಲವೇ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಿನಗೆ ಕಾದುವ ಅಡತಿದೆ. ಮೈಯ್ಯ ಕಸುವಿದೆ. ಮುಯ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಸುವಿದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಿ. ಏಕೆ ಕಳ್ಳತನ? ಕೀಳಾದ ಕೆಲಸದಿಂದ ಗಳಿಮೆಯನ್ನು ಮಾಡದಿರು' ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ ಎಂದು ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪಿದೆ. ಅವನೊಡನೆ ಗೆಳೆತನದಿಂದ ಇದ್ದೆ. ಅವನೊಮ್ಮೆ ಗುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ 'ಕುಸುಮಪುರದಲ್ಲಿ ರಿಪುಂಜಯನೆಂಬ ದೊರೆಗೆ ಧರ್ಮಪಾಲನೆಂಬ ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದ, ಋಷಿಯಂತೆ ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದ, ಮಂತ್ರಿ ಇದ್ದ, ಅವನ ಮಗ ಸುಮಿತ್ರ. ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ತಂದೆಗೇ ಎಣೆಯಾಗಿದ್ದ. ನಾನು ಅವನ ತಮ್ಮ, ಸೂಳೆಯರಲ್ಲಿ ನಿಡುಗಾಲ ಕಳೆಯುವ ನನ್ನನ್ನು ಸುಮಿತ್ರನು ತಡೆದು ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದ. ನನಗೋ ಆ ಕೆಟ್ಟ ಚಟವನ್ನು ಬಿಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನಿಂದ ದೂರ ಹೋಗಿ ಬೇರೆಲ್ಲಿಲ್ಲೋ ತಿರುಗುತ್ತಾ ಈ ವಾರಾಣಸಿಗೆ ಬಂದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬನದಲ್ಲಿ ಮೈ ಕಾವನ್ನು ತಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೊಂಚು ಹಾಕಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದೇ ವೇಳೆ ಕಾಶಿಯ ಒಡೆಯ ಚಂಡಸಿಂಹನ ಮಗಳು ಚೆಂಡಾಟವಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಳು. ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆ ಜೊತೆಯಾಗುವ ಬಯಕೆ ಮೂಡಿತು. ಹೇಗೋ ಅವಳನ್ನು ಕೂಡಿದೆ. ಗುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನೊಡನೆ ಬೇಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಂತಿಮತಿ ಬಸುರಿಯಾದಳು, ಮಗನನ್ನೂ ಪಡೆದಳು. ಗುಟ್ಟು ರಟ್ಟಾಗುವ ಭಯದಿಂದ ಆ ಮಗುವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಳೂ ಕೂಡ. ಬೇಡತಿಯೊಬ್ಬಳು ಆ ಮಗುವನ್ನು ಮಸಣಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದಳು. ಮಸಣದಲ್ಲಿ ಮಗುವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮರಳುವಾಗ ಕಾವಲು ಪಡೆಯವರು ಹಿಡಿದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಗದರಿಸಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿದಳು. ದೊರೆಯ ಅಣತಿಯಂತೆ ನಟ್ಟಿರುಳಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟದ ಕೊರಕಲೊಂದರಲ್ಲಿ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಮಲಗಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ತೋರಿಸಿದಳೂ ಕೂಡ. ಆ ಪಡೆಯವರು ನನ್ನನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಮಸಣಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಹೊಡೆದರು. ದೇವನಾಟದಿಂದ ಕತ್ತಿಯೇಟು ಹಗ್ಗಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಹಗ್ಗವು ತುಂಡಾಯಿತು. ನಾನು ಅದೇ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೊಂದು ಹೊರಬಂದೆ. ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದೇ ಕಾಡಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಚೆಲುವೆಯಾಗಿರುವ ಗೆಳತಿಯರಿಂದ ಒಡಗೂಡಿದ ಕಂಬನಿದುಂಬಿದ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಅವಳು ನಾನು ಬಂದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ತಾವರೆಯ ದಂಟಿನಂತಿರುವ ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದ, ಮೋರೆಯನ್ನು ಆವರಿಸಿರುವ ಮುಂಗುರುಳನ್ನು ಹಿಂದೆ ತಳ್ಳಿ ನನ್ನ ಮೋರೆಯನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಕಾಡಿನ ಆಲದ ಮರದ ದೊಡ್ಡ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಾಗ ನಾನು ಕೇಳಿದೆ 'ಹೆಣ್ಣೆ ನೀನಾರು? ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿರುವೆ?' ಎಂದು.

ಅವಳಾದರೋ ಜೇನು ತುಂಬಿದ ದನಿಯಲ್ಲಿ 'ಅಯ್ಯಾ ಯಕ್ಷರೊಡೆಯ ಮಣಿಭದ್ರನ ಮಗಳು ನಾನು. ಹೆಸರು ತಾರಾವಳಿ. ಒಮ್ಮೆ ಅಗಸ್ತ್ಯರ ಮಡದಿ ಲೋಪಾಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಪೊಡಮಟ್ಟು ಮರಳಿ ಬರುವಾಗ, ಮಲಯದ ಪಕ್ಕ ಇರುವ ಮಸಣದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮಗು ಅಳುವುದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಬಹಳ ಮುದ್ದಿನಿಂದ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಬಳಿಗೆ ಸಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಅಪ್ಪ ಅದನ್ನು ಕುಬೇರನ ಹತ್ತಿರ ಕೊಂಡೊಯ್ದ. ಕುಬೇರ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದು 'ತಾರಾವಳಿಯೇ, ಈ ಮಗುವಿನ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಭಾವನೆ ಇದೆ' ಎಂದ. ಆಗ ನಾನು 'ಒಡಲಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ

ಮಗು ಎನಿಸುವಷ್ಟು ಇದರ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಅಚ್ಚಿ ಮೂಡಿದೆ' ಎಂದೆ. ಕೂಡಲೇ ಇವಳು ನಿಜವನ್ನೇ ನುಡಿದಿದ್ದಾಳೆ ಎಂದು ಆ ಮಗುವಿನ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ. ಅದು ಹೀಗಿತ್ತು 'ನೀನು ಶೌನಕ, ಶೂದ್ರಕ, ಕಾಮಪಾಲ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರು ಹೊತ್ತವನು, ಬಂಧುಮತಿ, ವಿನಯವತಿ, ಕಾಂತಿಮತಿ ಎನ್ನುವ ಮೂರು ಹೆಸರಿನವಳು ಒಬ್ಬಳೇ. ಹಾಗೆಯೇ, ವೇದಮತಿ, ಆರ್ಯದಾಸಿ, ಸೋಮದೇವಿ, ಒಬ್ಬಳೇ. ಹಂಸಾವಳಿ, ಶೂರಸೇನಾ, ಸುಲೋಚನಾ ಒಬ್ಬಳೇ. ನಂದಿನೀ, ರಂಗಪತ್ತಾಕಾ, ಇಂದ್ರಸೇನಾ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿನವಳೂ ಒಬ್ಬಳೇ. ನೀನು ಶೌನಕನಾಗಿದ್ದಾಗ ನಿನ್ನ ಬಾಳಗೆಳತಿಯಾಗಿದ್ದವಳೇ ಈಗ ತಾರಾವಳಿ ಆಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಾಲಕನು ಶೂದ್ರಕನಾಗಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಆರ್ಯದಾಸಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಹುಟ್ಟಿದವನೇ ವಿನಯವತಿಯಿಂದ ಗೆಳೆತನದಿಂದ ಬೆಳೆದ ಕೂಡ. ಅವಳೇ ಕಾಂತಿಮತಿಯಾದಾಗ ಈಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ. ನಾನು ಮತ್ತು ತಾರಾವಳಿ ಒಬ್ಬರೇ ಆದ್ದರಿಂದ ತಾರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಭಾವನೆ ನನ್ನಲ್ಲಿಯೂ ಮೂಡಿದೆ. ಹೀಗೆ ಬಹಳ ಬನ್ನಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ದೈವದಿಂದ ಈ ಮಗುವನ್ನು ನಾನು ಪಡೆದೆ. ನಾನೇ ಕುಬೇರನ ಅಣತಿಯಂತೆ ರಾಜಹಂಸನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿರುವ ವಸುಮತಿಗೆ ಇತ್ತೆ. ಆ ಮಗುವು ಮುಂದಿನ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದ ರಾಜವಾಹನನ ಸೇವೆಗೆಂದು ನಾನೇ ಕೊಟ್ಟೆ. ಈಗ ವಿಧಿಯಾಟದಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ನಿನ್ನ ಸೇವೆಗೆಂದು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ' ಎಂದಳು.

ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಹಳ ಹುಟ್ಟುಗಳಿಂದ ನಲ್ಲೆಯಾದ ತಾರಾವಳಿಯನ್ನು ಬಿಗಿದಪ್ಪಿ ಸಂತಸದಿಂದ ಕಂಬನಿದುಂಬಿ ಅವಳನ್ನೂ ಸಂತೈಸಿ ಅವಳ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ತೋರ್ವ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಐಭೋಗಗಳನ್ನೂಡೆ, ಎರಡು ಮೂರು ದಿನ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ನಲ್ಲೆಯನ್ನು ಕುರಿತು 'ನಲ್ಲೆ, ನನಗೆ ಅಪಕಾರವೆಸಗಿದ ಚಂಡಸಿಂಹನನ್ನು ಕೊಂದು ಸೇಡು ತೀರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆಗ ತಾರಾವಳಿ ನಕ್ಕು 'ನಲ್ಲನೇ, ಏಳು ಕಾಂತಿಮತಿಯ ಬಳಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಅದರಂತೆ ನಟ್ಟಿರುಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯ ಮನೆಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ದಳು. ದೊರೆಯ ಹಾಸಿಗೆಯ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಮಲಗಿದ್ದ ಚಂಡಸಿಂಹನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ 'ದೊರೆಯೇ ನಾ ನಿನ್ನ ಮಗಳ ಗಂಡ. ನಿನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಲ್ಲದೇ ನಿನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ತಡವಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನ ಸೇವೆಯಿಂದ ನನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಂದಿದ್ದೇನೆ' ಎಂದೆ. ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಹೆದರಿ 'ಇಲ್ಲಯ್ಯ, ನನ್ನಿಂದಲೇ ತಪ್ಪಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಮಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ನಿನ್ನನ್ನು ಸಾಯಿಸುವ ಹಾಗೆ ಅಣತಿ ಮಾಡಿದ್ದು ತಪ್ಪೇ. ಆಗ ದೆವ್ವ ಹಿಡಿದಿತ್ತೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದಿರಲಿ, ಕಾಂತಿಮತಿ ಮತ್ತು ಈ ನಾಡು ನಿನ್ನ ಆಳ್ವಿಕೆಗೇ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ನಾನೂ ನಿನ್ನ ಆಳು' ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಮಾರನೇ ದಿನ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮುಂದೆ ದೊರೆತನದೊಂದಿಗೆ ಮಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟ. ತಾರಾವಳಿಯು ಕಾಂತಿಮತಿಗೆ ಅವಳ ಮಗುವಿನ ಕತೆಯನ್ನೂ, ಅವಳ ಹಿಂದಿನ ಹುಟ್ಟನ್ನೂ ಹೇಳಿದಳು. ಅದರಿಂದ ನಾನೀಗ ಈ ನಾಡಿಗೆ ಮರಿದೊರೆಯಾಗಿದ್ದೇನೆ' ಹೀಗೆ ದೊರೆತನವನ್ನು ಪಡೆದ. ಕಾಮಪಾಲನು ನಮ್ಮಂತಹವರಲ್ಲೂ ಅಚ್ಚಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೆಳೆಯನಾಗಿದ್ದ. ಕ್ಷಯರೋಗದಿಂದ ಕಾಮಪಾಲನ ಮಾವ ಚಂಡಸಿಂಹ ಸತ್ತ. ಅವನ ಹಿರಿಯ ಮಗ ಚಂಡಘೋಷ ಬೆಳೆವಣ್ಣುಗಳ ಜೊತೆ ಬಹಳ ಬೆರೆತು ಕ್ಷಯರೋಗದಿಂದಲೇ ಸತ್ತಿದ್ದ. ಕಿರಿಯ ಮಗ ಸಿಂಹಘೋಷನು ತಂದೆ ಸತ್ತಾಗ ಐದೇ ವರ್ಷದವನಾಗಿದ್ದ. ಆದರೂ ಅವನನ್ನೇ ದೊರೆಯನ್ನಾಗಿ ಕಾಮಪಾಲನು ಮಾಡಿ, ನಾಡನ್ನೆಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ತಾನೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಸಿಂಹಘೋಷ ಒಳ್ಳೆಯವನೇ, ಆದರೆ ಅವನ ಸುತ್ತ ಚಾಡಿಕೋರರ ದಂಡೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಅವರು ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು ಕೆಟ್ಟವನಾದ ಕಾಮಪಾಲನು ನಿನ್ನ ಅಕ್ಕನನ್ನು ಮೋಸದಿಂದ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪ ಮಲಗಿರುವಾಗ ಮೋಸದಿಂದ ಮಲಗುವ ಕೋಣೆಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಕತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ನುಗ್ಗಿ

ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿದ. ಅದರಿಂದ ನಿನ್ನಪ್ಪ ಹೆದರಿ ನಿನ್ನ ಅಕ್ಕನನ್ನಿತ್ತ. ನಿನ್ನ ಅಣ್ಣನಿಗೆ ವಿಷ ಹಾಕಿ ಕೊಂದು ನೀನು ಪುಟ್ಟವನೆಂದು ನೆಪಕ್ಕೆ ನಿನ್ನನ್ನು ದೊರೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಈ ನಾಡಿನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಜ್ಜವೆಲ್ಲ ಅವನ ಕೈಯೊಳಗೇ ಇದೆ. ಆಮೇಲೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಅದರಿಂದ ಅವನನ್ನೇ ಕೊಲ್ಲು' ಎಂದೆಲ್ಲ ಕೆಡುಕುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದರು. ಹೀಗೆ ಮನಸನ್ನು ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಕಾಮಪಾಲನ ನೆರವಿಗಿರುವ ಯಕ್ಷಿಣಿಯ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಸಿಂಹಘೋಷನಿಗೆ ಏನನ್ನೂ ಮಾಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಒಮ್ಮೆ ಕಾಂತಿಮತಿಯು ಎಂದಿನಂತಿಲ್ಲದೇ ಕದಡಿದ ಬಗೆಯುಳ್ಳವಳಾಗಿದ್ದಳು. ಆಗ ಸಿಂಹಘೋಷನ ಹೆಂಡತಿ ಸುಲಕ್ಷಣೆಯು 'ಕಾಂತಿಮತಿಯೇ ನಾನೊಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಿಜವನ್ನೇ ನುಡಿಯಬೇಕು. ನಿನ್ನ ಮೋರೆ ಏಕೆ ಕಂದಿದೆ' ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಆಗ ಕಾಂತಿಮತಿಯು 'ಭದ್ರೆ, ನಾನು ಈ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದು ನೆನಪಿದೆಯಷ್ಟೇ? ಗೆಳತಿಯೂ ಸವತಿಯೂ ಆದ ತಾರಾವಳಿಯು ಅದೇಕೋ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮುನಿದಿದ್ದಾಳೆ. ನನ್ನ ನಲ್ಲನಲ್ಲಿ ತೋರುತ್ತಿರುವ ಅಚ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಕೊರತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಇದೇ ನನ್ನನ್ನು ಕಳವಳಕ್ಕೀಡುಮಾಡಿದೆ' ಎಂದಳು. ಅದನ್ನು ಸುಲಕ್ಷಣೆಯು ತನ್ನ ನಲ್ಲ ಸಿಂಹಘೋಷನಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು. ಸಿಂಹಘೋಷನು ತನ್ನ ಮಡದಿಯ ಮಾತು ಕೇಳಿ ನಲಿದ. ತರುವಾಯ ನಲ್ಲಿಯ ಬೇರ್ಪಡೆಯಿಂದ ಖತಿಗೊಂಡು ನಿಟ್ಟುಸಿರನ್ನಿಡುತ್ತಿರುವ ಉಲ್ಲಾಸವಿಲ್ಲದಿರುವ ಅರಮನೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅರೆಮನದಿಂದಲೇ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಾಮಪಾಲನನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಸೆರೆಗೆ ತಳ್ಳಿದರು. ಪ್ರಜೆಗಳ ಮುಂದೆ ಅವನ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ ಹೇಳಿದರು. ತಾವೇ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ಪುರಾವೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳ ನಂಬಿಕೆ ಗಳಿಸಿದರು. ಕಾಮಪಾಲನ ಕಣ್ಣನ್ನು ಕೀಳುತ್ತಾರಂತೆ, ಕೆಟ್ಟ ಸಾವೂ ಬರಬಹುದು. ನಾನು ಅದನ್ನು ನೋಡಲಾಗದೇ ಸಾಯಲು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

ಪೂರ್ಣಭದ್ರನ ಮಾತಿಂದ ನನ್ನ ತಂದೆಯು ಸಾಯುವಂತಹ ಆಪತ್ತಿನಲ್ಲಿದ್ದಾನೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಅಳುವನ್ನು ಅವಡುಗಚ್ಚಿ ತಡೆದು 'ಹಿರಿಯನೇ, ಗುಟ್ಟನ್ನು ಕಾಪಿಟ್ಟು ಬರುವುದೇನು? ರಾಜವಾಹನನ ಸೇವೆಗೆಂದು ಯಕ್ಷಿಣಿ ವಸುಮತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ನನ್ನನ್ನೇ. ಸಾಸಿರದ ಪಡೆಯಿದ್ದರೂ ಗೆದ್ದು ತಂದೆಯನ್ನು ಸೆರೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಬಲ್ಲೆ. ಕಾದುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಯಾರಾದರೊಬ್ಬ ನನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಇರಿದರೂ ಕಷ್ಟವಲ್ಲವೇ?' ಎಂದು ಬೇರೆ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಡುಕಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡೆ. ಮಾತು ಮುಗಿಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಬ್ಬಾವೊಂದು ಗೋಡೆಯೆಡೆಯಿಂದಿಣುಕಿತು. ಅದನ್ನು ಮಂತ್ರದಿಂದ ನನ್ನ ಅಂಕೆಗೊಳಪಡಿಸಿ ಪೂರ್ಣಭದ್ರನಿಗೆ 'ಅಯ್ಯ ಒಳ್ಳೆ ಉಪಾಯವೇ ಹೊಳೆಯಿತು. ಈ ಹಾವಿನಿಂದ ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಕಚ್ಚಿಸಿ ಸತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ತೋರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹಗೆಗಳೆಲ್ಲ ಸತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಸುಮ್ಮನಾಗುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ತಾಯಿ ಕಾಂತಿಮತಿಗೆ ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿರಬೇಕು' ಯಕ್ಷಿಯಿಂದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ದೇವಿ ವಸುಮತಿಗೆ ಯಾವ ಮಗುವು ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಅದೇ ಮಗುವು ಬೆಳೆದು ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ಈ ಉಪಾಯ ಹೂಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ನಾನು ಅವಳ ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ಹೇಳುವ ಉಪಾಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ನಮ್ಮಪ್ಪ ಸತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂದೆಲ್ಲೆಡೆ ಸುದ್ದಿ ಹರಡಿದಾಗ 'ನಮ್ಮಮ್ಮ ರಾಜನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ, ಬಂಧು ಬಳಗದವನಾರೇ ಆಗಲಿ ಕೆಟ್ಟವನಾದರೆ, ಕೊಲ್ಲಬೇಕಾದುದು ರಾಜಧರ್ಮ. ಗಂಡ ಎಂತಹವನಾದರೂ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಯಬೇಕಾದದ್ದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಧರ್ಮ. ನನ್ನ ಗಂಡನ ಹೆಣದ ಜೊತೆಗೆ ಚಿತೆಯನ್ನೇರುತ್ತೇನೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಬೇಕು' ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ದಿಟವಾಗಿ ರಾಜನು ಒಪ್ಪುತ್ತಾನೆ. ತರುವಾಯ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿ ಬಟ್ಟೆ ತೆರೆಯ ಆಚೆ ಒಣಹುಲ್ಲುಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಬೇಕು. ನೀನು ಅಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕು. ನಾನು ಹೊರಜಗುಲಿಯ ಹತ್ತಿರವಿರುತ್ತೇನೆ. ಆಮೆಲೆ ಮೊದಲೇ ತಂದ ತಂದೆಯ ಮೈಯಿಂದ ನಂಜಳಿಸಿ, ಏಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಪೂರ್ಣಭದ್ರನೂ ಈ ಉಪಾಯವನ್ನು ಕೇಳಿ 'ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

ನಂತರ ಊರನಡುವಿನ ಹುಣಿಸೆ ಮರದ ಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿರುವ ದೊಡ್ಡಮರವೊಂದನ್ನು ಏರಿ ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದಂತೆ ಮರೆಯಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆ. ಸಣ್ಣವರು ದೊಡ್ಡವರು ಎಲ್ಲರೂ ಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗಿರುವ ಎಲ್ಲದರ ಬಗೆಗಿನ ಮಾತುಗಳೂ ಹರಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ಹೋದವು. ಆಗಲೇ ದುಡ್ಡುಗಳನ್ನು ಬಾರಿಸುತ್ತಾ ಇಬ್ಬರು-ಮೂವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ನನ್ನ ಅಪ್ಪನನ್ನು ಕಳ್ಳನಂತೆ ಕಟ್ಟಿ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಜನರೆಲ್ಲ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ದೊರೆಯಣತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಕೂಗಿ ಹೇಳುವ ಹೊಲೆಯ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ 'ಈಮಂತ್ರಿ ಕಾಮಪಾಲನು ದೊರೆತನವನ್ನು ತಾನೇ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಕೆಡಕುಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ದೊರೆ ಚಂಡಸಿಂಹನನ್ನು ಕೊಂದ. ದೊರೆಮಗ ಚಂಡಘೋಷನನ್ನು ನಂಜುಬೆರೆಸಿದ ಉಣಿಸನ್ನು ತಿನ್ನಿಸಿ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಕೊಂದ. ಸಿಂಹಘೋಷನನ್ನೂ ಈಗ ಕೊಲ್ಲಲು ಶಿವನಾಗ ಮತ್ತು ಅಂಗಾರವರ್ಷರೆಂಬವರ ಜತೆ ಸೇರಿ ಪಥಕ ಹಾಕಿದ್ದ. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಒಡೆಯನ ಮೇಲಿನ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಈ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಹೊರಗೆಡಹಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಟ್ಟೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಕಾಮಪಾಲನ ಕಣ್ಣನ್ನು ಕೀಳಿಸುವುದಾಗಿ ದೊರೆಯ ನಿಶ್ಚಯಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಯಾರು ಕಾಮಪಾಲನ ಹಾದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಇದೇ ತರಹದ ಶಿಕ್ಷೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು' ಎಂದು ಉಗ್ಗಡಿಸಿ ಹೇಳಿದ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಗಲಿಬಿಲಿ ಶುರುವಾಯ್ತು. ಆಗಲೇ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ತಂದೆಯ ಮೈಮೇಲೆ ಹಾವನ್ನೆಸೆದೆ. ಚಣ ಹೊತ್ತು ಬಿಟ್ಟು ಮರದಿಂದ ಜಿಗಿದು ಜನಜಂಗುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆ. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದೊಡನೆ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ನಂಜು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹರಡದಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಕಾಮಪಾಲನಾದರೋ ಸತ್ತವನಂತೆ ಬಿದ್ದ. ಜನರ ಮಧ್ಯದಿಂದ ಜೋರಾಗಿ ಕಿರುಚುತ್ತಾ 'ದೊರೆಗೆ ಘಾಸಿ ಮಾಡಿದರೆ ದೈವವೂ ಮುನಿದು ಕೊಲ್ಲುತ್ತದೆಂಬುದು ಸಟೆಯಲ್ಲ. ದೈವವೇ ಈಗ ಹಾವಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಕಡಿದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಕೆಲವರು ಒಪ್ಪಿದರು. ಕೆಲವರು ಒಪ್ಪದೆ ನನ್ನನ್ನೇ ಬಯ್ದರು. ತಂದೆಯನ್ನು ಕಡಿದ ಹಾವೇ ಹೊಲೆಯನನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಜನರ ನಡುವೆ ಓಡಿತು. ಜನರು ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಗಿ ಓಡಿದರು. ನನ್ನ ತಾಯಿಯು ಪೂರ್ಣಭದ್ರನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಂತೆ ಎದೆಗೆಡೆದೆ, ಗೆಳತಿಯರೊಡನೆ ದೊರೆಯ ಬಳಿ ಸಾಗಿ ದೊರೆಯೇ ನನ್ನ ಗಂಡ ನಿನಗೆ ನಂಬಿಸಿ ಘಾಸಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನೋ? ಇಲ್ಲವೋ? ಎಂದು ದೈವವೇ ಅರಿವುದು. ಈಗ ಯೋಚಿಸಿ ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಏನು? ಕೈ ಹಿಡಿದವನ ಜೊತೆ ಸಾಗದಿದ್ದರೆ ಹೆತ್ತ ಮನೆ ಹೊಕ್ಕ ಮನೆಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಕಿಚ್ಚು ಹತ್ತಿಸಿದಂತೆ ನೀನು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಗಂಡನ ಮೈಯ ಜೊತೆಗೆ ಚಿತೆಯೇರುತ್ತೇನೆ' ಎಂದಳು. ದೊರೆ ಸಿಂಹಘೋಷನು ಹಗೆ ತೀರಿತೆಂದು ಸಂತಸದಿಂದ ಚಿತೆ ಏರಲು ಒಪ್ಪಿ 'ಮನೆತನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಂಸ್ಕಾರ ಜರಗಲಿ. ಭಾವನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಲೋಕಗಳನ್ನೇರುವಂತೆ ದೇವರ ಅನುಗ್ರಹವಿರಲಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಹೊಲೆಯನೂ ಸತ್ತದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಪಿತೂರಿ ಇರಬಹುದೆಂದೂ ಅನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಭಾವನ ಹೆಣವನ್ನು ಅಕ್ಕನ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಡಲೊಪ್ಪಿಸಿದ. ತಂದೆಯ ಮೈಯನ್ನು ಮನೆಗೆ ತಂದು ಹಾಸಿದ ದರ್ಭೆಗಳ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟರು. ನನ್ನ ತಾಯಿಯು ಸಾವಿನ ವೇಳೆಯ ದುಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮನಕರಗುವಂತೆ ಅಳುತ್ತಾ ಗೆಳತಿಯರಿಗೆ 'ಹೋಗುವೆ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಸಜ್ಜೆ ಮನೆಗೆ ಬರುವ ಮೊದಲೇ ಪೂರ್ಣಭದ್ರನ ನೆರವಿನಿಂದ ಅಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಗರುಡನ

ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿ ತಂದೆಯ ಮೈಯಲ್ಲಿರಿಸಿದ್ದ ತಂದೆಯ ಮೈಯಲ್ಲಿರುವ ನಂಜನ್ನು ಹೊರಹಾಕಿದೆ. ಎಚ್ಚಿತ್ತ ಗಂಡನ ಕಾಲ್ಗಳಿಗೆ ತಾಯಿ ಬಾಗಿ, ನಂತರ ನನ್ನನ್ನು ಸಂತಸದ ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬಿ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಪ್ಪಿ 'ಮಗನೇ ಹುಟ್ಟಿದೊಡನೆಯೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಪ್ಪನ್ನೂ ಮನ್ನಿಸಿದೆಯೆ? ಕಕುಲಾತಿಯೇ ಇಲ್ಲದ ನನ್ನನ್ನೇಕೆ ಉಳಿಸಿದೆ ಕಂದ? ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪನದೇನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ಉಳಿಸಿದ್ದು ಸರಿ. ತಪ್ಪೆಲ್ಲವೂ ನನ್ನದೇ. ತಾರಾವಳಿಯು ಕಟುವಾದ ಕರಗದ ಎದೆಯವಳು. ನಿನ್ನನ್ನು ನನಗೊಪ್ಪಿಸದೇ ವಸುಮತಿಗೇ ಒಪ್ಪಿಸಿದಳಲ್ಲವೇ? ಅವಳು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಸರಿಯೇನೋ? ನೀನು ಮಗುವಾಗಿರುವಾಗ ಆಡಿದ ಮುದ್ದು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಭಾಗ್ಯ ನನ್ನದಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಂಬಿವೇ ಮೊದಲಾದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ನನ್ನನ್ನೂ ತಣಿಸಿ, ಅಪ್ಪಿ ಮುದ್ದಿಸಿದಳು. ನನ್ನ ತಂದೆ ಕಾಮಪಾಲನೂ ನರಕದಿಂದ ಸಗ್ಗಕ್ಕೇರಿದಂತೆ ಸಂತಸ ಪಟ್ಟ. ಇಂದ್ರನಿಗಿಂತಲೂ ತನ್ನನ್ನೇ ಮಿಗಿಲಾದ ಭಾಗ್ಯವಂತನೆಂದುಕೊಂಡ. ಸಂತಸದ ರಭಸ ತಗ್ಗಿದ ಮೇಲೆ ತಂದೆಯನ್ನು ಕುರಿತು 'ಈಗೇನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದಣತಿಯಾಗಲಿ' ಎಂದೆ. ಆಗ ತಂದೆಯವರು 'ಮಗನೇ, ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ತಡೆಗೋಡೆ ಬಲವಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡದಾದ ಗೋಡೆ. ಮನೆಯ ಸುತ್ತ ಬಲವಾದ ಪಹರೆ ಇದೆ. ಎಲ್ಲ ಸಾಮಂತರೂ ನನ್ನ ಕಡೆಯಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಒಲವಿದೆ. ಈಗಲೇ ದಂಗೆ ಏಳಬಹುದು. ಆದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನ ಇಲ್ಲೇ ಕಳೆಯೋಣ. ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಈ ದೊರೆಯ ತಪ್ಪು ಗೊತ್ತಾಗುವಂತೆ ಮಾಡೋಣ. ಅವರಿಗೇ ಬೇರೆ ದೊರೆ ಬೇಕೆನಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಮುಂದುವರಿಯೋಣ' ಎಂದ. ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲೆಂದೆ.

ಆಮೇಲೆ ದೊರೆಗೆ ನಿಜವಾದ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿದು ಕಂಡವಾದ. ತಂದೆಯವರನ್ನು ಸಾಯಿಸಲು ಕಟುಕರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ. ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನೇ ಕೊಂದೆ. ಪೂರ್ಣಭದ್ರನ ನೆರವಿನಿಂದ ದೊರೆಯ ಮಲಗುಮನೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಸುರಂಗವನ್ನು ಕೊರೆದೆ. ಆದರೆ ಆ ಕನ್ನದ ದಾರಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಗೋ ಕೊಂಡೊಯ್ದಿತು. ಆ ಜಾಗವೋ ಪೊಡವಿಯ ಕೆಳಗಿರುವ ಸಗ್ಗದಂತಿತ್ತು. ಬಹಳ ಚೆಲುವೆಯರಲ್ಲಿದ್ದರು. ನನ್ನ ನೋಡಿ ತುಸು ನಾಚಿಕೆಗೊಳಗಾದರು. ಅಲ್ಲೊಬ್ಬಳು ಚೆಲುವೆ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿದ್ದಳು. ತಂಗದಿರನ ತಣ್ಣನೆಯ ಬೆಳಕುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸೇರಿಸಿ ಮಾಡಿದಂತಿದ್ದಳು. ತನ್ನ ಮೈಯ್ಯ ಬೆಳಕಿನಿಂದಲೇ ಕೆಳಗಿನ ಲೋಕದ ಕತ್ತಲನ್ನು ನೀಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಚೆಲುವಿನಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನ ಮಡದಿಯನ್ನು ಹೋಲುತ್ತಿದ್ದಳು. ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ನಾಚಿದರೂ ನೋಟದಲ್ಲಿ ತೆಳುವಾದ ಅಚ್ಚಿ ಕಂಡೆ. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಮುದುಕಿಯೊಬ್ಬಳು, ಅಲ್ಲಿರುವ ಹೆಣ್ಣುಕೃಳ ಗುಂಪಿನ ಪರವಹಿಸಿ, ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು 'ಅಯ್ಯ, ಪೊರೆಯುವವರೇ ಇಲ್ಲದ ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ನೀನೆ ಪೊರೆಯಬೇಕು. ನೀನು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದೆಯಾದರೂ ಏಕೆ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಆಗ ನಾನು 'ಚೆಲುವೆಯರೇ, ಹೆದರಬೇಡಿ, ನಾನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದ ಕಾಮಪಾಲನಿಂದ ಕಾಂತಿಮತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವ. ಹೆಸರು ಅರ್ಥಪಾಲ.

ಯಾವುದೋ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಮನೆಯಿಂದ ದೊರೆಯ ಸಜ್ಜೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲು ನೆಲದೊಳಗೆ ಕೊರೆದು ದಾರಿ ಮಾಡಿದೆ. ತಪ್ಪಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆ. ಇದು ನನ್ನ ಕತೆ. ನೀವಾರು? ಏಕಿಲ್ಲಿ ಬಾಳುತ್ತಿರುವಿರಿ? ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಆಗ ಆ ಮುದುಕಿ ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು "ಧನಿಯೇ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮಗಿವತ್ತು ದೈವ ಒಲಿದಿದೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಗುರುತು. ನಿನ್ನ ತಾಯಿಯ ತಂದೆ ಚಂಡಸಿಂಹ. ಅವನಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು, ಚಂಡಘೋಷ ಮತ್ತು ಕಾಂತಿಮತೀ ಎಂದು ಚಂಡಘೋಷನು ಮೊದಲ ಮಗನಾಗಿ ಆಚಾರವತೀ ಎನ್ನುವವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾದ. ಆದರೂ ಎಲ್ಲ ಮೀರಿದ ಬೇಟದ ಚಟದಿಂದ ಮೈಯ್ಯನ್ನು ರೋಗದ ಹುತ್ತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸತ್ತ. ಆಚಾರವತಿಯು ಮಣಿಕರ್ಣಿಕಾ ಎಂಬ ಹೆಣ್ಣುಮಗುವನ್ನು ಹೆರುವಾಗ ಸತ್ತುಹೋದಳು. ಅಗ ಚಂಡಸಿಂಹ ದೊರೆಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದು ಗುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 'ಋದ್ಧಿಮತಿ,

ನಮ್ಮ ಮೊಮ್ಮಗಳಾದ ಮಣಿಕರ್ಣಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಳವದೊರೆಯ ಮಗನಾದ ದರ್ಪಸಾರನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಆಸೆ. ಆದರೆ ಕಾಂತಿಮತಿಯನ್ನು ಕಾಪಿಡದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ. ಅವಳು ಕೈತಪ್ಪಿಹೋದಳು. ಅದರಿಂದ ಇವಳನ್ನು, ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದ, ಎಲ್ಲ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡ ನೆಲಮನೆಮಲ್ಲಿ, ಬೆಳಸಬೇಕು. ನೂರುವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಡರೂ ಮುಗಿಯದಷ್ಟು ಧವಸ, ಹಾಗೂ ಇತರ ಸಾಮಾನುಗಳಲ್ಲಿವೆ.’ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಂತರ ತಮ್ಮ ಸಜ್ಜೆಮನೆಯ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಎರಡು ಅಂಗುಲ ಸರಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಒತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದಂತಿದ್ದ ನೆಲಮಾಳಿಗೆಯ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಿತು. ನಾವಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳಾದವು. ನಮಗೆ ಹೊರಹೋಗಲೇ ಆಗಿಲ್ಲ. ದೊರೆಯೂ ನಮ್ಮನ್ನು ನೆನೆದು ಹೊರಗೆ ಬಿಡಬಾರದೇ? ನೆಲಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಮಗುವಾಗಿದ್ದಳು ಬೆಳೆದ ಹೆಣ್ಣಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ನಿಮ್ಮ ತಾತನಿಗೆ ಇವಳನ್ನು, ದರ್ಪಸಾರನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿತ್ತು ಆದರೆ ನಿನ್ನ ತಾಯಿಗೆ ಇವಳನ್ನು, ತನ್ನ ಸೊಸೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇತ್ತು. ಆಚಾರವತಿಗೂ-ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ಕಾಂತಿಮತಿಗೂ ಆಟ ನಡೆಯಿತು. ಗೆದ್ದು ಪಣವಾಗಿ ಮಣಿಕರ್ಣಿಕೆಯನ್ನು ಗೆದ್ದಳು. ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ಇವಿಷ್ಟು ನಡೆದ ವಿಷಯ, ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ನಿನಗೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು.” ಎಂದಳು. ಆಗ ನಾನು ‘ಈಗ ನಾನು ದೊರೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿ ಬೇಗ ತಿರುಗಿಬರುತ್ತೇನೆ.’ ಎಂದೆ. ಮತ್ತೆ ದೊಂದಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು. ಋದ್ಧಿಮತಿ ತೋರಿದ ದಾರಿಯಿಂದ ಮಲಗುಕೋಣೆಗೆ ತಲುಪಿದ ಮಲಗಿದ್ದ ಸಿಂಹಘೋಷನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಸೆರೆಹಿಡಿದೆ. ಹಾವಿನಂತೆ ಭುಸುಗುಡುತ್ತಿದ್ದ ಅವನನ್ನು ಗರುಡನಂತೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಮತ್ತೆ ಒಳದಾರಿಯಲ್ಲಿಳಿದು ನೆಲಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಬಳಿಗೆ ಕರತಂದೆ. ಕಬ್ಬಿಣದ ಸರಪಳಿಯಿಂದ ಕಾಲ್ಕೆರಡನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರನ್ನು ನೆಲಮನೆಗೆ ಕರೆತಂದೆ. ಸಂತಸಗೊಂಡ ತಂದೆ-ತಾಯ್ಗಳಿಗೆ ಕಪ್ಪಿಟ್ಟಮೋರೆಯ ಸಿಂಹಘೋಷನನ್ನು ತೋರಿದೆ. ಹಗೆಯ ಕೊನೆಗಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡ ಸಂತಸಪಟ್ಟರು. ಮಣಿಕರ್ಣಿಕೆಯ ಜೊತೆಗೆ ನನ್ನ ಮದುವೆಯಾಯ್ತು, ಕೈತಪ್ಪಿಹೋಗಿದ್ದ ನಾಡು ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ತಾಯಿಗೇನೋ ತಮ್ಮನನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆಯಾಯ್ತು. ಆದರೆ ಮತ್ತೆ ದಂಗೆಯ ಭಯದಿಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪನ ಗೆಳೆಯರಾದ ಸಿಂಹವರ್ಮರ ನಾಡು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದೆಯೆಂದು ಬಂದೆವು. ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿದುದಾಯ್ತು. ಸಿಂಹಘೋಷನನ್ನು ಈ ನಾಡ ಸೆರೆಮನೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿದ್ದೆವು. ಅವನೂ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.”

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಜವಾಹನ ‘ಬಹಳ ಬೀರವ ತೋರಿದೆ. ಬುದ್ಧಿಯ ಕಸುವಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ; ಎಂದು ಅರ್ಥಪಾಲನನ್ನು ಹೊಗಳಿ, ಪ್ರಮತಿಯ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ. ‘ನಿನ್ನ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳು’ ಎಂದ.

-೦-

ಅವನೂ ರಾಜವಾಹನನಿಗೆ ಪೊಡಮಟ್ಟು ಹೇಳಿದ ‘ಒಡೆಯ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ವಿಂಧ್ಯದ ಬಳಿ ಇರುವ ಮುಗಿಲನ್ನು ಮುತ್ತಿಕ್ಕುವ ದೊಡ್ಡ ಮರದ ಬಳಿ ಬಂದೆ. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪಡುವಣದ ಬಳಿ ನೇಸರ ಕೆಂಪಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ. ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಏರು ತಗ್ಗುಗಳು ಕಾಣದ್ದರಿಂದ ಮುಂದೆ ತೆರಳಲಾಗದೆ, ಹುಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹಾಸಿ ಮಲಗಲಣಿಯಾದೆ. ಮಲಗುವ ಮುನ್ನ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ‘ಬನದ ಒಡೆಯರಾದ ದೇವತೆಗಳೇ ನನ್ನನ್ನು ಪೊರೆಯಿರಿ. ಈ ಮರದಲ್ಲಿರುವ ದೈವವೇ ನನ್ನನ್ನು, ಘಾಸಿ ಮಾಡುವ ತೋಳನರಿನಾಯಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಎಂತಹವರನ್ನು ಹೆದರಿಸುವ ಶಿವನ ಕೊರಳಲ್ಲಿರುವ ನಂಜಂತೆ ಕರಿಯಾಗಿರುವ ಇರುಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಡಲ್ಲಿ ಪೊರೆ’ ಎಂದು ಬೇಡಿ ಎಡಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದೆ. ಆಗಲೇ ಏನೋ ಈ ತನಕ ಆಗದ, ನವಿರಾದ ಅನುಭವವಾಯ್ತು. ಮೈಗೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಪುಳಕ. ಬಗೆಗೇನೋ ನಲಿವು, ಕೂದಲುಗಳ

ನಿಮಿರು, ಬಲಗಡೆಯ ತೋಳು ಅದುರು, ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಏನೋ ಒಂದು ಒಳಿತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿವೆ ಏನದು? ಎಂದು ಎದ್ದು ಕುಳಿತೆ. ತಂಗದಿರನ ಬೆಳಕಿನಂದವನ್ನು ಹೋಲುವ ಬಿಳಿಯಾದ ಅರಮನೆಯನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಎಡಗಡೆ ನೋಡಿದಾಗ ಬಿಳಿಯಾದ ಸುಣ್ಣದ ಗೋಡೆಯ ಬಳಿ ಮಲಗಿರುವ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಬಟ್ಟೆಯುಟ್ಟು ಸೊದೆಯ ಬೆಳ್ಳೊರೆಯಂತಹ ಹಾಸುಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿರುವ, ವರಾಹನ ಕೋರೆಯ ಬೆಳಕಲ್ಲಿ ಮಿಂದಂತಿರುವ ಭೂದೇವಿಯಂತಿರುವ ಕೆಂಪಾದ ಕೆಳದುಟಿಯ ಹೂವಿನಂತಹ ನಗೆಯ ತಾವರೆಯಂತಹ ಮೋರೆಯ, ಉಸಿರಲ್ಲಿ ಕಾಮದೇವನ ಸುಟ್ಟ ಶಿವನ ಕಿಚ್ಚಿನ ಕಿಡಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂತಹ, ಮುಚ್ಚಿದ ತಾವರೆಯಂತಹ ಕಣ್ಣಳ ಒಳಗೆ ಮಲಗಿರುವಂತ ಕಪ್ಪುದುಂಬಿಯಂತಹ ಕಣ್ಣುಡ್ಡೆಯುಳ್ಳ, ಇಂದ್ರನ ಪಟ್ಟದಾನೆಯ ದಾಳಿಗೊಳಪಟ್ಟು ಬೇರ್ಪಟ್ಟಿರುವ ನಂದನವೆಂಬ ಸಗ್ಗದ ಹೂಬನದ ಮರವೊಂದರ ಬಳ್ಳಿಯಂತಿರುವ ಒಬ್ಬಳು ಚೆಂದುಳ್ಳಿ ಚೆಲುವೆಯನ್ನು ನೋಡಿದೆ 'ಎಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡು, ಎಲ್ಲಿಯ ಈ ಅರಮನೆ, ಹತ್ತಿಯ ಹಾಸಿಗೆ, ಸಗ್ಗದ ಚೆಲುವೆಯರನ್ನು ಮೀರಿಸುವ ಚೆಲುವೆ? ಈ ಚೆಲುವೆಯಾದರೋ ಬೇರೆ ಲೋಕದವಳೇನಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯಳೇ, ದೇವರ ದಯೆ. ಇವಳ ಜವ್ವನವನ್ನು ಯಾರೂ ಉಂಡಿಲ್ಲ. ಮಿದುವಾದ ಮೈ, ಬಿಳಿಯಾದ ಮೈಬಣ್ಣ. ಮುಖದಲ್ಲಿನ ಮುಗ್ಧತೆ, ಹವಳದಂತಹ ತುಟಿ, ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಕೆನ್ನೆ, ತುಟಿ ಕೆನ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಕಚ್ಚಿದ ಗುರುತುಗಳಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದಲೇ ನನ್ನ ಬಗೆಯೂ ಈ ಚೆಲುವೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಕಂಡಿದೆ. ಅಪ್ಪುವಂತಹ ಮನಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಪ್ಪಿದರೆ ಅವಳು ನಿದ್ರೆಯಿಂದೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಬೆಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದು ಕಿರುಚುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಅಪ್ಪದೇ ಇರಲಾರೆ. ಇರಲಿ ಆದದ್ದಾಗಲಿ' ಎಂದುಕೊಂಡು ಅವಳ ಬಳಿಗೆ ಸಾಗಿ ಮಲಗಿದೆ. ಅವಳು ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಳಿ ಬಹಳ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ನನ್ನ ಮೈಯನ್ನು ತಗುಲಿದಳು. ತುಸುವೇ ಕಣ್ಣೆರೆದು ಬೇರೊಂದು ಮೈಯ್ಯ ಕಂಡು ಬೆಚ್ಚಿದಳು. ಅಚ್ಚರಿ-ಹೆದರಿಕೆ-ನಾಚಿಕೆ-ಸಂತಸ-ಸಂದೇಹಗಳಿಂದ ಕೂಡಿಯೇ ನಾಚಿಕೆ ಅವಳನ್ನಪ್ಪಳಿಸಿತು. ಗೆಳತಿಯರನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಾತನ್ನು ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ತಡೆಹಿಡಿದು, ಅವಳೂ ಮೆಲ್ಲನೇ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಸಹಜವಾದ ಅಚ್ಚರಿ-ಬಯಕೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನನ್ನ ಮೈಸಿರಿಯನ್ನಳಿದು ತುಸು ದೂರ ಸರಿದು, ಅದೇ ಹಾಸುಗೆಯಲ್ಲೇ ಮಲಗಿದಳು. ಮೈ ಕಾವು ಹೊತ್ತಿದ ಮೇಲೂ ನಿದ್ರೆ ಹತ್ತಿದ್ದು ನನಗಿಂದಿಗೂ ಅಚ್ಚರಿಯಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಎದ್ದ ಮೇಲೆ ಅದೇ ಕಾರಡವಿ. ಎಲೆಯ ಹಾಸುಗೆ, ಅದೇ ಮರ, 'ನನಗೇ ಕನಸೋ, ಮೋಸವೋ ಮಾಯೆಯೋ' ಎಂದೆನಿಸಿತು. ಏನಾದರಾಗಲಿ, ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರೋಣ ಎಂದುಕೊಂಡೆ. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ನೇಸರನ ಬೆಳಕು ಮರಗಳೆಗಳ ನಡುವೆ ಹಾದು ನನ್ನ ಮೈ ಸೋಕಿತು. ಆಗ ಒಳ್ಳೆಯ ಮೇಲುಬಟ್ಟೆಯ, ಬೆಳ್ಳಗಿನ ಮೈಯ, ಮುತ್ತಿಲ ಹಲ್ಲಳ ಬೇರ್ಪಡೆಯ ಬಿನ್ನವನ್ನುಗಿಯುತಿರುವ ಕಣ್ಣಳ ಕಪ್ಪುಕೂದಲ, ಗರತಿಯರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗಳಂತಿರುವ ಯಾವುದೇ ಅಲಂಕಾರವಿಲ್ಲದ ದೇವತೆಯಂತಿರುವ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅವಳನ್ನು ಕಂಡು ಬಾಗಿ ನಮಿಸಬೇಕು ಎನ್ನಿಸಿತು. ಅದರಂತೆ ಬಾಗಿದ ನನ್ನನ್ನು ಮಗನೆಂಬಂತೆ ಎತ್ತಿ ಅಪ್ಪಿದಳು. ಅಳುತ್ತಾ ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು 'ಮಗು, ರಾಜಹಂಸನ ಮಡದಿ ವಸುಮತಿಯು ನಾನಿತ್ತ ಅರ್ಥಪಾಲನೆಂಬ ಮಗುವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಹೇಳಿದಳಷ್ಟೇ, ಆ ತಾರಾವಳಿಯೇ ನಾನು.

ಕುಬೇರನ ತೊತ್ತು. ಧರ್ಮಪಾಲನ ಮಗನಾದ ಸುಮಂತ್ರನ ತಮ್ಮನಾದ ಕಾಮಪಾಲನ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆಯೂ ಮುನಿದು ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದೆ. ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ರಕ್ಕಸ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು 'ಹಠಮಾರಿಯಾಗಿರುವ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷಕಾಲ ನೆಲೆಯೂರುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ನನಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯ್ತು. ಇವತ್ತಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಕಳೆದ ಇರುಳಲ್ಲಿ ಶ್ರಾವಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮುಕ್ಕಣ್ಣಿನ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡು

ಬಂದಿರುವ ಬಳಗವನ್ನು ನೋಡಿ, ಶಾಪದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಗಂಡನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ. ಆಗಲೇ ನೀನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು 'ಈ ಮರದಲ್ಲಿರುವ ದೇವತೆ ಪೊರೆಯಲಿ' ಎಂದು ಮಲಗಿದ್ದೆ. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಅದೇಕೋ ಮರುಕವುಳ್ಳಿ ಬಂತು. ಪೊರೆ ಎಂದು ಬಂದವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದು ತರವಲ್ಲವೆಂದು ಮಲಗಿದಂತೆಯೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ದೆ. ಶ್ರಾವಸ್ತಿಯ ದೊರೆಯ ಮನೆಯ ಬಳಿ ಬಂದಾಗ ಯೋಚಿಸಿದೆ 'ಈ ಹರೆಯದ ಹುಡುಗನನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಏಕೆ ದೇವಳಕ್ಕೆ ತೆರಳಬೇಕು' ಅದರಿಂದ ಈ ನಾಡ ದೊರೆ ಧರ್ಮವರ್ಧನನ ಮಗಳು ಬಿಸಿಲುಮಜ್ಜಿನ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದಾಳೆ. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ಮಿದುವಾದ ಹತ್ತಿಯ ಹಾಸುಗೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಹಾರುವಹುಡುಗನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಮಲಗಲಿ' ಎಂದು ಅದರಂತೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಿ ಹೊರಟೆ. ಜಾತ್ರೆಯನ್ನೂ, ಬಂದ ಬಂಧುಬಳಗವನ್ನೂ ನೋಡಿ, ಮೂಲೋಕಕ್ಕೂ ಒಡೆಯನಾಗಿ, ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡವರ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಜಗದವ್ವ ಪಾರ್ವತಿಯ ನಲ್ಲ ಶಿವನಿಗೆ ಪೊಡಮಟ್ಟಿದೆ. ಪಾರ್ವತಿಯು ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು 'ಮಗಳೇ, ಅಂಜದಿರು, ನಿನ್ನ ಶಾಪ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಯಿತು. ನಿನ್ನ ಗಂಡನೆಡೆಗೆ ತೆರಳು' ಎಂದಳು. ಮರಳಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಶಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲ ಮರಳಿ ಬಂದಿದ್ದವು. ಅದರಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ನನ್ನ ಮಗನಾದ ಅರ್ಧಪಾಲನ ಜೀವದ ಗೆಳೆಯ ಪ್ರಮತಿ ಎಂದು ತಿಳಿದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನವಮಾಲಿಕೆಯನ್ನು ನೀನು ಬಯಸಿದ್ದೆ. ಅವಳೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಭಯದಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೊರಡಲೇಬೇಕಿತ್ತು. ಅವಳೂ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಕಾಪಿಡಬೇಕಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ತನಗಾದ ಅನುಭವವನ್ನು ತೊತ್ತಿನವರಿಗೋ, ಗೆಳತಿಯರಿಗೋ ಹೇಳಲ್ಲ. ನಿನ್ನನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮಲಗಿಸಿ ಇದೇ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಹಲವಾರು ಉಪಾಯಗಳಿಂದ ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀ ಎಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನೀಗ ನಿನ್ನಪ್ಪನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು' ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ನೆತ್ತಿಯನ್ನು ಮೂಸಿ ಕೆನ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮುತ್ತಿಟ್ಟು ತೆರಳಿದಳು. ನಾನು ಶ್ರಾವಸ್ತಿಗೆ ಹೊರಟೆ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಕೋಳಿಅಂಕವನ್ನು ಹೂಡಿದ್ದರು. ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಹುಂಜಗಳ ಕಾದಾಟವನ್ನು ನೋಡಿ ನಕ್ಕೆ. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಮುದಿ ಹಾರವನೊಬ್ಬ ನಗೆಗೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಕೇಳಿದ 'ಬಲವಿಲ್ಲದ ನಾರಿಕೇಳದ ಹುಂಜವನ್ನು ಕಸುವಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾದ ಬಲಾಕಜಾತಿಯ ಹುಂಜದೊಡನೆ ಕಾದಲು ಬಿಟ್ಟು ಅವಸರದವರಾರು' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕವನು 'ಹೆಡ್ಡರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನಿರು' ಎಂದು ಸಂಚಿಯಿಂದ ಕರ್ಪೂರವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ವೀಳ್ಯದೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ. ಆ ಊರಿನ ಕಟ್ಟೆಯ ರುಚಿಯಾದ ಕತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ. ಹುಂಜಗಳ ಕಾಳಗ ಸಾಗಿತು. ಕೂಗುತ್ತಾ ಕುಕ್ಕುತ್ತಾ ಕಾದವು ಹುಂಜಗಳು. ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಬಲಾಕಜಾತಿಯ ಹುಂಜವೇ ಗೆದ್ದಿತು. ಆ ಗೆಲ್ಲುವ ಹುಂಜದ ಮೇಲೆಯೇ ಹಣ ಕಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಮುದಿಹಾರವ ಸಂತಸಗೊಂಡ. ನನ್ನ ಅವನ ಹರೆಯಗಳು ದೂರವಿದ್ದರೂ ಗೆಳೆತನ ಬೆಳೆಸಿದ. ಆ ದಿನ ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಉಣಿಸು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿ, ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಶ್ರಾವಸ್ತಿಗೆ ತೆರಳಿದೆ. ಆ ಮುದಿಹಾರವ ತುಸು ದೂರದ ತನಕ ಜೊತೆ ಬಂದು 'ಏನಾದರೂ ಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಯ್ಯ' ಎಂದು ಮರಳಿದ. ನಾನು ಶ್ರಾವಸ್ತಿ ತಲುಪಿ ದಣಿದು ಕೈತೋಟವೊಂದರಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದೆ. ಅರಸಂಚಿಯ ಸದ್ದಿನಿಂದ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡೆ. ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಗೆಜ್ಜೆಯ ಸದ್ದು ಕೇಳಿತು. ಸದ್ದನ್ನೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ, ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಹರೆಯದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅವಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಪಟವಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನೇ ಹೋಲುವ ಚಿತ್ರವಿತ್ತು. ಆ ಚಿತ್ರಕ್ಕೂ ನನಗೂ ಇರುವ ಹೋಲಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡಿದ್ದಳು. ನನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದವಳನ್ನು ನೋಡಿ 'ನಿಂತಿರುವಿಯೇಕೆ, ಈ ಕೈತೋಟ ಎಲ್ಲರ ಸೊತ್ತು, ನಿಂತೇಕೆ ದಣಿಯಬೇಕು? ಕೂಡಬಹುದಲ್ಲ' ಎಂದೆ. 'ಅನುಗ್ರಹವಾಯ್ತು' ಎಂದು

ಕುಳಿತುಕೊಂಡಳು. ಕೆಲವು ಮಾತು ಕತೆಗಳಾದವು. ‘ಅಯ್ಯ, ನೀನೀಗ ನಮ್ಮ ಊರಿನ ಅತಿಥಿ, ದಣಿದಿರುವಂತೆ ಕಾಣುವೆ, ತಪ್ಪು ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ದಣಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನನಗೂ ಸಂತಸವಾಗುತ್ತದೆ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ‘ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಯ್ತು. ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ’ ಎಂದು ಅವಳ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದೆ. ದೊರೆಗೆ ಉಚಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಚರಿಸಿದಳು. ಆಮೇಲೆ ಬಿಡುವಾಗಿ ಕುಳಿತು ‘ಏನಯ್ಯ, ತಿರುಗಾಳಿ, ಬಹಳ ಊರನ್ನು ಸುತ್ತಿರುವೆ. ಅಚ್ಚರಿ ಎನಿಸುವಂತದ್ದೇನಾದರೂ ಕಂಡೆಯಾ’ ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ‘ಇವಳು ಅರಸುಗುವರಿಯ ಜೊತೆಗಾತಿ, ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲುಮಚ್ಚಿನ ಮೆಲ್ಲಡೆಯ ಹಾಸುಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದದ್ದು ನನ್ನದೇ ಪ್ರತಿಕೃತಿ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂಶಯಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಹೀಗೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಇರಲಿ ಇವಳ ಸಂಶಯವನ್ನು ತೊಡೆಯುತ್ತೇನೆ’ ಎಂದುಕೊಂಡೆ. ‘ಭದ್ರೆ, ಆ ಚಿತ್ರಪಟ ಕೊಡು’ಎಂದೆ. ಅವಳಾದರೋ ನನ್ನ ಕೈಗಿತ್ತಳು. ಅದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಚಿತ್ರದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನವಮಾಲಿಕೆಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನಾನು ಕಂಡಂತೆ ಬರೆದೆ. ‘ಈ ಸುಂದರಿಯೂ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಳು. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ನಾನು ಇಂತಹ ಚೆಲುವೆಯನ್ನು ಕಂಡದ್ದು ಕನಸೋ’ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಆಗ ಅವಳು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳು ಎಂದಾಗ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿದೆ. ಅವಳೂ ತನ್ನ ಗೆಳತಿಯು ನನ್ನ ಬಗೆಗೆ ಹೊಂದಿದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದಳು. ‘ಹಾಗಾದರೆ ಕೆಲವು ದಿನಗಳನ್ನು ಕಳೆಯಲು ಅವಳನ್ನು ಸೇರುವ ಉಪಾಯವನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ ಮರಳಿ ಬರುತ್ತೇನೆ’ ಎಂದು ಅವಳ ಮನೆಯಿಂದ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಹಳ್ಳಿಯ ಮುದಿ ಹಾರವನ ಬಳಿ ಬಂದೆ. ಅವನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆದರಿಸಿದ. ಆಮೇಲೆ ಗುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ‘ಅಯ್ಯಾ, ಮತ್ತೇನು ಬಂದದ್ದು’ ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

‘ಹಿರಿಯರಾದ ನಿಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಬೇಕು. ಶ್ರಾವಸ್ತಿ ಎಂಬ ಪಟ್ಟಣವಿದೆಯಷ್ಟೆ. ಅದರೊಡೆಯ ಒಳಿತೇ ಮೈವೆತ್ತು ಬಂದಂತಿರುವ ಧರ್ಮವರ್ಧನ. ಅವನ ಮಗಳು ಚೆಲುವೇ ಮೈವೆತ್ತುಬಂದಂತಿರುವವಳು. ಹೂಬಿಲ್ಲ ಹೊಂದಿರುವ ಮನ್ಮಥನ ಪ್ರಾಣದಂತಿರುವವಳು. ನವಮಾಲಿಕೆ ಎಂದವಳ ಹೆಸರು. ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲಿನಂತಿರುವ ಹುಬ್ಬುಗಳಿಂದ ನೋಟವೆಂಬ ಅಂಬುಗಳನ್ನೆಸೆದು ನನ್ನ ಬಗೆಯನು ಕಾಡಿದವಳು. ಆ ಬೇಟದ ಬಯಕೆಯ ರೋಗವನ್ನು ವಾಸಿ ಮಾಡಬಲ್ಲ ವೈದ್ಯ ನೀನೊಬ್ಬನೇ ಎಂದಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಉಪಾಯ ಮಾಡು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಹೇಳುವ ಉಪಾಯದ ಬಗೆಗೆ ‘ಅದು ಸರಿಯೋ ತಪ್ಪೋ ಎಂದು ಹೇಳು. ನಾನು ವೇಷ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೆಣ್ಣಾಗುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿರುವ ಧರ್ಮವರ್ಧನನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ‘ಇವಳು ನನ್ನೊಬ್ಬಳೇ ಮಗಳು. ಇವಳು ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೆ ಇವಳ ತಾಯಿ ಸತ್ತು ಹೋದಳು. ನಾನೇ ಇವಳಿಗೆ ತಂದೆ ಹಾಗೂ ತಾಯಿಯಾದೆ. ಇವಳ ಮದುವೆಮಾಡಲು ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕಿದೆ. ಇವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ನಮ್ಮ ಬಂಧುವೊಬ್ಬ ಯೋಗ್ಯನಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೇ ಇವಳು ಮೀಸಲು. ಅವನಿನ್ನೂ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಮದುವೆ ಮಾಡಲು ತುಸು ತಡವಿದೆ. ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಸನ್ಯಾಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ತಾಯಿಯಿಲ್ಲದ ಹರೆಯದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾಪಿಡುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ. ಅದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ತಂದೆಯಂತಿರುವ ದೊರೆಯಾದ ತಮ್ಮ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮುದಿ ಹಾರವನನ್ನು ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಗೌರವಿಸುವುದೇ ಆದರೆ ಈ ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ನೆರಳಲ್ಲಿರಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಮದುವೆಯವರೆಗೂ ಕಾಪಾಡಿ’ ಎಂದು ಹೇಳು. ಧರ್ಮವರ್ಧನನು ಇದನ್ನು ಖಂಡಿತ ಒಪ್ಪಿ ತನ್ನ ಮಗಳ ಬಳಿಯೇ ನನ್ನ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮುಂಬರುವ ಫಲ್ಲನ ಮಾಸದ ಉತ್ತರಫಲ್ಲನಿ ನಕ್ಷತ್ರವಿರುವ ದಿವಸ ದೊರೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೋತ್ಸವ

ಜರುಗುತ್ತದೆ. ಕೊಳದ ಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ಕೂಗಲೆ ದೂರಕ್ಕೆ ಸಾಗಿ ಹುಣಸೇ ತೋಪಿನ ನಡುವೆ ಇರುವ ಸ್ಕಂದನ ದೇವಳದಲ್ಲಿ ಉಡುವ ಹೊದುವ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿರು. 'ನಾನು ಅಳುಕಿಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಅರಸುಗುವರಿ ನವಮಾಲಿಕೆಯೊಡನೆ ಕಾಮನಾಟವಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ನೀರಾಟವಾಡಿ, ಮುಳುಗಿಯೇ ಕೆರೆಯ ತೂಬಿನ ಮೂಲಕ ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದಂತೆ ತುಸು ದೂರದವರೆಗೆ ಸಾಗಿ, ನೀನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಹೆಣ್ಣಿನ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತೊಡೆದು, ನನ್ನ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟು, ನಿನ್ನ ಅಳಿಯನಾಗಿ ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅತ್ತ ನವಮಾಲಿಕೆಯು ನನ್ನನ್ನು ಕಾಣದೆ, ಹುಡುಕಿಯೂ ಸಿಗದೇ ಅವಳಿಲ್ಲದೆ ಉಣಲಾರೆ ಎಂದು ಕೋಣೆಯೊಳಗಡೆಯೇ ಇರುತ್ತಾಳೆ. ಆಗ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲ ಗಲಿಬಿಲಿ ಗಡಿಬಿಡಿಗಳು ಶುರುವಾಗುತ್ತವೆ. ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದ ದೊರೆಗೂ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗಲೇ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ದು ದೊರೆಯ ಬಳಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ 'ಒಡೆಯ, ಇವನೇ ನನ್ನ ಅಳಿಯ, ನಾಲ್ಕು ವೇದಗಳನ್ನು ಅರಿತವನು. ಶಿಕ್ಷಾ ಮೊದಲಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಬಲ್ಲವನು. ತರ್ಕವಿದ್ಯೆಯೂ ಇವನಲ್ಲಿದೆ. ಅರವತ್ತನಾಕು ಕಲೆಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವನು. ಆನೆ ಯುದ್ಧದ ಬಂಡಿ, ಕುದುರೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ಮತ್ತು ಏರಿ ನಡೆಸುವುದರಲ್ಲೂ ಜಾಣ. ಬಿಲ್ಲೋಜ, ಗದೆಯ ತಿರುಗಿಸಬಲ್ಲವನು. ಪುರಾಣ ಇತಿಹಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಣ, ಕಾವ್ಯ-ನಾಟಕ-ಕತೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬಲ್ಲವನು, ಹಣದ ಬಗೆಗಿನ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದವನು. ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಕಿಚ್ಚುಪಡದವನು. ಗೆಲೆಯರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಟ್ಟವನು, ಸಿರಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವವನು. ಕೇಳಿದ್ದನ್ನು ಮರೆಯದವನು. ಹಮ್ಮು ಇರದವನು. ಇವನಲ್ಲಿ ಕೊರೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇವನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಗುಣವೇ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನಂತಹ ಬಡವನಿಗೂ ಇಂತಹ ಅಳಿಯ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಾನೆ. ಇವನಿಗೆ ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ಸನ್ಯಾಸಿಯಾಗುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಬೇಕು' ಎಂದು ಹೇಳು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ದೊರೆ ಬಣ್ಣಗೆಟ್ಟ ಮೋರೆಯವನಾಗಿ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಪರಲೋಕದ ಬಗೆಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಾ, ಈ ಜಗದ ನೊರೆಯಂತಹ ಬಾಳುವೆಯ ಬಗೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ನಿನ್ನನ್ನು ಒಲೈಸಲಾರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇದಕ್ಕೆ ದನಿಗೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ನೀನು ಅವುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಕಿವಿಗೊಡದೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೊರಳುಬಿಚ್ಚಿ ಅಳುತ್ತಾ ಅರಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ಮುಂದೆಯೇ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಸಿ, ಬೆಂಕಿ ಹೊತ್ತಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಬೀಳಹೋಗುವಂತೆ ನಟಿಸು. ದೊರೆಯೇ ನಿನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಬಹಳಷ್ಟು ಹಣ ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿನಗಿತ್ತು, ಮಗಳನ್ನು ನನಗಿತ್ತು ಈ ನಾಡ ದೊರೆತನವನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಉಪಾಯ ನಿನಗೊಪ್ಪಿಗೆಯಾದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳು' ಎಂದೆ. ಬಹಳ ಸಾರಿ ತನ್ನ ಆಟದಿಂದ ನಾಟಕದಿಂದ ಬಹಳ ಜನರನ್ನು ಏಮಾರಿಸಿದ್ದ ಪಾಂಚಾಲಶರ್ಮನೆಂಬ ಆ ಮುದಿ ಹಾರವನು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ವೇಷ ಹಾಕಿ ನಟಿಸಿದನು. ನನ್ನ ಉಪಾಯ ಹಣ್ಣಾಯಿತು. ಅಂದುಕೊಂಡಷ್ಟೇ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದುಕೊಂಡಂತೆಯೇ ಆಯಿತು. ನವಮಾಲಿಕೆ ಎಂಬ ಬನಿತುಂಬಿರುವ ಹೂವನ್ನು ಹೆದ್ದುಂಬಿಯಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೀರಿದೆ. ದೊರೆ ಧರ್ಮವರ್ಧನನಿಗೆ ಸಿಂಹವರ್ಮ ಹತ್ತಿರದ ಗೆಲೆಯ. ಅವನಿಗೆ ನೆರವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಮಾವನಾಣತಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ. ದೈವದ ಎಣಿಕೆಯಂತೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿದೆ' ಎಂದ.

ಪ್ರಮತಿಯ ಕತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಮುಗುಳ್ಳುಕ್ಕು ರಾಜವಾಹನನು 'ಅಪಾಯವಿಲ್ಲದ ಉಪಾಯದಿಂದ ಬಯಸಿದ್ದನ್ನು ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ' ಎಂದು ಹೊಗಳಿ ಮಿತ್ರಗುಪ್ತನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ 'ನಿನ್ನ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಯ್ಯ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

“ಒಡೆಯ, ಎಲ್ಲರಂತೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಸುಹ್ಮ ದೇಶದ ದಾಮಲಿಪ್ತವೆಂಬ ನಗರದ ಹೊರಗಿನ ಹೂಬನಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ದೊಡ್ಡ ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಬಳ್ಳಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವೀಣೆಯನ್ನು ನುಡಿಸುತ್ತಾ, ಒಳಗಿನ ಸೊಗವನ್ನು ಉಣ್ಣುತ್ತಿದ್ದ ಯುವಕನನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅವನ ಬಳಿ ತೆರಳಿ ‘ಅಯ್ಯ ಇದು ಯಾವ ಉತ್ಸವ, ಏಕಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಜಾತ್ರೆಯನ್ನೂ ಕಡೆಗಣಿಸಿ, ನೀನೊಬ್ಬನೇ ಏಳು ತಂತಿಯ ವೀಣೆಯನ್ನು ನುಡಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಏಕಾಗಿ?’ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವನು ‘ಸುಹ್ಮದೇಶದ ಒಡೆಯ ತುಂಗಧನ್ವನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಈ ದೇವಳದಲ್ಲಿರುವ ವಿಂಧ್ಯವಾಸಿನೀ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಹೊತ್ತ ದುರ್ಗೆಯನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಂಡ. ಸೇವೆ ಮುಗಿಸಿ ಮಲಗಿದ ದೊರೆಯ ಕನಸಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ದೇವಿಯು ‘ನಿನಗೊಬ್ಬ ಮಗ ಹಾಗೂ ಮಗಳೊಬ್ಬಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ನಿನ್ನ ಮಗನು ಭಾವನನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಿನ್ನ ಮಗಳು ಏಳನೆಯ ಹರೆಯದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮದುವೆಯಾಗುವವರೆಗೂ ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಕೃತ್ತಿಕಾ ನಕ್ಷತ್ರವಿರುವ ದಿನದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಕುಣಿತದಿಂದ ಪೂಜಿಸಲಿ. ಗುಣವಂತನಾದ ಗಂಡನನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳು ಯಾರನ್ನು ಬಯಸುವಳೋ ಅವನಿಗೇ ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ದಿನ ಜಾತ್ರೆಯೂ ನಡೆಯಬೇಕು’ ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟಳು. ಬೇಗದಲ್ಲಿಯೇ ದೊರೆಯ ಅಜ್ಜಿಯ ಮಡದಿ ಮೇದಿನಿಯು ಮಗನನ್ನು ಹಡೆದಳು. ಆಮೇಲೆ ಮಗಳನ್ನು. ಅವಳ ಹೆಸರು ಕಂದುಕಾವತೀ, ಅವಳೇ ಇವತ್ತು ತಂಗದಿರನನ್ನು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಗರಿಯಂತೆ ಹೊತ್ತ ದುರ್ಗೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ಗೆಳತಿ ಚಂದ್ರಸೇನೆ ನನ್ನ ನಲ್ಲೆ ರಾಜನ ಮಗ ಭೀಮಧನ್ವನು ಚಂದ್ರಸೇನೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಬಯಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ನನಗೆ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳದ ಅಳುಕು ತಂದಿದೆ. ಮುಂದೇನಾಗುತ್ತದೋ ಎಂದು ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ಆ ಸಂಕಟವನ್ನು ವೀಣೆಯನ್ನು ನುಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಯಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ’ ಎಂದ. ಆಗಲೇ ಗೆಜ್ಜೆಯ ಸದ್ದಿನೊಡಗೂಡಿ ಬಂದ ಜವ್ವನೆಯನ್ನು ಇವನು ವೀಣೆಯನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಎದ್ದು ಹೋಗಿ ಅಪ್ಪಿ ಅವಳ ಜೊತೆಗೇ ಕುಳಿತು ‘ಇವಳೇ ನನ್ನ ಉಸಿರಿಗಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಚಂದ್ರಸೇನೆ. ಇವಳ ಬೇರ್ಪಡೆಯೇ ನನ್ನ ಸುಡುವ ಕಿಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇವಳನ್ನು ದೊರೆಮಗ ಮದುವೆಯಾದರೆ ನನಗೆ ಸಾವೇ ಗತಿ. ನಮ್ಮ ಕಾಪಿಡುವ ದೊರೆಯ ಮಗನಾದುದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಾರೆ. ಹಾಗೆಂದು ನನ್ನ ನಲ್ಲೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲೂ ಆರೆ’ ಎಂದು. ಆಗ ಚಂದ್ರಸೇನೆ ಕಂಬನಿದುಂಬಿ ‘ನಲ್ಲ ನನಗಾಗಿ ಸಾಯಬೇಡ. ಹೆಸರಾಂತ ಹಡಗು ವ್ಯಾಪಾರಿಯಾದ ಅರ್ಥದಾಸನ ಮಗನಾದ ನಿನೇಕೆ ಸಾಯಬೇಕು? ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅತಿಯಾದ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕೋಶದಾಸನೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ವೇಶದಾಸ ಎಂದು ನಗೆಗೀಡಾಗುತ್ತಿರುವೆ. ನೀನು ಸತ್ತರೆ ‘ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಎದೆ ಬಂಡೆಯಂತೆ ಗಟ್ಟಿ’ ಎಂಬ ಗಾದೆ ನಿಜವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಲೇ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಓಡಿಹೋಗೋಣ ಎಂದು ಅಲವತ್ತುಕೊಂಡಳು. ಆಗ ಕೋಶದಾಸ ನನ್ನೆಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ ‘ಅಯ್ಯ, ನಿಮ್ಮರಿವಿನಂತೆ ಎಲ್ಲರೀತಿಯ ಸಿರಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಹಾಗೂ ಸಜ್ಜನರಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಊರು ಯಾವುದು?’ ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ನಾನು ನಸುನಕ್ಕು ‘ಕಡಲನ್ನೇ ಪತ್ತಲವಾಗಿಸಿಕೊಂಡ ಈ ಭೂಮಿಗೆ ಮೇರೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅಂದದ ಊರುಗಳಿಗೆ ಕೊರತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಉಪಾಯದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಬಾಳಲಾಗದೇ ಹೋದರೆ ಮಾತ್ರ. ನಾನೇ ನಿನಗೆ ದಾರಿತೋರುತ್ತೇನೆ’ ಎಂದೆ.

ಆಗಲೇ ಕಾಲಂದುಗೆಗಳ ಸದ್ದಾಯ್ತು. ಚಂದ್ರಸೇನೆ ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದೊಡನೆ ‘ಅಯ್ಯೋ! ಧಣಿಗಳ ಮಗಳು ಕಂದುಕಾವತೀ ದೇವಿಯ ಪೂಜೆ ಮಾಡಲು ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಈಗ ಅವಳ ಕುಣಿತ ನೋಡಲು ಯಾರ ತಡೆಯೂ ಇಲ್ಲ.

ನೀವೂ ಬನ್ನಿ, ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣೂ ಆ ಅಂದ ನೋಡಿ ತಣಿಯಲಿ. ನಾನೀಗ ಅವಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು' ಎಂದು ನುಡಿದು ಹೊರಟಳು. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಅವಳನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದೆವು. ರತ್ನದ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಕೆಂಪು ತುಟಿಯ ಚೆಲುವೆಯನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆಯೇ ನನ್ನದೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ನೆಲೆನಿಂತಳು. ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ಅವಳನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಾ 'ಇವಳೇನು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೋ? ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಅವಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಾವರೆ ಇದೆ. ತಾವರೆಯೇ ಇವಳ ಕೈಯಾಗಿದೆ. ಸಿರಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಉಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವಳನ್ನಾರೂ ಉಂಡಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವಳು ನಾಟ್ಯದ ಮೊದಲು ದೇವಿಯ ಎಡಬಲಗಾಲುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಎಡ-ಬಲಗೈಗಳಿಂದ ಮುಟ್ಟಿ ಪೊಡಮಟ್ಟು ಚೆಂಡನ್ನು ವೇಗದೊಂದಿಗೆ ಚಿಮ್ಮಿಸಿ ಕುಣಿತದ ವೇಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದಳು. ಭರತನ ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವೇ ಮೈವೆತ್ತು ಅದರ ಹೊಸ ಹೊಸ ಕಾಣ್ಕೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಡಿಸುತ್ತಿವೆಯೋ ಎಂಬಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಡಿನ ತಾಳಕ್ಕೆ ಇನಿತೂ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ಕುಣಿಯುತ್ತಾ, ನೋಡುಗರ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ತಲೆಬಾಗಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾ, ಕೋಶದಾಸನ ಹೆಗಲಿಗಾತು ನಿಂತಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯೊಡೆದ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ತೋರ್ವ ಕಡೆಗಣ್ಣು ನೋಟಗಳನ್ನು ಹಾಯಿಸುತ್ತಾ ಹುಬ್ಬೆಂಬ ಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ನನ್ನ ಮೈಯಲ್ಲಿ ತುಯ್ಯಿಸುತ್ತಾ, ಕುಣಿತದ ಏದುಸಿರಿಂದ ತೇಕುತ್ತಾ ಬಾಯಿಂದ ಅರೆ ಬಿರಿದ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮೊಗ್ಗುಗಳಂತಿರುವ ಹಲ್ಲಗಳನ್ನು ತೋರುತ್ತಾ, ಮೋರೆಯನ್ನು ತಾವರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದ ದುಂಬಿಗಳನ್ನು ಕೈಗಳಿಂದೋಡಿಸುತ್ತಾ ನಾಚುತ್ತಾ ಮತ್ತೆ ಕುಣಿತವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದಳು. ಚಂಡಾಟವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಕುಣಿತವನ್ನು ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ದೇವಿಗಿದುರಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೇ ಪೊಡಮಟ್ಟು ಒಪ್ಪಿಸಿದಳು. ನಂತರ ಗೆಳತಿಯರೊಡನೆ ತೆರಳುತ್ತಾ ನನ್ನನ್ನು ಕಡೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾ, ಮನೆಗೆ ಹೋದಳು. ನಾನೂ ಭುಗಿಲೆದ್ದ ಮೈಬಯಕೆಯ ಬೆಂಕಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಕೋಶದಾಸನ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಮಿಂದು ಉಂಡು ಮಲಗಿದೆ. ಇರುಳಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗದಂತೆ ಚಂದ್ರಸೇನೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಕೋಶದಾಸನು ಸಂತಸದಿಂದ ತುಯ್ಯುತ್ತಾ 'ಬೊಗಸೆಗಣ್ಣು ಚೆಲುವೆಯೇ! ಬದುಕಿರುವವರೆಗೂ ಹೀಗೆಯೇ ನೀನು ನನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಸಾಕು' ಎಂದ. ನಾನು ನಸುನಕ್ಕು 'ಗೆಳೆಯ, ಇದನ್ನೇ ನಾನೂ ಬಯಸುವುದು? ಒಂದು ಅಂಜನವಿದೆ. ಅದನ್ನು ಭೀಮಧನ್ವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಚಂದ್ರಸೇನೆಯು ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಕೋತಿಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾಳೆ. ಇವಳಲ್ಲಿ ಹೇಸಿ ಮದುವೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಲೇ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರಸೇನೆಯೂ ನಗುತ್ತಾ 'ಅಣ್ಣನವರು ಈ ಮೈಯನ್ನು ಬಿಡಿ, ಈ ಹುಟ್ಟಿನಲ್ಲೇ ನನ್ನನ್ನು ಕೋತಿ ಮಾಡುವ ಹಂಚಿಕೆ ಹಾಕಿರುವ ಹಾಗಿದೆ. ಆಗಲಿ ಹಾಗಾದರೂ ಒಲ್ಲದ ಭೀಮಧನ್ವನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವುದು ತಪ್ಪಿದರೆ ಸಾಕಾಗಿದೆ. ಅದಿರಲಿ, ಇವತ್ತಿನ ಕುಣಿತದ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಮದನನನ್ನು ಮೀರಿಸುವ ಚೆಲುವಾದ ನಿಮ್ಮ ಮೋರೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ, ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬರಲಾಗದ ಸಿಟ್ಟನ್ನು ಅರಸುಗುವರಿ ಚೆಂಡನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡಳು. ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕಂದುಕಾವತಿಗೆ ಅಚ್ಚಿ ಮೂಡಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಅವಳ ತಾಯಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅರಸಿಯು ಅರಸನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಅರಸನು ಮಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

ಆಮೇಲೆ ಅವಳ ಅಣ್ಣ ಭೀಮಧನ್ವನು ನಿಮ್ಮ ಆಳ್ವಿಕೆಗೇ ಒಳಪಡುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಅಲ್ಲವೇ ದೇವಿ ಹೇಳಿದ್ದು. ನೀವು ದೊರೆಯಾದ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮೀರಿ ಭೀಮಧನ್ವನು ನನ್ನ ಕೈಹಿಡಿಯಲಾರ. ಅದರಿಂದ ಎರಡು-ಮೂರು ದಿನ ತಡೆಯಿರಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ನಂತರವೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿದ್ದು ನಲ್ಲನನ್ನು ಅಪ್ಪಿ ಮನೆಗೆ ಮರಳಿದಳು. ನಾನೂ ಕೋಶದಾಸನು ಮುಂದಿನ ನಡೆಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಇರುಳ ಕಳೆದವು. ಬೆಳಗಾತ ಎದ್ದು ನಲ್ಲೆಯನ್ನು ಕಂಡ

ಹೂಬನಕ್ಕೆ ಹೋದೇ. ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದಿದ್ದ ಅರಸುಗುವರ ಭೀಮಧನ್ವ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಿಸಿದ. ಆಮೇಲೆ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದ ಊಟೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಗೌರವಿಸಿದ. ಊಟವಾಗಿ ವೀಳ್ಯ ಮೆದ್ದ ಮೇಲೆ ಮಿದುವಾದ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗುವಂತೆ ಹೇಳಿದ. ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ನಲ್ಲೆಯಪ್ಪುಗೆಯ ಸೊಗವನ್ನುಣ್ಣುತ್ತಿದ್ದ ನನಗೆ ಏಕೋ ಎಚ್ಚರವಾಯ್ತು. ದಪ್ಪ ಸರಪಳಿಗಳ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದೆ. ಭೀಮಧನ್ವನು ಕೆಂಪಡರಿ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾ 'ದುರುಳನೆ, ತೊತ್ತಿನ ನಾಯಿ ಚಂದ್ರಸೇನೆಯೂ, ಕಂದುಕಾವತಿಯೂ ನಿನ್ನ ಬಗೆಗೆ ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದ ದಾದಿಯು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾಳೆ. ಕಂದುಕಾವತಿಗೆ ನೀನು ಬೇಕೋ? ನಾನು ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳಬೇಕೋ? ನಿನ್ನ ನೆರವಿನಿಂದ ಚಂದ್ರಸೇನೆ ಕೋಶದಾಸನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಾಳೋ? ಎಂದು ಹಿಯಾಳಿಸಿದ. ಬಳಿಯಿದ್ದ ಕಟುಕನಿಗೆ 'ಈ ದುರುಳನನ್ನು ಕಡಲಿಗೆ ಎಸೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ರಾಜ್ಯವೇ ಸಿಕ್ಕಿದಷ್ಟು ಸಂತಸದಿಂದ 'ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ' ಎಂದ ಕಟುಕ ನನ್ನನ್ನು ಕಡಲಿಗೆಸೆದ. ನಾನು ಕಷ್ಟದಿಂದ ತೋಳುಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಆಡಿಸುತ್ತಾ, ವಿಧಿಯೇ ಒದಗಿಸಿದ ಮರದ ತುಂಡನ್ನು ಅಷ್ಟಿ ತೇಲುತ್ತಲೇ ಎರಡು ದಿನ ಕಳೆದೆ. ಮೂರನೇ ದಿನದ ಮುಂಜಾನೆಯಂದು ಯಾವುದೋ ದೋಣಿಯನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಯವನರು ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡರು. ತಮ್ಮ ದೋಣಿಗೆರಿಸಿಕೊಂಡು, ಅವರ ಧಣಿ ರಾಮೇಷುವಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ 'ಇವನಾರೋ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸರಪಳಿಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿದಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಕಂಡ, ಕಡಲಿಂದೆತ್ತಿದವು. ಗುಲಾಮನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕಡಿದರೆ ನಾಲ್ಕುಳಾಗುತ್ತಾನೆ' ಎಂದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಹಡಗೊಂದು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಯವನರು ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಬೆದರಿದರು. ಅದರ ಹಿಂದೆ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಹಡಗುಗಳು ನಮ್ಮ ದೋಣಿಯನ್ನು ಸುತ್ತುವರೆದವು. ಕಾದಾಟ ಶುರುವಾಯ್ತು. ಯವನರು ಸೋತರು. ನಾನಾಗ ಸೋತ ಯವನರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ 'ನನ್ನ ಸರಪಳಿಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ, ನಿಮ್ಮ ಹಗೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಅದರಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಬಿಲ್ಲೊಂದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಂಬುಗಳ ಮಳೆಗೆರೆಯುತ್ತಾ ಹಗೆಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದು, ಅವರ ಹಡಗಿಗೆ ಹಾರಿ ಹಗೆಗಳ ಮುಂದಾಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೆಡವಿದೆ. ಅಚ್ಚರಿ ಎಂದರೆ ಹಗೆಗಳ ಮುಂದಾಳೇ ಭೀಮಧನ್ವ. ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ನಾಚಿದ ಅವನಿಗೆ 'ವಿಧಿಯ ಆಟ ನೋಡಯ್ಯ' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಯವನರು ನನ್ನನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಸರಪಳಿಯಿಂದ ಅವನನ್ನೇ ಕಟ್ಟಿ ಅಬ್ಬರಿಸಿದರು. ನನ್ನನ್ನು ಹೊಗಳಿದರು. ಭೀಮಧನ್ವನ ಹಡಗಿಗೇ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಬಂದಿದ್ದೆವು. ಹಡಗು ಸುಳಿಗಾಳಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಹಿಡಿಕೆಗೆ ಸಿಗದೇ ಯಾವುದೋ ನಡುಗುಡ್ಡೆಯನ್ನು ಸೇರಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಲು, ಕುಡಿಯಲು ಸಿಹಿನೀರನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಬರಲು ನಡುಗುಡ್ಡೆಯೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕೆವು. ಅಲ್ಲೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಕಂಡೆ. 'ಎಷ್ಟು ಚಂದವಾದ ತಪ್ಪಲು, ಕಂಪು ಬೀರುವ ಬೆಟ್ಟದ ನಡುವಣ ಮರಗಳ ಬೆಟ್ಟದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಬರುವ ತಂಪಾದ ಮೂಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಬರುವ ನೀರು, ಚಿಂದಾದ ಕಾಡುಮಲ್ಲಿಗೆ ಮುಂತಾದ ಹೂಗಳನ್ನು ಕಾಣುವ ಐಭೋಗ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಅಂದವನ್ನು ಸವಿಯುತ್ತಾ, ತಾವರೆಗಳಿಂದ ಕೆಂಪಾಗಿ ಕಾಣುವ ನೀರಸೆಲೆಯ ತೊರೆಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋದೆ.

ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಿಂದು, ಸೊದೆಯಂತಹ ಸವಿಯ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದು, ಹೊರಬರುವಾಗ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನೊಬ್ಬ ಕಂಡುಬಂದ. ಯಾರು ನೀನು? ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೆ? ಎಂದು ಗದರಿಸಿ ಕೇಳಿದ. ಅಳುಕದೇ ನಾನು 'ನಾನೊಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಹಗೆಯಿಂದ ಕಡಲಪಾಲಾದೆ. ಕಡಲಿಂದ ಹಡಗಿಗೆ ಬಂದೆ. ಹಡಗಿನಿಂದ ಈ ನಡುಗುಡ್ಡೆಗೆ ಬಂದೆ. ನಡುಗುಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ನೀರನರಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆ. ಇಲ್ಲಿ ದಣಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ರಕ್ಕಸನು 'ಕೆಲವು

ಒಗಟುಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಬಿಡಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತೇನೆ' ಎಂದ. 'ಸಜ್ಜುಗೊಂಡಿದ್ದೇನೆ ಕೇಳು ಮೊದಲು' ಎಂದೆ. ಪದ್ಯದ ಮೂಲಕವೇ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಕೇಳಿಕೆ-ಹೇಳಿಕೆಗಳಾಯ್ತು

ಯಾವುದಯ್ಯಾ ಗಟ್ಟಿ? ಹೆಣ್ಣು ಹೃದಯ

ಧನ್ಯರೆಂದರೆ? ಒಳ್ಳೆ ಹೆಂಡಿರುವವರು

ಯಾವುದಯ್ಯಾ ಬಯಕೆ? ತೊಡಗುವಿಕೆಯೇ

ಬೇಗ ಬಾರದ ವಸ್ತು? ಬುದ್ಧಿಯಯ್ಯಾ

ಇವುಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆ ಧೂಮಿನೀ-ಗೋಮಿನೀ-ನಿಂಬವತೀ-ನಿತಂಬವತಿಯರು ಎಂದೆ. ಹೇಗೆ? ಎಂದು ರಕ್ಕಸ ಕೇಳಿದ. ಅದಕ್ಕೆ ಕತೆ ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದೆ.

'ತ್ರಿಗರ್ತ ಎಂಬ ಊರಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜನ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರಿದ್ದರು. ಧನಕ-ಧಾನ್ಯಕ-ಧನ್ಯಕರೆಂದು. ಒಮ್ಮೆ ಅವರ ಬಾಳಲ್ಲಿ ಆ ತನಕ ಕಾಣದ ಬರಗಾಲ ಅವರ ಊರಿಗೆ ಬಡಿಯಿತು. ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮಳೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಗಿಡ, ಮರಗಳು ಬಾಡಿದವು. ಬೆಳೆಗಾಗಿ ಹಾಕಿದ ಬೀಜಗಳು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಂದು ಹೋದವು. ಮೋಡಗಳು ನೀರನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಲೂ ಇಲ್ಲ. ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಸರು ಮಾತ್ರವಿತ್ತು. ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಗೆಡ್ಡೆ-ಗೆಣಸುಗಳೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಮಂಗಳವಾದ ಕೆಲಸಗಳೇ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಕಳ್ಳರು ಹೆಚ್ಚಿದರು. ಮನುಷ್ಯರು ಮನುಷ್ಯರನ್ನೇ ಕೊಂದು ತಿಂದರು. ಕೊಕ್ಕರೆಯಂತೆ ಬೆಳ್ಳಗಿರುವ ಬುರುಡೆಗಳು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಇದ್ದವು. ಕಾಗೆಗಳು ಹೆಣವನ್ನು ಕುಕ್ಕಿದರೂ ಮಾಂಸ ಸಿಗದೆ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾದವು. ಊರುಗಳು ಖಾಲಿಯಾದವು. ಹೀಗಿರಲು ಬರದ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕ ಈ ಮೂರು ಜನ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಕೂಡಿಟ್ಟ ದವಸಗಳು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಆಡು-ಕುರಿ-ಟಗರು-ಕೋಳಿ-ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ತಿಂದರು. ಮತ್ತೆ ಎತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ತಿಂದರು. ಅದೂ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ದಾಸದಾಸಿಯವರನ್ನೂ ತಿಂದು ಮುಗಿಸಿದರು. ಹಿರಿಯವನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ನಡುವಿನವನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕೊಂದು ತಿಂದರು. ಕಡೆಯವನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ತಿನ್ನೋಣ ಎನ್ನುವ ಹಂತವನ್ನೂ ತಲುಪಿದರು. ಆದರೆ ಕಿರಿಯನಾದ ಧನ್ಯಕನು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬಯಸಲಿಲ್ಲ. ಹೆಂಡತಿಯೆಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಾಣ. ಹಿಂದಿನ ಇರುಳಲ್ಲಿಯೇ ಅವಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಊರು ಬಿಟ್ಟ. ಓಡಿ ಬಸವಳಿದ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಕಾಡಿನ ಗುಟ್ಟಾದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದ. ಹಸಿವಾಯ್ತೆಂದ ಅವಳಿಗೆ ತನ್ನ ಮಾಂಸವನ್ನೇ ಕಿತ್ತು ಕೊಟ್ಟು ನೆತ್ತರಿಂದ ಬಾಯಾರಿಕೆ ತಣಿಸಿದ. ಇನ್ನೂ ತುಸುದೂರ ಸಾಗಿದಾಗ ಕೈ-ಕಾಲು-ಕಿವಿ-ಮೂಗುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಮನುಷ್ಯನೊಬ್ಬನನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನಲ್ಲಿ ಮರುಗಿ, ಅವನನ್ನೂ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತು, ಗೆಡ್ಡೆ-ಗೆಣಸು ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಸಿಗುವ ಕಾಡಿನ ಜಾಗಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ, ಎಲೆಮನೆಯೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಹೆಳವನೊಡನೆ ಬಹಳ ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ಬಾಳಿದ. ಹೆಳವನ ಗಾಯಗಳಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಮಾಂಸದಿಂದಲೂ ಗೆಡ್ಡೆ-ಗೆಣಸುಗಳಿಂದಲೂ ಸಾಕಿದ.

ಒಮ್ಮೆ ಧನ್ಯಕನು ಬೇಟೆಗೆಂದು ಹೊರಗೆ ಹೊರಟೆ. ಆಗ ಧೂಮಿನಿಯು ಹೆಳವನೊಡನೆ ಬೇಟವಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದಳು. ಹೆಳವನು ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳದೆ ಅವನ ಮೈಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಬೇಟವಾಡಿದಳು. ಮರಳಿ ಬಂದ ಧನ್ಯಕ 'ನೀರಡಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ನೀರು ಕೊಡು' ಎಂದ. ಆಗ ಧೂಮಿನಿಯು ನನಗೆ ತಲೆನೋವು, ಭಾವಿಯಿಂದೆತ್ತಿ ನೀರು ಕುಡಿ' ಎಂದು ಹಗ್ಗ ಮಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಂದೆಸೆದಳು. ನೀರು ಸೇದಲು ಹೋದ

ಧನ್ಯಕನನ್ನು ಹೊಂಚಿ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಭಾವಿಗೆ ತಳ್ಳಿದಳು. ಹಗ್ಗವನ್ನೂ ಭಾವಿಯಿಚಿದಳೆಂದು ಕೊಂಡಳು. ಹೆಳವನನ್ನು ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹತ್ತಿರದ ನಗರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದಳು. ‘ಗರತಿಯರಲ್ಲೇ ಮೊದಲಿಗಳು’ ಎಂದು ಹೆಸರಾಂತಳು. ಜನರೆಲ್ಲ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಇವಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರು. ಇತ್ತ ನೀರುಕುಡಿಯಲು ಬಂದವರು ಬದುಕಿದ್ದ ತರಚು ಗಾಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೊಂದಿದ್ದ ಧನ್ಯಕನನ್ನು ಭಾವಿಯಿಂದೆತ್ತಿದರು. ಅವನು ಅವಂತಿದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಿರಿದು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದ. ಊಹಿಸಲೇ ಆಗದಂತೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಳವನನ್ನು ಹೊತ್ತು ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದ ಧೂಮಿನಿಯನ್ನು ಕಂಡ. ತನ್ನ ಗುಟ್ಟು ಬಯಲಾಗಬಾರದೆಂದು ಧೂಮಿನಿಯು ಜನರ ಬಳಿ ‘ಇವನೇ ನನ್ನ ಗಂಡನ ಕೈ-ಕಾಲು-ಕಿವಿ-ಮೂಗುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದ ದುರುಳ’ ಎಂದರಚಿದಳು. ಜನರ ನೆರವಿನಿಂದ ದೊರೆಯ ಬಳಿ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ದೂರು ನೀಡಿದಳು. ದೊರೆಯು ಅವಳ ಮಾತನ್ನು ನಂಬಿ ‘ಧನ್ಯಕನನ್ನು ಹಿಂಸಿಸಿ ಕೊಲ್ಲಿ’ ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಇತ್ತ. ಕೊಲ್ಲುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಧನ್ಯಕನು ‘ಆ ಹೆಳವನೇ, ನನ್ನನ್ನು ತಪ್ಪುಮಾಡಿದವನು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಿ. ಆಗ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಿ’ ಎಂದ. ದೊರೆಗೆ ದೈವದ ನೆರವಿನಿಂದ ತಪ್ಪು ಸರಿಗಳಾದವುದೆಂದು ಪರಿಕಿಸುವ ಬುದ್ಧಿಬಂತು. ಅದರಂತೆ ದೊರೆ ಹೆಳವನಿಗೆ ಧನ್ಯಕನನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕೇಳಿದ. ‘ಇವನೋ ನಿನ್ನನ್ನು ಈ ಹಂತಕ್ಕೆ ತಂದವನು? ಎಂದು ಆ ಹೆಳವ ಧನ್ಯಕನನ್ನು ನೋಡಿ ನಮಿಸಿ ‘ಮನ್ನಿಸು’ ಎಂದು ಬೇಡುತ್ತಾ ನಡೆದುದನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದ. ಸಿಟ್ಟಾದ ದೊರೆಯು ಅವಳನ್ನು ತುಂಡರಿಸಿ ನಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿ ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ನೀಡಿದ. ಧನ್ಯಕನನ್ನು ಉಳಿಸಿದ. ಅದರಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದು - ಗಟ್ಟಿ ಹೆಣ್ಣು ಹೃದಯ ಎಂದು.

ರಕ್ತಸನು ಕೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಗೋಮಿನಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ. ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಕಾಂಚೇ ಎಂಬ ಊರಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಸಾರನೆಂಬ ಸಿರಿವಂತ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಇದ್ದ. ಅವನು ತನ್ನ ಹದಿನೆಂಟರ ಹರೆಯದಲ್ಲಿ ‘ಹೆಂಡತಿ ಇಲ್ಲದವರಿಗೂ ಸುಖವಿಲ್ಲ. ದುರುಳ ಹೆಂಡಿರಿದ್ದರೂ ಸುಖವಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಗುಣವತಿಯಾದ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದು ಹೇಗೆ?’ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿದ. ಬೇರೊಬ್ಬರನ್ನು ನಂಬದೇ ತಾನೇ ‘ಕಾರ್ತಾಂತಿಕ’ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬತ್ತವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಊರುಗಳನ್ನು ಅಲೆದ. ಅನೇಕರನ್ನು ನೋಡಿದ. ಚೆಲುವೆಯಾದ ಒಬ್ಬಳನ್ನು ಕಂಡು ‘ಭದ್ರೆ ಈ ಬತ್ತದಿಂದ ನಮಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಊಟ ಹಾಕುತ್ತೀಯಾ?’ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಎಲ್ಲರು ನಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲವೇ ಮುನಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಮನೆಮನೆ ಅಲೆದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಕಾವೇರಿಯ ದಡದಲ್ಲಿರುವ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಬಡವರ ಮನೆಯ ಮಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ. ‘ಇವಳು ಎಲ್ಲ ವಿಧದಿಂದಲೂ ಚೆಲುವೆ. ಬಹಳ ದಪ್ಪವಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ತೆಳ್ಳಗೂ ಇಲ್ಲ. ಉದ್ದವೂ ಇಲ್ಲ. ಕುಳ್ಳಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಬೆರಳ ತುದಿಭಾಗ ಕೆಂಪಾಗಿದೆ. ಮೀನು, ತಾವರೆ ಕಲಶ ಮೊದಲಾದ ಒಳ್ಳೆ ಗುರುತುಗಳು ಕೈಯಲ್ಲಿವೆ. ತೊಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಂಸ ಬಹಳವಿದೆ. ಹಿಂಬದಿಯು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಆಳವಾದ ಹೊಕ್ಕಳು, ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಮೂರು ಗೆರೆಗಳು. ಚೆಲುವನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿಸಿರುವ ಸ್ತನಮಂಡಲ. ಸಂಪತ್ಕರ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಕೈಗಳು. ಮೂಳೆ ಕಾಣಿಸದಂತೆ ತೋಳು. ಶಂಖದಂತೆ ನುಣುಪಾದ ಕೊರಳು. ಚೆನ್ನಾದ ತುಟಿಗಳು, ಬಡವಾಗದ ಊದಿಯೂ ಇರದ ಕೆನ್ನೆಗಳು. ಬಿಲ್ಲಿನಂತಿರುವ ಹುಬ್ಬುಗಳು. ಸಂಪಿಗೆಯಂತಹ ಮೂಗು. ಕಪ್ಪು, ಬಿಳಿ, ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಣ್ಣು. ಚಂದ್ರನ ತುಂಡಂತಿರುವ ಹಣೆ, ಉದ್ದವಾದ ಕಪ್ಪಾದ ದಪ್ಪವಾಗಿರುವ ಕಂಪು ಬೀರುವ ಕೂದಲು. ಇವಳು ಚೆಲುವೆ, ಜೊತೆಗೆ ‘ಶೀಲವತಿ’ ಎಂದೂ ತೋರುತ್ತಿದೆ. ನನ್ನ ಅಜ್ಜಿ ಇವಳಲ್ಲಿಯೇ ಮೂಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ಪರಿಕಿಸಿಯೇ ಮದುವೆಯಾಗುವೆ. ದುಡುಕಿನವನಿಗೆ ಕೆಡಕು ಕಾದಿರುತ್ತದೆ. ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಅವಳನ್ನು ಕುರಿತು ‘ಭದ್ರೆ, ಈ ಬತ್ತವನ್ನು

ಬಳಸಿ ನಮಗೆ ಉಣ್ಣಲಿಕ್ಕಲು ಆಗುವುದೇ? ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಹುಡುಗಿಯಿಂದ ಬಂದ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಮನೆಯ ಮುದಿದಾಸಿ ಬತ್ತವನ್ನು ಇಸಿದುಕೊಂಡಳು. ಶಕ್ತಿಸಾರನಿಗೆ ಕಾಲು ತೊಳೆಯಲು ನೀರಿತ್ತಳು. ಆ ಹುಡುಗಿ ಬತ್ತವನ್ನು ಕುಟ್ಟಿ ಅಕ್ಕಿ ಮಾಡಿದಳು. ಬತ್ತದ ಹೊಟ್ಟನ್ನು ದಾಸಿಯ ಬಳಿ ಕೊಟ್ಟು 'ಈ ಹೊಟ್ಟನ್ನು ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರಿಗೆ ಮಾರು. ಬಂಗಾರವನ್ನು ಕಾಯಿಸಲು ಅವರಿಂದನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಕೊಡುವ ಕಾಸುಗಳಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನೂ, ಎರಡು ಮಡಿಕೆಗಳನ್ನು ತಾ' ಎಂದಳು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಕುಟ್ಟಿದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಮರದ ಒರಳಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಕುಟ್ಟಿ ಜರಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಿಸಿ ಸಣ್ಣಗೆ ಮಾಡಿ, ಅದಕ್ಕಿಂದಲೂ ಐದುಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಲಿಟ್ಟಳು. ಅಕ್ಕಿ ಅನ್ನವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಬೆಂಕಿಯುರಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಗಂಜಿಯನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಮಡಿಕೆಗೆ ಬಗ್ಗಿಸಿದಳು. ಸೌಟಿನಿಂದ ಎರಡು ಮಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಯ್ಯಾಡಿಸಿ, ಒಲೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಈಚೆ ತೆಗೆದು ಒಳಗಡೆ ಇದ್ದ ಸುಡುಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನೂ ಈಚೆ ತೆಗೆದಳು. ನೀರಿನಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನಾರಿಸಿ ಇದ್ದಿಲಾಗಿ ಮಾಡಿ ದಾಸಿಯನ್ನು ಕರೆದು 'ಈ ಇದ್ದಿಲು ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಸಿಕ್ಕ ಕಾಸುಗಳಿಂದ ತರಕಾರಿ, ತುಪ್ಪ, ಮೊಸರು, ಎಣ್ಣೆ, ಹುಣಸೇಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ತಾ' ಎಂದಳು. ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ಬಂದಮೇಲೆ ಒದ್ದೆ ಮರಳಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಬೀಸಣಿಗೆಯಿಂದ ಬೀಸಿ ತಂಪಾಗಿ ಮಾಡಿ ಉಪ್ಪು ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದಳು. ಸಾಮ್ರಾಣಿಯ ಹೊಗೆಯಿಂದ ಮನೆತುಂಬ ಕಂಪು ತಂದಳು. ಆಮೇಲೆ ದಾಸಿಯ ಮೂಲಕ ಅವನನ್ನು ಮೀಯಲಿಕ್ಕೆಬ್ಬಿಸಿದಳು. ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿಯೆಣ್ಣೆಯನ್ನೂ ಮೀಯಲೆಂದಿತ್ತಳು. ಗುಡಿಸಿದ ಅಂಗಳದ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಮಣೆ ಹಾಕಿ ಬಾಳೆ ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ಅನ್ನ ಹಾಕಿದ್ದಳು. ಮೊದಲಿಗೆ ಕುಡಿಯಲೆಂದು ಗಂಜಿಯನ್ನಿತ್ತಳು. ಕುಡಿದು ದಾರಿಯ ದಣಿವೆಲ್ಲ ಆರಿಸಿಕೊಂಡ. ಆಮೇಲೆ ಸರಳವಾದ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಭಾರೀ ಔತಣವುಂಡ. ನೀರು ಕೇಳಿದ. ಲಾವಂಚ ಮೊದಲಾದ ಬೇರುಗಳಿಂದ ಕಂಪುಗೊಂಡ ನೀರನ್ನಿತ್ತಳು. ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ಆಚಮನಕ್ಕಾಗಿ ನೀರು ಕೇಳಿದ. ಬೇರೆ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ತಿಳಿಯಾದ ನೀರಿತ್ತಳು. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ದಾಸಿಯು ಉಂಡ ಜಾಗವನ್ನು ಸೆಗಣಿಯಿಂದ ಸಾರಿಸಿದ್ದಳು. ಸಂತಸಗೊಂಡ ಅವನು ಅವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದ. ಅವಳು ಗಂಡನನ್ನು ಗೆಲಿತಿಯಂತೆ, ತಾಯಿಯಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡಳು. ಮನೆಯನ್ನು ಒಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಗಂಡನ ಮನೆಯವರನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡಳು. ಅದರಿಂದ ಹೇಳಿದ 'ಧನ್ಯರೆಂದರೆ ಒಳ್ಳೆ ಹೆಂಡಿರುವವರು' ಎಂದು.

ರಕ್ಕಸ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಮೂರನೆಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಸೌರಾಷ್ಟ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಲಭೀ ಎಂಬ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಗೃಹಗುಪ್ತನೆಂಬ ಕುಬೇರನಷ್ಟು ಸಿರಿವಂತನಾದ ಹಡಗುವ್ಯಾಪಾರಿ ಇದ್ದ. ಅವನ ಮಗಳು ರತ್ನವತೀ, ಅವಳನ್ನು ಮಧುಮತೀ ನಗರದ ಬಲಭದ್ರನೆಂಬ ಸಿರಿವಂತ ಮದುವೆಯಾದ. ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಅವಳನ್ನು ಕೂಡಲು ಹೋದಾಗ ಅವಳು ಸಹಕರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಬೇಟದ ಸುಖ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಮುನಿದ ಬಲಭದ್ರ ಅವಳಲ್ಲಿ ಮೇರೆ ಮೀರಿದ ಹಗೆತನ ತಾಳಿದ. ಗೆಲೆಯರೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳದೆ ಕಡೆಗೆ ಬೇರೆ ಮನೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಿದ. ಅವಳನ್ನು ನೋಡಲೂ ಬಯಸಲಿಲ್ಲ.

ಎಲ್ಲರೂ ಅವಳನ್ನು 'ಇವಳು ರತ್ನವತಿಯಲ್ಲ ನಿಂಬವತಿ' ಎಂದು ಹೀಗೆಳೆದರು. ಅವಳಾದರೋ 'ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?' ಎಂದು ಬಗೆಯುತ್ತಾ ಬೆಂದು, ತಾಯಿಯಂತಿರುವ ಮನೆಯ ತೊತ್ತಿನ ಶ್ರಮಣಿಕೆ ಬಳಿ ತನ್ನ ಬನ್ನವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಅತ್ತಳು. ರತ್ನವತಿ, ಮುದುಕಿ ದಾಸಿಯನ್ನು ಕುರಿತು 'ಅಮ್ಮಾ ಏನೆಂದು ಹೇಳಲಿ ನನ್ನ ಬನ್ನಗಳನ್ನು. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೇ ಬಹಳ ನೋವುಗಳು. ಗರತಿಯರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ನೋವೇ. ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನನು ಕಡೆಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ.

ತಾಯಿಯೂ ಸಹ. ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ನನ್ನನ್ನು ನೋವಿಂದ ಬಿಡಿಸು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನೇ ಪ್ರಾಣಬಿಡುತ್ತೇನೆ' ಎಂದಳು. ಮುದಿ ದಾದಿಯು ಅವಳ ಕಣ್ಣೀರು ಒರೆಸಿ 'ಮಗಳೇ ಸಾಯುವಂತಹದ್ದು ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ಹೂಡಿದ ಉಪಾಯವು ಯಶಗಳಿಸದಿದ್ದರೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡೋಣ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಡತೆ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಹೀಗೇಕಾಗುತ್ತದೆ' ಅದಿರಲಿ, ನಿನ್ನ ಗಂಡ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸುವ ಉಪಾಯವನ್ನೇನಾದರೂ ಯೋಚಿಸಿರುವೆಯಾ ಹೇಗೆ?' ಎಂದಳು. ಆಗ ರತ್ನವತಿಯು ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಟ್ಟು 'ಅಮ್ಮ ಗಂಡನೇ ಹೆಣ್ಣುಕ್ಕಳ ದೈವ. ಗರತಿಯರಿಗಂತೂ ಹೇಳಬೇಕಾದುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ಸೇವಿಸಲು ಉಪಾಯವನ್ನೇಗ ಮಾಡಬೇಕಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯ ಗೆಳೆಯನಾದ, ಬಹಳ ಸಿರಿವಂತನಾದ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಮಗಳು ಕನಕವತೀ. ನನ್ನ ನೆಚ್ಚಿನ ಗೆಳತಿ. ಅವಳ ಜತೆಗೆ ಅವಳ ಮನೆಯ ಬಿಸಿಲು ಮಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಆಟವಾಡುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಕನಕವತಿಯ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಹೇಳಿ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ನನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ಕರೆತರಬೇಕು. ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಆಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದವಳಂತೆ ಚೆಂಡನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಬೀಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನನ್ನ ಗಂಡನಿಗೆ ನೀನು ಹೇಳಬೇಕು. 'ಮಗನೇ ಕನಕಾವತಿಯು ನಿನ್ನನ್ನು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ದೂರವಿಟ್ಟು ಮರುಕವಿಲ್ಲದ ಪಾಪಿ, ಎಂದು ಬೈಯುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳಿಗೇ ಈ ಚೆಂಡನ್ನು ಕೊಡು' ಎಂದು. ನೀನು ಮೊದಲೇ ಕನಕವತಿಯ ತಾಯಿಗೆ ಬಲಭದ್ರನನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿ ಒಪ್ಪಿಸಿರಬೇಕು. ಆ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಬಂದ ಅವನನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಓಡಿಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಮೊದಲು ಅವನನ್ನು ಕರೆತರುವುದು ನಿನಗೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು' ಎಂದಳು. ಅವಳು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಚ ತು ತಪ್ಪದಂತೆ ಮಾಡಿದಳು. ಬಲಭದ್ರ ಅವಳನ್ನೇ ಕನಕವತಿಯೆಂದು ತಿಳಿದು, ತನ್ನೆಲ್ಲ ರತ್ನಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಗತ್ತಲಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದನು.

ಆ ಜೋಗತಿಯು 'ಬಲಭದ್ರನು ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ರತ್ನವತಿಯನ್ನು ಸುಮ್ಮನೇ ಕಡೆಗಣಿಸಿದ್ದ. ಗೆಳೆಯರು, ಬಂಧು ಬಳಗದವರೆಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅವಳನ್ನೇ ಸೇರಿ ಬಾಳುವ ಯೋಚನೆ ನಡೆಸಿದ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿರಲೂ ನಾಚಿಕೆಯಾಯಿತು. ಬಿಟ್ಟು ಹೆಂಡತಿಯ ಜೊತೆಗೇ ಸೇರಿ ಬಾಳುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ನಗುತ್ತಾರೆಂಬ ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ ಅವಳ ಜೊತೆಗೆ ಓಡಿಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಇದನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ' ಎಂದು ಸುದ್ದಿ ಹರಡಿಸಿದಳು. ಅದರಿಂದ ಅವನ ಬಂಧುಬಳಗದವರು ಹುಡುಕಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಇತ್ತ ರತ್ನವತಿಯು ಸಂಬಳ ದಾಸಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬುತ್ತಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಹೊರಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಊರಿಗೆ ಬಂದರು. ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಜಾಣನಾದ ಬಲಭದ್ರನು ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಅಸಲಿನಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದ ಇಡುಗಂಟುಗಳಿಸಿದ. ಆ ಊರ ಪ್ರಮುಖನೂ ಆಗಿಬಿಟ್ಟ. ಸಿರಿವಂತನಾದ್ದರಿಂದ ಬಹಳ ಜನ ಆಳುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ. ವಲಭಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ದಾಸಿಯೊಬ್ಬಳು ಅವನ ಜೊತೆಗೇಗಲೂ ಇದ್ದಳು. ಯಾವುದೋ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ಅವಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಡೆದು ಬಿಟ್ಟ. ಆ ದಾಸಿ ಕೋಪದಿಂದ ಬೀದಿಗೆ ಬಂದು ಕನಕದತ್ತನ ಮಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಓಡಿಬಂದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬಯ್ಯಳು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕೊತ್ವಾಲ ಪಂಚಾಯತಿ ಕೂಡಿಸಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ. 'ನಿಧಿಪತಿದತ್ತನ ಮಗಳು ಕನಕವತಿಯನ್ನು ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಕಳ್ಳನ ಸೊತ್ತನ್ನೆಲ್ಲ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಸೆರೆಗೆ ಹಾಕಿಸಬೇಕು'ಪಂಚಾಯಿತನ ಬಯಕೆಯಿತ್ತು. ಅಂಜಿದ ಬಲಭದ್ರನಿಗೆ 'ಹೆದರದಿರು, ಇವಳು ಕನಕವತಿಯಲ್ಲ. ರತ್ನವತೀ, ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣಿಂದ ಕೈ ಹಿಡಿದ ಹೆಂಡತಿ.

ಸಂಶಯವಿದ್ದರೆ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ವಲಭಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿಯಬಹುದು' ಎಂದು ಹೇಳು ಎಂದು ರತ್ನವತಿ ಹೇಳಿದಳು. ಪಂಚಾಯತಿಯಿಂದ ಕಳುಹಿಸಿದ ಮನುಷ್ಯ ಅದು ನಿಜವೆಂದು ತಿಳಿದು ಮರಳಿದ. ಗೃಹಗುಪ್ತನೂ ವಿಷಯ ತಿಳಿದು, ಅಳಿಯ ಇದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ತೆರಳಿ, ಮಗಳು ಅಳಿಯಂದಿರನ್ನು ಊರಿಗೇ ಕೊಂಡೊಯ್ದ. ರತ್ನವತಿಯನ್ನು ಕನಕವತಿ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಅಚ್ಚಿ ಮಾಡಿದ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ್ದು - ಬಯಕೆ ತೊಡಗುವಿಕೆಯೇ.

ರಕ್ಕಸ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ್ದರಿಂದ ನಿತಂಬವತಿಯ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಯ್ತು. ಶೂರಸೇನ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಥುರಾ ಎಂಬ ನಗರವಿದೆ. ಅಲ್ಲೊಬ್ಬ ಕಲಹಕಂಟಕ ಎಂಬುವವನಿದ್ದ. ಬೆಲೆವಣ್ಣುಗಳ ಮನೆಯೇ ಅವನ ಬಿಡಾರ. ಜಗಳಗಂಟ ಒಮ್ಮೆ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬಂದ ಚಿತ್ರಕಾರನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಚಿತ್ರಪಟವನ್ನು ನೋಡಿ, ಅವಳೊಡನೆ ಬೇಟವಾಡಲು ಬಯಸಿದ. ಆಗ ಚಿತ್ರಕಾರನಿಗೆ ಕಲಹಕಂಟಕನು 'ಅಯ್ಯ ಈ ಚಿತ್ರ ಬಹಳ ಸೋಜಿಗವಾಗಿದೆ. ಇವಳು ಗರತಿ. ದೊಡ್ಡ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವಳು. ಮದುವೆಯಾದ ಹೆಣ್ಣು. ಅವಳ ಗಂಡನೇನೂ ಅಲೆಮಾರಿಯಲ್ಲವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಅವಳು ಬೇಟದ ಸುಖವನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಉಂಡಿಲ್ಲವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಇವಳ ಗಂಡ ಮುದಿಯಾದ ವರ್ತಕನಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿದಂತೆಯೇ ನೀನು ಬರೆದಿದ್ದೀಯಾದರೆ, ಊಹೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿದ್ದಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇದು ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ' ಎಂದು. ಚಿತ್ರಕಾರ ಕಲಹಕಂಟಕನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ 'ಅಯ್ಯ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಸರಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅವಂತಿಪುರದ ಉಜ್ಜಯಿನಿಯ ಮುದಿಯ ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಪುಟ್ಟ ಹೆಂಡತಿ ನಿತಂಬವತೀ. ಅವಳಂದಕ್ಕೆ ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡು ಚಿತ್ರ ಬರೆದೆ' ಎಂದ. ಕಲಹಕಂಟಕ ಆಗಲೇ ಉಜ್ಜಯಿನಿಗೆ ತೆರಳಿದ. ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವ ನೆಪದಿಂದ ಅವಳ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ. ಊರ ಮುಂದಾಳುಗಳನ್ನು ಮಾತಾಡಿಸಿ 'ನಾನು ಮಸಣವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತೇನೆ' ಎಂದೊಪ್ಪಿಸಿದ. ಮಸಣದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹೆಣದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿಟ್ಟುಕೊಂಡ. ಅವುಗಳನ್ನು ಬೌದ್ಧಭಿಕ್ಷುಣಿ ಶ್ರಮಣಿಕೆಗೆ ಆ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಓಲೈಸಿ ತನ್ನನ್ನು ಕೂಡಲು ನಿತಂಬವತಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದ. ಅವಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಯ್ದು ಕಳುಹಿಸಿದಳು.

ಮತ್ತೆ ಬಹಳ ಯೋಚಿಸಿ, ಬೌದ್ಧ ಬಿಕ್ಷುಣಿಯನ್ನೇ ಕಳುಹಿಸಿದ. ಈ ಸರ್ತಿ ಹೊಸ ಆಟ ಹೂಡಿದ್ದ. ಅದರಂತೆ ಮುದಿ ಸನ್ಯಾಸಿನಿ ನಿತಂಬವತಿಯ ಬಳಿ ತೆರಳಿ ಗುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 'ಮಗಳೇ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ದೋಷಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾನು ಸನ್ಯಾಸಿನಿಯಾದದ್ದು. ಅಂತಹ ನಾನು ಗರತಿಯರ ಬಾಳನ್ನು ಕೆಡಿಸುವೆನೇ? ನೀನೂ ಬೇರೆ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಹಾಗೋ ಇಲ್ಲವೋ? ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಅಷ್ಟೆ. ನಿನ್ನ ಕೊಳೆ ಇಲ್ಲದ ನಡೆಯಿಂದ ಸಂತಸಗೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವನಿಂದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ ನಿನ್ನ ಗಂಡನಿಂದಲೇ ಮಗುವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ನಾನು ಹೇಳುವ ತೋಪಿಗೆ ಬಾ. ಅಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಕಾಲನ್ನು ಮಾಟಗಾರನ ಕೈಯಲ್ಲಿಡು. ಮಂತ್ರ ಹೇಳುತ್ತಾ ನಿನ್ನ ಕಾಲಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ತುಂಬುತ್ತಾನೆ. ನೀನು ಮರಳಿ ಗಂಡನೊಡನೆ ಹುಸಿ ಮುನಿಸು ನಟಿಸಿ, ಅವನೆದೆಗೆ ನಿನ್ನ ಕಾಲಿಂದ ಒದೆ. ಅವನಲ್ಲಿ ರೋಗ ಹೋಗಿ ಗೊನೆವೊಡೆದು ಬೇಟವಾಡಲು ಕಸುವುಳ್ಳವನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅದರಿಂದಲೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಮನ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತೆ ನಿನ್ನ ಹಿಂದೆಯೇ ಸುತ್ತುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡು. ಹೆದರಬೇಡ' ಎಂದಳು. ತರುವಾಯ ಭಿಕ್ಷುಣಿಯು ಕಲಹಕಂಟಕನಿಗೆ ನಡೆದುದನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದಳು. ಅವನೂ ಸಂತಸಗೊಂಡ. ಅದೇ ಇರುಳಲ್ಲಿ ತೋಪಿಗೆ ಬಂದ ನಿತಂಬವತಿಯ ಕಾಲನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವಳ ಬಂಗಾರದ ಗೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಕಳಚಿಕೊಂಡು, ಮಣಿಗಂಟಿನ ಬಳಿ ಚೂರಿಯಿಂದ ಏನೋ ಬರೆದು ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸುವಂತೆ ಆಟಕಟ್ಟಿದ. ನಿತಂಬವತಿಯು ಇದೆಲ್ಲದರಿಂದ ಅಂಜಿ ಭಿಕ್ಷುಣಿಯನ್ನು ಬಯ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಮನೆಗೆ ಹೋದಳು. ಚೂರಿಯಿಂದಾದ ಗಾಯವನ್ನು ವಾಸಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು

ಮೂರ್ನಾಲ್ಕು ರಾತ್ರಿಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬಳೇ ಕಳೆದಳು. ಇದ್ದ ಇನ್ನೊಂದು ಗೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ರೋಗದ ನೆಪವೊಡ್ಡಿ ತೆಗೆದಿಟ್ಟಳು. ದುರುಳನಾದ ಕಲಹಕಂಟಕನು ಅನಂತಕೀರ್ತಿಯ ಮನೆಗೇ ಬಂದು ಅದೇ ಬಂಗಾರದ ಗೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಮಾರಲು ಹೊರಟನು. ಅನಂತಕೀರ್ತಿಯು 'ಇದು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಕಾಲ್ಗೆಜ್ಜೆ ನಿನ್ನ ಬಳಿ ಹೇಗೆ ಬಂದಿತೆಂದು ಕೇಳಿದ. ಆಗ ಕಲಹಕಂಟಕನು 'ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಪಂಚಾಯತಿಯ ಮುಂದೆ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುವೆ' ಎಂದ. ಅನಂತಕೀರ್ತಿಯು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ನಿನ್ನ ಗೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸು' ಎಂದ. ಅದಕ್ಕವಳು ನಾಚಿಕೆ ಹೆದರಿಕೆಗಳಿಂದ ಒಂದು ಗೆಜ್ಜೆಯ ಕೀಲು ಸರಿಯಿಲ್ಲದೇ, ತೋಪಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುಹೋಯಿತು. ಇನ್ನೊಂದು ಇಲ್ಲಿದೆ' ಎಂದು ಉಳಿದದ್ದನ್ನು ತೋರಿಸಿದಳು. ಅದನ್ನೇ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಕಲಹಕಂಟಕನ ಕಳ್ಳತನವನ್ನು ಹೊರಿಸಿ ಸೆರೆಗೆ ತಳ್ಳಿಸಬಹುದೆಂದು ಪಂಚಾಯತಿಗೆ, ಅನಂತಕೀರ್ತಿಯೇ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ. ಪಂಚಾಯತಿಯ ಮುಂದೆ 'ಫಟಿಂಗ ಕಲಹಕಂಟಕನು' ಮಸಣವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಜಿಪುಣರು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡದೇ ಇರುಳಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದಂತೆ ಹೆಣ ಸುಡುತ್ತಾರೆಂದು ಇರುಳೂ ಕೂಡ ಮಸಣವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತೇನೆ' ಮೊನ್ನೆ ಅರ್ಧ ಸುಟ್ಟಿರುವ ಹೆಣವನ್ನು ಚಿತೆಯಿಂದೆಳೆಯುವ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ನನಗೂ ಹೆದರಿಕೆಯಾದರೂ ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವಳನ್ನು ಹಿಡಿದೆ. ಇದೇ ಚೂರಿಯಿಂದ ಏನನ್ನೋ ಬರೆದೆ. ಅವಳು ನನ್ನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ವೇಗವಾಗಿ ಓಡಿಹೋದಳು. ಇದು ಅವಳ ಕಾಲಿಂದ ಉದುರಿದ್ದು, ಇಷ್ಟು ನಡೆದ ಕತೆ ಉಳಿದದ್ದು ನಿಮಗೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು' ಎಂದ.

ಆಗ ಊರವರೆಲ್ಲ ಇವಳಿಗೆ ಶಾಕಿನಿ ಹಿಡಿದಿದೆಯೆಂದು ಒಕ್ಕೊರಳ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅನಂತಕೀರ್ತಿಯು ಅವಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟ. ನಿತಂಬವತಿಯು ಮಸಣಕ್ಕೆ ಬಂದು, ತನ್ನ ದುರ್ಯ್ಯವಕ್ಕೆ ಕೊರಗಿ ಅತ್ತು, ನೇಣು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸಾಯಹೊರಟಳು. ಆಗ ಮೋಸಗಾರ ಕಲಹಕಂಟಕ ಅವಳನ್ನು ನೇಣಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿದ. ಅವಳ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು, ಬಹಳ ಬಾರಿ ಸಂತೈಸಿ ತನ್ನವಳನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡ. ಅದರಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದು - ಬೇಗ ಸಿಕ್ಕದ ವಸ್ತು ಬುದ್ಧಿಯಯ್ಯಾ.

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಬ್ರಹ್ಮರಕ್ಷಸ ಸಂತಸಗೊಂಡ. ನನ್ನನ್ನು ಹೊಗಳಿದ. ಅದೇ ಚಣದಲ್ಲಿ ಬಿರಿದ ನಂದಬಟ್ಟಲು ಹೂವಿನಷ್ಟು ದಪ್ಪವಿರುವ ಮುತ್ತುಗಳು ನೀರಿನ ಹನಿಗಳೊಡಗೂಡಿ ಆಗಸದಿಂದ ಬಿದ್ದವು. ಇದೇನಿದು ಎಂದು ಮೇಲೆ ನೋಡಿದಾಗ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ರಕ್ಷಸ ಒಬ್ಬಳು ಚೆಲುವೆಯನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ಬಯಸದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಏಕೆ ಎಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ? ಎಂದು ಹಾರುವ ಓಜವಿಲ್ಲದೆ, ಎಸೆಯಲು ಆಯುಧವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಚಡಪಡಿಸಿದೆ. ಆಗ ಕತೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು ಆಗಸದಲ್ಲಿದ್ದ ರಕ್ಷಸನನ್ನು ಕುರಿತು 'ದುರುಳ ನಿಲ್ಲ ನಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಿಗೆ ಅವಳನ್ನು ಎಳೆದೊಯ್ಯುತ್ತೀ?' ಎಂದು ನುಡಿದು ಅವನೆಡೆಗೆ ಹಾರಿದ. ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಆಗಸದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾದಾಟವಾಯ್ತು. ಕಾದಾಡುವಾಗ ಬಿದ್ದ ಆ ಚೆಲುವೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಓಡಿ ನನ್ನೆರಡು ತೋಳುಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡಿದೆ. ಅವಳು ತೋಳುಗಳಲ್ಲೇ ಬಿದ್ದಳು. ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದ, ಕಣ್ಣನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ್ದ ನನ್ನ ಮೈ ಸೋಕಿದ್ದರಿಂದ ಮೈನಿಮಿರೆದ್ದ ಚೆಲುವೆಯನ್ನು ಮೆಲ್ಲನೆ ಇಳಿಸಿದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ರಕ್ಷಸರು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಸಾಯಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅಚ್ಚರಿಯೆಂದರೆ ಆ ಚೆಲುವೆ ಬೇರಾರೂ ಅಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮನದನ್ನೆ ಕಂದುಕಾವತಿ. ಅವಳ ಮೋರೆಗೆ ನೀರುಗ್ಗಿ, ತಾವರೆಯ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ಬೀಸಿದ ಮೇಲೆ ಮೆಲ್ಲನೇ ಕಣ್ತೆರೆದು, ನನ್ನನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅತ್ತಳು. ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು 'ಇನಿಯ, ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆ ನಿನಗೆ ಸೋತೆ. ಚಂದ್ರಸೇನೆಯೊಟ್ಟಿಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕುರಿತೇ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಅಣ್ಣ ಭೀಮಧನ್ವ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಕಡಲಿಗೆಸೆದ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿ ನನ್ನನ್ನೇ ನೀಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೂಬನಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಸನೊಬ್ಬ ನನ್ನನ್ನು ಬಯಸಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಈ

ದಾರಿಯಾಗಿ ಬಂದ. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಸತ್ತ. ವಿಂಧ್ಯವಾಸಿನಿಯ ಹಸಾದದಿಂದ ನೀನು ಸಿಕ್ಕಿ' ಎಂದಳು. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕಡಲೂ ತುಯ್ಯಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿತ್ತು. ಊರಿಗೆ ತೆರಳಲು ಹಡಗು ಹತ್ತಿದೆವು. ನಮಗನುಕೂಲವಾಗಿ ಬೀಸಿದ ಗಾಳಿಯಿಂದ ಹಡಗು ದಾಮಲಿಪ್ತನಗರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿತು. 'ಮಕ್ಕಳ ಕಣ್ಮರೆಯಿಂದ ಕಂಗಾಲಾಗಿದ್ದ ತುಂಗಧನ್ವನು ಗಂಗೆಯ ದಡದಲ್ಲಿ ಏನೂ ತಿನ್ನದೆ ತನ್ನನ್ನೇ ನೀಗಿಕೊಳ್ಳಲು ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ' ಎಂದು ಜನರು ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ದೊರೆಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನೊಪ್ಪಿಸಿದೆ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಒಲಿದ ದೊರೆಗೆ ಅಳಿಯನಾದೆ. ಭೀಮಧನ್ವನು ಅನುಗನಾದ. ಚಂದ್ರಸೇನೆಗೆ ಕೋಶದಾಸ ಸಿಕ್ಕ. ಆಮೆಲೆ ಸಿಂಹವರ್ಮನ ನೆರವಿಗಾಗಿ ಬಂದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಂಡೆ' ಎಂದ.

ರಾಜವಾಹನನು 'ದೈವದಾಟವೇ ವಿಚಿತ್ರ, ಪುರುಷ ಎಸುಗುವ ಯತ್ನವೂ ಅದರದೇ ಬಯಕೆಯ ಕೂಸು' ಎಂದ. ಆಮೆಲೆ ಮಂತ್ರಗುಪ್ತನಿಗೆ ಕತೆ ಹೇಳುವಂತೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ. ಅವನಾದರೋ ಕೈಗಳಿಂದ ತುಟಿ ಮುಚ್ಚಿ ತನ್ನ ಕತೆ ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದ.

-೦-

ದೊರೆಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯೇ, ನಿನ್ನನ್ನರಸುತ್ತಾ ಕಳಿಂಗಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದೆ. ಕಳಿಂಗದ ಊರನ್ನು ತಲುಪುವ ಮುನ್ನ ದೊಡ್ಡ ಮರವೊಂದರ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡು ನಿದ್ರೆಗೆ ಜಾರಿದೆ. ಪಿಶಾಚಿ ಮೊದಲಾದ ಜೀವಗಳ ಯಾವುದೋ ದನಿ ಕಿವಿಗೆ ಬಡಿದು ಎಚ್ಚರಗೊಂಡೆ. ನಿದ್ರೆಯಿಲ್ಲದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ತೆರೆದು 'ಫಟಿಂಗ ದಗ್ಧಸಿದ್ಧನು ಬೇಟದ ಬಯಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣೆಯಿತ್ತು ತೊಂದರೆ ಇತ್ತು. ಈ ದುರುಳ ದೊರೆಯಿಂದ ಬರೀ ತೊಂದರೆಯೇ' ಎಂಬ ಕೂಗನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ದಾಸ-ದಾಸಿಯರು ಹಾಗೆ ಕೂಗಿದ್ದೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಸಾಗಿದಾಗ, ಮನುಷ್ಯರ ತಲೆಬುರುಡೆ, ಮೂಳೆಗಳನ್ನು ಮಾಲೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ, ಸುಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದಾದ ಕಪ್ಪು ಇದ್ದಿಲಿನಿಂದ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಬಳಿದಕೊಂಡ, ಮಿಂಚಿನ ಬಳ್ಳಿಯಂತಹ ಜಡೆಯಿರುವ, ಮಣಮಣಿಸುತ್ತಾ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೋ ಎಡಗೈಯಿಂದ ಎಳ್ಳು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನೆಸೆಯುತ್ತಿರುವ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅವನೆದರು ನಿಂತ ತೊತ್ತಬ್ಬ ಕೈಮುಗಿದು 'ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿ' ಎಂದು ನಿಂತಿದ್ದ. ಬಹಳ ಕೀಳಾದ ಬಯಕೆಯ ಮಾಟಗಾರ 'ಹೋಗು, ಕಲಿಂಗದ ದೊರೆ ಕರ್ಮನನ ಮಗಳು ಕನಕಲೇಖೆಯನ್ನು ಹೆಮ್ಮಕ್ಕಳ ಮನೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ತಾ' ಎಂದಪ್ಪಣೆಯಿತ್ತು. ಅವನೋ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿದ. ಅವಳೂ ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ ಕುಗ್ಗಿದ್ದಳು. ಅಳುವಿನ ಜೊತೆಜೊತೆಗೆ 'ಅಯ್ಯೋ ಅಪ್ಪ! ಅಮ್ಮಾ' ಎಂದು ಕಿರುಚುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕಟುಕನು ಕೆಂಪುಕಣಗಿಲೆ ಮಾಲೆಯನ್ನು ತೊಡಿಸಿ, ಅವಳ ಜಡೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಗ್ಗಿಸಿ ಚೂಪಾದ ಕತ್ತಿಯಿಮ್ಮ ತಲೆ ಕತ್ತರಿಸಲು ಹೋದ. ನಾನಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಾರಿ, ಅವನ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು , ಅವನ ತಲೆಯನ್ನೇ ಕತ್ತರಿಸಿದೆ. ಕತ್ತರಿಸಿದ, ಮಾಟಗಾರನ ಜಡೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ತಲೆಯನ್ನು ಹಳೆಯದಾದ ಮತ್ತಿಮರದ ನಡುವಣ ತೂತಿನಲ್ಲಿಟ್ಟೆ. ಆಗ ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ ರಕ್ಕಸನು ಸಂತಸದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು 'ಅಯ್ಯ, ಈ ಕೀಳುನಡೆಯವನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರಿಂದ ನಿದ್ರೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗಲೂ ಗದರಿಕೆ ಮತ್ತು ಬೆದರಿಕೆ. ಮಾಡಬಾರದ್ದನ್ನೇ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಈಗ ಮೇಲು ನಡೆಯವರಾದ ನೀವು ಕಾಗೆಯಂತಹ, ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಲುಚಿತವಾದ ನಡೆಯವರು ಹೇಗೆ ಇರುತ್ತಾರೆಂಬ ಅರಿವು ನೀಡುವ, ಈ ಮಾಟಗಾರನನ್ನು ಯಮನೂರಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಒಳ್ಳೆ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಮಾಡಿಸಿದಿರಿ. ದಯೆಯ ಕಡಲಾದ ಎಣೆಯಿರದೋಜದ ತಮ್ಮ ಯಾವುದೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇವನು ತೊತ್ತಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ' ಬೇಗ ಅಣತಿ ಮಾಡಿ' ಎಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಂಡ.

ಆಗ ನಾನು 'ಗೆಳೆಯ, ಒಳ್ಳೆಯವರ ದಾರಿಯೇ ಹಾಗೆ. ಚಿಕ್ಕ ಉಪಕಾರಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡದಾದ ಮುಡಿಪನ್ನು ಈಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಿದು ಮೈಯ್ಯ ಚೆಲುವೆಯನ್ನು ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೇ ಅಂಜಿಸಿದ. ಇವಳನ್ನು ಇವಳ ಮನೆಗೇ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಬಿಡು. ಇನ್ನೇನೂ ನನಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ' ಎಂದೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಆ ಚೆಲುವೆ, ತಾವರೆಯ ಎಸಳಿನಂತಹ ಕಣ್ಣೋಟವನ್ನು ನನ್ನೆಡೆಗೆ ಬೀರುತ್ತಾ, ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಿದುವಾದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತೋರುತ್ತಾ, ಕದಪಿನಲ್ಲಿ ನಾಚಿಕೆಯನ್ನು ತೋರುತ್ತಾ, ಅಚ್ಚ ಹಾಗೂ ನಾಚಿಕೆಯ ನಡುವಲ್ಲಿ ಓಲಾಡುತ್ತಾ, ಕಾಲ್ಬೆರಳಿಂದ ನೆಲದಲ್ಲಿ ತಾವರೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸುತ್ತಾ, ಬಿಳಿಹಲ್ಲುಗಳ ಕೋಟೆಯಿಂದ ಹೊರಜಿಗಿದ ನಸುನಗುವುಳ್ಳ ಚೆಲುವೆಯು ಮೆಲ್ಲನೆ ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು 'ಅಯ್ಯಾ, ಚೆಲುವ, ಜವನ ಕೈಯಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊರತಂದು ಮನ್ಮಥನ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಸೆರೆಯಿಡುವೆ ಏಕೆ? ನಿನ್ನಡಿಗಳೆಂಬ ತಾವರೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನೇ ಹೇಗೆ ನಾನು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಅವಕಾಶ ನೀಡು. ಬಾ ನಮ್ಮ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಬಳಿಯೇ ಇರಬಹುದು. ಗೆಳತಿಯರಾಗಲಿ, ತೊತ್ತಾಗಲಿ ಯಾರೂ ಗುಟ್ಟನ್ನು ರಟ್ಟು ಮಾಡಲಾರರು' ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟ ಅಂಬಿಗೆ ಮೈಯ್ಯನ್ನು ಬಲಿಗೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅದರಿಂದ ತೊತ್ತಾದ ರಕ್ಕಸನಿಗೆ ಚಿಂದಾದ ತೊಡೆಯ ಈಚೆಲುವೆ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಮದನನು ಕೀಳದೆಸೆಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತಾನೆ' ಅದರಿಂದ ಜಿಂಕೆಯೊಲು ಕಣ್ಣಿರುವ ಚೆಲುವೆಯೆಡೆಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಒಯ್ಯ' ಎಂದೆ. ಆ ರಕ್ಕಸನು ತಂಗದಿರನ ಬೆಳಕಂತೆ ಇರುವ ಮನೆಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ದ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಯ ಆ ಚೆಲುವೆಯ ಅಣತಿಯಾಟಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು, ಬಯಕೆ ತೀರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದೆ. ಕಳಿಂಗ ದೊರೆಯನ್ನು, ಆಂಧ್ರದೊಡೆಯ ಜಯಸಿಂಹ ಫಕ್ಕನೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿ ಸೆರೆಹಿಡಿದ. ಅವನು ನದಿಯ ಮೂಲಕ ತೆಪ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಪಡೆಗಳನ್ನು ಕರೆತಂದಿದ್ದ. ಅದರಿಂದ ಆನೆ-ಕುದುರೆಗಳ ಸದ್ದೇ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಳಿಂಗದ ದೊರೆಯ ಜೊತೆಗೇ ಇದ್ದ ಕನಕಲೇಖೆಯನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದರು. ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿದ ನಾನು ಬಹಳ ಖತಿಗೊಂಡು 'ಕನಕಲೇಖೆಯು ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರ ಜೊತೆಗೇ ಹಗೆಯ ಸೆರೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಾಳೆ. ಕನಕಲೇಖೆಯನ್ನು ಜಯಸಿಂಹ ಮದುವೆಯಾಗಬಯಸುತ್ತಾನೇನೋ? ಕನಕಲೇಖೆ ಇದನ್ನು ತಾಳಲಾಗದೇ ತನ್ನನ್ನೇ ಹೇಗಾದರೂ ನೀಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳಿಲ್ಲದ ಮೇಲೆ ನಾನುಳಿಯುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ?' ಎಂದಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದೆ.

ಇಷ್ಟರ ನಡುವೆ ಆಂಧ್ರದಿಂದ ಬಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೊಬ್ಬ ಸಿಕ್ಕಿದ. ಅವನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ 'ಜಯಸಿಂಹ ಕದನನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದ. ಕನಕಲೇಖೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಆಸೆಪಟ್ಟ. ಆ ಹುಡುಗಿಯ ಮೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಯಕ್ಷ ಸೇರಿರುವವನಂತೆ ಅದರಿಂದ ಅವಳನ್ನು ಯಾರೂ ನೋಡಲಾಗದ ಜಾಗದಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಯಕ್ಷನು ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟೋಡಲು ಮಾಟಗಾರರು ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬರುವರಂತೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ದಾರಿ ತೋರಿದಂತಾಯ್ತು. ಹೇಗೋ ಕಾವಿಯನ್ನುಟ್ಟು ಕೆಲವು ಶಿಷ್ಯರನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಿದೆ. ಅಚ್ಚರಿಯುಂಟುಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೋರುತ್ತಾ, ಕಣ್ಣುಟ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಾ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಊಟ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನಿತ್ತು ಸೆಳೆದೆ. ನಂತರ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ತೆರಳಿದೆ. ರಾಜಧಾನಿಗೆ ತಾಗಿಕೊಂಡೇ ಇದ್ದ ಕಡಲಿನಂತೆ ಅಗಲವಾಗಿರುವ, ಅರಸಂಚೆಗಳು ಸವಿದುಳಿದ ತಾವರೆಯ ಎಸಳುಗಳಿಂದುದುರಿ ಬಿದ್ದ ಕೇಸರದಿಂದ ಕಂಪಿಡುವ, ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಗಳ ಕೂಗಿನಿಂದೊಪ್ಪಿಡುವ ಸರೋವರದ ದಡದಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಂತೆ. ಶಿಷ್ಯರೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಪವಾಡಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹರಡಿದರು ನನ್ನ ಬಗೆಗೆ ಕಾಡೊಂದರಲ್ಲಿ ಗುಡಿಸಲ್ಲನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇದ್ದ ಈ ಯತಿಯು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಲ್ಲವರು. ಯಾರಿಗೆ ಯಾವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನವರು

ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರಾಡುವುದು ಸುಳ್ಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದಯೆಯೇ ಹೀಗೆ ಮೈವೆತ್ತು ಬಂದಿದೆ. ಇವರಿಂದ ಗುಣವಾಗದ ರೋಗವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಎಣಿಸಲಾಗದಷ್ಟು ಸಾಕ್ಷಿಗಳಿವೆ. ಮಾಂತ್ರಿಕ-ಮಾಟಗಾರರಿಗೂ ಮಣಿಯದ ಪಿಶಾಚಿಗಳು, ಇವರ ಅಡಿಗಳನ್ನು ಸೋಕಿದ ನೀರಿಂದಲೇ ಓಡಿಹೋಗುತ್ತವೆ. ಅವರ ಕಸುವು ಯಾರ ಅಳವಿಗೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಚೂರು ಹಮ್ಮೂ ಇಲ್ಲ' ಎಂದೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದರು. ಹೀಗೆ ಹಬ್ಬಿಸಿದ ಕತೆ. ಕನಕಲೇಖಿಯಲ್ಲಿ ಅಡರಿದ ಯಕ್ಷನನ್ನು ಓಡಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಎಂದು ಖತಿಗೊಂಡ ದೊರೆಯನ್ನು ಸೆಳೆಯಿತು.

ಜಯಸಿಂಹದೊರೆಯು ಹಣ ಹಣ್ಣುಕಾಣಿಕೆಗಳೊಡನೆ ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಕಂಡನು. ಅವರು ಹೇಳಿದ ದಿನದಂದು ನನ್ನ ಬಳಿಸಾರಿದ. ಧಾನ್ಯದಿಂದ ಮೆಲ್ಲನೆ ಕಣ್ಣೆರೆದು ದೊರೆಯನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸಿ 'ಅಯ್ಯಾ ಸರಿಯಾಗಿ ತೊಡಗುತ್ತಿದ್ದೀಯ. ನಿನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿರುವ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮದುವೆಯಾದವರಿಗೆ ಹಾಲ್ಗಡಲೇ ಪತ್ತಲವಾಗಿರುವ, ಗಂಗಾನದಿಯೇ ಹಾರವಾಗಿರುವ ಭೂಮಿದೇವಿಯೇ ದಕ್ಕುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡ ಯಕ್ಷ ಮಾಂತ್ರಿಕನಿಗೋ ಮಾಟಗಾರನಿಗೋ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಮೂರು ದಿನ ತಡೆ. ನಿನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವಂತೆ ಯತ್ತಿಸುತ್ತೇನೆ' ಎಂದೆ. ದೊರೆಯು ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತಸಪಟ್ಟು ಹೋದ. ಅದೇ ಇರುಳು ಅಮಾಸೆ. ಚಂದ್ರನೇ ಇಲ್ಲದ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೇ ನುಂಗಿದ ಕತ್ತಲಿತ್ತು. ನಿದ್ರೆಯೆಂಬ ಸಂಕೋಲೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಸರಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಎದುರಿದ್ದ ಸರೋವರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ. ಒಳಗಡೆ ಮುಳುಗಿಯೆ ತಲುಪಬಹುದಾದ ಜಾಗವೊಂದನ್ನು ಹಾರೆ - ಪಿಶಾಚಿಗಳಿಂದ ಗುಟ್ಟಾದ ಜಾಗವೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಗುರುತಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸರೋವರದ ಆಚೆಯ ಭಾಗ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿದ್ದೆ. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅರಿಲುಗಳ ಹಾರ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇರಳೆಂಬ ಮದ್ದಾನೆಯನ್ನು ಸೀಳುತ್ತಿದ್ದ ಸಿಂಹವಾದ, ಬಂಗಾರದ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಟವಾಡುತ್ತಾ ಕೆಂಪಾಗಿದ್ದ. ಆಗಸವೆಂಬ ಕಡಲಿನಲ್ಲಿ ಈಜುವ ತಿಮಿಂಗಿಲದಂತಹ, ಸರಿ-ತಪ್ಪುಗಳೆಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ, ಮೂಡಣದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ನೇಸರ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಿಂದು ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಾಡಿ ದಡದಲ್ಲಿದ್ದ ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ಬಂದೆ.

ಮೂರು ದಿನಗಳು ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕನೇ ದಿನ ಸಂಜೆಯಂದು ದೊರೆ ಬಂದು ನನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಕೈ ಮುಗಿದು ನಿಂದ. ಆಗ ನಾನು 'ದೈವದ ಮನಸಿಗೆ ನೀನು ಬಂದಿದ್ದೀಯ. ಬಯಕೆ ಇಲ್ಲದವರನ್ನು ಅರಸಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಸೋಮಾರಿಗಳಲ್ಲದವರಿಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಒದಗುತ್ತವೆ. ಕಪಟವಿಲ್ಲದ ಬಗೆಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರಾಜಿಸಿದೆ ಎಂಬುದರಿಂದ ಸಂತಸಗೊಂಡ ನಾವು ಈ ಸರೋವರವನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ನಟ್ಟಿರುಳಿನಲ್ಲಿ ಮೀಯಬೇಕು. ಮುಳುಗಿ ಉಸಿರನ್ನು ಬಿಗಿ ಹಿಡಿದು ನೀರೊಳಗೆ ಮಲಗಬೇಕು. ದಡದಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಒಳಗಡೆ ಮುಳುಗಿದ ನಿನಗೆ ಸದ್ದೊಂದು ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಯಕ್ಷ ಕನಕಲೇಖಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದಗುರುತು. ಸದ್ದು ಪೂರಾ ನಿಂತಮೇಲೆ ನೀನು ಮೇಲೆ ಬರಬೇಕು. ಆಗ ನಲ್ಲೆ ನಿನಗೆ ಸಿಗುತ್ತಾಳೆ' ಯಾವುದೇ ಸಂಶಯ ಬೇಡ. ಬೇಕೆಂದರೆ ಮೈಗಾವಲು ಪಡೆಯವರು ಇಡೀ ಸರೋವರವನ್ನು ಜಾಲಿಸಲಿ. ದಡದಿಂದ ಮೂವತ್ತಡಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಕಾವಲು ಪಡೆಯವರನ್ನಿರಿಸು. ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು ಯಾವಾಗ ಏನು ನಡೆಯುವುದೆಂದು' ಎಂದ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯಾಯ್ತು. ಅವನ ಪಡೆಯವರು ದೊರೆಯ ಒಳಗನ್ನು ತಿಳಿದು ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಕಾಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಸರೋವರವನ್ನು ಗಾಳಿಸಿದರು. ಅಪಾಯ ತರುವುದು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಇರಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತಾದಾಗ 'ಒಡೆಯ ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನಿಂದ ಇದ್ದೀರಿ. ಅರಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿರುವುದು ದೊರೆಗೆ ತರವಲ್ಲ. ಹಗೆಗಳ ಹೊಂಚು ಅರಿಯುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಇನ್ನು ಹೊರಡೋಣ. ಅರಮನೆಯ ಅಂಗಣದಲ್ಲೇ ಮಿಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಾನವಿತ್ತು, ಅಲ್ಲಿಯೇ ನೋಂಪಿವಿಡಿದು ಬಯಕೆಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಲ್ಲ' ಎಂದು ಪರಿಪರಿ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ದೊರೆಯು 'ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಯವರಿರುವಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಊಹಿಸಬಹುದೇ? ಅಂಟದಿರುವುದು ದಾಸರನ್ನೂ ದೂರಮಾಡುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡವರ ಮಾತನ್ನೂ ಮೀರಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮೀಯಲು ಒಲ್ಲದ ಮನದಿಂದ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದ. ನಟ್ಟಿರುಳಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಾನೆಂದು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ. ಕೆಲವೇ ಜನರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಸದ್ದಿಲ್ಲದೇ ದೊರೆ ಬಂದ. ಯಾವುದೇ ಅಳಕಿಲ್ಲದೇ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ. ಮುಳುಗಿದ ಅವನ ಮೂಗು ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ, ಕತ್ತನ್ನೂ ಕಾವಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿ ಚೂರಿಯಿಂದ ಚುಚ್ಚಿ ಸಾಯಿಸಿ, ಮೊದಲೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಜಾಗದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಮೆಲ್ಲನೇ ಜಾರಿಕೊಂಡ. ನಂತರ ಬೇರೊಂದೆಡೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದು, ಸನ್ಯಾಸಿ ವೇಷವನ್ನು ಕಳಚಿ, ಜಟೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಮತ್ತೆ ಮುಳುಗಿ ದೊರೆ ಮುಳುಗಿದ್ದ ಜಾಗದಿಂದ ಎದ್ದ. ದೊರೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಕಾವಲು ಪಡೆಯವರಿಗೆ ಅಚ್ಚರಿಯಾಯ್ತು. ದೊರೆಯ ಆಕಾರ ಬದಲಾಯ್ತೆಂದು. ದೊರೆಯಂತೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ನಾನು ಆನೆ ಏರಿ, ಬೆಳ್ಳೊಡೆಯ ನೆರಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯಂತೆ ಹೆಬ್ಬೀದಿಯಿಂದ ಅರಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದೆ. ಇರುಳನ್ನು ಬಯಕೆ ಬೇಗೆಯಿಂದ ಎಚ್ಚರಾಗಿಯೇ ಕಳೆದ.

ಬೆಳಗಾತ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಅನುಮಾನದಿಂದ ಹಿಂದೆ ಸರಿದ ದೊರೆಯ ಕೆಲಸಗಾರನನ್ನು ಕುರಿತು 'ಋಷಿಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಋಷಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಮುಳುಗಿದ ನನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ರೂಪು ಬಂದಿದೆ. ಮೊದಲಿದ್ದ ಕೆಟ್ಟ ಆಕಾರ ಹೋಗಿದೆ. ದೇವರನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವವರಿಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಗಬೇಕು. ಶಿವ-ವಿಷ್ಣು-ನಾಲ್ಕೊಗರೇ ಮೊದಲಾದವರ ದೇವಳದಲ್ಲಿ ಕುಣಿತಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಹಬ್ಬ ನಡೆಯಲಿ. ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಉದಾರವಾದ ಹಣದ ಸಹಾಯ ನಡೆಯಲಿ' ಎಂದೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಎಲ್ಲರ ಅಚ್ಚರಿಗೆ ಕೊನೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಉಗ್ಗಡಿಸಿದರು' ದೊರೆಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ. ಹತ್ತು ದಿನಗಳು ದೊರೆಯ ಜಯಕಾರದಿಂದ ತುಂಬಿಹೋಗಲಿ' ಎಚಿದರು. ನನ್ನಪ್ಪಣೆಯಂತೆಯೇ ಎಲ್ಲವೂ ನಡೆದವು.

ನಂತರ ಗುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಲ್ಲಿಯಾದ ಕನಕಲೇಖಿಯ ನಲ್ಲಿಯ ಗೆಳತಿ ಶಶಾಂಕಲೇಖಿಯನ್ನು ಕುರಿತು 'ಈ ಹಿಂದೆ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೆಯಾ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಅವಳ ಸಂತಸ ಮೇರೆ ಮೀರಿತು. ಮುಗುಳುನಗುತ್ತಾ ಕೈಮುಗಿದು, 'ಅಯ್ಯ ಇದೇನಿದು ಇಂದ್ರಜಾಲ, ಹೇಳು' ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಅವಳಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿ ಅವಳ ಮೂಲಕ ಕನಕಲೇಖಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಅವಳೂ ಬಹಳ ಸಂತಸ ಹೊಂದಿದಳು. ಅವಳ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರನ್ನು ಸೆರೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ, ಕರ್ಡನನಿಗೆ ಕಲಿಂಗಾಂಧ್ರಗಳ ದೊರೆತನ ಒಪ್ಪಿಸಿದೆ. ಕರ್ಡನನ ಗೆಳೆಯನಾದ ಅಂಗರಾಜನಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡಲಿಲ್ಲಗೆ ಬಂದೆ. ತಮ್ಮನ್ನು ಕಂಡೆ.

ಅವನ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಮೆಚ್ಚಿ ನಗುತ್ತಾ ರಾಜವಾಹನನು 'ಮಹಾಮುನಿಯ ನಡೆ ಬಹಳ ಸೋಜಿಗ. ಇಲ್ಲಿಯೇ ತಪವು ಹಣ್ಣಾಯಿತು ಇರಲಿ, ತಮಾಷೆಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಬುದ್ಧಿಯ ಕಸುವಿರುವವರು ಹೇಗೆ ಬಯಸಿದ್ದನ್ನು ಹೊಂದುವರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯ್ತು' ಎಂದ. ನಂತರ ಅಗಲಗಣ್ಣು ಚೆಲುವ ವಿಶ್ರುತನಿಗೆ 'ನಿನ್ನ ಕತೆ ಹೇಳು' ಎಂದಪ್ಪಣೆ ಇತ್ತು.

ಒಡೆಯ ನಾನೂ ತಿರುಗುತ್ತಾ ವಿಂಧ್ಯದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹಸಿವೆ, ನೀರಡಿಕೆಗಳಿಂದ ಬಳಲಿದ ಎಂಟು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗನನ್ನು ಭಾವಿಯ ಬಳಿ ನೋಡಿದೆ. ಅವನು ಬಳಲಿಕೆಯಿಂದ 'ಅಣ್ಣ, ಬಳಲಿದ ನನಗೆ ನೆರವು ನೀಡಿ, ಜೀವವನ್ನು ಹಿಂಗಿಸುವ ಬಾಯಾರಿಕೆಯನ್ನು ನೀಗಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಂದ, ನನಗೆ ಆಸರೆಯಾದ ಮುದುಕನೂ ಭಾವಿಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾನೆ. ನನ್ನಿಂದ ಎತ್ತಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದಯಮಾಡಿ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಅವನನ್ನು ಎತ್ತಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ನಾನು ಯಾವುದೋ ಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಗ್ಗದಂತೆ ಮಾಡಿ ಮುದುಕನನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿದೆ. ಉದ್ದವಾದ ಬಿದಿರುಕೊಳವೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತಂದು ಬಾವಿಯ ನೀರಿಗಿಟ್ಟು ಹುಡುಗನಿಗೆ ನೀರುಣಿಸಿ. ಕಲ್ಲೆಸೆದು ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನುದುರಿಸಿ ಹಸಿವೆಯನ್ನು ತಣಿಸಿದೆ. ಮರವೊಂದರ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಮುದುಕನನ್ನು 'ಯಾರು ನೀನು? ಈ ಹುಡುಗನಾರು? ಏಕೆ ಕಷ್ಟಗಳು ನಿಮಗೆ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕವನು 'ವಿದರ್ಭವೆಂಬ ದೇಶವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಒಳ್ಳೆಗುಣಗಳಿಗೆ ನೆಲೆಮನೆಯಾದ ಅರಸ ಪುಣ್ಯವರ್ಮನೆಂಬೊಬ್ಬನಿದ್ದ. ಅವನು ಮೇಲು ಲೋಕಗಳ ಪಾಲಾದ ಮೇಲೆ ಅನಂತವರ್ಮನೆಂಬುವವ ಅರಸಾದ. ಅವನೂ ಗುಣಶಾಲಿಯೇ. ಆದರೆ ದಂಡನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ವಸುರಕ್ಷಿತನೆಂಬ ತಂದೆಗೆ ಬಹಳ ಬೇಕಾದ, ಅವುಳ್ಳ ವೃದ್ಧಮಂತ್ರಿಯು ಅನಂತವರ್ಮನಿಗೆ 'ಮಗು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ತರಹದ ಸಿರಿಯೂ ಇದೆ. ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿ ಚುರುಕು. ಆದರೆ ಹಾಡು, ಕುಣಿತ, ಚಿತ್ರ, ಕಾವ್ಯ ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದೆ. ಆದರೂ ದೊರೆಗಳ ಬುದ್ಧಿಯು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗದಿದ್ದರೆ, ಒರೆಗೆ ಹಚ್ಚಿದ ಬಂಗಾರದಂತೆ. ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗದೆ ಬುದ್ಧಿಯು ಹಗೆಯನ್ನು ಮಟ್ಟಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಹಗೆಯಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಕೆಲಸ ಯಾವಾಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜೆಗಳ ಗಳಿಮೆ ಉಳಿಮೆಗೆ ಲೆಕ್ಕಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಡಿಂಗರಿಗರೂ ಅಳುಕುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ತಲೆಗೆ ಬಂದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳೂ ಕೆಡುತ್ತವೆ. ಕಲಸು ಮೇಲೋಗರವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾಡಿಗೆ ಕೆಡಕು. ಹಿಂದು-ಇಂದು-ಮುಂದುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಲ್ಲ ಕಣ್ಣು ಬರುವುದೇ ದಂಡನೀತಿಯಿಂದ. ಮನೆತನದ ವಿದ್ಯೆ ದಂಡನೀತಿಯೇ ಆಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅರಿತು ನಾಡನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಳು' ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಅನಂತವರ್ಮನು 'ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಬುದ್ಧಿ ಮಾತು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಿಡಾರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ. ಈ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ದೊರೆ ಮಾತಿನ ಓಫದಲ್ಲಿ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಹೆಂಗಳೆಯರ ಎದುರು ಹೇಳಿದ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಳಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಬೇರೊಬ್ಬರ ಒಳಗುಟ್ಟನ್ನು ಅರಿಯ ಬಲ್ಲ ಜಾಣ್ಮೆಯ, ದೊರೆಯ ಗೆಳೆಯನಾದ, ಕಲೆಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲ, ಬೆಲೆವೆಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಸವಿಯುವ ಚಾಡಿಕೋರನಾದ, ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಹೀಗೆಳೆಯುವ, ಲಂಚಕೋರನಾದ, ದೊರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಚಟಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟ ವಿಹಾರಭದ್ರನು ದೊರೆಯನ್ನು ಕುರಿತು - 'ಒಡೆಯ ಯಾರೇ ಅಗಲಿ, ದೇವರೊಲುಮೆಯಿಂದಲೇ ಸಿರಿತನ ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ' ಸಿರಿವಂತರಾದವರ ಸುತ್ತಲೂ ಫಟಿಂಗರೇ ಸೇರಿ ತಮ್ಮ ಬೇಳೆ ಬೇಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಹೊಂದುವ ಸಿದ್ಧಿಗಳ ಆಸೆಯಿಂದ, ತಲೆ ಬೋಳಿಸಿ, ಜಿಂಕೆಯ ತೊಗಲನ್ನು ಹೊದ್ದು. ಬೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಮೈಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು. ಉಪವಾಸವಿದ್ದು, ಏನೇನೋ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗಿಂತಲೂ ಕೀಳಾದ ನಡೆಯವರು ಪಾಖಂಡಿಗಳು. ಮಕ್ಕಳು ಹೆಂಡತಿ ಮೊದಲಾದವರನ್ನೆಲ್ಲ ಬನ್ನಕ್ಕೇಡುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಈ ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆಯ ಹಿಂದೆ ಓಡಿ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದದ್ದನ್ನು

ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಸಿರಿವಂತರ ಸುತ್ತ ಸುಳಿಯುತ್ತಾ 'ಒಂದೂ ಕಾಸನ್ನೂ ಸುಮ್ಮನೇ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಏನಾದರೊಂದು ಉಪಯೋಗವಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಬಳಸಬೇಕು. ಶಸ್ತ್ರಗಳಿಲ್ಲದೇ ಹಗೆಗಳನ್ನು ಸದೆಬಡಿಯುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದರೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಸಿರಿವಂತ 'ಹೆದ್ದೊರೆಯಾಗುವ ಹೆದ್ದಾರಿ ಯಾವುದೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಅವರು 'ದೊರೆಗೆ ಬೇಕಾದವುಗಳು ನಾಲ್ಕು ವಿದ್ಯೆಗಳು. ತ್ರಯೀ, ವಾರ್ತಾ, ಅನ್ವೀಕ್ಷಿಕೆ, ದಂಡನೀತಿ ಎಂದು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಮೂರು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಫಲಕೊಡುತ್ತವೆ. ದೊರೆಗೆ ಅವುಗಳಿಗಿಂತ ದಂಡನೀತಿಯೇ ಬೇಕಾದದ್ದು. ದಂಡನೀತಿಯನ್ನು ಕಲಿ. ಆಚಾರ್ಯ ವಿಷ್ಣುಗುಪ್ತನು ಮೌರ್ಯನಿಗಾಗಿ ಆರುಸಾವಿರ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ದಂಡನೀತಿಯನ್ನು ಅಡಕವಾಗಿರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅದನ್ನು ಅರಿತರೇ ದೊರೆತನ ಉಳಿವುದು' ಎಂದು ಕಿವಿಯೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವನು ಆಯಿತು ಎಂದು ಅವರಿಂದ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಲಿಯುತ್ತಾನೆ. ಕಲಿಯುತ್ತಲೇ ಮುದಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅರಿವು ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅರಿವಿನೊಂದಿಗೆ ಹೆಣೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿಯದೇ ಒಂದನ್ನು ಪೂರ ತಿಳಿಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಸಮಯ ಬದುಕಿದ್ದು ಕಲಿಯುತ್ತಾನೆಂದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಕಲಿತ ಮೇಲೆ ಆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಮೊದಲು ನಂಬಬಾರದು. ತನಗಾಗಿ ತಾನೇ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇಷ್ಟೇ ಧಾನ್ಯಗಳು ಬೇಕು. ಅಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೇ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಬಾಳು ಕಳೆಯಬೇಕು. ದೊರೆಯಾದವನು ಬೆಳಗಾತ ಎದ್ದು ಮೋರೆಯನ್ನು ತೊಳೆದು ಸ್ವಲ್ಪ ತಿನಿಸನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಆಯವ್ಯಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಈ ದಿನ ಏನಾಗುತ್ತದೆ. ಏನಾಗಬಹುದು, ಏನಾಗಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ಇವನೆಷ್ಟೇ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಿದರೂ ತಿನ್ನುವವರು ತಿಂದೆ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಪಟ್ಟವೇರಿದೊಡನೆ ಎಲ್ಲರೂ ಫಟಿಂಗರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಫಟಿಂಗರಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಚಾಣಕ್ಯ ಹೇಳಿದ ಉಪಾಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಫಟಿಂಗರನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಆಗದೆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಎರಡನೆಯ ಜಾವದಲ್ಲಿ ವಾದಮಾಡುವ ಪ್ರಜೆಗಳ ಕಿವಿಕಚ್ಚುವ ಅಹವಾಲುಗಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾನೆ ಚಾಣಕ್ಯ. ಹಾಗೆ ಕೇಳಿ ಸರಿ-ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವಾಗಲೂ ದೊರೆ ಜಾರುತ್ತಾನೆ. ಸರಿ ತಪ್ಪಾಗಬಹುದು. ತಪ್ಪು ಸರಿಯಾಗಬಹುದು. ಗೊಂದಲವಾಗುತ್ತದೆ. ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವನು ನನಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಯಿತು. ಇದು ಸರಿ ಎಂದು ನೆಮ್ಮವುದಿಲ್ಲ. ದೊರೆಯದೇ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಡಂಗುರ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಮೂರನೇ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಮೀಯಲು ಉಣ್ಣಲು ತಕ್ಕ ಸಮಯವೆಂದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಂಜಿದೆಯೋ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವಾಗಲೇ ವೇಳೆ ಸಂದಿರುತ್ತದೆ. ಉಣ್ಣುವುದು ಯಾವಾಗ? ನಾಲ್ಕನೆಯ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಬಗೆಗೆ ಚಿಂತಿಸಬೇಕಂತೆ. ಐದನೆಯ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾ ದಣಿವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಂತೆ. ಹಾಗೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಬೇಹಿನವರು ನೇಹಿಗರು ದೇಶ, ಕಾಲ ಇವುಗಳೆಲ್ಲದರ ಬಗೆಗೆ ದೊರೆಗಳು ಯೋಚಿಸಬೇಕಂತೆ. ಆರನೆಯ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮನರಂಜನೆ ಅಥವಾ ಗುಟ್ಟಿನ ವಿಚಾರವಿನಿಮಯವಂತೆ. ಮನರಂಜನೆಯ ಕಾಲ ಒಂದು ಘಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಏಳನೇ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಸೇನಾಪಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಗಾ ಇಡಬೇಕಂತೆ. ಎಂಟನೇ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಸೇನಾಪತಿಯೊಡನೆ ವಿಚಾರವಿನಿಮಯವಂತೆ. ಆಮೇಲೆ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯಂತೆ. ಇರುಳಿನ ಮೊದಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೇಹಿನ ಪಡೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಂತೆ. ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಉಟವಾದ ಮೇಲೆ ಶಾಸ್ತ್ರಾಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕಂತೆ. ಮೂರನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ನಾಲ್ಕನೆ ಐದನೇ ಜಾವಗಳನ್ನು ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯಬೇಕಂತೆ. ಎಡೆಬಿಡದೆ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲೇ ತೊಡಗಿದವನಿಗೆ ನಿದ್ರೆಯಾದರೂ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕಂತೆ. ಆರನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಶಾಸ್ತ್ರಚಿಂತನೆಯಂತೆ. ಏಳನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಾಲೋಚನೆ ಹಾಗೂ

ದೂತರನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ಬಗೆಗೆ ಯೋಚಿಸಬೇಕಂತೆ. ದೂತರು ಎಂದರೆ ಎರಡೂ ಕಡೆಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇಬ್ಬರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಾರ್ಥ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಮಹಾ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಸೋಗುಹಾಕುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಘಟಿಂಗರು. ಎಂಟನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪುರೋಹಿತರು ಬಂದು 'ಇವತ್ತು ಕೆಟ್ಟ ಕನಸು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಗ್ರಹಗಳು ಕೆಟ್ಟ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿವೆ. ಕೆಟ್ಟ ಶಕುನಗಳಿವೆ. ಶಾಂತಿ ಮಾಡಿಸು, ಹೋಮದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಬಂಗಾರದ ಪಾತ್ರೆಗಳೇ ಇರಬೇಕು. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಒಳಿತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಬ್ರಹ್ಮನಂತಹವು. ಇವರು ಹೋಮ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಒಳಿತಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಬಡವರು, ಬಹಳ ಮಕ್ಕಳಿರುವವರು, ಇನ್ನೂ ದಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದವರು. ಇವರಿಗಿತ್ತರೆ ಸ್ವರ್ಗ. ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ' ಎಂದು ಕೊಡಿಸುತ್ತಾ ತಾವೂ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹಗಲಿರುಳೂ ಸುಖವೇ ಇಲ್ಲದೆ, ಆಯಾಸ ಪಡುತ್ತಾ ಇರುವ ದೊರೆಗೆ ಹೆದ್ದೊರೆತನವಿರಲಿ, ತನ್ನ ನಾಡನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಹೇಳಿದ ದಾನಮಾಡುವುದು, ಸನ್ಮಾನಿಸುವುದೂ, ಸಿಹಿಯಾಗಿ ಮಾತಾಡುವುದೂ ಅವೆಲ್ಲವೂ ನಾಟಕವೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ಅಪನಂಬಿಕೆಯ ನಡೆಯೇ. ಅಪನಂಬಿಕೆ ಬಡತನಕ್ಕೇ ದಾರಿ. ಸಿರಿವಂತಿಕೆಗೆ ಕೊಡಲಿ. ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗಿನ ನೀತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಲೋಕದ ಕಜ್ಜವೇ ಸಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಷ್ಟುಲೋಕವನ್ನು ನೋಡುವುದರಿಂದಲೇ ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಬೇಡ. ಹಸುಗೂಸೂ ತಾಯಿಯಿಂದ ಹಾಲನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬಾವಿಗೆಸೆ. ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ಸುಖಪಡು.

ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಕಿವಿಯೊಡುತ್ತಾರೆ 'ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬೇಕು. ಒಳಗಡೆಯೇ ಇರುವ ಕಾಮ ಮೊದಲಾದ ಆರು ವೈರಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕು. ಸಾಮ, ದಾನ ಮೊದಲಾದ ನಾಲ್ಕು ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು. ಸಂಧಿ-ಯುದ್ಧ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತೂ ಮೈ ಮರೆಯಬಾರದು.' ಎಂದು. ಹೀಗೆ ಊದುವವರೆಲ್ಲ ಸೂಳೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸುವವರೇ. ಬೇರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಹೇಳುವ ಹೊಣೆ ಕೊಟ್ಟವರಾರು? ಹೋಗಲಿ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಬರೆದ ಶುಕ್ರ ಅಂಗಿರಸ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ ಬಾಹುದಂತಿಪುತ್ರ ಪರಾಶರ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಒಳಗಿನ ಹಗೆಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದರೇ? ಅವರೂ ವಿಧಿಯಾಟಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕುಣಿದವರೇ, ಓದದವರು ಓದಿದವರು ಎಂದು ಎರಡು ಬಗೆಯಷ್ಟೇ. ದೊರೆಗಳೇ ಅಂದವಾದ ನಿಮ್ಮ ದೇಹ, ಉಕ್ಕಿ ಹರಿಯುವ ಹರೆಯ, ಎಣೆಯಿರದ ಸಿರಿತನ, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಶಯವನ್ನು ಬಿಡದೆ ಸುಖಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾದ, ತಲೆಕೆಡಿಸಿಗೊಬ್ಬರ ಮಾಡುವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಓದಿಕೊಂಡು ಹಾಳುಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ನಿಮಗೇನು ಕೊರತೆ ಇದೆ? ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಆನೆಗಳಿವೆ, ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಕುದುರೆಗಳಿವೆ. ಭಂಡಾರ ಮತ್ತು ರತ್ನಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದೆ. ಏನಿಲ್ಲವೆಂದು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಳಸಬೇಕು. ಮೂರೋ ನಾಲ್ಕೋ ದಿನ ಈ ಬಾಳು? ಪೆದ್ದರು ಗಳಿಸುತ್ತಲೇ ಏನನ್ನೂ ಉಣ್ಣದೇ ಸಾಯುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಉಣ್ಣುವ ಕಸುವಿರುವ ಕಾಲವೇ ಅಲ್ಪ. ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಭಾರವಿಟ್ಟು, ಸಗ್ಗದ ಚೆಲುವೆಯರನ್ನೂ ನಾಚಿಸುವಂತಹ ಚೆಲುವೆಯರಿಂದ ಕೂಡಿ ಪಾನ-ಗೀತ-ಸಂಗೀತ-ಗೋಷ್ಠಿಗಳಿಂದ ಸುಖಪಡು. ಆಗ ದೇಹ ಪಡೆದದ್ದಕ್ಕೆ ಸಾರ್ಥಕ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಂಗಳೆಯರೂ ನಕ್ಕರು. ದೊರೆಯೂ ನಗುತ್ತಾ 'ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ, ನೀನು ನನಗೆ ಗುರುವಿದ್ದಂತೆ. ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತೇನೆ' ಎಂದ. ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ. ಆಮೇಲೆ ವೃದ್ಧಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ಪೂರಾ ಕಡೆಗಣಿಸಿದ. ಅವನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಕಾಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಆಯಿತು ದಂಡನೀತಿಯನ್ನುಕಲಿಯುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಎಳ್ಳು

ಕಾಳಿನಷ್ಟೂ ಮುಂದುವರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಕಡೆಗಣಿಕೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಮಂತ್ರಿಗೆ 'ಅಯ್ಯೋ ಏನು ನನ್ನ ಪೆದ್ದುತನ. ಅವನಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಲು ಹೋಗಿ ನಗಗೀಡಾದೆನಲ್ಲ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇವನ ಭಾವನೆಯೂ ಹಿಂದಿನಂತಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣಿಂದ ಗೌರವದ ಭಾವ ಮರೆಯಾಗಿದೆ. ನಕ್ಕರೂ ನಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗುಟ್ಟನ್ನು ತೆರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಬನ್ನಗಳಿಗೆ ಮರುಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಸಂತಸಕ್ಕೆ ಏನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಎಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮನೆಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನವರನ್ನು ದೂರವಿಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ನನ್ನದರು ಬರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಒಳಗಡೆ ಕರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಒಲ್ಲದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಬೇರೊಬ್ಬರು ನನ್ನ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ನನ್ನ ಹಗೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನೀಯುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನನು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಹೆಸರು ಹೇಳದೆ ಹೀಗೆಳೆಯುತ್ತಾನೆ. ನನ್ನ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಕಡೆಗಣಿಸುತ್ತಾನೆ. ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರನ್ನು ತನ್ನ ಕಡೆಯ ಪೆದ್ದರಿಂದ ಬೈಯಿಸುತ್ತಾನೆ. ಚಾಣಕ್ಯನು ನಿಜವನ್ನೇ ನುಡಿದಿದ್ದಾನೆ 'ತನ್ನ ಮನಸನ್ನು ಅರಿತು ಮಾತಾಡುವ ಪೆದ್ದರನ್ನೂ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಜಾಣರನ್ನೂ ಸೇಡಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾನೆ' ಎಂದು. ಆದರೂ ಏನು ಮಾಡುವುದು. ಇವನು ಅಪ್ಪ-ತಾತಂದಿರ ಯಾವ ಉಪಯೋಗವನ್ನೂ ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ನಾಡನ್ನು ವಸಂತಭಾನು ಖಂಡಿತ ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆಗುವುದು ಆಗಲೇಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಆಪತ್ತು ಬರಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ ಬುದ್ಧಿ ಸರಿಯಾಗಿರುವವನೇ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಚಾಡಿಕೋರರಿಂದ ಅಪಾಯದ ಮಟ್ಟ ತಲುಪಿಯಾಗಿದೆ. ನಾನು ಅಪಾಯಗಳಿಂದ ದೂರ ಉಳಿಯಬೇಕು ಅಷ್ಟೇ' ಎಂದೆನಿಸಿತು. ಹೀಗೆ ಮಂತ್ರಿಯು ಸುಮ್ಮನಾಗಲು, ಅಶ್ವಕನಾಡಿನ ದೊರೆಯ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಇಂದ್ರಪಾಲಿತನ ಮಗ ಚಂದರಪಾಲಿತನು ಕೆಟ್ಟ ನಡೆಯವನೆಂದು ತಂದೆಯಿಂದ ಹೊರದಬ್ಬಲ್ಪಟ್ಟವನಂತೆ. ಬೇಹುಗಾರರಿಂದ ಕೂಡಿ ಕಲಾವಿದರಿಂದಲೂ ಕೂಡಿ ವಿಹಾರಭದ್ರನ ಬಳಿ ಬಂದು ಗೆಳೆತನ ಬೆಳೆಸಿದನು. ಅವನ ಮೂಲಕ ಅನಂತವರ್ಮನ ಗೆಳೆತನವೂ ಬೆಳೆಯಿತು. ಎಡೆ ಸಿಕ್ಕಾಗ ದೊರೆಯ ಬಳಿ ಬಂದು 'ಒಡೆಯರೇ ಬೇಟೆಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಆಟವಿನ್ನೊಂದಿಲ್ಲ. ಮೈಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಸರತ್ತು. ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ತಂದೀಯುವ ಆಟ. ಮೇದಸ್ಸಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಒರಟುತನ ವೇಗ ಮೊದಲಾದ ದುಣಗಳನ್ನೀಯುವುದು. ಚಳಿ ಮಳೆ ಮೊದಲಾದವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಡೆವ ಕಸುವನ್ನೂ, ಮೃಗಗಳ ಮನವರಿಕೆ ಶಕ್ತಿ, ಜಿಂಕೆ-ಕಡವೆಗಳ ಕೊಲ್ಲುವುದರಿಂದ ಸಸ್ಯಗಳ ಉಳಿತಾಯ, ತೋಳ-ಹುಲಿಗಳ ಕೊಲ್ಲಿಕೆಯಿಂದ ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿನ ಆತಂಕಗಳ ನಿವಾರಣೆ, ಬೆಟ್ಟ-ಗುಡ್ಡಗಳ ಪರಿಚಯ, ಬೇಡರ ನಂಬಿಕೆಯ ಗಳಿಮೆ, ಅರಿಗಳನ್ನು ಹಣಿಯುವ ಜಾಣ್ಮೆ ಹೀಗೆ ಬಹಳ ಗುಣಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಿಂದ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಜೂಜಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸೊತ್ತನ್ನು ಹುಲ್ಲಂತೆ ಚೆಲ್ಲುವ ಔದಾರ್ಯ, ಸೋಲು-ಗೆಲುವು ಸಂತಸ-ದುಮ್ಮಾನ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗದಿರುವಿಕೆ, ಪ್ರಯತ್ನಬಲವೃದ್ಧಿ, ಮೋಸಗಳ ಬಗೆಗೆಗಿನ ಅರಿವು, ಏಕಾಗ್ರತೆ, ಸಾಹಸಪ್ರೀತಿ, ಅತ್ಯಂತಘಟಿಂಗರನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಅದಟು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಗುಣವಿದೆ. ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವಿಕೆಯು ಅರ್ಥ-ಕಾಮಗಳ ವೃದ್ಧಿ, ಮನವರಿಯುವ ಜಾಣ್ಮೆ, ಕಲೆಗಳಲ್ಲರಿವು, ಮೈಸವಿಯರಿವು, ಮುನಿದವರೋಲೈಕೆಯ ಬಗೆ, ಬುದ್ಧಿ-ಮಾತುಗಳ ಒಳ್ಳೆ ಜೋಡಿಕೆ, ಗೆಳತಿಯರೊಲುಮೆ, ನಲುಮೆಯಗಳಿಕೆ, ಸಂತತಿಯ ಗಳಿಮೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ತಂದೀಯುತ್ತದೆ. ಕುಡಿತವೂ ಮೈಬಣ್ಣವನ್ನೂ, ಹರಿಯದ ಹರೆಯವನ್ನೂ ಹಮ್ಮಿನ ಕಳವಿಕೆಯನ್ನೂ, ಬೇಟದಾಸೆಯ ಹೊತ್ತಿಕೆಯನ್ನೂ, ತಪ್ಪು ಮಾಡದ ಉಳಿವನ್ನೂ, ಗುಟ್ಟನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರುವಿಕೆಯನ್ನೂ, ಹೊಟ್ಟೆ ಕಿಚ್ಚನ್ನು

ತೊಡೆವುದರ ಮೂಲಕ ಆನಂದವನ್ನೂ, ಶಬ್ದ ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಮನಸನ್ನೂ ಎಣೆಯಿಲ್ಲದ ಮೈಚೆಲುವನ್ನೂ, ಬಾಗು ಬಳಕು ಬಿನ್ನಾಣಗಳನ್ನೂ, ಅಳುಕಿನ ತೊಡೆವಿಕೆಯನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಮಾತಿನ ಒರಟುತನ, ಶಿಕ್ಷೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ದೊರೆಯ ಒಳ್ಳೆ ಗುಣಗಳೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮುನಿಯಂತೆ ದೊರೆಯು ಸಹನಾಶೀಲನಾಗಬಾರದು. ಆಳ್ವಿಕೆ ಸಾಗಬೇಕಲ್ಲವೇ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಚಟಗಳನ್ನೇ ಗುಣಗಳೆಂದೇ ಬಿಂಬಿಸಿದನು. ಅನಂತವರ್ಮನೂ ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವುಗಳಿಗೊಲಿದ, ದೊರೆಯೇ ಚಟಗಳ ತೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ದೊರೆಯೊಳಗದವರು ಇದಕೊಳಗ ಮಾಡದಿರುತ್ತಾರೆಯೇ? ಎಲ್ಲರೂ ಚಟದಾಸರಾದ ಮೇಲೆ ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. ತೆರಿಗೆ ಸೇರಲಿಲ್ಲ. ಹಣಗಳಿಮೆಯ ದಾರಿಗಳು ಮುಚ್ಚಿಹೋದವು. ಖರ್ಚುಗಳು ಗಳಿಮೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ನಡೆದವು. ಸಾಮಂತರೂ ನಗರದವರು, ಹಳ್ಳಿಗರೂ ಹಾಳಾದರು. ದೊರೆ ಹೆಣ್ಣುರಳನಾದ. ಉಣಬಾರದ್ದನ್ನೂ. ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮೇರೆಯನ್ನು ಮೀರಿದರು. ಮನೆತನದ ಹೆಣ್ಣುಕಳು ಗರತಿಯರೆಲ್ಲ ಘಟಿಂಗರ ಮೋಡಗೊಳಗಾಗಿ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದರು. ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಹಿರಿಯರನ್ನು ಹುಲ್ಲಿಗಿಂತಲೂ ಕಡೆಯಾಗಿ ಕಂಡರು. ಅದರಿಂದ ಜಗಳ ಶುರುವಾಯ್ತು. ದುರ್ಬಲರನ್ನು ಬಲಿಷ್ಠರು ಬಡಿದು ಕೊಂದರು. ಕಳ್ಳರು ಹೆಚ್ಚಾದರು. ಒಳ್ಳೆಯವರೂ ಕೆಟ್ಟರು. ಎಲ್ಲೆಡೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡವರು. ಅಳುವೇ ತುಂಬಿತು. ಸಲ್ಲಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಸಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಕುಟುಂಬದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಳಾಯ್ತು. ಎಲ್ಲೆಡೆ ಸಿಟ್ಟು ಭಯಗಳು ತುಂಬಿಕೊಂಡವು. ಎಲ್ಲೆಡೆ ಚಾಡಿಕೋರರೇ ತುಂಬಿದರು. ಮೇರೆ ಮೀರಿದ ಬೇಟೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಬಂಡೆದ್ದವು. ಬೇಟೆಗೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಹುರಿದುಂಬಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಗವಿ, ಪೊದರು, ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಮೊದಲಾದೆಲ್ಲೆಡೆ ಬೆಂಕಿಕೊಟ್ಟು ಬೆಂಗಾಡನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಯಾಗಗಳು ನಿಂತವು, ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದರು. ನೀರು ವಿರಳವಾಯ್ತು. ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಳುಹುಪ್ಪಟೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅಸಮತೋಲನವಾಯ್ತು. ಬೇರೆದೇಶದವರು ವಲಸಿಗರಾಗಿ ಬಂದು ಸೈನಿಕರನ್ನು ಗೊತ್ತಾಗದಂತೆ ಮುಗಿಸತೊಡಗಿದರು ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಕೊತ್ವಾಲರನ್ನು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸಿದರು. ವಿಟರಾದ ಕೆಲವು ವಲಸಿಗ ಸೈನಿಕರು. ಗರತಿಯರ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿ, ಅವರ ಗಂಡಂದಿರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಿದರು. ವಲಸಿಗ ಬೆಲೆವೆಣ್ಣುಗಳ ಮೂಲಕ ಗಂಡಸರನ್ನು ಗೊತ್ತಾದ ಜಾಗಗಳಿಗೆ ಕರೆಸಿ ಕೊಂದರು. ಆನೆಗಳಿಗೆ ಮದ ಬರಿಸಿ ಕೊಲ್ಲಿಸಿದರು. ಹಾವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಚ್ಚಿಸಿ ಕೊಂದರು. ಜೂಜು ಕಟ್ಟೆಯ ಜಗಳವನ್ನು ಬಳಸಿ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದರು. ತಂದೆಯ ಆಸ್ತಿಗಾಗಿ ಕಚ್ಚಾಡುವವರ ನಡುವೆ ಬಂದು, ಒಬ್ಬನನ್ನು ಕೊಂದು, ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ ಸೆರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟರು. ಸಾಮಂತರಲ್ಲಿಯೇ ಒಳಜಗಳ ತಂದಿಟ್ಟರು. ಗುಪ್ತರೋಗಗಳಿರುವ ಬೆಲೆವೆಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬೆರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಲೈಂಗಿಕರೋಗಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹರಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ವಲಸಿಗರೇ ವೈದ್ಯರಾಗಿ ಸೋಗು ಹಾಕಿ ವಿಷವನ್ನುಣ್ಣಿಸಿ ರೋಗಗಳನ್ನು ಹರಡಿ, ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಜಜ್ಜಿಬಿಟ್ಟರು. ನಂತರ ಅನಂತವರ್ಮನಿಗೆ ಚುಚ್ಚಿಕೊಟ್ಟು ವಸಂತಭಾನು ಹಾಗೂ ಭಾನುವರ್ಮರೆಂಬ ಕಾಡಿನೊಡೆಯರಲ್ಲಿ ಮುನಿಯುವರಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಅನಂತವರ್ಮ ಅವರನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲು ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿದ. ಹಗೆಯಾದ ಅಶ್ಮಕದ ದೊರೆ ಇವರಿಗೆ ನೆಚ್ಚಿನವನಾದ. ಎಲ್ಲ ಸಾಮಂತರು ವಸಂತಭಾನು, ಭಾನುವರ್ಮರ ಕಡೆಗೆ ಸೇರಿದರು. ಮಿತ್ರಪಡೆಗಳು ನರ್ಮದೆಯ ದಡದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದವು. ಆಗ ಕುಂತಲದ ದೊರೆ ಅವಂತಿದೇವನ ನರ್ತಕಿಯನ್ನು 'ಈ ಭೂಮಿಯ ಉರ್ವಶೀ' ಎಂದೆ ಹೆಸರಾಂತವಳನ್ನು ಚಂದ್ರಪಾಲಿತೆ ಮೊದಲಾದವರು ಕರೆದು ಕುಣಿತವೇರ್ಪಡಿಸಿದರು. ಅವಳು ಹೆಂಡ ಕುಡಿದಿದ್ದಳು. ಇವನು ಕುಡಿತದಿಂದ ನಶೆ ಏರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಅನಂತವರ್ಮನು ಅವಳ ಮೈಯ್ಯನ್ನೂ. ಸಿಟ್ಟಾದ ಕುಂತಲದ ದೊರೆಯನ್ನು ಅಶ್ಮಕೇಂದ್ರನು ಕಂಡು 'ಇವನನ್ನು ಹೀಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಹೆಂಡಿರನ್ನೂ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ, ಇನ್ನೇಕೆ ಸುಮ್ಮನಿರಬೇಕು. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ನೂರಾನೆಗಳಿವೆ. ನಿನ್ನ ಐನೂರು, ನಾವಿಬ್ಬರೂ

ಸೇರಿ ಮರಾಳ ದೇಶದ ದೊರೆ ವೀರಸೇನನನ್ನೂ, ಋಷಿಕದೇಶದೊಡೆಯ ಏಕವೀರನನ್ನೂ ಕೊಂಕಣದೊಡೆಯ ಕುಮಾರಗುಪ್ತನನ್ನೂ, ನಾಗದೇಶದೊಡೆಯ ನಾಸಿಕೃತನನ್ನೂ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಇವರೆಲ್ಲ ಅನಂತವರ್ಮನಿಂದ ಬೇಸತ್ತವರೇ. ವಸಂತಭಾನು ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ. ಇವನನ್ನೇ ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅನಂತವರ್ಮನನ್ನು ಚಚ್ಚೋಣ. ಅವನ ಜೊತೆಗಾರ ಕೋಶವರ್ಮನನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆಳೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ' ಎಂದ. ಹೀಗೆ ಕುಂತಲದ ದೊರೆಯೂ ಮಿತ್ರಪಡೆಗಳ ಪಾಲಾದ. ತನ್ನ ಗೆಳೆಯರಾದ ಕೆಲವು ದೊರೆಗಳನ್ನು ನೆರವಿಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡ. ಕಾಡಿನದೊರೆ ವಸಂತಭಾನುವು ತನ್ನ ಪಡೆಗಳ ಮುಂದಾಳುಗಳಿಗೆ 'ಕೋಶವಾಹನನನ್ನಳಿಸಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದ. ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಅನಂತವರ್ಮನನ್ನು ಕೊಂದ. ಮತ್ತೆ ಸಾಮಂತರನ್ನೂ ಹೊಡೆದು ಓಡಿಸಿದ. ಸೂತ್ರಧಾರಿ ಅಶ್ವಕೇಂದ್ರನಿಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಬಹುಪಾಲು ಬಂತು. ವಸಂತಭಾನುವಿಗೆ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ತುಂಡನ್ನಿತ್ತ.

ಈ ನಡುವೆ ವೃದ್ಧಮಂತ್ರಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಕೂಡಿ ಬಾಲಕನಾದ ಈ ಭಾಸ್ಕರವರ್ಮನನ್ನೂ, ಇವನಕ್ಕೆ ಹದಿಮೂರು ವರ್ಷದ ಮಂಜುವಾದಿನಿಯನ್ನೂ ಇವರಿಬ್ಬರ ತಾಯಿ ವಸುಮತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅನಂತವರ್ಮನ ತಾಯಿ ವಸುಂಧರೆಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಗುಟ್ಟಾದ ಜಾಗವನ್ನರಸಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ನಡುವೆ ವಸುಂಧರೇ ಜ್ವರವೇರಿಸುತ್ತಳು. ಇವನನ್ನು ಅನಂತವರ್ಮನ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನ ಮಗ ಮಾಹಿಷ್ಮಯ ಮಿತ್ರವರ್ಮನಲ್ಲಿಡಲು ಬಯಸಿದ್ದೆವು. ಮಿತ್ರವರ್ಮ ತಪ್ಪುತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ ಪುಟ್ಟ ಭಾಸ್ಕರವರ್ಮನನ್ನು ಕೊಲ್ಲ ಹೊರಟಿದ್ದ. ಆಗ ಭಾಸ್ಕರವರ್ಮನ ತಾಯಿ ವಸುಮತಿಯು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದು 'ಅಪ್ಪ ನಾಳಿಜಂಘ, ಈ ನನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ನೀನೇಸಾಕಬೇಕು. ನಾನು ಬದುಕಿದರೆ ಇವನನ್ನು ಸಾಕುತ್ತೇನೆ. ಏಕೋ ದೈವ ಒಲಿದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಮೊದಲು ಹೋಗಿ ಆಗಾಗ ಇವನ ಬಗೆಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಿರು' ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಆಗ ನಾನು ಯಾವುದೋ ಉಪಾಯದಿಂದ ಮಿತ್ರವರ್ಮನ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ಕಾಣದಂತೆ ಈ ಭಾಸ್ಕರನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡುಬಂದು ಈ ವಿಂಧ್ಯದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡೆ. ನಡೆಯಲಾಗದ ಈ ಹುಡುಗನನ್ನು ಯಾವಯಾವುದೋ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ, ಬೇಡರ ಹಾಡಿಗಳಲ್ಲಿರಿಸಿ ಕೆಟ್ಟಊಟ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಕರೆತಂದೆ. ಈ ಕಂದಮ್ಮನಿಗೆ ನಡೆದುನಡೆದು ಅದೆಷ್ಟು ನೋವಾಯಿತೋ? ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತಂದಾಗೆ ಇವನ ನೀರಡಿಕೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಿಹೋಗಿ ನಾನೇ ಭಾವಿಗೆ ಬಿದ್ದೆ. ಆಗ ನೀನು ಬಂದು ಕಾಪಾಡಿದೆ' ಮುಂದೆಯೂ ಅರಸುಗುವವನನ್ನು ಕಾಪಾಡುವೆಯಾ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಆಗವನು 'ಪಾಟಲಿಪುತ್ರದ ವ್ಯಾಪಾರಿ ವೈಶ್ರವಣನ ಮಗಳಾದ ಸಾಗರದತೆಯಲ್ಲಿ ಕೋಸಲದ ದೊರೆ ಕುಸುಮಧನ್ವನಿಗೆ ಇವನ ತಾಯಿ ಹುಟ್ಟಿದಳು' ಎಂದ. ಆಗ ನಾನು 'ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನ ಅಪ್ಪನಿಗೂ ಇವನ ತಾಯಿಗೂ ಒಬ್ಬನೇ ಮಾತಾಮಹ' ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು 'ಸುಶ್ರುತ' ಎಂದುತ್ತರಿಸಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ನಾನು 'ಅಶ್ವಕನೆಂಬ ಮುಳ್ಳನ್ನು, ಅವನ ರೀತಿಯ ತಂತ್ರದ ಮುಳ್ಳಿನಿಂದಲೇ ತೆಗಿಯುತ್ತೇನೆ' ಎಂದೆ. ಬಾಲಕನಿಗೆ ಹಸಿವೆಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ಹಸಿವೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ತೊಡೆಯಲಿ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಗ ಯಾರೋ ಬೇಡನ ಮೂರು ಬಾಣಗಳು ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರವೇ ಬಂದು ಬಿದ್ದವು. ಗುರಿಯಿಟ್ಟ ಎರಡು ಮಿಕಗಳು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಬೇಡನೂ ಅದೇ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದ. ಅವನ ಕೈಯಿಂದ ಬಿಲ್ಲುಬಾಣಗಳನ್ನು ಇಸಿದುಕೊಂಡು ಎರಡೂ ಜಿಂಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಂದೆ. ಒಂದನ್ನು ಬೇಡನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಜಿಂಕೆಯನ್ನು ಚಮಡ ಸುಲಿದು, ಬೇಡವಾದುದೆಲ್ಲ ಹೊರಹಾಕಿ, ಕುತ್ತಿಗೆ, ಕಾಲು ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಗೆ ಸರಳುಚುಚ್ಚಿ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟೆ. ನಾನೂ ಹಸಿವನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಅಚ್ಚರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದ ಬೇಡನನ್ನು 'ಮಾಹಿಷ್ಮತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಗೊತ್ತೇ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

ಆಗವನು 'ಈಗ ತಾನೇ ಹುಲಿಯಚರ್ಮವನ್ನು, ಚರ್ಮದ ಚೀಲವನ್ನು ಮಾರಿ, ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಚಂಡವರ್ಮನ ತಮ್ಮ ಪ್ರಚಂಡವರ್ಮನು ಮಿತ್ರವರ್ಮನ ಮಗಳು ಮಂಜುವಾದಿನಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಹಬ್ಬ-ಸಡಗರ.' ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಆಮೇಲೆ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲಗೆ 'ಘಟಿಂಗ ಮಿತ್ರವರ್ಮನು, ಅನಂತವರ್ಮನ ಮಗಳಾದ ಮಂಜುವಾದಿನಿಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ತೋರುತ್ತಾನೆ. ಆ ಮೂಲಕ ತಾಯಿಯನ್ನು ನಂಬಿಸಿ. ಅವಳ ಮೂಲಕ ಭಾಸ್ಕರವರ್ಮನನ್ನು ಕರೆಸಿ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಅದರಿಂದ ನೀನು ಹೋಗಿ ನನ್ನ ಬಗೆಗೆ ಮತ್ತು ಭಾಸ್ಕರವರ್ಮನ ಕ್ಷೇಮದ ಬಗೆಗೆ ಅವನ ತಾಯಿಗೆ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೇಳುವಂತೆ ಭಾಸ್ಕರ ಕೇಳಿ ದುರುಳ ಮಿತ್ರವರ್ಮ ಒಳಗೆ ಸಂತಸಗೊಂಡು ಹೊರಗೆ ನೋವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನನ್ನು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ರಾಜಮಾತೆಯೂ ದುಃಖವನ್ನು ನಟಿಸುತ್ತಾ 'ಮಗನೇ ನಿನ್ನ ಅಣತಿಯನ್ನು ಮೀರಿ. ಭಾಸ್ಕರವರ್ಮನನ್ನು ಕಾಡಿಗೆ ಕಳಿಸಿದೆ. ಆ ಮಗು ಸತ್ತೇ ಹೋಯ್ತು. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕಾರಣವಾದ ಪಾಪಿ ನಾನೇ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ನಿನ್ನನ್ನು ಅವನು ಒಲಿಯುತ್ತಾನೆ. ಆಮೇಲೆ ನಾನು ಕೊಡುವ ವತ್ಸನಾಭವೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ವಿಷವನ್ನು ಮಾಲೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ. ಅದನ್ನು ರಾಜಮಾತೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸ್ನಾನಮಾಡು ಎನ್ನಬೇಕು. ಆ ಮಾಲೆಯ ವಿಷವಿಳಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಮಂಜುವಾದಿನಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕು ಅವಳಿಗೇನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಮಿತ್ರವರ್ಮ ಸಾಯಲು ಅವನ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನ ಶಾಪವೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಪ್ರಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಅವಳೇ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಪ್ರಚಂಡವರ್ಮನಿಗೆ 'ಈ ನಾಡಿಗೆ ದೊರೆಯಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಂಜುವಾದಿನಿಯನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು' ಎಂದು ಸಂದೇಶ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಆಗ ನಾವು ಕಾಪಾಲಿಕನಂತೆ ವೇಷ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮಾಹಿಷ್ಟಿಯ ಮಸಣದ ಹತ್ತಿರ ಇರುತ್ತೇವೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರಾಜಮಾತೆಯು ಹಿರಿಯನಾಗರಿಕರನ್ನೂ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕರೆದು 'ನಾನೊಂದು ಕನಸು ಕಂಡೆ. ವಿಂಧ್ಯವಾಸಿನಿಯ ಅನುಗ್ರಹ ನನ್ನ ಮೇಲಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತಿಂದ ನಾಲ್ಕನೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಂಡವರ್ಮ ಸಾಯುತ್ತಾನೆ. ಐದನೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ರೇವಾನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿರುವ ಯಾರೂ ವಾಸಿಸದ ನನ್ನ ಮನೆಯಿಂದ ನಿನ್ನ ಮಗನಾದ ಭಾಸ್ಕರವರ್ಮನ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಯುವಕನೊಬ್ಬ ಹೊರಬರುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಭಾಸ್ಕರವರ್ಮ ದೊಡ್ಡವನಾದ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗೇ ಪಟ್ಟಿಗಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ಹುಲಿವೇಷದಲ್ಲಿರುವ ನಾನೇ ಭಾಸ್ಕರವರ್ಮನನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅವನನ್ನು ಗುಟ್ಟಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ನಿನ್ನ ಮಗಳಾದ ಮಂಜುವಾದಿನಿಯನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಯುವಕನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು' ಎಂದು ದೇವಿಯು ಹೇಳಿದ್ದಾಳೆ. ಎಂದು ಹೇಳಿರಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಬಹಳ ಗುಟ್ಟು ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಬೇಡಿರೆಂದು ಆಣೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಆ ಬೇಡ ಹೋಗಿ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿದ. ನಾನು ಚಿಂತಿಸಿದಂತೆಯೇ ಕೆಲಸವಾಯ್ತು. ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ನೋಡಿ ನಿಜವಾದ ಗರತಿಯರ ಶಾಪದ ಶಕ್ತಿ. ಅವಳ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಮಾಲೆ ಮಿತ್ರವರ್ಮನ ಪಾಲಿಗೆ ನೇಣಾಯ್ತು. ಇದು ಮೋಸವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದೇ ಮಾಲೆ ಮಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಅಲಂಕಾರವಾಯ್ತು ಅಷ್ಟೇ. ಪತಿವ್ರತೆಗೆ ಎರಡು ಬಗೆದದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವನಿಗೆ ಈ ಗತಿ ಎಂದು ವಾರ್ತೆ ಹರಡಿತು. ಮಾರನೇ ದಿನ ಯತಿಗಳ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಕಂಡು ಕನಸು ನಿಜವಾಗುತ್ತದೆಯೇ' ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು ನಾನು 'ಇವತ್ತೇ ಆಗುತ್ತದೆ' ಎಂದೆ. ಅದಕ್ಕವಳು ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯ, ಒಂದು ವೇಳೆ ನಿಜವಾಗದಿದ್ದರೆ ಈ ಬಾಲಕಪಾಲಿಯನ್ನು ನನಗೇ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದಳು. ಮಂಜುವಾದಿನಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ

‘ಆಯಿತು’ ಎಂದು ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತ ನಾಳೀಜಂಘನನ್ನು ಕರೆದು ‘ಪ್ರಚಂಡವರ್ಮ ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ’ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ ಅದಕ್ಕವನು ‘ರಾಜ್ಯನನ್ನದು ಎಂದು ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಿ ರಾಜಾಸ್ಥಾನ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ’ ಎಂದ. ‘ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿರು’ ಎಂದು ನಾಳೀಜಂಘನಿಗೆ ಹೇಳಿ. ಅದರ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಪಾಳುಬಿದ್ದಿರುವ ಮನೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವೇಷಗಳನ್ನು ಕಳಚಿ. ನಾಳೀಜಂಘನನ್ನು ಭಾಸ್ಕರವರ್ಮನ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿ ಹಾಡುಗಾರನ ವೇಷಹಾಕಿಕೊಂಡು ಪ್ರಚಂಡವರ್ಮನ ಬಳಿಹೋಗಿ, ಹಾಡುಗಳಿಂದ ಸಂತಸಗೊಳಿಸಿದೆ.

ಹಾಡುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕುಣಿತವೂ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿ, ಹಲವು ತರಹದ ಕುಣಿತಗಳನ್ನು ತೋರಿದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರಹದ ನೃತ್ಯ ಕೌಶಲವನ್ನು ಕಂಡ ಜನರು ಮತ್ತು ಪ್ರಚಂಡವರ್ಮರು ಖುಷಿಪಟ್ಟರು. ಮತ್ತೆ ಕುಣಿತವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಪ್ರಚಂಡವರ್ಮನ ಆಸನದ ಬಳಿ ಸಾರಿ ಕಾವಲಿಗಿದ್ದವರನ್ನು ಚೂರಿಯಿಂದ ಚುಚ್ಚಿ ಸಾಯಿಸಿ, ಪ್ರಚಂಡವರ್ಮನ ಎದೆಗೆ ಆಳವಾಗಿ ಇರಿದು ‘ವಸಂತಭಾನುವಿಗೆ ಗೆಲುವಾಗಲಿ ಎಂದು ಗರ್ಜಿಸಿ, ಕೊಲ್ಲಲು ಕತ್ತಿ ಎತ್ತಿದ ಭಟನ ಕತ್ತನ್ನು ಕೇವಲ ಕೈಗಳಿಂದ ಮುರಿದು, ನನ್ನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದವರಿಗೆ ಇದೇ ಗತಿ ಎಂದು ಉಳಿದವರನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ಎರಡಾಳೆತ್ತರದ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಜಿಗಿದು ಉದ್ಯಾನದ ಕಡೆ ಓಡಿದೆ. ಉದ್ಯಾನದೊಳಗಿಂದ ಪಾಳುಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಆದ ನನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ನಾಳೀಜಂಘ ಒರೆಸಿದ್ದ. ಜನರಾರೂ ಕಾಣದ ಹಾಗೆ ಭಾಸ್ಕರವರ್ಮನ ಜೊತೆ ಮಸಣಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದೆ. ಮಸಣದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ವಿಂಧ್ಯವಾಸಿನಿಯ ಹೋಗಲು ಸುರಂಗವೊಂದನ್ನು ಮೊದಲೇ ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ನಟ್ಟಿರುಳು ಕಳೆಯಲು, ಅಂತಃಪುರದ ನಪುಂಸಕರಿಂದ ಮಸಣದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟೆ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ರಾಜಮಾತೆ ಇರಿಸಿದ್ದಳು. ಅದನ್ನು ಉಟ್ಟು ಬಿಲವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಬೆಳಗಾಗುವ ತನಕ ಕುಳಿತೆವು. ಇತ್ತ ಪ್ರಚಂಡವರ್ಮ ಸತ್ತ ಕೆಲ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅವನ ಹೆಣಕ್ಕೆ ಅಗ್ನಿಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿಸಿದ ರಾಜಮಾತೆ ಚಂಡವರ್ಮನಿಗೆ ‘ನಿನ್ನ ಪ್ರಚಂಡವರ್ಮನು ಅಶ್ಮಕೇಂದ್ರನ ಪಿತೂರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕು ಸತ್ತ’ ಎಂದು ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದ್ದಳು. ಮಾರನೇ ದಿನ ಮುಂಜಾನೆಯೇ ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಸಾಮಂತರು, ಹಿರಿಯನಾಗರಿಕರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಗರ್ಭಗುಡಿಯ ಬಾಗಿಲ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ತಾನೂ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಗರ್ಭಗುಡಿಯನ್ನು ತೆರೆಸಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸಿದಳು. ಮತ್ತೆ ಗರ್ಭಗುಡಿಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಸಿ ಭೇರಿ ಮೊದಲಾದವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಬಾರಿಸುವಂತೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದಳು. ಭೇರಿ ಶಬ್ದ ನನಗೆ ಸಂಕೇತವಾಗಿತ್ತು. ದೇವಿಯ ವಿಗ್ರಹದ ಪಾದಪೀಠದ ಬಳಿಯಿದ್ದ ಟೊಳ್ಳು ಕಲ್ಲನ್ನು ಎತ್ತಿ ಮೆಲೆ ಬಂದೆ. ಭಾಸ್ಕರವರ್ಮನನ್ನೂ ಮೇಲಕ್ಕೆ ತಂದೆ. ಕಲ್ಲನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹಾಗೇ ಇಟ್ಟು ರಾಜಮಾತೆ ಇರಿಸಿದ್ದ ಪೂಜಾಸಾಮಗ್ರಿಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರು. ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು.

ನಾನಾಗ ಅವರಿಗೆ ‘ವಿಂಧ್ಯವಾಸಿನೀ ದೇವಿಯು ನನ್ನ ಮೂಲಕ ನಿಮಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ, ನಾನೇ ಹಲಿಯ ರೂಪದಿಂದ ಇವನನ್ನು ಮರೆಯಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಇನ್ನು ಮೆಲೆ ಭಾಸ್ಕರವರ್ಮನನ್ನು ನನ್ನ ಮಗನೆಂದು ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಅಲ್ಲದೆ ನಾನು ಇವನ ರಕ್ಷಕನೆಂದೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಇವನ ಅಕ್ಕನನ್ನು ನಾನೇ ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂದೂ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾಳೆ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಂತಸ, ಆಶ್ಚರ್ಯಗಳಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಮಾರನೇ ದಿನವೇ ನನ್ನ ಮಂಜುವಾದಿನಿಯ ಮದುವೆಯಾಯ್ತು. ಎರಡು ದಿನಗಳಾದೊಡನೆ ಬಿಲವನ್ನುಮುಚ್ಚಿಸಿಬಿಟ್ಟೆ. ಜನರೂ ನನ್ನನ್ನು ದೇವಾಂಶನೆಂದು ತಿಳಿದು ಅನುಸರಿಸಿದರು. ಭಾಸ್ಕರವರ್ಮನಿಗೆ ದೇವಿಯ ಮಗ ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರೂ ಸಂದಿತು. ಒಳ್ಳೇ ಗುರುಗಳ ಬಳಿಯಿಂದ

ಭಾಸ್ಕರವರ್ಮನಿಗೆ ಕಲಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು 'ರಾಜ್ಯವೆಂದರೆ, ಉತ್ಸಾಹಶಕ್ತಿ, ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿ, ಪ್ರಭುಶಕ್ತಿ ಎಂಬ ಮೂರು ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕವಾಗಿರಬೇಕು. ಮಂತ್ರಾಲೋಚನೆಮಾಡಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಕಾರ್ಯಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು. ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಹಾಯ ಸಾಧನೋಪಾಯ, ದೇಶಕಾಲ ವಿಭಾಗ ಆಪತ್ತನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ರೀತಿ ಎಂದು ಐದು ಅಂಗಗಳನ್ನು ಚಿಂತಿಸಬೇಕು. ಪುರುಷಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ದ್ರವ್ಯಸಂಪತ್ತುಗಳೆರಡೂ ಇರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವಿರಲೇಬೇಕು. ರಾಜ್ಯವೆಂಬ ಹೆಮ್ಮರಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಾಲೋಚನೆ ಎಂಬ ಬೇರು, ಪ್ರಭಾವವೆಂಬ ಕೊಂಬೆಗಳು. ಉತ್ಸಾಹವೆಂಬ ಕೊವೆಕೊಂಬೆಗಳು. ಸೇನೆ, ಕೋಷ ಮೊದಲಾದ ಎಲೆಗಳು, ಯಾನ ಸಂಧಿ ಮೊದಲಾದವು ಚಿಗುರುಗಳು. ಶಕ್ತಿ, ಸಿದ್ಧಿಗಳೆಂಬ ಹೂವುಗಳು ಇರಲೇ ಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ರಾಜ್ಯಪಾಲಿಸಲು ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳಿರಬೇಕು. ಮಿತ್ರವರ್ಮನ ಮಂತ್ರಿ ಆರ್ಯಕೇತುವೆಂಬ ಮಂತ್ರಗುಣಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ನಂಬದೇನೆ ಮಿತ್ರವರ್ಮ ಹಾಳಾದ. ಅವನು ಸಿಕ್ಕರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು' ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದ. ಆಮೇಲೆ ನಾಳೀಜಂಘನನ್ನು ಗುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕರೆದು 'ನೀನು ಆರ್ಯಕೇತುವಿಗೆ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಇವನಾರು? ಈ ದೇಶದ ಸಿರಿಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಹೆಬ್ಬಾವಿನಂತೆ ನಮ್ಮ ಬಾಲಕ ಭಾಸ್ಕರವರ್ಮನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಅವನನ್ನೇ ನುಂಗುತ್ತಾನೇನೋ ಎಂದು ನನ್ನ ಬಗೆಗೆ ಹೇಳು, ಅದಕ್ಕೆ ಅವನು ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತಾನೋ ಹೇಳಬೇಕು' ಎಂದು.

ನಾಳೀಜಂಘನು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಬಂದು 'ಅಯ್ಯ ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಬಹಳ ಕಾಣಿಕೆಗಳೊಡನೆ ಹೋಗಿ, ಬಹಳ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹರಡಿ, ಅವನ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಒತ್ತುತ್ತಾ ನೀವುಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಂತೆಯೇ ಕೇಳಿದೆ. ಆಗ ಆರ್ಯಕೇತು ನನ್ನನ್ನುಕುರಿತು 'ಭದ್ರ ಹಾಗೆ ಹೇಳಬೇಡ, ಅವನು ಒಳ್ಳೆ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಅದರಿಂದಲೇ ಶುದ್ಧಬುದ್ಧಿಯಿದೆ. ನಿಪುಣಬುದ್ಧಿ, ಒಳ್ಳೆಯಶಕ್ತಿ, ಔದಾರ್ಯ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಮಂತ್ರಾಲೋಚನೆಯ ಕೌಶಲ್ಯ, ಶಿಲ್ಪಕಲೆ, ಅನುಗ್ರಹ ಬೀರುವ ಮನಸ್ಸು, ಪರಾಕ್ರಮ, ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಅವನೊಬ್ಬನಲ್ಲೇ ಇವೆ. ಒಂದೊಂದು ಗುಣವೇ ಇರುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅಂತಹುದರಲ್ಲಿ ಇರುವುದೆಲ್ಲವೂ ಇವನಲ್ಲೇ ಇವೆ. ದ್ವೇಷಿಸುವವರಿಗೆ ಇವನು ಜಾಲಿಮರ. ಪ್ರೀತಿಸುವವರಿಗೆ ಗಂಧದ ಮರ. ಇನ್ನು ಅಶ್ಮಕನನ್ನು ಕೊಂದು ಭಾಸ್ಕರವರ್ಮನನ್ನು ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿರಿಸುತ್ತೇನೆ ನೋಡುತ್ತಿರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವೇ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ' ಎಂದು ವರದಿಯೊಪ್ಪಿಸಿದ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಅವನ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಸತ್ಯವಂತರು, ಮತ್ತು ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತರಾದ ಗೂಢಚಾರರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಸಹಚರರನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಧಾರ್ಮಿಕತೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಬೆಳೆಸಿದೆ. ನಾಸ್ತಿಕರನ್ನು ಅನೀತಿವಂತರನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಮಾಡುವವರನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದೆ. ಶತ್ರುಗಳ ಕಡೆ ಇರುವವರನ್ನು ತೊಲಗಿಸಿದೆ. ವರ್ಣವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹದಕ್ಕೆ ತಂದೆ. ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೂಲಕವೇ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಒಳ್ಳೆ ದಾರಿಗೆ ತಂದೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳಿತಾಗುವಂತೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತೆ.

-೦-

ಉತ್ತರಪೀಠಿಕಾ

'ಸೇವಕವರ್ಗದ ಎಲ್ಲರೂ ಶೂರರು. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಜೀವಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಸೈನ್ಯದ ಬಲದಿಂದ ಅಶ್ಮಕೇಂದ್ರನನ್ನೂ ಅವನ ಬಾಲವಸಂತಭಾನುವನ್ನೂ ನಿಗ್ರಹಿಸಿ,

ಭಾಸ್ಕರವರ್ಮನನ್ನೂ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲೇರಿಸಬಲ್ಲೆ. ಭಾಸ್ಕರವರ್ಮನಿಗೆ ದೇವಿಯ ರಕ್ಷೆ ಇದೆ. ನಾನು ಅವನ ರಕ್ಷಕ ಎಂದು ಎಲ್ಲೆಡೆ ವದಂತಿ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನನ್ನ ಮೋಸ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೋಷವಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ದೇವಿಯ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದಲೇ ಭಾಸ್ಕರವರ್ಮನು ರಾಜನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನ ಬೇಡ. ದೇವಿಯ ವಿಶೇಷ ಶಕ್ತಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಔದಾಸೀನ್ಯವಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲಲು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉಪಾಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು' ಎಂದು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸಿದ ನಾನು ಅಶ್ವಕನ ಆಪ್ತರನ್ನು ಒಡೆಯಲು ಮನಸುಮಾಡಿದೆ. ಅದರಂತೆ ನಾನು ಕಳಿಸಿದ ಗೂಢಚಾರರು ಅಶ್ವಕನ ಆಪ್ತ ಗೆಳೆತನ ಬೆಳೆಸಿ ಗುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 'ನೀವೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರು. ಅದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಒಳಿತನ್ನು ಹೇಳಲೇಬೇಕು. ಭಾಸ್ಕರವರ್ಮ ದೇವಿಯ ಅನುಗ್ರಹ ಪಡೆದವ. ನೀವು ಹೋರಾಡಿದರೆಂದರೆ ನಿಮಗೆ ಸೋಲು, ಸಾವು ಖಚಿತ. ಅದರ ಬದಲು ಭಾಸ್ಕರವರ್ಮನನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ. ದೇವಿಯ ದಯೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಾಗಿ ಸುಖವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತೀರ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ದೇವಿಯ ಕೋಪಕ್ಕೀಡಾಗುತ್ತೀರ. ದೇವಿ ವಿಶ್ರುತನಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾಳಂತೆ ಒಮ್ಮೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಮಿತ್ರರಾಗಲು ಕೇಳಿ ನೋಡು. ಆದರೂ ಅವರೊಡಂಬಡದಿದ್ದರೆ ಕೊಲ್ಲು' ಎಂದು. ಅದರಿಂದ ಅವನು ಕೇಳುವ ಮೊದಲೇ ನೀವೆಲ್ಲ ಅವನೆಡೆಗೆ ಹೋದರೆ ಒಳಿತು. ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮೊದಲೆ ಅವರಿಗೆ ಭಯವಿತ್ತು. ಈಗಂತೂ ಪಕ್ಕನೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು, ನಾನೂ ಬೇರೆ ದೂತರ ಮುಖಾಂತರ ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸಿದೆ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಕಡೆ ಬಂದರು. ಚತುರನಾದ ಅಶ್ವಕನೂ ಈ ಒಡಪನ್ನು ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸಿದ 'ಪೌರರೆಲ್ಲರೂ ಭಾಸ್ಕರವರ್ಮನನ್ನೇ ದೊರೆಯನ್ನಾಗಿ ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ವಿಶ್ರುತನೋ ನನ್ನೆಲ್ಲ ಗೆಳೆಯರನ್ನು ನನ್ನಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಒಡಪು ನನ್ನ ಒಳಗಿನ ಹೊರಗಿನ ಸೇವಕವರ್ಗದವರವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಬಾರದಷ್ಟೆ. ಇನ್ನೂ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಮೂಲ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೇ ಆಪತ್ತು' ಎಂದು. ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೇ ಸಿದ್ಧನಾದೆ. ಮೊದಲೇ ದೇವಿಯ ರಕ್ಷೆ ಭಾಸ್ಕರವರ್ಮನಿಗೆ ಎಂದಿರಿದ್ದ ಅಶ್ವಕನ ಸೈನಿಕರು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಕುಗ್ಗಿದ್ದರು. ಒಳಗಡೆಯಿಂದ ನನಗೇ ವಶರಾಗಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬಂದ ಅಶ್ವಕನನ್ನು ಎದುರ್ಗೊಳ್ಳಲು ಬಾಲಕ ಭಾಸ್ಕರವಾಹನನೊಬ್ಬನೇ ತೆರಳಿದ. ಕುದುರೆ ಏರಿದ ಅವನನ್ನು ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದೆ. ಇಡೀ ಅಶ್ವಕ ಸೈನ್ಯ ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ನಿಬ್ಬರಗಾಗಿ ಬಾಯ್ತೆರೆದು. ಚಿತ್ರದಂತೆ ಸ್ತಬ್ಧವಾಯ್ತು. ಒಬ್ಬನೇ ತೆರಳುವ ರಾಜಕುಮಾರನ ಅದರ್ಶ ಅವರನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿತ್ತು. ನಾನು ವಸಂತಭಾನುವನ್ನು ಕಾದಲು ಕರೆದೆ. ಒಂದೇ ಚಣದಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿಯ ವಿಶೇಷಪಟ್ಟಿನಿಂದ ಅವನ ತಲೆ ಹಾರಿಸಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅಶ್ವಕನ ತಲೆಯನ್ನೂ ಸಹ. ಉಳಿದವರೆಲ್ಲ ನನಗೆ ಶರಣಾದರು. ಅಶ್ವಕನ ಸೇನೆ ನಮ್ಮದಾಯ್ತು. ಹಾಗೆ ಭಾಸ್ಕರವರ್ಮನನ್ನು ತಂದೆಯ ಪದವಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿದೆ.

ಒಮ್ಮೆ ತಾಯಿ ವಸುಮತಿಯೊಡಗೂಡಿರುವ ರಾಜನಿಗೆ 'ನಾನು ಕೆಲಸ ಶುರುಮಾಡಿರುವೆ. ಅದು ಮುಗಿಯುವ ತನಕ ಎಲ್ಲಿಯೂ ನಿಲ್ಲುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿರುವ ಮಂಜುವಾದಿನಿಯು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ. ನಾನು ಮಿತ್ರ ಸಿಗುವವರೆಗೂ ತಿರುಗಾಡಿ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬರುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು. ಆಗ ತಾಯಿಯ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದ ಭಾಸ್ಕರವರ್ಮನು 'ನಮಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೇ ನಿಮ್ಮಿಂದ. ನೀವಿಲ್ಲದೇ ಇಲ್ಲಿ ನಾವಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ' ಎಂದನು. ಆಗ ನಾನು 'ನೀವು ಆ ಬಗೆಗೆ ಚಿಂತಿಸಬೇಕಿಲ್ಲ. ಹಿರಿಯನಾದ ಆರ್ಯಕೇತುವು ಸಚಿವರಲ್ಲಿಯೇ ರತ್ನದಂತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ನಿಮ್ಮ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಜೀವನದ ಅತಿಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಡುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು. ಆದರೂ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡಲಿಷ್ಟವಿಲ್ಲದೇ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಹಳವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ. ಪ್ರಚಂಡವರ್ಮನ

ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನನಗೇ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು. ನಾನು ಉತ್ಕಲರಾಜ್ಯವನ್ನು ತನ್ನದಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಗಲೇ ಅಂಗದೇಶದ ದೊರೆ ಸಿಂಹವರ್ಮನ ನೆರವಿಗೆ ಕರೆಬಂತು. ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ನನ್ನ ಪೂರ್ವಜನಾದ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟಾದ ಅಪಹಾರವರ್ಮ, ಉಪಹಾರವರ್ಮ, ಅರ್ಥಪಾಲ, ಪ್ರಮತಿ, ಮಿತ್ರಗುಪ್ತ, ಮಂತ್ರಗುಪ್ತ, ವಿಶ್ವತರು, ಪಾಟಲಿಪುರದಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿಯೊಡಗೂಡಿ ಯುವರಾಜನಾಗಿರುವ ಸೋಮದತ್ತನನ್ನು ಕರೆಸಿದರು. ರಾಜವಾಹನನ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಂತಸಪಟ್ಟರು. ಆಗಲೇ ಕೆಲವು ದೂತರು ರಾಜಹಂಸನ ಆಜ್ಞಾಪತ್ರದೊಡಗೂಡಿ ಬಂದು, ರಾಜವಾಹನನ್ನು ನಮಿಸಿ 'ಒಡೆಯ, ಇದು ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ರಾಜಹಂಸ ಮಹಾರಾಜರದ್ದು. ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ' ಎಂದು ಒಪ್ಪಿದರು. ರಾಜವಾಹನನು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಗೌರವದಿಂದ ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೇಳುವಂತೆ ಓದಿದರು.

||ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ||

'ಪುಷ್ಪಪುರರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಚಂಪಾಪುರಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವ ರಾಜಹಂಸನು ತನ್ನ ರಾಜವಾಹನ ಮೊದಲಾದ ಕುಮಾರರಿಗೆ ಆಶೀರ್ವದಿಸುತ್ತಾ ಈ ಆಜ್ಞಾಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ನೀವೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಅಣತಿಯನ್ನು ಪಡೆದೇ ದೇಶಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ, ಯಾವುದೋ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಿವಾಲಯದ ಬಳಿ ತಂಗಿದರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಯಿದ್ದ ರಾಜವಾಹನನು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಅವನನ್ನೇ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಉಳಿದ ಕುಮಾರರು ಚದುರಿಹೋದರೆಂದೂ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಬಹಳ ಖತಿಗೊಂಡು ವಾಮದೇವ ಋಷಿಗಳ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಕಥೆಯನ್ನೂ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ 'ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅನುಮತಿ ಕೊಡಿದರೆಂದು ಕೇಳಿದೆವು. ಆಗ ಮೂರೂಕಾಲದ ನಡೆಯನ್ನೂ ಬಲ್ಲ ಋಷಿಗಳು ದೊರೆಯೇ, ಇದೆಲ್ಲವೂ ನಮಗೆ ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ನಿನ್ನ ಮಗ ರಾಜವಾಹನನನ್ನೇ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ತೆರಳುತ್ತಾರೆ. ಹೋದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಿರಿ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಅವರು ಮತ್ತು ರಾಜವಾಹನನೂ ಒಂದೆಡೆಯೇ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ರಾಜವಾಹನನೂ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಗೆದ್ದು ನಿಮ್ಮಡಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಖಚಿತವಾದ ಭವಿಷ್ಯ. ಅದರಿಂದ ಈಗ ಅವಿವೇಕದಿಂದ ಸಾಯಬೇಡಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ವಿಶ್ವಾಸದ ಬಲದಿಂದ ನಾನೂ ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿಯೂ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಇದ್ದೆವು. ವಾಮದೇವ ಮುನಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಕಾಲಾವಧಿ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ, ಅವರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ 'ಮುನಿಗಳೇ, ನೀವು ಹೇಳಿದ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ರಾಜವಾಹನನ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ' ಎಂದೆವು. ಆಗ ವಾಮದೇವರು 'ದೊರೆಯೇ ರಾಜವಾಹನ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ಕುಮಾರರೂ ಈಗ ಚಂಪೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಗೇ ದೂತರ ಮೂಲಕ ನಿನ್ನ ನಿರೂಪವನ್ನು ಕಳಿಸು' ಎಂದರು. ಅದರಂತೆ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಬನ್ನಿರೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಮೇಲೂ ಬರದೆ ತಡಮಾಡಿದರೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ಹೆಸರಿಂದ ಮಾತ್ರ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ' ಹೀಗೆ ರಾಜವಾಹನನು ಓದಿದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೋಗೋಣ ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲರೂ ರಾಜವಾಹನನಿಗೆ 'ಒಡೆಯ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಈಗಾಗಲೇ ಗೆದ್ದುಕೊಂಡ ರಾಜ್ಯದ ರಕ್ಷಣೆಗೊಂದು ಕೆಲವು ಭಾಗ ಸೈನ್ಯವನ್ನಿಟ್ಟು ಇನ್ನುಳಿದ ಸೇನೆಯನ್ನು ಹಳೆಯ ಹಗೆಯಾದ ಮಾಳವರಾಜ ಮಾನಸಾರನನ್ನು ಗೆದ್ದು, ಅದನ್ನೂ

ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಪುಷ್ಪಪುರದಲ್ಲಿ ರಾಜಹಂಸ-ವಸುಮತಿಯ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತೇನೆ' ಎಂದರು. ತರುವಾಯ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯರ ಜೊತೆಗೆ, ಕೆಲವೇ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪಡೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಳವದೊರೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ತೆರಳಿದರು. ಉಜ್ಜಯಿನಿಗೆ ತೆರಳಿ ಮಾನಸಾರನನ್ನು ಕಾದಾಟಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ರಾಜವಾಹನನು ಗೆದ್ದ. ಕೊಂಡ ಕೂಡ. ಆಮೇಲೆ ಮಾನಸಾರನ ಮಗಳಾದ ಅವಂತೀಸುಂದರಿಯನ್ನು ಜೊತೆಗೂಡಿ, ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪುಷ್ಪೋದ್ಭವನನ್ನು ಕುಟುಂಬಸಹಿತವಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿ ಮಾಳವರಾಜ್ಯವನ್ನು ವಶೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು, ಅದರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಕೆಲವರು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಿ, ತನ್ನೆಲ್ಲ ಗೆಲೆಯರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಪುಷ್ಪಪುರಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ಬಂದು ರಾಜಹಂಸ-ವಸುಮತಿಯರನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಆಮೇಲೆ ರಾಜಹಂಸ, ವಸುಮತಿಯರ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಹತ್ತೂ ಜನ ಕುಮಾರರ ಬಯಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿದ ವಾಮದೇವನು 'ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲೇ ಇರಬಾರದು. ಹೋಗಿ ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಪಾಲಿಸಬೇಕು. ಬಯಕೆ ಬಂದಾಗ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರ ಬಳಿ ಬರಬೇಕು' ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದನು. ಆಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ಕುಮಾರರೂ ವಾಮದೇವನ ಅಣತಿಯಂತೆ ತಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ನಮಿಸಿ, ರಾಜ-ರಾಣಿ-ತಾಯಿಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ದಿಗ್ವಿಜಯದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಕುಮಾರರ ಕಥೆ ಕೇಳಿ ಎಲ್ಲ ಹಿರಿಯರೂ ಸಂತಸಪಟ್ಟರು. ಆಮೇಲೆ ರಾಜವಿನಯದಿಂದ ವಾಮದೇವನನ್ನು ಕುರಿತು 'ಪೂಜ್ಯರೇ, ತಮ್ಮ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಸುಖವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆವು. ಇನ್ನೇನಾಗಬೇಕು. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ವಾನಪ್ರಸ್ಥಾಶ್ರಮವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಿಂದ ಪುಷ್ಪಪುರ-ಮಾಳವ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜವಾಹನನನ್ನು ರಾಜನಾಗಿ ನಿಯೋಜಿಸಿ, ಉಳಿದ ಒಂಭತ್ತು ಜನರಿಗೂ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಹಂಚಿ, ರಾಜವಾಹನನ ಕೈ ಕೆಳಗಿರುವಂತೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ, ನಾವು ಹೊರಡುತ್ತೇವೆ. ತಾವಿದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಬೇಕು' ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

ಆದರೆ ರಾಜವಾಹನ ಮೊದಲಾದವರು ರಾಜಹಂಸನ ವಾನಪ್ರಸ್ಥಾಶ್ರಮವನ್ನು ಒಪ್ಪಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆಗ ವಾಮದೇವನು 'ಎಲೈ ಕುಮಾರರೇ, ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ತೀರ್ಮಾನ ಅವರ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಕಾಯಕ್ಷೇಪವಿಲ್ಲದೇ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಇದನ್ನು ತಡೆಯಬಾರದು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಭಗವತ್ಪ್ರಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ನೀವೂ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆಯಲಾರಿರಿ. ಅದರಿಂದ ತಡೆಯಬೇಡಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆಗ ಮಹರ್ಷಿಯ ಅಣತಿಯಂತೆ ತಂದೆಯ ವಾನಪ್ರಸ್ಥಾಶ್ರಮವನ್ನು ತಡೆಯದೇ ಒಪ್ಪಿದರು. ರಾಜಹಂಸ ವಸುಮತಿಯರು ಕಾಡಿಗೆ ತೆರಳಿದ ಮೇಲೆ, ಕುಮಾರರೆಲ್ಲ ರಾಜವಾಹನನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ, ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಾ, ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಮೀರದೇ, ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಿರುತ್ತಾ ಎಲ್ಲ ಸುಖಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರು.

-೦-೦-